ޔައުމިއްޔާ ނަންބަރު: 2011 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 14 ވަނަ ޖަލްސާ.

ތާރީޚް: 05 އޭޕްރީލް 2011 އަންގާރަ ދުވަސް.

---

1. ދުޢާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލިސް ފެށުނީ.

2. ޖަލްސާގެ ހާޒިރީ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

މި ވަގުތު ޖަލްސާ އަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 28 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން.

3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިއްތިފާގުކުރުމާއި ޔައުމިއްޔާ ފާސްކުރުން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

3.1- މިއަދުގެ އެޖެންޑާގެ ނަންބަރަކީ: އޖ/14/1/2011.

3.2- އެޖެންޑާ އައިޓަމް 3.2- ޔައުމިއްޔާ ފާސްކުރުން. އެ އައިޓަމުގެ ދަށުން މިއަދަކު މަސައްކަތެއް ނުވެ.

4. ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 4- ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން. އިއްޔެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޮމިޓީތަކަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގަތުމުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހާއްސަ ސަމާލުކަމެއް ދެއްވުމަށް ގެންދެވުމަށް މިއަދު ވެސް އަޅުގަނޑު އެދެން. އަދި މަޖިލީހުގައި ތާވަލުކުރެވިފައި ވާ ކޮމިޓީތައް މަޖިލީހުގެ

ވެބްސައިޓުން ވެސް ފެންނަން ހުންނާނެ ކަމާއި ކޮމިޓީތައް ކެންސަލް ވެއްޖެ ނަމަ އެ ކެންސަލްވި ސަބަބު މަޖިލީހުގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކުރަމުން ގެންދާނެ ވާހަކަ އާއި އަދި ކޯރަމް ހަމަނުވެގެން ކޮމިޓީ ކެންސަލްވެއްޖެ ނަމަ އެ ޖަލްސާއަކަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގަންނަވާ މެންބަރުންނާއި ހާޒިރުވެވަޑައިނުގަންނަވާ މެންބަރުންގެ ހާޒިރީ ވެބްސައިޓުން ފެންނަން ހުންނާނެ ވާހަކަ ވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ދަންނަވަން. އަދި ޖަލްސާތަކުގެ، ކޮމިޓީތަކުގެ ހާޒިރީ ވެސް ވެބްސައިޓުގައި [illegible] [illegible] މިއަދުން ފެށިގެން [illegible] [illegible] ގެންދާނެ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ދަންނަވަން.

-4.1 އެޖެންޑާ އައިޓަމް 4.1 މިއަދުގެ ކޮމިޓީތަކުގެ ބައްދަލުވުން ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތް. 9:30ގައި އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 1ގައި. 9:30 ގައި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 2ގައި. 9:30ގައި ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 3ގައި. 11:15ގައި އިޖްތިމާޢީ ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 1ގައި. 11:15ގައި ޤައުމީ ސަލާމަތުގެ ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 2ގައި. 11:15ގައި ގަވާއިދު ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 3ގައި. 11:15ގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] [illegible] ބިލު ދިރާސާކުރައްވުމަށް ހޮއްވެވި ކޮމިޓީ، [illegible] ކޮމިޓީ ކޮޓަރިގައި. 12:30ގައި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ސަބް ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 1ގައި. 12:30ގައި ގެވެށި އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރައްވުމަށް ހޮއްވެވި ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 2ގައި. 12:30ގައި ސުލޫކު ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 3ގައި. 14:00ގައި ޤައުމީ ސިއްޙީ އިންޝުއަރަންސާ ބެހޭ ބިލު ދިރާސާކުރައްވުމަށް ހޮއްވެވި ކޮމިޓީ، [illegible] ކޮމިޓީ ކޮޓަރިގައި. 14:30ގައި [illegible] [illegible] ބެހޭ ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 1ގައި. 14:30ގައި މިނިވަން މުއައްސަސާތަކާ [illegible] ބެހޭ ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 3ގައި. 14:45ގައި [illegible] ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 2ގައި.

5. ސުވާލު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 5. ސުވާލު. 5.1 ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް. ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮމިޓީތަކުގެ ވާހަކަ ވިދާޅުވީމަ އިއްޔެގައި ވެސް މި ތަންގައި ސަރުކާރު ޒިންމާދާރުކުރުވާ ބެހޭ ކޮމިޓީ ބާއްވައިގެން އަޅުގަނޑުމެން ވާޖިބުގެ އެއްވެސް މިހާރު ނަންނާ ސިޔާސީ ބޮޑު މިހުން ގެންގޮސްގެން އެ ތަންގައި މަސައްކަތްކޮށްދިނީ. ޒަރޫރީ ސަރުކާރުގެ ބޭރު ކޮމިޓީން މިދިޔަ ހަފްތާގައި އެއްކަލަ ބައްދަލުވުން ގެންދިޔައީ ޕީ.އޭ އިން ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގައި ހައްކުން ބޭނުންވާ ވާހަކައިގެ މައްޗަށް ހުރިން. ބިލުގެ މަސައްކަތްތައް ނުކުރޭ. އެހެންވީމާ، މުޤައްރިރުން އެ ކޮމިޓީ މަސައްކަތްކުރައްވާފައިވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތްކުރާ ކަނޑައަޅާފައި ހުރި ނިޒާމު. އަޅުގަނޑު މިނިވަން މުސްތަޤިއްލު ކޮމިޓީ ނުހިމެނޭ އެއި އަދި. އަޅުގަނޑު މިނިވަންކޮށް އެއްބަސްވެވުން ދެކެން މި ދަންނަވަނީ ކޮމިޓީ ބަލާލާތީ މަސައްކަތްކުރަން. އެހެންވެ ގެނައުމުގެ ސަރުކާރުގެ ދިނުން އެ ހެޔޮ ކުރުގައި ވާރަގަޅުގެ ގެނައުމުން ސަޕޯޓްކުރަން ނުން. އަޅުގަނޑު އަލަން ވަރަށް ޝުކުރިއްޔާ މި ތަންގައި.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތުގެ ސަމާލުކަމަށް ލިބި ގެނެސްދެ މައްސަލަ އަމީންއާއްމު ބައްލަވާފައި ރިޔާސަތަށް އެ މަޢުލޫމާތު ހުށަހަޅުއްވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. އެޖެންޑާ އައިޓަމް 5.1. ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިން އެންޑް އެންވަޔަރަމަންޓް އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު އަސްލަމާ ކުރައްވާ ސުވާލު. އަޅުގަނޑު ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

السلام عليكم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 26 ޑިސެމްބަރު 2004 ސުނާމީ ކާރިސާއަށްފަހު ހިޔާވަހިކަން ގެއްލުން ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ތ.ވިލުފުށީގެ ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން ގިނަ ބަޔަކުވަނީ ހިޔާވަހިކަން ފޯރުކޮށްދިނީ އެވެ. ނަމަވެސް ސުނާމީ ކުރިމަތިވެފައިވާ ގޮތުން އިމާރާތް ނިމުމުން 24 މަހުގެ ވިއްސިން ގެ އަދި ހިއްވައި ނުވެ އެވެ. އެ ގެތަކުގެ ބަދަލުގައި ވިލުފުށިން އެ ފަރާތްތަކަށް ގެ ދޫކުރެވުނު ކަމަށް ސަރުކާރުން އެ ފަރާތްތަކަށް އަންގާފައި ވެ އެވެ. ނަމަވެސް މިއަދާ ހަމައަށް އެ ގެތަކެއް ދިރި އެއް ނުވޭ. ދިރިއުޅެން ނުވަތަ ހިއްވެވޭތޯ؟ އަދި އެ ރަށުން އެ ފަރާތްތަކަށް ގެ ދިނުމަކީ ފަރަކާތްކުރައްވާ ސަރުކާރުގެ ކަންތައްތަކުގައި ވީ ނަމަވެސް ގެ ނިމިގެން ސަރުބަޔާ ކޮބައިތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިން އެންޑް އެންވަޔަރަމަންޓް މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގައި ސުނާމީ ހާރިސާއަށްފަހު ތ. ވިލުފުށީގައި ސުނާމީ ހާރިސާ ދިމާވިއިރު ގެދޮރު އިމާރާތްނުކޮށްހުރި 24 ފަރާތަކަށް ބަދަލުގައި ގޯތި ދިނުމަށް ސަރުކާރުން އަންގަވާފައިވާތީ ވެސް އެ ގޯތި ދޫކޮށްފައި ނުވަނީ ކީއްވެތޯ ކުރެއްވި ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި ދަންނަވަން އޮތީ އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑުގެ މިނިސްޓްރީގެ ތެރޭގައި އެޗް.ޑީ.ސީގައި މިހާރު ބަލާ ގޮތުން ހުރި މަޢުލޫމާތުތަކަށް އޮޅުންފިލާ ސާފުކުރައިރު އަޅުގަނޑުގެ އިންސްޓިޓިއުޝަނަލް މެމޮރީ އަޅުގަނޑުމެން މަޢުލޫމާތު ފޮނުވާފައިނުވޭ މިކަމާ ބެހޭ ފުރިހަމަ މަޢުލޫމާތު އެ 24 ޢާއިލާ އަޅުގަނޑުމެން ހޯދިނަމަ އެކި ފަރާތްތަކުން ނަމާ އެއީ 24 ކަމެއް ވެސް. އަޅުގަނޑުމެންވެސް އެދެނީ ފަރާތްތަކެއް ހުރި ކަމުގެ މަޢުލޫމާތު އަޅުގަނޑަށް ވެސް ލިބުނު. އަޅުގަނޑުމެންވެސް ލިސްޓުކުރުން އެއީ ކޮން ފަރާތްތަކެއްތޯ އެ ފަރާތްތަކަށް ގޯތި ދިނުމަށް ބޭނުންވާ ލިސްޓުންނަމަ ފުރިހަމަކޮށްފައިނުވާތީ އެކަން ނުކުރެވި ވަނީ. ދެން އަޅުގަނޑު އެކަން އުސޫލުގެ ގޮތުން އަދިވެސް ހަމަ އެ ގޯތިތައް ދިނުމަށް ނިޔަތުގައި އޮތީ. އެކަން ކުރިއަށް ގެންދާނަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަކުރެވިގެން އަޅުގަނޑުމެން އެގޯތިތައް ދޫކޮށް ދޭނަން. އެހެންވީމާ، މިހާރު ބާކީ ގޮތުން ޑިޒާސްޓަރ މެނޭޖްމަންޓް [illegible]، [illegible] އެ މަޢުލޫމާތު ރަށުގެ ކައުންސިލާ ގުޅިގެން ވެސް މި މަޢުލޫމާތު ސާފުކޮށް [illegible]، [illegible] އެ ގޯތިތައް ފަރާތްތަކާ ހަވާލުކުރަމުން. [illegible] އަދިވެސް ގޯތި 210 ބްލޮކް. އެހެންވީމާ، ހަމައަދިން ވެސް އެ ވިލުފުށި އަދި އެއީ ބާއްޔަ އަދަދު [illegible] ވާނަމަ އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާނަން. އަޅުގަނޑު އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާނަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު އިތުރު ސުވާލުގެ ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަން. އިތުރު ސުވާލު ކުރެއްވުމުގައި ވަޒީރުންނާ ސުވާލުކުރެއްވުމުގެ ޤާނޫނުގައާއި އަދި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން އިތުރު ސުވާލު ބިނާކުރައްވަންޖެހޭ މިއަދުގެ ސުވާލުގެ ދާއިރާގެ ތެރެއިން. އަދި މިނިސްޓަރު ދެއްވި ޖަވާބުގެ ތެރެއިން. އެހެންވީމާ، އެ ގޮތުގެ މަތިން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. އިތުރު ސުވާލުކުރައްވަން ބޭނުންފުޅުވާ ވަނަވަރު މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން އެންމެ ފުރަތަމަ ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާސާ ރަޝީދަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާސާ ރަޝީދު.

ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާސާ ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަޒީރު ވިދާޅުވެއްޖެ އެ މަޢުލޫމާތު ނެތް ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑު ޑިޒާސްޓަރ އިން [illegible] ހުރި ސިޓީ އާއި [illegible] އެހެންވީމާ،

އަލުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ ވަޒީރު މި ވިދާޅުވި މި މަޢުލޫމާތު ހުރެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ އެ 24 ގަޑީގެ ބަދަލުގައި އެ ވަގުތަކީ ގޮތް ދެއްވާނެތޯ؟ އެކަނި ވިދާޅުވޭ؟

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އެންވަޔަރަމަންޓް މުޙައްމަދު އަސްލަމު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަލުގަނޑު ދެންނެވީ އަލުގަނޑެމެން ސަރުކާރު މަޢުލޫމާތު ކަރަފަރުކުރެވޭން ގޮތަށް ހުށައެޅިގެން ވަކިން ފައިސާއެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވިދާޅުވާ މަޢުލޫމާތު އަލުގަނޑާ ހިއްސާކުރައްވާފައި އޮތީ ސަރުކާރަށް ގޮތަށް ހުރި މަޢުލޫމާތު ކަރަން ވަންޏާ އެކަން ކަނޑައަޅާ ވަރަކަށް އަލުގަނޑު ދެންނެވީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 16 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ސުވާލީ ކޮމިޓީ އެއް އޮވޭ ސުވާލީއަންނަމުންދާ ހަމައެކަނި އެން އެޕާރޓްމަންޓް އެއް ހަދާކަމަށް ހަރުމަލުގެ ތިޔަބޭފުޅުންގެ ދެއްކެވުމަށް ހުރި ހުރިހާ މުދާގެ ގޮތުގައި ނިންމާފައި އޮއްވާ އަތުގެ ފުރަތަމަ މިނިސްޓަރ އެކަމުގައި ބައިވެރިވެގެންދިޔަ އެތަކެއް ސަރުކާރުން އެ ތަނުތަން ނިކުމި ހިފަހައްޓާފައި އޮތީ ރައްޔިތުންގެ މަނިކުފާނަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާތީ އެކަން. ދެން އަދި މާލޭގެ ވަރަށް ގިނަ ރައްޔިތުންގެ ގެދޮރު ފުރާ ވަނީ ގެއްލިފައި. އެކަމާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މާލޭގެ ގެދޮރު ނަގާފައި ތިބި މީހުންނަށް ގެ ދީފާނެ ގޮތެއް ނެތްތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް. އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަމްދޫން ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަމްދޫން ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަސްލު މި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން ހަމަ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ނުވަތަ ބަޔަކު ޚިލާފަށް ވާހަކަދައްކަވާތީ އަލުގަނޑު އެ ވާހަކަ ފާހަގަކޮށްލީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނޫން. ޢިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިން އެންޑް އެންވަޔަރަމަންޓް މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ކުރެއްވި ސުވާލުގައި ކުރީގެ ޕްލޭނިން މިނިސްޓަރު ވަނި ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރައްވާފައި އޮތީ ޕީއެސްއައިޕީގައި އަޅުގަނޑުމެން އިނގޭތޯ. އެ ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން އޮތީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނޭނގޭނެ، ވަކި ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރައްވާފައި އޮތް އެއްޗެއް ކަމެއް ޕީއެސްއައިޕީގެ އެކަން ޢަމަލުކުރައްވާފައި އޮތީ. އެއީ ސަރުކާރުގެ ކުރިއަށް ދާ ޕްލޭނަކާ ބެހޭގޮތުން މާލޭގެ ގޮތުގައި ރަށްތަކުގެ ސަރަޙައްދުތައް ތަރައްޤީކުރުމުގެ ކަންތަކެއް، ވަކި ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރައްވާފައި އޮތް ޕީއެސްއައިޕީގައި. އިނގޭތޯ ދެން ސަރުކާރު ހިންގާއިރު މާލޭގެ ގޯތިގެދޮރުގެ އެއްބަސްވުން ހަމަޖެއްސުމަށް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނޭނގޭ މާލޭގެ ގޯތިގެދޮރުގެ ބަދަލުގައި ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތެއް. އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުން ހިންގާނެ މާލޭގެ އެއްވެސް ގޯތިގެދޮރަކާ އެއްވެސް ގޮތެއް ހަމަޖެހިފައި ނެތް ކަމަށް ބަލަން ނެތް. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީ މާލޭގެ ގެދޮރުގެ ދިމާލަކާ ހުރި ގ.އަތޮޅުގެ ރަށްރަށުގެ މާލޭގެ ގޯތިތަކުގެ ބަދަލުގައި ދޭ ފައިސާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނޫން. ނިލަންދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު.

ނިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ވިލުފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވޭ މިއަދު މި ކުރެވޭ ސުވާލުގެ ތެރެއިންތޯ މި ހުރިހާ މެންބަރުން ވެސް ނިޒާމީ މައްސަލައިގެ ތެރެއިން ވެސް މި ދަނީ. އެހެން ވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑު ކޮށްލަން ބޭނުންވާ ސުވާލެއް ވެސް އެބައޮތް. ބަޖެޓުގެ ބޮޑު ބައެއް ހުޅުމާލެއާއި މާލެ އަށް ހަރަދުކުރަމުން ދާއިރު ރާއްޖެތެރެ މީހުން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިށީނދެވަޑައިގަންނަވާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިށީނދެވަޑައިގަންނަވާ. ނިލަންދޫ ދާއިރާ، ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނޫން އިށީނދެވަޑައިގަންނަވާ. ނިލަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްމުހްސިން ހަމީދު.

ނިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްމުހްސިން ހަމީދު ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަޒީރު ދެންމެ ޖަވާބުދެއްވަމުން ވިދާޅުވެއްޖެ މައުލޫމާތު ސަޕްލައި ކަމަށް ވާނަމަ އެ 24 ގަޑިއަކަށް ދޯދި ދޫން ހަމަޖެހިފައި ވާ، ދެއްވާން ކަމަށް. ދެން ވިދާޅުވެދެއްވަންތޯ އެ 24 ގަޑިއަކަށް ދޯދި ދުވަހު އެއްވެސް ކަހަލަ ފައިސާގެ އިތުރުކަމެއް އަ ފަހަތުގައި ފުށުއަރާނެތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ކުޅުދުއްފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މާލެ އާއި ހުޅުމާލޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ހިލޭ އެއްޗިހިތަކެއް ބަހަމުންނެއް ނުގެންދޭ. އަޅުގަނޑުމެން އެ ވާހަކަ އެއް މިތާކު ނުދައްކަން. އެހެންވީމާ، އެ ގޮތަށް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިށީނދެވަޑައިގަންނަވާ. ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިށީނދެވަޑައިގަންނަވާ. އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން ޖަވާބުދެއްވުމަށް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންވަޔަރަމަންޓް މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރައްވާ ސުވާލުގައި ގޮތި ދިނުމަށް ހަމަ އަދި ހުޅުމާލޭގެ އެހީތެރިކަމް ފެށު ދޫކުރާފައި. ނޫން ސަރުކާރާ ގުޅިގެން އެ ގޮތި ދިޔައީ ސަރުކާރާ ގުޅިގެން ކެރި ކަމަކަށް ވާތީވެ އެ ގޮތަކުން ހުޅުމާލޭގެ އެހީތެރިކަމް ފުރުޞަތުތަކުތަކަށް ނޫން ހަމައެކަނި ވަނީ. އެހެންވީމާ، ޖަވާބަކީ ނޫނެކެ.

ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހުމަދު އާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވަޒީރު އަރިހުން އެންމެފަހުން ބޭނުން ވަނީ ވިދާޅުވީގައި 24 ޗާޓަކަށް ގޮތި ނުދެވިފައި ވާ ކަމަށް ވިދާޅުވި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރައްވާފައިވާ ސުވާލާ ގުޅިގެން ވަޒީރު ވިދާޅުވެއްޖެ މައުލޫމާތު [illegible] އެކަން އޮތް އުސޫލުގެ މަތިން ކުރިއަށް ގެންދަވާން ވާހަކަ. އެއާ ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މިކަހަލަ އެއްފަސް މައްސަލަތައް ވިދާޅުވާނީ ރައްޔިތުން ކުޑަހުވަދޫ އަށް ބަދަލުކުރަމުންދަނިކޮށް ނުވަތަ އެ މީހުންނަށް ރަށުން ގޮތި ދިނުމަށް ބަލައި ސަރުކާރުން ހަމަ އެއްވެސް ކަހަލަ ވިސްނުމެއް ގެންގުޅުއްވާފައިވޭތޯ؟ ވާނަމަ އެކަން [illegible] މިންވަރަކުން އަޅުގަނޑަށް ސާފުކޮށް ދެއްވިއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންވަޔަރަމަންޓް މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑު ދޭ ޖަވާބު ޞައްޙަ ޖަވާބަކަށް ވާންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިއަދު އެ ކުރައްވި ސުވާލުގެ ފުރިހަމަ މަޢުލޫމާތު އެކުގައި ނޫން ކަމަށް އަޅުގަނޑު މިތަނަށް އައިސް ހުރީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ދަތި އެ ސުވާލަށް މި ތަނުގައި މި މަޤާމުގައި ހުއްޓި ހުރެގެން ޖަވާބުދޭން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހުމަދު ހަމްޒާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް [illegible] ތި. ވިލުފުށީގެ ރައްޔިތުންގެ މި މަޢުލޫމާތު ހޯދޭނީ [illegible] މުއްދަތެއްގައިތޯ އަދި އެ މަސައްކަތް ނިންމޭނީ އަދި އެ [illegible] [illegible] ނިންމޭނީ ބާ ދުވަހެއްގައިތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އެންވަޔަރަމަންޓް މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވަކި ތާރީޚެއް ކިޔާކަށް ނޭނގެން. އެ އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލީން އެ ޕްރޮސެސް ހިނގާނެ ގޮތް. އެހެންވީމާ، އެ މަޢުލޫމާތު އަޅުގަނޑަށް ޞައްޙަކުރުމަށްފަހު އެކަން އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible]. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

މައްޗަންގޮޅި ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ މިނިސްޓަރު އަރިހުން އަހާލަން ބޭނުން ވަނީ ސުނާމީ ހާދިސާ އައިއިރުގައި [illegible] ނަގާފައި ހުރި މީހުންގެ [illegible] އެ ތަނުގައި ދިރިއުޅޭ މީހުންނާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އޮތް [illegible] ހާލަތަކަށް [illegible] އޮތޯ؟ އަދި އެ ހުސް [illegible] ބަދަލުގައި މިހާރު މި ދެއްވަމުން ދަނީ އިމާރާތްތަކު ނިންމާފައި [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ހުންނަ [illegible]. އެހެންވީމާ، އެ ހާލަތަކަށް ހިސާބުކުރައްވައިގެންތޯ މި ކަންތައް މި ކުރައްވަމުން ގެންދަނީ؟ [illegible] [illegible] [illegible] މި ދެއްވަނީ؟ [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] އެބަ [illegible] ހުސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އޮތް. ހަމަ އެ [illegible] ސުނާމީ އައިސްފިއްޔާ ހަމަ [illegible] [illegible] 3 ބުރި އިމާރާތްތައް...

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އެންވަޔަރަމަންޓް މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހަމަޖެހިފައި އޮތް އުސޫލަކީ ސުންގަޑީ ކާރިސާ ދިމާވިއިރު ގޮތަކަށް އޮތް، އެހެންނަމަވެސް އިމާރާތެއް ނެތް ކަމުގައި ވަންޏާ ހަމަ ގޮތެއްގެ ބަދަލުގައި ގެއްލުން ދިނުމަށް، ގެ އެއް އަޅާފައި ދިނުމަކަށް ނޫން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވަޒީރު އަރިހުން ސުވާލުކޮށްލަން ބޭނުމީ ވަޒީރުކަމާ ހަވާލުވެވަޑައިގެންނެވުމުން ވުޒާރާގައި ސުންގަޑިއާ ގުޅޭ ހުރިހާ މައްސަލަތަކެއް ޙައްލުކުރުން ދެންނެވުން ހުރިތޯއާ؟ އަޅުގަނޑަށް ދޭބުލެއްވެސް އެކަންކަން ނުކުރެވޭ ސަބަބުން ތަފާތު ގިނަ މައްސަލަތަކެއް ކުރިމަތިވެފައިވުން ދަނީ. އެކަން ސާފުކޮށްދެއްވާތި.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އެންވަޔަރަމަންޓް މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް ކުރެއްވި ސުވާލުގައި އަޅުގަނޑު މިނިސްޓްރީގެ މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އެންވަޔަރަމަންޓް އަދި ފުރަތަމަ 2008 ނޮވެމްބަރަށް ފަހު އައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް އެންވަޔަރަމަންޓް. އެ މިނިސްޓްރީގައި އެ ހުރިހާ މައްސަލަތައް ހުރިތޯއާ އެއްސެވި ސުވާލަކީ އެ ސަރުކާރު ބަދަލުވެއްޖެ އައި 4 މިނިސްޓްރީ އެއް. ދެން ސުންގަޑި ކާރިސާއާ ގުޅިގެން ހިނގި އެކި މަޝްރޫއުތައް ހިނގަމުން ގެންދިޔަ ވެސް ޕްރޮޖެކްޓުން މިނިސްޓްރީގެ ތަކެއްގައި ދޮސް ވަރަށް ބޮޑުބައި ހިނގަމުން ދިޔަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ހަވާލުވީއިރުގައި އެ ހުރިހާ މައްސަލަތައް އެ ތަނުގައި އެއްވެފައި ނެތެ. އެހެންނަމަވެސް، ސަރުކާރުގެ އެއް ފިޔަވަޅު އަނެއް ފިޔަވަޅުގެ ތަކެއްގައި ހުރިހާ މައްސަލަތަކާ ސަރުކާރުގައި ހުރިހާ މައްސަލަތައް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގޮތުގައި ސަރުކާރުން އެކި ޑިޕާޓްމަންޓުގެ އެ މައްސަލަތަކެއް އެ ހުރި ގޮތަށް ހުންނާނެ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، ސަރުކާރުގެ އެ މައްސަލަތައް ހުންނާނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސުންގަޑި ކޮމިޓީގައި 16 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ހުށަހަޅާ ހުރިހާ މައްސަލަތައް. އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް މި ދަންނަވާ ގޮތަށް އެކަމާ ގުޅިގެން ކުންފުނީގެ މިނިސްޓްރީތަކުން މިތަނަށް އައިސް، އެއް މިނިސްޓަރު އަނެއް ޖަވާބު ވެސް ކުރި. ހަމަ ހުރިހާ ރައްޔިތުންގައި ސުންގަޑީގައި ގޮތުގަ ގެއްލުން މީހުންނަށް ގޮތުގަ ދެން ކުރެވޭ ހަމަ ސަރުކާރު އެކަމުގެ ނިންމާފައި ހުންނަނީ. އެހެންވީމާ،

އާއިލީ މުއައްސަސާތަކުގައި ބޭރުގައި ހަމަ މިނިސްޓަރު އެކަމުގައި ބައިވެރިވެފައި ވާތީ، އެ ބޭނުމާ އަށް ސުވާލުކޮށް ބެއްލެވިންތޯ އެކަން ހިރިނއްމޯ އޮޅި ކިޔުންތެރިން މިނިސްޓަރަށް.

މިނިސްޓަރު އޮފް ހައުސިން އެންޑް އެންވަޔަރަމަންޓް މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑަކަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގެ އޮތުގެ ޖަވާބުން މިނިސްޓަރަށް އަޅުގަނޑު ސުވާލުކުރިންތޯއޭ؟ ދުރުން އަޅުގަނޑު އެ ބޭނުމާއި ސުވާލެއް ނުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، މުއްދަތުގެ ސަރުކާރުތަކުން އޮތުގެ މިނިސްޓްރީ އަދި ބޭރުން އެ އިންސްޓިޓިއުޝަން އަޅުގަނޑު ސުވާލުކުރުމުން އެ އިންސްޓިޓިއުޝަން އަޅުގަނޑު ކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތުތައް ހޯދަން. އެހެންނަމަވެސް، މި އެއްސުވި ސުވާލުގައި އަޅުގަނޑު އޮތުގެ ބޭރުން މިނިސްޓަރަށް ސުވާލުކުރިންތޯއޭ. ޖަވާބަކީ ނޫން، އެ ބޭނުމާ އަޅުގަނޑު ސުވާލެއް ނުކުރަން. އަޅުގަނޑުގެ ނޫނެކޭ އަޅުގަނޑު އަހާލި އެ ބޭނުމާ ސުވާލުކުރުމުގަ ޖަވާބު އެ ބޭނުމާ ދެއްވާ، އަޅުގަނޑު ކުރިމަ ޖަވާބު ދެއްވަންޖެހޭ ކަމެއް ވެސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިތުރު ސުވާލެއް ނެތުމާ އެކު މި ވަގުތުން އެޖެންޑާ އައިޓަމް 5.1 ނިމުނީ. އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރަށް ޝުކުރިއްޔާދަންނަވަން.

6. މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6. މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން. މި އައިޓަމުގެ ދަށުން މިއަދަކު މަސައްކަތެއް ނެތް.

7. މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ ބިލާއި ޤަރާރު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

7.1- އެޖެންޑާގެ އައިޓަމް 7. މަޖިލީހަށް ތަޢާރަފްކުރަންޖެހޭ ބިލާއި ޤަރާރު. 7.1 ވިލުފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2007 އޮޑިޓް ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވުމުގެ ގޮތުން އެ ބިލުގެ ސުރުޚީ މަޖިލީހަށް އިއްވުން. ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2007 އޮޑިޓް ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު.

8. ކުރިން ތަޢާރަފްކުރެވިފައިވާ ބިލެއްގެ ކުށެއް އިސްލާހުކުރުން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:

އެޖެންޑާގެ އައިޓަމް 8. ކުރިން ތަޢާރަފްކުރެވިފައިވާ ބިލެއްގެ ކުށެއް އިސްލާހުކުރުން. މި އައިޓަމުގެ ދަށުން އިޢާދަކުރެއްވިއްޔާ މިއަދު ވެސް މަސައްކަތެއް ނެތް.

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

9. އިބްތިދާއީ ބަހުސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:

އެޖެންޑާގެ އައިޓަމް 8ގައި މިއޮތީ އިބްތިދާއީ ބަހުސް. އިބްތިދާއީ ބަހުސަށް މިއަދު މިއޮތީ 9.1 ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޒިމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2009 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު. މި ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވާފައި ވަނީ 28 މާޗް 2011. އެއީ މިއަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 10 ވަނަ ޖަލްސާގައި. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) މި ބިލު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވަނީ ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޒިމް. އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޒިމް ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އަޅުގަނޑު މިއަދު ހުށަހަޅާ މި އިސްލާހަކީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރުގެ ހައިސިއްޔަތުން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ ބިލެއް. އާދެ، މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު ހަމަޖެހިފައި ވާ ގޮތުން ކޮމިޓީތަކުން ފޮނުވާ ބިލު ވެސް ހުށަހަޅަންޖެހޭނީ

މާލިއްޔަތު މީ ވިޔަސް ކަމުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ނަމުގައި އަހަރުގެ ބިލު މި ވާ ކަމުގައި ނަމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ކޮމިޓީގެ ނިންމުމެއް. މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ހުށަހަޅުއްވާ ޤަވާޢިދުތަކުގެ ބިލެއް. އަދި، މި ބިލު ހުށަހަޅަން މައިގަނޑު ސަބަބަކީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓު ފާސްކުރަންޖެހޭ ދުވަސް ކަނޑައަޅާފައިވާތީ ބަޖެޓުގެ ޤާނޫނުގެ ޕަބްލިކް ފައިނޭންސް ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެޅިފައިވާ ބަޖެޓު މުއްދަތުތަކާއި ގުޅޭ ގޮތުން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގައި ވާހަކަ ދެކެވުނު ކަމާއި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކުން ބަޖެޓު ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ޤަވާޢިދުތަކުގެ ނަމުގައި ވީ ޤާނޫނުއަސާސީ މި ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުތަކަށް ބަލާ ކަމަށް ނިންމާފައިވާ ކަމެވެ. އަދި، މިގޮތަށް ފިނޭންސް ދުވަހު ޕަބްލިކް ފައިނޭންސް ޤާނޫނުގައި ބަޖެޓު ފާސްކުރުމުގެ ބަޖެޓުގެ މުއްދަތު އެކުލަވާލެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓު ފާސްކުރަންވީ ދުވަހަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބަޖެޓު ހުށަހެޅުމުގެ ދުވަސް މުހިންމު ވީ ކަމާއި ބަޖެޓު ފާސްކުރާ ނޫން ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅިފައި ނުވާތީ، ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓު ފާސްކުރުމަށް ބަލާއިރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބަޖެޓު ފާސްކުރުމަށް ކަމުގެ އެއްބަސްވުމަށް އެވަނީ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަޖެޓު ބަލައިގަތުމަށްފަހު ހުށަހަޅާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބަޖެޓު މުއްދަތު ހިމެނެނީ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު ފާސްކުރާނެ ގޮތް ހުރި، ކުރިއަށް ގެންދަވާ ސަބަބަކަށް ސަރުކާރުގެ މިކަމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ މާލިއްޔަތު ދާއިރާގެ ބަޖެޓު ހުށަހަޅާ މުއްދަތު. އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ވާ ގޮތުން ވަޒީފާއަދާކުރާ މިނިސްޓަރ ފިނޭންސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕަބްލިކް ފައިނޭންސް ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ވާ ގޮތުން ވަޒީރު ހުށަހަޅާ ބަޖެޓު ފާސްކުރަން ހުށަހަޅަން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ ޖުމްލަ ހަރަދުތަކާއި ބަލައިގަނެވޭނެ މުއްދަތު މި ބަޖެޓާ ގުޅޭ ދަށުން. އަދި މި ބަޖެޓުގައި ބަޖެޓު ހުށަހަޅާ މުއްދަތާއި ބަލައިގަތުމުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު ފާސްކުރަން ހުށަހެޅުމުގެ ތާރީޚު، އަހަރުގެ ބަޖެޓު ދުވަސް ކަނޑައަޅާފައިވާ އިރު ތާރީޚުގެ ސަބަބުން ފާސްކުރަން ބަލާ ބަޖެޓު ހުށަހަޅާ ކުރިން މި ބަޖެޓު ފާސްކުރަން ހުށަހެޅުމުގެ އިތުރަށް ވަކިން ފާސްކުރަން. އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)ގައި ވާ ގޮތުން ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު ހުށަހަޅާ މުއްދަތު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚަރަދުތަކުގެ ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓު ހުށަހަޅަންޖެހޭ ކަމަށް އެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ތާރީޚަކީ ވަނަ 12 ޑިސެމްބަރު މަސްދަރުތަކުގެ ބަޖެޓުގައި ސަރުކާރުން ހަމަޖެހިފައިވާ އެއްބަސްވުން. އަދި، އެ ޤާނޫނު 13 ދުވަހު 2009ގައި ތަސްދީޤުކުރުމަށް އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު ސަރުކާރުގެ ދައުލަތުގެ މުއްދަތު

ބައިވެރިވާންޖެހޭނީ 1 މެއި 2010 ގައި. މި 1 މެއި 2010 އިން ފެށިގެން 2 މަސް ދުވަސް ވަންދެން މަޖިލީހުގެ އިދާރާ އިން މި ވަޒީފާ ޕެންޝަން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން އޮފީހަށް ދައްކާފައިވާ. މި ސުވާލު އުފެދުނީ އޭގެ ފަހުން. އަދި އެކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ކައުންސިލް ޖެނަރަލްގެ ލަފާ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން އެދި އެ ލަފާ އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ލިބިފައެއް ނުވޭ. އާދެ، ދައުލަތުގެ 3 ބާރުގެ ވެރިންނަކަށް ބަލާއިރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުގެ އިނާޔަތްތައް ހަމަޖެހިފައިވާ ގާނޫނެއް އެބައޮތް. އެހެންކަމަށްވާ އެކު، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބަށް ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން މިހާރު ފެސް މުސާރަ ދެވޭމުންދާ ބައެއް ކަމަކު އެ މީހުން މި ޕެންޝަން ސްކީމުގައި ބައިވެރިކުރުމަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭ ކަމެއް ނޫން. ސަބަބަކީ، އެކަން ގާނޫނަކުން އެ ބޭފުޅުން ރިޓަޔަރކުރެއްވުމަކަށް އެ ބޭފުޅުންގެ މި އިނާޔަތްތަކާ އެއްކޮޅި ކަންތައްތައް ވަކި ހަމަޖެހިފައި. އެހެންކަމަށްވާ އެކު އެ 2 ބޭފުޅުން ވެސް މި ގާނޫނުން އިސްތިސްނާކުރަން އެބަޖެހޭ. އާދެ، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ރިޓަޔަރކުރައްވާ ބޭފުޅުންގެ ކަންތައްތައް ވެސް ވަކި އުސޫލަކުން މިހާރު ވަކި ހަމަޖެހިފައި. އަދި އެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނަކީ 70 އަހަރު ވަންދެން، އުމުރުން 70 އަހަރު ވަންދެން އެ މަޤާމުގައި ދެމި ތިއްބެވުމާ [illegible] ވުމާ އެއްކޮށް ޕެންޝަން ރިޓަޔަރމަންޓް ސްކީމުގައި 65 އަހަރަށް ރިޓަޔަރކުރުމަށް ވާ [illegible] ވާތީ، އެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ކަންތައް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވަކި ގާނޫނަކުން އެ ބޭފުޅުންގެ ރިޓަޔަރމަންޓު ކަންތައް ވެސް އެބަޖެހޭ ހަމަޖެއްސުން. އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ ކަންތައްތައް މި ޕެންޝަން ގާނޫނާ [illegible] ބޭރު ގާނޫނަކަށް ދީ ބަލާއިރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މި ދި ގާނޫނު [illegible] ދިމާވާ މިކަހަލަ ކަންތައްތައް ހިމެނޭ [illegible] [illegible] [illegible] މި ވަކި މި ގާނޫނަށް އިސްލާހު ހުށަހަޅާފައި އެ ކަންތައްތައް [illegible] [illegible]. މި [illegible] [illegible] އެ ކަންތައްތައް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަންތައްތައް، އެއީ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން ރިޓަޔަރކުރައްވާ ބާރު ގާނޫނާ މިހާރަކަށް ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ ހަމަޖެއްސަން. ދެން މި ފަދަ [illegible] ވެސް [illegible] ވަރަށް [illegible] މަސައްކަތަކަށް [illegible] ދިޔަ މަސައްކަތް އެއް މި މަސައްކަތް އަދި. [illegible] [illegible] މަސައްކަތް ވެސް [illegible] މި މަސައްކަތް އަދި. އެހެންނަމަވެސް، ފަނޑިޔާރުން ސުޕްރީމް އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] ކޮމިޓީގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން މި [illegible]، ގާނޫނުގެ [illegible] [illegible] ގެންގުޅުމަށް. އެހެންނަމަވެސް ނަމަ މި ވާ ގޮތަކީ ޕެންޝަން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން އޮފީހާ މަޖިލީހާ ދަނޑިވަޅުގައި މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕެންޝަން [illegible] [illegible]. އެއީ ގާނޫނުގައި އެކަން އެ ގޮތަށް އޮތީ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ކޯޓުގެ [illegible] އަދި [illegible] [illegible] މި ގާނޫނު އަޅުގަނޑުމެން މި ހުށަހެޅި [illegible] މި [illegible] [illegible] ކަމަށް [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] އެކަން [illegible]

ވެގެންދާނެ. ދެން އަދުވެސް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ އެއް ވާހަކަ އަކީ އެއްކޮޅަކަށް ވެސް މިއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނާއި ދައުލަތުގެ 3 ބާރުގެ އިސްވެރިން މި ޕެންޝަން ސްކީމުން ބަރީއަވުމަށް ކުރުވާ މަސައްކަތެއް ނޫނޫ މިއިޔޭ އެއް. މިއީ އެއްކޮޅަށް ވުރެ ގިނަ ގޮތުން ޕެންޝަނުގެ ފައިސާ ދައުލަތުގެ 3 ބާރުގެ ވެރިންނަށް ލިބޭނެ ގޮތަށް މިއޮންނަ އޮތުމަށް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ޤާނޫނު މަޝްވަރާކުރުމުގައި އެކަން އެގޮތަށް އޮތިއްޔާ އެކަމަށް ވެސް ނިންމުމެއް ގެންނަން ޖެހޭ. ހަމަ އެއާއެއްކޮށް ދައުލަތުގެ 3 ބާރުގެ ވެރިންނަކީ އަދި 3 ބާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އެ ބޭފުޅުންގެ މުސާރައިގެ 7%ގެ ގޮތުގައި މި ޕެންޝަން ސްކީމަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ އަދަދަކީ ވެސް ހަމަ ހަމަ ބޮޑު އަދަދެއް. އެއީ ބޮޑު އަހަރުން އަހަރަށް ބޮޑުވަމުންދާނެ އަދަދެއް ވެސް މެ. އެހެންކަމަށްވާއިރު ދައުލަތަށް ވެސް ވަރަށް ބޮޑު ބުރައަކަށް ވާނެ މި 7% ފައިސާ މި ބޭފުޅުންގެ ފަރާތުން މި ޕެންޝަން ސްކީމަށް ދައްކަންޖެހުމަކީ. އެހެންވީމާ، ޕެންޝަންގެ ކަންތައްތައް ވަކި ގޮތަކަށް ދައުލަތުގެ އިސްވެރިންނަށް ހަމަޖެހިފައި އޮންނަންޖެހޭނީތީ މި ސްކީމަށް ލިބޭ އުނިކަމަކަށް ނުވާނެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނާއި ދައުލަތުގެ 3 ބާރުގެ އިސްވެރިން މި ސްކީމުން އިސްތިސްނާ ވެގެން ދިއުމަކީ. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި 16 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ހަމަ ވަރަށް ގާތް މަޝްވަރާކޮށްގައި ފާސްކޮށްފައިވާ ޤާނޫނެއް. އަދި އެ ޤާނޫނުގެ ފައިދާ ރައްޔިތުންނަށް އޭގެ މަންފާ ލިބިގެން ދިއުމަކީ ވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ އެންމެން އެދޭ ގޮތް. އަދި އެ ސްކީމަކީ [illegible] [illegible] [illegible] ހިންގުމުގެ ސްކީމަކަށް ވާތީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ހިޔާލު މެންބަރުންގެ [illegible] އެދުމާއި، އެ ސްކީމު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް މި ޤާނޫނު ފާސްކުރެވިފައިވާ ކަމަށް ބޭނުންނުވާ ކަމީ ހަމަ ރަނގަޅުކަމެއް. އެހެންކަމުންވީމާ އެކަމާ އަޅުގަނޑު، މި ހިސާބުން އަޅުގަނޑު މި ބަހުސް ހުސްކޮށްލަން [illegible] ފުރުސަތު އަޅުގަނޑު ނިންމާލާނަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. މިބިލަށް ބަހުސްކުރުމަށް 3 ގަޑިއިރު ކަނޑައެޅިފައި ވަނީ. އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް 1 ގަޑި 8 މިނެޓް. ޑީ.އާރު.ޕީ އަށް 1 ގަޑި 3 މިނެޓް. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްނުވާ ކޮންމެ މެންބަރަކަށް 5 މިނެޓުއިރު. ޕީ.އޭ އަށް 16 މިނެޓް. ޤައުމީ ޕާޓީ އަށް 5 މިނެޓް. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީ އަށް 5 މިނެޓް. މި އުސޫލުން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވަމުން ގެންދާނަން. އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ ފުރުސަތު އަރުވަނީ ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކު.

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދި، މި 16 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ވެސް ވަރަށް ފުޅާ ދާއިރާއެއްގައި ވާހަކަދެކެވި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްތަކެއް ކޮށްދެވިފަ [illegible]. ދައުލަތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ ކޮންމެ މީހަކަށް އެ މީހެއްގެ މަސައްކަތުގެ ދައުރު ނިމިގެން އެ މީހާ އުމުރުން ދުވަސްވުމުން ދެން މަސައްކަތްނުކުރެވޭ ހާލަތަށް ބަދަލުވާންވީމާ އަޅުގަނޑުމެން އެ މީހުންނަށް ދައުލަތުން އެ މީހަކަށް ޕެންޝަނެއްދޭ އުސޫލުން ރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ ހަމަ ހުރިހާ ދާއިރާއެއްގެ މީހުންނަށް ޕެންޝަން ދިނުމަށްޓަކައި އެކުލަވާލެވިފައިވާ ޤާނޫނެއް. މި ޤާނޫނަކީ، ޤާނޫނުން އިސްތިސްނާކުރުމަށްޓަކައި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން އެ ގެންނަވި އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. ސަބަބަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް 65 އަހަރު ވަންދެކަން މި މަޤާމުގައި ދެމިހުރެވޭ [illegible] [illegible] ބައެއް ނޫން. އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އާއި ވެސް އެ ގޮތަށް މިވާ ބައެއް ނޫން. ދެން ފަނޑިޔާރުންނަކީ އެ ބޭފުޅުންގެ އުމުރަށް [illegible] ބައެއް ކަމަށް ވާތީވެ އެ ބޭފުޅުންނަށް ކޮންމެ މަހަކު ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން މިދެންނެވި ޕެންޝަނަށް ދޭ [illegible] ނުދިން ކަމުގައި ވިޔަސް އުމުރުން 65 އަހަރު ވަންދެކަން ނުވަތަ ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ހިސާބަކުން އެ ބޭފުޅުންނަށް [illegible] އޮތީމާ ވަކި މުއްދަތެއް ވަންދެކަން އެ ބޭފުޅުން މަސައްކަތްކޮށް ނިމާއިރުގައި އެ ބޭފުޅުންނަށް ޕެންޝަން ލިބެން ގޮތެއް ހަމަޖެހިފައި އެބައޮތް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބަށް މިދެންނެވި އުސޫލުން ހަމަޖެހިފަ އެއް ނޫން. އަދި އަޅުގަނޑު މިއަދު އިސްލާހެއް ހުށަހަޅަން ބޭނުން މި ވަގުތު ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިންވެސްޓްކުރެވިފައިވާ އެންމެ ބޮޑު އެއް ދާއިރާއަކީ އަޅުގަނޑުމެން [illegible] އުސޫލުން އިދާރީ ދާއިރާތައް ހިންގުމަށްޓަކައި އިންވެސްޓްކުރި ކުންފުނިން. އެ ބޭފުޅުންނާއި ވެސް އެ ބޭފުޅުން އަދާކުރަމުން ގެންދިޔަ އެހެން މަޤާމުތަކުން ދުރުވެ ހަމަ ރައްޔިތުންނަށް [illegible] މިއަދު [illegible] [illegible] ބައެއް. މީގެ 3 އަހަރު ކުރިން [illegible] އިންވެސްޓްމަންޓުގައި ބައިވެރިންގެ ނުވަތަ މަޤާމު [illegible] އެންމެންނާއި [illegible] [illegible] [illegible] މިހެން. އެހެންކަމަށްވާއިރުގައި މިދެންނެވި ބޭފުޅުން މި ބިލުގެ މި އިސްލާހުގެ ތެރެއިން އެކުލަވާލެވޭ އަޅުގަނޑުގެ ވަރަށް ބޮޑު އެދުމެއް. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން ކޮންމެވެސް ބޭފުޅަކު މިއަދު ތާއީދުކުރައްވާނެ ކަމަށް. އެހެންނޫން ކަމަށް ވަނީ ވިއްޔާ ރާއްޖޭގައި މިހާރު ހޮވިފައިވާ ނުވަސަތޭކައަށް ކައުންސިލަރުންނަށް ކޮންމެ މަހަކު ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ހަމަ 7% ލާރި ޖަމާކުރަން ޖެހިއްޖާ އެއީ ވެސް ކުޑަ ކަމަކަށް ނުވޭ. އެހެންވީމާ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އާއި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނާއި، ފަނޑިޔާރުންނާއި، އަދި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އެހެން ފަނޑިޔާރުންނާއި، [illegible] ފަނޑިޔާރު ފަދަ ބޭބޭފުޅުންނާ އެއް އުސޫލަކުން [illegible] ޕެންޝަން ދިނުމުގެ ކަންތައްތައް ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ދޭން ހަމަޖައްސަފައިވާ އުސޫލެއްގެ [illegible] [illegible] މި [illegible] އިންވެސްޓްކުރެވިގެން ދިޔަ [illegible] އުސޫލުން އިދާރީ ގަވާއިދެއް ހިންގަން [illegible] ކައުންސިލަރުން ވެސް ވަންނަންޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އެހެންނޫނިއްޔާ މީގެ މައްސަލަ އެއް ކުރިމަތިވާނެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް 5 އަހަރަށް ފަހުގައި

ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މަޤާމު ފިޔަވައި އެހެން ތަނަކުން ވަޒީފާ ހޯދަން އުޅުން ކަމަށް ވިޔަސް މި މަޤާމުގައި

އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ނުނިކުމެވޭނެ އެއްވެސް ވިޔަސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގުޅުމުގައި ހުރިހާ ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން

އެކަން ކަނޑައަޅައިދޭ. 5 އަހަރު ދުވަހަށްވުރެގައި ދުރަށް ހައްދަވަމުން މަގުމަތީގެ މުސްކުޅިކަން އުޅުނުހާ ޓީޗަރު ހުރިން.

އަޅުގަނޑުމެން މި މަގުމަތީގައި ކުރިޔަށް މަސައްކަތްކުރި ބަޔަކު ބޭނުންކުރެވުން އޮތުގައި ޖައްސައިދެނިވި ނަމަވެސް

ވަޒީރަކަށް މަޖުބޫރުކުރެވިފައި ހައިސިއްޔަތަށް ވެއްޖެނަމަ ބޭނުންކުރެވުން މިއަދު ހަމަ ވަރަށް ޖައްސައިދިނީ ކަމަށް އެކިއެކި

އޮފީހުގައި މަޤުބޫލު ބަޔަކު އަސާސީ ތަޢުލީމީ ގޮތުން މުވައްޒަފުން ނަގައިދީ ކަމާބެހޭ މީހަކު ކުރިއެރުވުމަށް ހައިސިއްޔަތު ކުރުމުގެ

ސިޔާސަތު ޖަހަނީ ގައުމު ބޭނުންކުރުން ވަނަވަނަ އެއްވެސް ހިމެނުން މި މަގުމަތީ ދިރާސާ ވަރަށް ހަރުދު އެއްކޮށް ގޮތުގައި

ވެސް އެ ގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، މަސައްކަތް ވެސް ބޭނުންކުރުން ސަރުކާރުގެ ދުވަހުގެ އަސާސީ ދޯހަ ދެން އަންނަ

މަގުމަތީގައި ހަމަ އަސާސީ ކަންތައްތަކަށް ހައްޤުތަކުގެ ނިޒާމު މުއައްސަސާތަކުގެ ގޮތުގައި ގަވާއިދު ގޮތުގައި އެއްވެސް ފުރުޞަތު

ގޮތަކަށް އޮފީހުގައި ވަޒީރުގެ ބޭނުންކުރުމަށް އެކިއެކި މަސައްކަތް ގޮތުގައި ގަޑި ބޭނުންކުރުން އިސްކަން ގޮތުގައި ވެސް

ހަމަޖެހިފައި އެންމެހާ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ގޮތްގޮތުން ދިރާސާކުރިން. ދެން ހަމަ އެއްޗެހިވެސް މި ޤާނޫނުގެ އަޅުގަނޑުމެން

ހަނދާންވާ ގޮތުން 26 ވަނަ މާއްދާ ކަންކަމުގެ ހައްޤުތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ ކޮންމެ މީހަކަށް

ޕެންޝަން ދޫކުރުމުގެ ކަމަށް ބޭނުމުގައި އޮތީ މާއްދާ އެއަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ އިސްތިޢުފާދީ ގޮތް. އެހެ

އިތުރު އިސްތިޢުފާދީ ހުރިހާ. މިއަދު ހަމަޖެހޭގައި މަސައްކަތްކުރާ އަދި ވަޒީފާ ގަވާއިދުތަކުގެ ވަރަށް ބޮޑު ހަސްކަމުގެ

އެބައިން. ހަމަޖެ އަށް މިދަރަނި ޤާނޫނު ހެދިފައި އޮތް ގޮތުން ހަމަޖެ އަށް އެޅުވާ ކަންތަ ބޭރު ބަޔަކާއި ގުޅޭ

ވެސް އެބަޖެހޭ ޕެންޝަން ސިޔާސަތު ގެރިދިއައްކަން. އެހެންވެ އުސޫލުތަކުގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން މި ޕެންޝަން ދޫކު

ކަނޑައެޅި ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ ކަމަށް ދިވެހި ހައްޤުތަކުގެ ނިޒާމްގައި މަސައްކަތްކުރާ ބޭނުން މީހަކު މި

ހަމަޖެ އަށް މި އަންނަނީ 2 އަހަރު ދުވަހުގެ ނުވަތަ 1 އަހަރު ދުވަހުގެ ނުވަތަ 3 އަހަރު ދުވަހުގެ

ކޮންޓްރެކްޓެއްގައި. އެހެންވެ ޕެންޝަން އޮތީތަން އެބަ މަޖުބޫރުކުރާ ކަމެއްވާ އަދިއެއް ވިޔާނުވާހިނދުގެ ބަދަލުން

ވެސް މިދިޔުމުގައި ގަވާއިދުތަކުގެ ޕެންޝަން ދެނީ އެ ބަޔަކު ދެއްކުމަކީ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، މި އިސްތިޢުފާ އިތުރަށް

އަޅުގަނޑުމެން އިސްތިޢުފާދީ ނަގާ މާލީއަހަރު ކުރިމަތިން ޖައްސައިދޭ މުޤައްރިރު މިގޮތަށް އިސްތިޢުފާގެ ބަދަލަށް ވެރިން

ހަނގުރާ ދިރުމުގައި އިސްތިޢުފާ ދިޔައީ. އަޅުގަނޑުމެން އެ އިސްތިޢުފާ ހުރިހާކަމުން. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޕެންޝަން ދޫކު

ގެނެސް މަސައްކަތްކުރާ ކަންކަމުގެ ދިރާސާ ހައްޤުތަކަށް ކަމަށް. މިގޮތަށް އެބައި އިސްތިޢުފާކަންކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ދިރުމުގައި

މަސައްކަތް ދުވަން ފުރިހަމަވެގެންދާނެ. މިގޮތަށް މި ވާ ގޮތަކީ ހަމަޖެ އަށް ބޭނުމާއެކު ގޮތުގައި

މަސައްކަތްކުރާ މަސައްކަތް ގޮސް މިހުންނަނީ އަންނަ މިގޮތު ކަންކުރުމަށް މިހެންގެ ކަނޑައެޅުމަށް ހަމަޖެ އަށް

ގެންގުޅެ މިހުންގެ ބޭނުމަށް ގޮތުގެ ސަޤާފީ ރައްކާ މިހުން ފިޔަވައިގެން އެބަ އުޅޭ. އެ މިހުންގެ ހަމަޖެހުން

ކަންކަމަށްތަކުން އެއްވެސް ކަހަލަ އިހްތިރާމާއި ނުވޭ. ހަމަހަމަ އެ ގެނައި ބަދަލުކުރެވި، އެ މިނިސްޓްރީގައި ތިބެގެން

އެ މީހުން ވަގަށް ބޭރު ކުރި ބަޔަކަށާއި، އެ މީހުންނަށް ވަގަށް ވިސާ ހަދައިދިނުމާއި ސަރުކާރުތަކުގެ ތެރެއިން އެކަން ކުރި ބަޔަކަށާއި މިކަން މިއޮތީ ކުރިމަތިވެފައި. އެހެންވީމާ، އިދާރީ ލިޔެކިޔުންތަކުން ބަލާއިރުގައި ރާއްޖެ އަށް އެޖެންޓުން ފިޔަވައި މިހި މީހުން ހުންނާނީ ކޮންމެވެސް ކުންފުންޏެއްގެ ނަމުގައި. އަނެއްކާ ޕެންޝަން ސްކީމު ނުވަތަ ޕެންޝަން އޮފީހަށް [illegible] އުމުރުންގެ ޕެންޝަން ލާރި ހޯދުމަށްބަލާއި. އެކަމަކު އެ މީހުން ކުރައިގެން އުޅެނީ ކަންކަމުގެ ވަރުބޮޑުކަމާއި ގަވާއިދުން ހިނގާކަން އުޅޭ މީހުން. އެ މީހުންގެ ވަކި މުއްދަތެއް ވެސް ނެތް. އެ މީހުން މިހާރު [illegible] [illegible] ދާއިމީ ވެސް ވެފައި. ދެން ތަފްސީލުން ހިނގަން އިމިގްރޭ މީހުން [illegible] މިއަދުން އެ މީހުން ޤާއިމުވެ އެ މީހުންނަށް ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ލާރި ދީ އެ މީހުންގެ ހައްޤުގައި ބަދަލު ނުކުންނަންޖެހި އަނެއްކާ އެ މީހުން ދިވެހިންނާއި އިނދު ބޮޑެތި ޢާއިލާތަކަށް އުނދަގޫ މިކަމަށް ކަންތައްތަކާއި ވަގުން ހިނގައިދާނެތީ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ހަމަ އަޅަން ބާރުލާ ދަންނަވަން ދިވެހިރާއްޖޭގައި މި ޕެންޝަން އުސޫލުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޕެންޝަން ދެވެންޖެހޭ ރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް. ދެން ހަމަ މިފަދަ ފުރުސަތުތަކެއްގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ ހައްޤުގައި އަޅުގަނޑުމެން ޕެންޝަން ތާ އުސޫލުން ކަނޑައެޅިގެން ބާރުމު ވިޔަފާރިވެރިން ކުރިމައްޗަށް މިކަން ގެންނައިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަޖައްސަންޖެހޭ، ސަރުކާރުން ހަމަޖައްސަންޖެހޭ ވަރަށް ބޮޑު އެހެން ކަމެއް އެބަ އޮތް. މިސާލަކަށް އަމިއްލަ ކުންފުންޏެއްގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހާ އޭނާ އެ ކުންފުނިތަކުގައި ހަރުދަނާ ރިޓަޔަރވުން ގޮތެއް އޮންނަން އެބަޖެހޭ. ޢާއްމު، އަމިއްލަ ކުންފުނިތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހަކު އެއް ދުވަހު އެ ކުންފުނިން ޕެންޝަން ކުރި ދައްކާފައި އޮތް އަނެއްކާ ހަމަ ކުއްލިއަކަށް އޭނާ ދާ ގޮތެއް ގޮސް އެހެން ކުންފުންޏަކާ ގުޅިގެން. އެ ގުޅިއްޖެއްޔާ އަނެއްކާ އެ ކުންފުނިން ވެސް އެ ލާރި ނަގަންޖެހޭނެ. އިތުރުން ވަރަށް ބޮޑު މައްސަލައެއް ކުރިމަތިވެދާނެ. އެހެންވީމާ، ޕެންޝަން ލިބި ކޮންމެ ކުންފުންޏަކުން ވިޔަސް ޖަމާކުރެވޭނެ ޕެންޝަން އޮފީހުން ދައްކަންޖެހޭކަން ދައުރު ގޮތުގައި އެ ކުންފުންޏާ ދޭތެރޭގައި އެގްރީމަންޓްކޮށްގެން މަސައްކަތްކުރުވާ މީހަކަށް. ހަމަ ކުއްލިއަކަށް އައިސް ވަކި ޕްރޮޖެކްޓެއްގައި ނުވަތަ 3 މަސް ދުވަހު މަސައްކަތްކޮށް މީހަކަށް ޕެންޝަންގެ ލާރި ބާއްވާ ކުންފުނިތަކުން ދައްކަންޖެހޭނަމަ ދައުލަތުގެ ނުވަތަ ޕެންޝަން އޮފީހުގައި ލިބޭ ބަޖެޓް ވަރަށް ބޮޑުވެގެންދާނެ. އެ ފައިސާގެ ބޭނުން ވަރަށް ބޮޑުތަން އެ ބޭފުޅުންނަށް ލިބޭނެ. ބައެއް ފަހަރު ބޯޑުންގެ ފައިސާ އަދި ވަންނަން އެ ފައިސާ ގެއްލި ވެސް ދާނެ. އަދި އެހެން ވަކި އެބަހުރި މި ދާއިރާގައި އިނގޭ. ހަމަ މިހާރު ވެސް ނުވާނެއްކާ ނުދަންނަވަން. އެބަހުރި ޖަމާވާ ފައިސާ ވެސް ވީ ގޮތް ނޭނގެއޭ. ސުނާމީ އައިއިރު ވެސް އެނގު ފުރަތަމަ ވެސް ގެއްލުން ލިބުނު ވަނީ ކަންކަމުގައި ކުރި މީޑިއާ. ދެން އެ ގޮތަށް ދިމާވުން ގޮތަކަށް މި ފައިސާ ހަރުދަނާ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން އުސޫލުތަކާ ކަނޑައެޅިގެން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮންމެ ދުވަހަކުން ކަމަކާ ދިމާވެދާނެ މި އުޅެނީ ވަކި އިތުރު ބައެއް ނޫން. ހަމަ ކުރި ސަރުކާރުގައި ވެސް އުޅުނީ މިހެން. ކޮންކަމަކާ އިސްވެ ވަޒީރުކަމުގައި އައީވެސް މިކަން ނެގި ވަގުތުގައި

ކަމެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، ކޮންމެ މީހަކާ ވެސް އެބަ ކަމެއް ދިމާވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބިރުގަނޭ ގިނަ އަދަދެއްގެ ފައިސާތައް ނަގައިގެން މަސައްކަތްކުރަން. އެ ފައިސާ ޖަމާކޮށްލައި ބަހައްޓަން. ސުމާވަރި ބޭންކަކުން އޮފީހަށް ނަހާ ފައިސާ އާގެ ބޭނުމުން ކުރުވެސްކުރާން މުނިހާގެ އަހަން ތައުމަފަކައި ވެސް ބޭނުމުން ކުރާ އުސޫލަކުން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގިފައި އޮންނަނީ ގޮތުން ފައިދާ ސިންގަޕޫރު ކަހަލަ ތަންތަނުގައި އެ ފައިސާ ނަގައިގެން ގެދޮރު ބިނާކޮށްގެން ގެއްލި އަގައިގެން އެ ތަންތަން ކުއްޔަށް ދީގެން ތާއިވި ގޮތެއްގައި އެ ފައިސާގެ ބޭނުން އެން ރަނގަޅުން ތެދުވަން ނުވަތަ އެ މީހުންނަށް މިބާ ގޮތަކަށް ހަމަޖެހިފައި އޮންނަނީ. އެހެންވީމާ، މި ފައިސާ ޖަމާކޮށްގެން ކުރީގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މައުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތް ގޮތަށް މިނިސްޓްރީން ލިބޭ ފައިސާ ޖަމާކޮށްފައި ހުންނަނީ ލޯބަރ މިނިސްޓްރީގެ ފައިނޭންސްގެ އަންނަމުންނެވަން. މެން އެ ބޯމަގުން ބޭނުން އަދަދަކަށް ގޮސް ވެސް މާ. މެން އެ ފެނުސް މިނިސްޓްރީ އަން ގިންތިރައި. އެހެންވެމުގެ ނަފަތުން އެގެމައި ލޯމަރ މިނިސްޓްރީގައި މިވި މީހުންނަށް ވަރަށް ފޮތުފަރައުގެ ރަނގަޅު ނަތީޖާތަކާ ވެސް އޮންނަނީ ލިބިފައި. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މައުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތް ގޮތުން މާސިޔާ ތަންތަނުން ގޮތުން ވަރަށް، ވަރަށް ގިނަ ކަންކަމެއްގައި ހިނގާފައި އޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މައުލޫމާތު ލިބޭ. މިގޮތުން ވެސް އެކަހަލަ ބައެއް މައްސަލަތައް ވެސް އެގޮތް ކަމަށް އެނގޭ. މެން ލޮޅަން ގޮބުކުމުތުގައި ވެސް މިފަންނަވި އިސްތިފާން ކަންކަން ހިނގާފައި ހުރި މީހުންގެ ނޯބެއިން 8 ވަނަވަން 9 ވަނަވަން ކޮގިފ ފެންވާއިމުގައި ގަބުމުންކުރުވ މީހުން ވެސް އެބަ ފިބޭ. މިކަހަލަ ހަމަންގޮހ އިސްތިފާކައި ފަރުގެން މިދަނި ނޯގައިގެ މަތުގައި ބޭންކަކުން ސިޓުންނައި އެބި މައުލޫމާތުން ފައިސާ ނެގުމުން ނޯޓިސް. ދެން އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުންނަށް މިގެ އެންވ ފަސޭހަ ވަން މެފައި އުޅުގަނޑެބެކައި އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ޓަކައިބެކަނި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް މިއަދު މި ލިބޭ ބޯގެ މުސްދަ އިން އަށްއާކަ މިގެ ނުދުއިން ބައެއް ނަދުކޮޅުން މިއަދުދުގެ ފައިސާ އިނގޭކޮ ދައްކަންފަރައިވިއްޔާ އަނގެކޮ މިގޭ ކައިބިއަން މުޖުހަމަ އަން މީހުން އަންނަނީ. އެއް ފެބުރުއަރީގައި ލިބެގެން އެ ފެބޭގެ މީހުން ދެމެފ އެ ފެބޭގެ މީހުންނަ ދީމާވަން އެއްގަޅި މާލެ ހިސާބަށް މިކަން މިރަމު ފަނި ދޭސްފައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ރަނގަޅު މިކަމުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ސަމާލުކަންދެއްވިއްޔާ. މިކަމަށް މެންބަރުން ޝައުގުވެރިކަންދެއްވާ މިކަމުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނާއި ސަރުކާރުގެ އެހެން މުދުންނިވި ކަހަލަ ފަޒީގަތުކަގައި މިއްބެފި ހައިސިއްޖުމުމޫރިއްޔާ މާއި ފަނޑާދުން މިކަމުން ސަމާލުކަންދެއްވިއްޔާ. އަދި އެއް ގިނަ އަދަދެއް، މިގޮތުގެ ސިޔާސީ ގޮތުން މި ފާރަކަ ދައްކާފަން ހަމަ މި މަޖިލީހުގައި މިބާ މެން އަނެއް އަމަލު ވެސް. އެކަމަކު ދައްކާފައި މިގައި ބަގެގެމުގައި މި ފައިސާ ބޭންކަކުން ސިޔާސަތު އަޅުގަނޑުމެން ދައްކަން ފާނަ ދުވަހުން ފަނައިގެން ހަމަ އެންމެން އެއްވ އެފާރަކަ ދައްކާން. 62000 ދުވާލުގެ މުސާރަ އާއި މިރުނގެ ސައި ކާޖީގެ ހޮވަމު ހުރި ގޮމައި މިކަންކަން މި ކުރަނި ކުރިގައި މާލޭގައި 4

އަވަށުގައި މާރުކެޓް ހަދައިގެން ދައުލަތުގެ ފައިސާ ވަގަށް ނަގަން ތިބި ބައެއް މުޙައްމަދު މޫސާ އެއް ނޫން ކޮންމެވެސް ސަރުކާރުން ކިޔާ މިހާރު ހަދައިގެން އުޅޭ ޗީފް ޖަސްޓިސްކޮށް ހަދައިގެން އުޅޭ މީހުން ކުރާ ކަމެއް މިއީ. މިގެ ސަލަފުން ރައްޔިތުންނަށް ބަޔާނަކީ ހުރި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ ހުރިހާ ވައްކަންކުރާ ތަނަކަށް ހަދާ، މި ވަރަށް މި މަޖިލީސް ވަނީ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުން ކުރިމަތީގައި ބޭޢިއްޒަތްވެފައި. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ސިޔާސީ ވާހަކަދައްކާ ބަތަލަކު ވާތީ މި މަޖިލީހުގެ ތެރޭގައި ކޮންމެ މީހަކު ވާހަކަ އެއް ދެއްކިޔަސް އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީ ވާހަކަ މި ދާ ދައްކާނީ. މިތަނުގައި ސިޔާސީ ވާހަކަދައްކާކަށްނުޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން ހަދާ ފުރުޞަތު މާލޫމާތު ބޭނުން ޤާނޫނު ހަދާއިރުގައި މާރާމާރީ ހިންގާކަށް ނުޖެހެން. އެހެންނަމަވެސް، އެކަމާ ބޭނުން ވަރަކަށް ފުރުޞަތުދީގެން ދެން ނުނީމެ. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަތަކުގެ ހެދި އެމްޑީޕީ ބޮޑުވެރިން ޤަބޫލުކުރާ ރައްޔިތުންގެ ފުރުޞަތު ދަނަ ދިނީ ވާހަކަ އެބަސްކަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެހެނިހެން ވާހަކަތައް ނުދައްކާ ހިފީ އެއް ވީ ކޮށް ކޮން ބޭނުމެއްގައިތޯ؟ މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން މިސާލަކަށް އިނގޭތޯ. މި ދީ ޗީފް ހިފި ކޮން ބޭނުމެއްގައިތޯ؟ މަސްދޫން ސަރުކާރުގައި ވިސްނުން ހުރި ހުރިހާ ފައިސާ އެއް ބަހަގަނޑު ކައި ހުސްކުރީމަ، މި ސަރުކާރުގެ ކަރުގައި ހިފައިގެން އެއްޗެއް ނުހިފާ ކަމުގާ މުޙައްމަދު މޫސާ ހެއްދެވި އެއްޗެއްތޯ؟ ނޫނިއްޔާ ޕެންޝަން ދޭން އުނދަގޫވާނެތީ، ޕެންޝަން ކަނޑާ އެއްޗެއް ރައްޔިތުންގެ ދަރަނި ޖެހިފައިވާ ދޭތެރޭ ދޭން ހުރި ޚާއްޞަ ރަނގަޅު ޕްރޮގްރާމް ރަނގަޅު ޕްރޮޖެކްޓް އެކަމާ، އެހެން އެއީ މި ސަރުކާރުން ނަގާފައިވާ ސަރުކާރަށް ބިދޭސީއެއް ސަރުކާރުގެ ކަރުގައި ހިފައިގެން އެކަން ކުރަން ކުރަން ކުރިއަށް ގެންދެވޭ ބަޖެޓްގެ ކަރުދާސް ކަމަށްވާ މި ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓް ހުށަހަޅާއިރު ސަރުކާރުން ހުރިހާ ފައިސާ ކަނޑައިގެން ވަރަށް ގިނަ ފައިސާ ނަގައިގެން ފުރުޞަތު ދޭ ޖާގަ ދޭނެ ކަމަށް މި ސަރުކާރު ހިންގާ ސަރުކާރުގެ ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު ޤާނޫނު ދޫކޮށްލާ ކަމަށް ބުނެފި. މި ބަޖެޓް ޚިދުމަތް ދޭ ފައިސާ ވަނީ ކަނޑާލާފައި ވަނީ ސަރުކާރުގެ ފިނޭންސް އަކީ އެހެންވެސް އެއްވެސް މުސާރައެއް ދިނުމަށް ފައިސާ ނެތް. ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓަކީ ރައްޔިތުންނަށް ދިނުމަށް ފައިސާ މިވަރަށް ވަނީ ދޭން ނުކެރޭ ދޫކޮށްލާފައި އެއް ފަހަރު ފައިސާ ނަގާ ކާރިޘާއަކަށް ދިމާވާނެ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، މިސާލަކަށް ޝަރުޢީ ދާއިރާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުން ވަނީ ލަރިއެއް ނެތް މިވަރަށް ރަށްރަށުގައި ކުރަން ހުރި މަސައްކަތްތަކަށް ދިނީ ދޭން ނުކެރިގެން ހުރި ކޮށް ހަމަ ބަޖެޓުގައި އަޅާފައިވާ ފައިސާ ދޭން ނުކުރެވިފައިވަނީ. އެއީ ބޮޑު ކުށެއް ކަމަށް ވަނީ. ސަރުކާރުގެ ދަރަނި ނަގަނީ މި މަޤާމުގައި ފުރިހަމަކޮށްދެނީ އެއީ ސަރުކާރަށް ވަރަށް ބޮޑު ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިވެގެން. ސަރުކާރުގެ ދަރަނި ފައިސާ މިހާރު 20000 ރުފިޔާ ނަގާފައިވާ ނަމަވެސް. ސަރުކާރުގެ ކޮމިޓީތަކުން މިހާރު ހުށަހެޅީ ސަރުކާރު ބަޖެޓް ފާސްކުރަން ހުށަހެޅީ ސަރުކާރުގައި ހަމަ ބޭނުމެއް

ސިޔާސީ ކަމަކަށް ހަދައިގެން ހަމަ ބައެއް ޕާޓީތައް އެކުވެގެން މިތަނަށް އައިސް އަޅުގަނޑުމެންނާ އިދިކޮޅަށް މުޒާހަރާކުރިއިރު ކަމުގެ ބަޖެޓް އޮތީ މުޅިން [illegible] ގޮތަކަށް. ރައްޔިތުންނަށްޓަކައި ކުރުމުން ހުރި ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން މި ތަނުގައި ކުރީ. މިދިޔަ އަހަރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އޮންނާނެ ހަމަ [illegible] އުސޫލުން [illegible] މި މަޖިލީހުން [illegible]. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ޕެންޝަން ޤާނޫނާ ބެހޭ ގޮތުން މި ވާހަކަދައްކަން ތެދުވީ. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް [illegible] [illegible] [illegible] ހަމަ [illegible]. [illegible]. އަޅުގަނޑު [illegible] މިއަދު ވެސް ހަމަ [illegible] [illegible] ހަމަ [illegible]. [illegible] ކުރިމަތިގައި އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރިންނަށް ވެސް [illegible] ދަސްކުރުވުން. މި [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްވެސް [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible]. ހަމަ އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ހަމަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިއަދު ވެސް [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ކުދިންނާ ވެސް [illegible] [illegible] ކަމެއް ވެސް. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ކެލާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ މައުސޫމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު؛ 8/2009 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް މި ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާހާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވަނީ މި ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެންޝަން ސްކީމް ގާއިމުކުރުމާ ބެހޭ ގޮތުން އެ ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގައި (ހ)ގެ ގޮތުގައި އަކުރެއް އިތުރުކުރުމަށް މި ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާހުގައި ބައެއް ޕޮއިންޓްތަކެއް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމާ. އެ ގޮތުން މިހާރު ހުށަހެޅިފައިވާ [illegible] އިންނަ ގޮތުން (ބ)ގެ (ހ)ގެ 1- ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް، 2- ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބު، ދެން 4- އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރު އަދި 5- ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އެހެން ފަނޑިޔާރުން. މި ބޭފުޅުންނަށް މި ޤާނޫނުން އިސްތިސްނާވުމުގެ ފުރުޞަތެއް އޮތުން އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަން. އެހެނީ މި ބޭފުޅުންނާ ބެހޭ ގޮތުން މިހާރު ވަކިން މި ބޭފުޅުންނަށް އިނާޔަތްތަކާ [illegible] މިފަދަ ސްކީމަކީ ދައުލަތް ވެސް [illegible] ރައްޔިތުންނަށް ވެސް [illegible] ހުރި [illegible] [illegible] [illegible] ނަމޫނާ [illegible] [illegible]. މި އިޖްތިމާޢީ [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ސްކީމު ބޭނުން ނުވާ ކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] މި ސްކީމު [illegible] ކަމަށް [illegible]. އެހެންވީމާ، މި ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނުގައި ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުންނަށް މި ޤާނޫނުގައި ބައިވެރިވުމަށް ލާޒިމްކޮށްފައި ވާއިރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވެސް ދައުލަތުގެ މުސާރަ ދޭ، ދައުލަތުން މުސާރަ ދޭ ބައެއް ކަމުގައި ވާތީ އަޅުގަނޑުމެން މި

ޒުވާނުން ތެރޭގައި ހިމެނުމަކީ ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް. ދެން މީގައި ވަރަށް ގިނަ ވާހަކަތައް ދެކެވޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުގައި މަސައްކަތްކުރާ ބޭފުޅުންނާ ދެން މީގައި މިހާރު މި ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހުގައި މިތިބި ބޭފުޅުންނާ އަހާބަލާއިރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބު އަދި ވަކި މުއްދަތަކަށް ކަނޑައެޅިގެން އެ ބޭފުޅުން ތިއްބަވާފައި ވަރަށް ބޮޑެތި ޒިންމާތަކެއް ނަންގަވާ މުޅި ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ އެންމެން ވޯޓުލައިގެން ހޮއްވަވާ ބައެއް. ދެން [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އެހެން ފަނޑިޔާރުންނަކީ އެ ބޭފުޅުން އަޅުއްވާ ދާއިރާގައި އުމުރު ހާދަކުޑަ ބައެއް. އެހެންނަމަވެސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ޒުވާން ކެންޑިޑޭޓުން [illegible] [illegible] މީހުން [illegible] [illegible] މީހުން ވެސް އަދިވެސް މި ތަންތަނުގައި ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރާ އެ ބޭފުޅުން މަޖިލީސް [illegible] ނުކުމެ ސަރުކާރަށް، ދައުލަތަށް، ދިވެހި ޤައުމަށް އެހެނިހެން ޚިދުމަތްތައް ކުރުއްވަން ބޭބޭފުޅުން. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ބޭފުޅަކު އެ ބޭފުޅެއްގެ ދައުރު ހަމަވެގެން އެހެންނޫނީ އެ ބޭފުޅަކު [illegible] [illegible] އިންތިޚާބުވެގެން އެހެންނޫނީ އަމިއްލަ އަށް ކުރިމަތިލުއްވާފައިގެން ދައުރު [illegible] އެ ބޭފުޅަކަށް އަދި ދައުރުގައި ވަރަށް ގިނަ ހާލަތްތަކުގައި [illegible] [illegible]. އެ ބޭފުޅަކަށް [illegible] ޚިދުމަތްކުރުމުގައި [illegible]. އެ ބޭފުޅަކަށް ތަޖުރިބާ [illegible] ހޯދޭނެ. އެހެންކަމުން މިފަދަ ޒުވާނުން ސްކީމުން އަޅުގަނޑުމެން އިސްތިސްނާވެ އަމިއްލަ ޕެންޝަން ސްކީމެއް ހަދާ އޭގެ ތެރެއިން މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މުސާރަ، ޖުމްލަ މުސާރަ 42500 ރުފިޔާގެ ތެރެއިން އޭގެ 25% ނެގިކަމުގައި ވިޔަސް ވެސް އެއީ ވަރަށް ބޮޑު އަދަދެއް. އެހެންވީމާ، މިދަންނަވާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ޕެންޝަން ސްކީމެއް ހަދައިގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމިއްލަ ޕެންޝަން ސްކީމު އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެންމެން ހަމަހަމަ [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] ކަމަކަށް ނޫނީ ނުވާނެ. އަޅުގަނޑު އެދެނީ މި މަޖިލީހުން ވެސް މި ޕެންޝަން ސްކީމުގައި ބައިވެރިވާ ބައެއް ކަމުގައި ހިމެނި މި މަޖިލީހުގައި ބޭބޭފުޅުން ވެސް މި މަޖިލީސް ނިމުމުން މިހާ ދެ އަހަރު އެހެންނޫނީ ދެ ދައުރު ނޫނީ ތިން ދައުރު އެހެންނޫނީ ހަތަރު ދައުރު ނިމުމަށްފަހު މި މަޖިލީހުގައި އުޅުއްވާ އެ [illegible] [illegible] ޕެންޝަން ސްކީމް [illegible] އެ މުސާރައިގެ ޕަސެންޓެއް [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، މިހާރު މި ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހުގައި މި 3 ވަނަ ޕޮއިންޓުގައި މިއޮތް، 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގައި މިއޮތް 3 ވަނަ ޕޮއިންޓުގައި އޮތް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް މިފަދަ އިސްތިސްނާ އެއް ދިނުމަކީ ނުފެންނަ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން.

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޢަޒީޒު ޖަލާލު އަބޫބަކުރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. السلام عليكم ورحمت الله وبركاته. ޤާނޫނު ނަންބަރު: 8/2009
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު ހުށަހެޅުއްވި ވާހިނދު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން
ބޭނުންވަނީ މި ޤާނޫނަކީ ވަރަށް ގިނަ އިސްލާހުތަކެއް ގެންނަންޖެހޭ ޤާނޫނެއް. މި ޤާނޫނު ފަރުމާކުރެވިފައި ވާ ގޮތުން
ވަރަށް ގިނަ ފަންނީ މައްސަލަތަކެއް ވެސް އެބަ ކުރިމަތިވޭ. އަދި އިޖުތިމާޢީ ބައެއް މައްސަލަތަކެއް ވެސް ކުރިމަތިވޭ.
މި ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހަކީ އެ ބިލުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ދައުލަތުން މުސާރަ ދޭ
ހުރިހާ ފަރާތްތަކުން ޕެންޝަން ސްކީމުގައި ބައިވެރިވާންޖެހޭ މައްސަލަ. އާއި އަދި ބައިވެރިކުރަންޖެހޭ މައްސަލަ.
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ބައިވެރިކުރުމަށް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން މި މައްސަލަ ނަންގަވައިގެން
ދިރާސާކުރައްވާފައިވާ އަޅުގަނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތް ޕެންޝަން
ސްކީމުގައި ބައިވެރިކުރަންވާނޭ ބޭނުމަ އަޅުގަނޑުމެން ބައިވެރިކުރަންޖެހެނީ ދިވެހި ރައްޔިތުން. ކޮން ބައެއްތޯ
އަޅުގަނޑުމެން އަދިވެސް ބައިވެރިކުރާނީ. އެހެންވީމާ، އެކަކަށް ފެންނަ މައްސަލަތަކެއް ހުރީމަ އެއީ ނުކުރެވޭ ކަމަކަ
ކަންތައްތައް އެބަހުރި. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަސްލުއެއްކޮށް ބަލާއިރުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރާ މީހަކު
އުމުރަކު އުމުރުން 65 އަހަރުވީމަ ޕެންޝަން ލިބޭ ގޮތަށް އޮތުމަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަކި މުއްދަތެއް ވަންދެން މި
ތަންގައި ތިބޭ ބަޔަކަށް ވާހަކަ، އެ ފައިސާ ކަނޑާލާ އެއީ އެކަށީގެންވާ ކަމެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އެކަކަށް ބައެއް
މައްސަލަތައް ހުރީމަ މި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. އަޅުގަނޑު އިސްލާހު އިޖުރާއަތުން
ބޭނުންވާ ބައެއް ކަންތައްތައް އެބަހުރި. ޕެންޝަން ސްކީމުގައި ބައިވެރިވާ މުވައްޒަފު ނުވަތަ ބައިވެރިޔަކަށްވާ
މުވައްޒަފަކު އެ މީހާގެ އުމުރުން 65 އަހަރު ނުވި ކަމަކު ވިޔަސް އެ މީހާ ދައުލަތުގެ ވަޒީފާ އެއް އަދާކުރާ ކަމަކު
ވާޖިބުވާ އެ މީހާގެ ޕެންޝަނުގެ އެ މީހާ އަސް ބިލެއް ގޮތުން ގަބޫލުކުރެވޭނެ. އެހެންނަމަވެސް ކާމިޔާބު އެއްކޮށް
އެއްވެސް މީހަކު އުމުރުން 65 އަހަރު ވަންދެން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުންނާނެ ކަމެއް. ނުވަތަ އޭނާ މަރުވެ، އޭނާގެ އާއިލާ
އަށް އެ ލިބޭނެ ކަމުގެ ދިރާސާ އެއް އަދި ނިންމަވާފައެއް ނުވޭ. އެހެންވީމާ، ކުރިން ބުނެވިދިޔަ ގޮތަށް އަސްކަރި
މުވައްޒަފުން އުސްތާޒުން ވަކި މުއްދަތަކަށް ޚިދުމަތް ދީ ނިމޭ ބައެއް ދެން ޚިދުމަތް ދޭނެ ގޮތެއް ނެތް. އެހެންވީމާ،
ދައުލަތުގެ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ވަކި ވަގުތަކު ޕެންޝަން ލިބޭނެ ގޮތް ނެތް އެމީހުން ބޭނުން ކުރާ ވަރަށް މުހިއްމު
އެއް އަޅުގަނޑުމެން ދިރާސާކުރެވިފައި އަޅުގަނޑުމެން އިންސާފުވެރި ވަގުތު. އެހެންނަމަވެސް އެކަމާ ދިމާވާ ހާލަތު ގިނަ
އުމުރުން 65 އަހަރު ނުވާނަމަ، ނުވަތަ ވާނީ ފައިސާ ލިބޭނެ ޕެންޝަން ކުރިއަށް ލިބޭނެ ގޮތެއް މިއީ އަޅުގަނޑުމެން
ގަބޫލުކުރާ ކަމެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، މި އިސްލާހު ފަސް އަހަރު ގެނެސްދޭން. ދެން މި ބިލުގެ ދިރާސާ އަޅުގަނޑު ކުރާ
ފަރާތުގެ އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު 2.7 މިލިއަން އަހަރެއްގެ ބަދަލުގައި އިސްލާހުގެ މުއްދަތު އަޅުގަނޑުމެން ފެށުނު އަދި
ނަން ބަދަލު ހިމެނުނު. އޭގެ މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑު ކަނޑައަޅާފައި ބަރު ކަމެއްސިފައިވާގެ ފެންބަރުމިހާރު ވަރަށް ކުރު
މުއްދަތަކަށް ހިންގުމަށް ފޮނުވައިގެން ބައެއް. އެ ބަދަލުގެ މުސާރަ އިން 7% އުސޫލުކުރަން، އުސޫލުން ގޮތުގައި ކޮށްކަން

9 ވަރަކަށް ހާސް ރުފިޔާ ކަމަށް މި ވަނީ ލިބޭ ކަމަށް ވަނީ. އެހެންވީމާ، އެއަށްވުރެ ވެސް މަދުވަނީ. އެއީ ޖުމްލަ
މިހާރު ލިބޭ މުސާރަ އޮންނަވަރު ކަންނޭނގެ. އެހެންވީމާ، އެ ބޭފުޅުންގެ ވަރަށް ބޮޑެތި ޝަކުވާތަކެއް އެބަހުރި މިހާ
ބޮޑު ނިސްބަތަކުން މުސާރަ އިން ކަނޑުއްވާ ޕެންޝަން ސްކީމުގައި ބައިވެރިވާންޖެހުމަކީ އެއީ އެ ބޭފުޅުންނަށް ވަރަށް
ދަތި އުނދަގޫކަމެއް ކަމަށް ވާނެ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ފަދައިން އަޅުގަނޑު
ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ރަށު ކައުންސިލާއި އަތޮޅު ކައުންސިލު މެންބަރުންނަށް ވެސް ވަރަށް ކުރު މުއްދަތަކަށް
އިންތިޚާބުވެވިގެން ތިއްބެވި ބޭފުޅުން ކަމަށްވާތީ އެ މުއްދަތުގައި އެ ބޭފުޅުންގެ މުސާރައިން ޕެންޝަން
ސްކީމަށް ފައިސާ ކަނޑުމަކީ ހަމަޖެހޭ ކަމަކަށް ނުވާތީ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން މި އިސްލާހުގެ ތެރެއިން ނަންބަރު 6
އިޞްލާހުކުރައްވާފައި އޮތީ ކައުންސިލާއި ހަރު ކައުންސިލުތައް އިތުރުކުރުމަށް. އެހެން މެންބަރުން ހުށަހަޅުއްވާފައި
ވާކަމަށް ވާނަމަ އެ ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ވެސް ކުރަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ
ޕެންޝަނާ ބެހޭ ގާނޫނަށް އިސްލާހު ގެންނަވާއިރު މިކަހަލަ ބައެއް ކަންކަމަށް ކޮމިޓީ މަރުޙަލާގައި
ބަލައިދެއްވުމަށް އެދެމުން. އަދި އަޅުގަނޑުމެން ޕެންޝަނަށް ޖަމާކުރާ ފައިސާ އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަހުރި
ދަތިވާ ދުވަސްވަރު ނިކަމެތިވާ ދުވަސްވަރު ބަލިވެ ބޭނުންވާ ވަގުތު ބޭނުންކުރެވޭނެ ގޮތެއް ނުވާ
ކަހަލަ ގޮތަކަށް މި ބިލު އިސްލާހުކުރަން ބޭނުންވީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ އަޅުގަނޑުމެން މިސާލަކަށް ކޮއްކޮ
ސަރުކާރުގެ ވަޒީފާއެއްގައި ހުރި މީހަކު ނުކުޅެދުންތެރިކަމަކާ ވެސް ދިމާވެދާނެ. އަދި ނުވަތަ ދިމާވާ
ސަރުކާރުގެ ހުރި އޮފީސް ވަޒީފާ ގެއްލޭ ގޮތް ވެސް ދިމާވެދާނެ ވިޔަސް. އެ ބަދަލުގައި އެހެން ޕެންޝަން ސްކީމުން
ޖަމާކުރި ފައިސާ ބޭނުންކުރަން ހުރި އެއް އޭގެ އެއް ބޭނުން ނުކުރާ ކަހަލަ ކަމަކަށް ވަރަށް ގިނަ އޮންނަނީ 65
އަހަރު ނުވާ ކަމަށް ފެއްޓުމުން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޭފުޅުންނަށް ދޮގެއް ހަމަޖެހޭ ކަމެއް ނޫން. އޭރު ދާއިރާތަކުގެ
ފައިސާ އޭގެ ނަމުގައި ޖަމާކުރެވޭ ޕެންޝަނުގެ ފައިސާތަކަށް ހުރި އޭގެ އުމުރުން 65 އަހަރު ނުވީ ރިޓަޔަރ
އޭރު އެ ފައިސާ ނެގުމަކީ އެއީ އިންސާފުވެރިކަމެއް ކަމަށް ނުވާތީ އަޅުގަނޑު އެކަން ވެސް ގޯނާވާކަން
އިސްލާހުކުރަން އެ ޕެންޝަން ފަންޑުގެ ފައިސާ ޖަމާކުރާ މުއްދަތު ދާއިރާގެ ސަރުކާރުގެ ވަޒީފާއަކުން ނުވަތަ އެހެން
ވަޒީފާއަކުން ނަމަވެސް ވަކިވެ އެކަން ކޮންމެ އަހަރަކުން ޕެންޝަނާ ހަވާލުކުރި އަމިއްލަ ނަމަ އަދި ޖަމާކުރި
ފައިސާ ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ނިސްބަތަކުން ވަކި މުއްދަތަކަށް ފަހު ވަކި ޕަރސެންޓެއް ވާކަހަލަ ގޮތަކަށް ނަމަވެސް
އޭނާ އެހެން އެ ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް އޭރު ހަމަ ނެގޭ ގޮތަކަށް އަމިއްލަ އަޅުގަނޑު ހިތުން އިޖުތިމާއީ ހައްގުވެރިކަމެއް
ވެސް ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް ކަމަށް ވާނެ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، މި ދަންނަވާ ކަންކަމަށް ވެސް ކޮމިޓީ މަރުޙަލާގައި
ބަލައިދެއްވުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ގާނޫނަށް ދަށުން ހަމަޖެހިފައިވާ އިންތިޒާމު ފުރިހަމަކުރުމަށް މިކަމަކީ
ފަރުމާކުރެވިފައިވާ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ގާނޫނުތަކަށް ވުމަކަށް އެ އިސްލާހުގައި ގެނެސްފައިވާކަމަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ ވާހަކަ

ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަކޮޅު މި ނިންމާލަނީ ހުށަހެޅުއްވި އޮތީ އިސްލާހަށް ވޯޓް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާވާހަކަ ދަންނަވަމުން. ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. މިހާރު 4 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންފައިވޭ. ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު. ވިލިނގިލީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު. ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ. މަޑަވެލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޒިމް. އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބަށް.

ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނު 8/2009 ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާހަކީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާހެއްކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. މި އިސްލާހާ ދޭތެރޭ އަޅުގަނޑު މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ މެންބަރަކަށް ވީ ކަމުގައި ވިޔަސް އަޅުގަނޑު މުޅިއަކުން ހިތްހަމަ އެއް ނުޖެހޭ. މިއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ޕެންޝަން ސިސްޓަމުގައި، ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެންޝަން ސިސްޓަމްގައި ބައިވެރިވާންޖެހޭނެ ކަމަށް ޕެންޝަން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން އޮފީހުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް އެންގުމާ ގުޅިގެން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ އަށް މި މައްސަލަ އައި. އަދި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ އަށް މައްސަލަ އައިސްގެން ބެލިއިރު އޭރު ވެސް ވަނީ 2010 ވަނަ އަހަރު [illegible] ވާ ގޮސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ޕެންޝަން ސިސްޓަމުގައި ބައިވެރިވުމަށް 2 މަހަށް ވާ ގޮސް އެ ގޮތަކަށް ދައްކާފައި. ދެން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ މި މައްސަލައާ ބެހޭ ގޮތުން އެކި ގޮތްގޮތަށް މަޝްވަރާކުރެއްވުމަށްފަހު އޭރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކައުންސިލަރ ޖެނަރަލްގެ [illegible] ކޮމިޓީން އެއްސެވި. ކައުންސިލަރ ޖެނަރަލްގެ ރައުޔުގައި ވިދާޅުވަނީ އެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަކީ މުވައްޒަފުން ކަމުގައި ނުބެލެވޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ބައިވެރިވާން ނުޖެހޭ ކަމަށް. އެ ގޮތުގެ މަތިން އެކަން އޮތީ. އެހެން ޤާނޫނާ އަނބުރާ ޕެންޝަން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން އޮފީހުން ވިދާޅުވަމުންދަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން މިގައި ބައިވެރިވާންޖެހޭނެ ކަމަށް. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ޕެންޝަންސް ސިސްޓަމް، ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެންޝަން ސިސްޓަމް ޤާއިމްވީ މި ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދީ ރައްކާތެރިކަމާއި ވެސް [illegible] އެއްކޮށް. އިޤްތިޞާދީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] ފައިސާ ލިބޭނެ ގޮތަކަށް އަމިއްލަ ހަރަދުގައި އަމިއްލަ އަށް ފައިސާ [illegible] [illegible] [illegible] ރަނގަޅު ރީތި [illegible] [illegible] ހަމަޖެހިފައިވާ އުސޫލެއް. އެ މީހުންގެ ދަރިން ނޫނީ

ދަރިންގެ ދަރިން އެ ބިމުން ނުބެލިގެން މުސްކުޅިވާ ދުވަހު ނުބެލިގެން ހަރަދުކުރާށް ފައިސާ ނުބެލިގެން އުޅެންޖެހި ހަރަދުކުރާށް ވަކި ބިމަކު ނޫނިގެން ދަރިންގެ ތެރެއިން ކޮން ދަރިއެއްތޯ ހަރަދުކުރާނީ، ކާކުތޯ ފައިސާ ދޭނީ މި ކަންތަކާ ޖަވާބުދާރު ވެރިޔާ ހަމަޖެހުން އުފެދިގެން ދާތީ، މިކަމަށް އަންނަން ބޭނުން ހައްލެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަކީ ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ނަމޫނާ ބަލަހައްޓަން ވާންޖެހޭނެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން މި ޕެންޝަން ސްކީމުގައި ބައިވެރިވެގެން މިހާރު ބައިވެރިވެގެން ދެން 5 އަހަރުން މި ދާއިރާގައި ނުރާވުނުތަކުގައި ވިޔަސް ނޫނީ ކުރިމަތިލުން ކަމުގައި ވިޔަސް ދެން އެހެން ވަޒީފާއަކަށް ދިޔައަސް އެ ބޭފުޅަކަށް މި ޕެންޝަން ސްކީމުގައި ބައިވެރިވެވައި ހުރެނަ ފައިސާ ހަމަ އަތުން ކޮންޓިނިއުކުރުމުންދަން. ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވިދާޅުވެއްޖެ ކައުންސިލަރުން ވެސް ހިމަނަންޖެހޭނެ ކަމަށް. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލެއް ނުކުރަން މި ޕެންޝަނުގައި ކައުންސިލަރުން ވެސް ހިމެނެންޖެހޭނެ ކަމަށް. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ވެސް ނުހިމެނޭނެ ކަމަށް. ކައުންސިލަރުން ހިމެނެންޖެހޭ ކަމުގައި ވަންޏާ ކިހިނެއްތޯ މިނިވަން މުއައްސަސާތަކަށް ހޮވިފައި ތިއްބެވި މެންބަރުން ނުގާނުވީ. އެ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ވަކި މުއްދަތަކަށް ހަވާލުވެފައި ތިއްބަވާ ބޭފުޅުން. އަދި ވަޒީފާއާ ބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކޮންޓްރެކްޓު ހަދައިގެން ވަޒީފާއަކަށް ދަނީ ވެސް ހަމަ ވަކި މުއްދަތަކަށް. އެއް އަހަރު ނޫނީ ދެ އަހަރު ނޫނީ ތިން އަހަރު ނޫނީ 5 އަހަރުގެ ވަޒީފާ ކޮންޓްރެކްޓެއް ހައްދަވައިގެން އެ ބޭފުޅުން ވަޒީފާ އަދާ ވެސް ދަނީ. މިހާރު ވަޒީފާއާ ބެހޭ ޤާނޫނު ބުނާ ގޮތުން ވަޒީފާއާ ބެހޭ ކޮންޓްރެކްޓެއް އޮތަ ހަދަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އެ ކޮންޓްރެކްޓުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތީން ވަކި މުއްދަތަކަށް ދާ ބައެއް އެއީ. އިހުން އެ ވަޒީފާ ހަމަވުމާ އެ ކޮންޓްރެކްޓް އަދި ކުރަންވީ ހަމަ އަލުން ޕެންޝަން ސްކީމުގައި ކޮންޓިނިއުކުރުމުގެ ގޮތެއް އިންނަނީ. އަދި އެ ވަޒީފާ ދޫކޮށްލައި އެހެން ތަނަކަށް ނޫނީ ސަރުކާރުގެ ވަޒީފާ އިސްތިއުފާދީ ދޫކޮށްލައި ރިޓަޔަރކޮށް ދިޔައަސް އެ މީހެއްގެ ޕެންޝަން ސްކީމު ކޮންޓިނިއުކުރެވޭ ގޮތަށް އިންނަނީ. އެހެންވީމާ، އޭގެ މައްސަލައެއް ދިމާވާން ކަމަކަށް އަޅުގަނޑަކަށް ފެނިއެއް ނުފެނޭ. ކައުންސިލަރުން ވެސް ކައުންސިލަރުންގެ މަޤާމުގައި ތިބިގެން ޕެންޝަން ސްކީމުގައި ބައިވެރިވެގެން ދޫކޮށްލަ އެއްބައި ކޮންޓިނިއުކުރެވިފައި ކައުންސިލަރުކަން ނިމުނަސް، އެހެން ވަޒީފާއަކަށް ދިޔައަސް، ރިޓަޔަރކޮށް ދިޔައަސް، އޮފީހުގެ މަޤާމުކަން ދިޔައަސް، ފުރަތަމަކަން ވަޒީފާއަކަށް ދިޔައަސް އެ ބިމަކަން އެ ޕެންޝަން ސްކީމުގައި ބައިވެރިވެގެން ކޮންޓިނިއުކުރުމުގެ ގޮތް މި އޮންނަނީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަކީ ވެސް ހަމަ އެ އުސޫލު މި އޮންނަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ބިމަގައި ހިމެނުން ނުޖެހޭނެ. އެހެންނަމަވެސް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބު އެއީ ވަކި ޤާނޫނަކުން އެ ބޭފުޅުންނަށް ވަކި ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެކޭޖެއް ވަކި އުސޫލުތަކެއްގެ މަތީން ހަމަޖެހިފައިވާ ކަމަކަށް ވާތީ، އެ ހިމަނަން، އެހެން އަޅުގަނޑު އެއްބަސްވަން. އެއްވަރަށް ފަސޭހައެއް ސަލާމަތީ ކާޑުގެ ފަސޭހަތަކާއި އުޖޫރައިން

70 އަހަރު ވަންދެން އެ މަގާމުގައި ދެމިތިއްބަވާ ބޭފުޅުން. އެ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ޝުކުރިއްޔާ ގޮތުގައި ހަމަ މި ޕެންޝަން ސިސްޓަމުގައި ބައިވެރިވެވެންޖެހޭނެ. އެ ބޭފުޅުން ވެސް ވަޒީފާ ދޫކޮށްލައި ދާ ދުވަހު އެ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ޕެންޝަން ލިބޭނެ ގޮތްތަކެއް އޮންނަންޖެހޭނެ. މިހާރު މި ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނުގައި އެ ބޭފުޅުންނަށް މި ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެކޭޖެއް ދޭން އުސޫލެއް، ދެވޭނެ ގޮތެއް ކަނޑައެޅިފައެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ޝުކުރިއްޔާ ގޮތުގައި ހަމަ ޕެންޝަން ސިސްޓަމުގައި ބައިވެރިވެވެން އެ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އެ ފުރުޞަތު ލިބޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަން ބާރު ޤާނޫނުގައި މަޝްވަރާކޮށް ބިލެއް ބަރުސްލާކުރާއިރު، ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާހަށް ބަރުސްލާކުރާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭ ކަންތައްތައް އެބަހުރި. އެއީ ފަނޑިޔާރުކަމުގެ އެކު ގޮތްގޮތުން ދިނުމަށް ޕެންޝަން ނަގާކުރުން ހުރި ގޮތް. މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ދުވަހު ދިރުން ހަމަ ޕެންޝަން ދިނުމުގެ ފުރުޞަތު ގޮތުން ވަކި ބޭފުޅުންނަށް. ފާސްވެވެން ބަޔަކުމެން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް އިމްތިޔާޒުގެ ދިނުން އެ ބޭފުޅުން މަޖިލީހުގެ ދައުރު ނިމުމާ ގުޅިގެން އެއްފަހަރާ ލިބޭނެ. މި މަޖިލީހުގެ އެބަ އިތުރު ކަންކަމުގައި ނޫނީ ސަރުކާރުގެ ވަޒީފާ އަދާކޮށްގެން 20 އަހަރު ވެގެން މަހަކު 7 ހާސް، 10 ހާސް، ނޫނީ 5 ހާސް، 4 ހާސް ރުފިޔާ ޕެންޝަނުގެ ގޮތުގައި މިހާރު ވެސް ތިއްބެވިފައިވާ ބޭފުޅުން. އެ ބޭފުޅުންނަށް މިހާރު މަޖިލީހުގެ ވާ، އެ ބޭފުޅުންގެ މުސާރައިގެ އިތުރުން ހުރިގޮތުން 20 އަހަރު ވެގެން ޕެންޝަން ލިބޭ ބޭފުޅުން. އެހެންވީމާ، އެ ބޭފުޅުން މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުކަމުގައި ނޫނީ ސަރުކާރުގެ މަގާމުގައި ލިބޭ ޕެންޝަން ލިބޭ ބޭފުޅުން ލިބޭ ޕެންޝަނާއި ވެސް ނޫނީ އިތުރު ޕެންޝަނެއް ނަގަމުންދާ ބޭފުޅުން. މި ވާހަކަ އެ ބޭފުޅުންނަށް ޕެންޝަން ނުލިބުން ހުރި ގޮތް. އަދި ބޭފުޅުން ތިބޭނީ ބިޓް ފަރާތްތަކުން ޕެންޝަން ނުލިބޭ ބޭފުޅުން ހަމައެކަނި 15 އަހަރު ހިދުމަތްކުރައްވައި އެ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވޭ ޕެންޝަނެއް، 3 ދިވެހިން ޕެންޝަން އެބަ ލިބޭ. އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ވިސްނަންޖެހޭ މި ޕެންޝަނަކީ ހަމައެކަނި މަސައްކަތްކުރާ އެއްބާރުލުމެއް. މި ޕެންޝަނަކީ އެ މީހަކު މަސައްކަތްކޮށް ދުވަހު އެ މީހަކަށް ލިބޭނެ ކަމެއް އެއް ދިމާވާން ޕެންޝަން، ހުރިހާ އެއްބާރުލުން ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އެއް ދިމާލުކޮށް ލިބެނީ. އަދި ދިމާދިމާލުން ބައިބައިވެ ޕެންޝަން ލިބިދާނެ މީގެ އެއްފަހަރު އުސޫލުން ގޮތުގެ ނުކުމެ ކުރަން އަޅުގަނޑުމެން ޝުކުރުދަންނަވަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި އިސްލާހު ފާސްކުރިޔަސް އަޅުގަނޑުމެން ޝުކުރުވެރިވާ ކަމަކީ މި ޕެންޝަން އޮފީހުގެ މުއައްސަސާތަކުން ހިދުމަތްކުރާ ބޭފުޅުންނަށް ޕެންޝަން ހަމަހަމަކޮށް ދެވޭނެ ނިޒާމެއް ހުރި ޕެންޝަނާއި، މުއައްސަސާތަކުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޭފުޅުން ލިބޭ ޕެންޝަނާއި، އަދި ދޭން ވެސް މިއަދު ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށް އެ ވަޒީފާ އަދާކުރި ބޭފުޅުންނަށް، މި ހުރިހާ ޕެންޝަނެއް ލިބޭ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ވާ. އެހެންވީމާ، މިއީ އެއްވެސް އިނސާފެއް ހަމަހަމަ ޚިޔާލު ހިފެހެއްޓުން ހަމަ ޝުކުރުވެރިވާނެ. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑުމެން ހައްޤުކުރަނީ މުއައްސަސާތަކުގެ މުސާރަދީގެން ވެސް އަދި ސިވިލް ސާވިސް ގައިނުވާ ބޭފުޅުން ވެސް ޕެންޝަން ދިނުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަން ބާރު ޤާނޫނުގެ ޕެންޝަން ރިޓަޔަރމަންޓް ސިސްޓަމުގައި ބައިވެރިވާން ކަމަށް.

އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑު މި އިސްލާހަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަން ބިލަށް ގެންނަން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހަކީ އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ އިސްލާހެއް. އަޅުގަނޑުމެން މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން، އަޅުގަނޑަކީ ވެސް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ މެންބަރެއް. އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކަމުން ދިޔައިރު ބަޖެޓު ގޮތްގޮތަށް މިކަމުގައި ހުރިހާ ބަދަލުކުރެވިގެން ދިޔަ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދައުލަތުގެ 3 ބާރުގެ ތަރުތީބުން އެއް ބާރުގެ ދާއިރާތަކުން ވީހިނދު ދައުލަތުގެ ދަންނަރި....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ކޯރަމް، (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށް ގެންދެވުމަށް ދަންނަވަން.

ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދައުލަތުގެ 3 ބާރަށްވުރެން އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރާ އުސޫލަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އުއްމަތަކަ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޖަޖުންނާއި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބާއި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް އެ ބަޖެޓުގެ ވަޒީފާގެ ހައިސިއްޔަތުން އެ ބަޖެޓުން އިމްތިޔާޒުތަކާއި އިނާމްތަކާއި ލިބެންޖެހޭން ބޭފުޅުން ކަމަށް. އެހެންކަމުން މިއަދު ވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ތަރުތީބުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް އިމްތިޔާޒު ދިނުމުގެ ބިލެއް ހުށަހެޅިފައި ވީހިނދު، އެ އިމްތިޔާޒުތަކުގެ ދަށުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖުޑީޝަލް ސިސްޓަމާ އެއްވަރުގެ އާމްދަނީ ލިބޭން އުސޫލުތަކާ ހަމަޖެހިގެން ދާއިރާގައި ޖުޑީޝަލް ސިސްޓަމުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ބައިވެރިވުން މަޖުބޫރުކުރުވައި އޮތުމަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޤަބޫލުކުރެވޭން ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު ވެސް ޤަބޫލުކުރަން ސަރުކާރުގެ ސިޔާސީ މަޤާމުތަކުގައި ތިއްބެވި ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އޭގެ ޒާތުގައި ވަކި މުއްދަތަކަށް ވަޒީފާގައި ތިއްބަވާ ބޭފުޅުން. ހަމަ އެހެންމެ މިނިވަން މުއައްސަސާތަކާއި އަދި އޭގެ އިތުރުން ރަށު ކައުންސިލްތަކާއި، ސިޓީ ކައުންސިލްތަކާއި އަތޮޅު ކައުންސިލްތަކުގެ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ހަމަ އެ ބޭފުޅުންގެ އެ އިންސަ ހަމަޖެހިފައިވާ ބަދަލުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަމުން ދާ ބޭފުޅުން. އެހެންނަމަވެސް އެ ބޭފުޅުންނަށް މި އެލަވަންސް ހަމަޖެހިގެންދާއިރުގައި އެ ބަޖެޓުން ހަމަޖެހޭނެއިރު އިތުރުން ވެސް އަދާކުރުމުން އެ ބޭފުޅުން

ހަމަ މި ޕެރްޝަން ސްޓީޑިއަމް ގިނަގުނަ ގޮތަކަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ކަންތައްތައް. އަޅުގަނޑުމެން ހަމައެކަނި މީގައި ޗާރަގަކޮށްފައި މި ވާ ކަމަށް ދައުލަތުގެ 3 ބާރަށް ވުރެދު އެހެން ބާރުތަކާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާއި ހުރިހާ ބާރަކީ ވެސް އެއް ފެނުވަރެއްގެ ދަރަޖައެއްގައި ތިބޭ އިސްތިޤުލާލިއްޔަތު ރައްކާތެރިކުރާ ވަޒީފާތައް ކަމަށް ހަމަޖެއްސުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ހަމަ މި ބިލަށް ތާއީދުކުރަމޭ. އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދައުލަތުގެ ބާރު ނުހިމެނޭ ކޯޓުތަކާއި ހުރިހާ ވަކިން ގޮތަށް ވަޒީފާތަކާއި ދައުލަތުގެ 3 ބާރުގެ އިސް ވަޒީފާތަކާއި ކަމަށް. އެކަމަށް ބަލާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ޕެރްޝަން ސްޓީޑިއަމްގައި ބައިވެރިކުރުމުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓް ކޮށްދޭނެ ކަމަށް 8 ހާސް ރުފިޔާއަށް މަހަކު މި ދައުލަތުން އެބަޖެހޭ ހޭދަކުރަން. ކުރަންޖެހޭއިރުގައި މި 5 އަހަރު ނިންމާއިރުގައި ވެސް ކޮންމެ ކަމަކަށް ވެސް ވަރަށް ބޮޑު އަދަދެއް ދައުލަތުން ހޭދަކުރަންޖެހޭ. ޖެހޭއިރުގައި އެކަމަށް ދައުލަތުގެ މާލިއްޔާ އަށް ވަރަށް ބޮޑު ހޭދައަކާއި އަންނާނެ ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރަން. އެހެންކަމުން މި އިސްލާހު މި ހަމަ މި ހުށަހެޅިގެން ދިޔައިރުގައި ހުރިހާ ބޮޑުކަމެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ވަނީ. ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ޤަބޫލުކުރާ ކަމެއް، ހަމަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން، އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އާއި ވަޒީރުންނާއި ދައުލަތުގެ ބޮޑެތި މަޤާމުތަކުގައި ތިބި ފަރާތްތަކުގެ މުސާރަތަކާއި އިނާޔަތްތަކާއި ބެހޭ ކަންތައްތައް ވެސް ހަމަ ހަމަ ދޭހަކުރަން ޖެހޭ ކަމަށް. ސަރުކާރުން މިކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ވަނީ ޤާނޫނު ހަރުދަނާކުރުމަށް ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ހަމަ މި ޤަބޫލުކުރަން. އެހެންކަމުން ދިވެހި ރާއްޖޭގެ މާލިއްޔަތާއި ޤަބޫލުކުރަން ހަމަ މި ޕެރްޝަން ސްޓީޑިއަމްގެ ދަށުން ބައިވެރިވާނެ ބަޖެޓްގެ މަސައްކަތް މި ސިޔާސަތުގެ ދަށުން އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރަނީ. ހަމަ މި ފަދަ ކަމެއް މިހާރު ދައުލަތުގެ ބަޖެޓް ޤަބޫލުކުރަނީ ދައުލަތުގެ ކޮންމެ މަޤާމެއް ވެސް ރައްޔިތުންގެ ޒިންމާ ކަމަށް ދުރުލާ ހަމަ ޤަބޫލުކުރާ ބައިވެރިކުރުމުގެ ދައުލަތުގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ހަމަ ޤާނޫނު ބޭނުންކުރުމަށް. ސަބަބަކީ މި ދައުލަތުގެ ބާރުތަކުގެ ހިއްސާ ޤަބޫލުކުރަން މި ޕެރްޝަން ސްޓީޑިއަމްގައި ބައިވެރިވުން މަޖިލީހުން. މި ޕެރްޝަން ސްޓީޑިއަމްގައި ބައިވެރިވާންޖެހޭނީ މިހެން ވެސް ހަމަ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓް ވަކިން ބެލުމުގެ އަމިއްލަ ޤަބޫލުކުރާނެ. އެހެންވީމާ، މި ޤަބޫލުކުރާ ވެސް ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް އިސްލާހު ކުރަންޖެހޭ، ހަމަ މުސާރަ ދައުލަތުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަޒީރުންގެ ދައުލަތަށް ވަރަށް ބޮޑެތި ޤަބޫލުކުރަމުން. މި ޕެރްޝަން ސްޓީޑިއަމްގައި މިހާރު ވެސް ހަމަ ޕެރްޝަން ސްޓީޑިއަމްގެ ދަށުން ޕެންޝަނަށް ފަދަ ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތައް ނިންމުމަށް އިންތިޒާމުތައް ހަމަޖެހިފައިވާ ޕެންޝަނުގެ ފަންޑުތަކުގެ ސަރުކާރުން ވަކިން ދައުލަތަށް 20 އަހަރުވީއިރު މިއީ ހަމަޖެހިފައިވާ ފަދަ ހިތާމައިގެ ކަމެއް އަޅުގަނޑު ވެސް ޤަބޫލުކުރަން އަމިއްލަ ގޮތެއް. ދައުލަތުން ޚިދުމަތް އިންތިޒާމު ހިތާމަތް ކޮންމެ ފަރާތެއް ދައުލަތަށް.

އެހެންނަމަވެސް މިއަދު ވެސް ހަމަ ތަފާތު ފަރާތްތަކުން ދެ ފަރާތުން 3 ފަރާތުން މި އިސްލާހުތަކަށް ލިބުމުން ދުރުކަން އަޅުގަނޑުވެސް ހަމަ ވަރަށް ހިތްހަމަޖެހުމާ އެކު ފާހަގަކުރަން. މި އަޅުގަނޑުމެން ޕްރޮސެސް ސަޕޯޓުގައި ބައިވެރިވެ އެ ޕްރޮސެސް ސަޕޯޓުން ފައިދާ ލިބުމުން ދާއިރާގައި އެހެން އުސޫލުތަކުން ދައުލަތުގެ އިސްލާހުތަކާއި އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ލިބުމަކީ އެއީ އެއްވެސް ހަމަޖެހޭ އުސޫލެއް ނޫން. އަދި ހަމަ އެހެންމެ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިތުރު އިސްލާހުތަކާއި މި ޤާނޫނަށް ގެނެވި އިސްލާހުގެ ސަބަބުން، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ޕްރޮސެސާ ބާރު ޤާނޫނު ވެސް އިތުރަށް ބަދަލުކުރަން. ސަބަބަކީ ޕްރޮސެސަކީ އަބަދުވެސް އެ ވަޒީފާ ނިމުމަށްފަހު އެ ކުރިމަގު ބައްޓަންކުރުމަށްޓަކައި އެމީހާގެ ދިރިއުޅުން ތަރައްޤީކުރުމަށްޓަކައި ލިބޭ ފައިސާއަކަށް ވާތީ. އެހެންކަމުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް އެ ފައިސާ ލިބުމުގެ އިންތިޒާމު އެ ބަޖެޓުން އަމިއްލަ ޖީބުގައި ނޫޅެ ބާކީކަން އެބަވޭ. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމަސް އަދި ބޭނުން ނޫނަސް އަޅުގަނޑުމެން ވަޒީފާގައި ހުރެވޭނީ ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތެއްގެ ތިބޭގައި. އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަގު ބައްޓަންކުރުމަށްޓަކައި އެ ވަޒީފާގައި ހުންނާނެ ފުރުޞަތެއް ނެތް. އެހެންކަމުން ޕްރޮސެސް ސަޕޯޓުގެ މަޤްބޫލުކުރެވޭ އެމީހާގެ އިންތިޒާމުން ވަޒީފާ ދޫކޮށްލުމަށްފަހު އެ މިހާގެ ޕްރޮސެސް ސަޕޯޓަށް ލިބުނު ފައިސާ ބޭނުންކޮށްގެން އެ މީހާގެ ދިރިއުޅުން ތަރައްޤީކުރުމުން. އެކަން ކުރެވޭނެ އިންތިޒާމު މީގައި ނެތިހިނދު ދައުލަތުގެ އެއް މުއައްސަސާ އަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް ވިހިނދު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން މަޖުބޫރުކަމާ އެކު މި ޕްރޮސެސް ސަޕޯޓުގައި ބައިވެރިވެފައިވާ އަޅުގަނޑު [illegible] އުސޫލެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް މި އިސްލާހަށް ތާއީދުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

މަޑަވެލި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޒިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މި ޕްރޮސެސްގެ ޤާނޫނަށް އިސްލާހެއް ގެނެވިގެންދާ ދަނޑިވަޅުގައި މީގެ ކުރީގައި އަޅުގަނޑު ވާނީ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މި ބިލަށް މުހިއްމު އިސްލާހުތަކެއް ހުށަހަޅާފައި. އަދި މި ހުށަހެޅި އިސްލާހުތަކާއި މިހާރު ވަނީ ކޮމިޓީ މަރުޙަލާގައި އޭގެ ޖުމްލަ ކުޅި ބިލުގެ 20 މާއްދާއަކަށް އަޅުގަނޑު އިސްލާހު ހުށަހަޅާފައިވާ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން. މި އިސްލާހުތަކުން ވެސް އަޅުގަނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ މި ދުރުވާ ފަރާތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ ހައްލެއް އައިސްގެންދާން ކަމަށް. އަދި ހަމަ އެހެންމެ މި މައްސަލަތަކުގެ ހިސާބުން އަދި ގިނަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅުގައި ފާހަގަ އެބަ ކުރައްވާ މި ޤާނޫނަށް ބޮޑެތި އިސްލާހުތަކާއި ގެންނަން އެބަހުރިކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހިރީ ވެގެން އޮތް މައްސަލަ އަކީ ޤާނޫނު ފާސްކޮށްފައި އޮތީ ވަރަށް ރަނގަޅަން. 27 މާއްދާއެއްގެ މައްޗަށް މި ޤާނޫނު 16 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައި، އަދި ނިންމާފައި އޮތް ޤާނޫނެއް މިއީ. މި ޤާނޫނު ގެޒެޓްކުރި އަދި ހިނގަން އުޅުމުން ދިމާވި ދަތިތަކުގެ މައްސަލަ އަދި

ދިމާވާން އުޅޭ ދަތިތަކުގެ މައްސަލަ އަށް ވިސްނުމަށްފަހުގައި ޤާނޫނަށް އިސްލާހުތަކެއް މި ވަގުތު ގެނަމުން މި ދަނީ. އަދި އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ގިނަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކަންބޮޑުވާ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް މި ޤާނޫނުގައި އެބަހުރި. އެއީ، މިސާލަކަށް ދަންނަވާލަން ވަނީ ނަމަ ބޭރު މީހުން އަތުން ނެގޭ ފައިސާ އަދި ބޭރު މުވައްޒަފުން ގެންގުޅޭ މީހުން އަތުން މި ޤާނޫނުން ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފަށް ގަދަކަމުން ކަހަލަ ގޮތަކަށް މި ސްކީމުގައި ބައިވެރިކުރުވާން މަދު އެބަޖެހޭ ޤާނޫނުން ފަހިވެފައި. ޤާނޫނަކީ އަމަލުކުރަމުން ފެށިއިރާ ކާނުލުވާ ހާލަތްތަކުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތްތަކުން މި ސްކީމުގައި ބައިވެރިވާން އެބަޖެހޭ. އެހެންވުމާ އެކީގައި، ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް މި މާއްދާ އުނިކުރެވޭ ގޮތަށް މިގޮތުން އިސްލާހަކީ ގެނުވޭ ވިސްނަންޖެހޭ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރެވޭ ކަމަކުން މުޅި މި ޤާނޫނު ބަދަލުކުރުމުގެ ކަމަކަށް ހިނގައްޖެ ކަމަށް ވަނީ ނަމަ އެއީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭ އެއީ ރަނގަޅު ގޮތެއް ނޫންކަން. ދުނިޔޭގައި ހުރިހާ ޤައުމުތަކުން ވެސް މި ޕެންޝަން ސްކީމް އަދި މި ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެންޝަން އަދި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ހާލަތަކަށް އެ މީހާ ދާއިރާގައި އެ މީހާ އުޅޭނެ ރަނގަޅު ގޮތެއް ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް އެބަ އަންނަނީ ޤާނޫނުތަކުން އެ ބިމުގައިވާ އިންސާނުން އެބަ ޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުން އަޅުގަނޑަށް މިހިރީ ފާހަގަވޭ ހިސާބަށް ވަޒީފާ ވަކި ކަހަލަ އިމްތިޔާޒުތަކެއް ދީ ވަކި ކަހަލަ ޤާނޫނުތަކެއް ފާސްކުރަމުން އަދި މި ޤާނޫނު ބުނާ ގޮތުން ފުރަތަމަ 16 އަހަރު، ޕެންޝަން ޤާނޫނުގައި ބުނާ ގޮތުން ފުރަތަމަ 16 އަހަރާއި 65 އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތުގައި މި އިންނަނީ މި ސްކީމުގައި ބައިވެރިވާ އެކަމަކު ހާލަތްތަކުގައި ވެސް އަދި ފަހުން ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތްތަކުން ވެސް އަދި ހަމަ ދުވަހު ކުރިއަށް ދާ ގޮތުން މި އިނީ. އެހެންނަމަވެސް، ވަޒީފާ އަދާކުރަނީ 70 އަހަރު ވަންދެން ވަޒީފާ ދެވޭ ގޮތަށް ބަހައްޓާ. އެހެންނަމަވެސް، މި ޤާނޫނު ބުނާ ގޮތުން އެކަމަށް ކުރެވޭނެ ނެތް. އެއީ، ވެސް މައްސަލަ އެއް. އަދި ހަމަ އެހެންމެ، ވަޒީފާ އަދާކުރާ ދައުރުގެ އެއް ބައި ކަމަށްވާ ދިން ބައި ވަކިވެފައި އޮތް ބައެއް ވަކި ވާހަ އެހާ ހިސާބުން ދިމާދިމާވުން މި ވިސްނުން ބަދަލުވެގެން މި އޮންނަނީ މި ޤާނޫނު ބަދަލުކުރުން އެބަޖެހޭ ކަމަށް. އެންމެން ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި އޮތް އެންމެ ބާރުގަދަ އެއް މުއައްސަސާ. މި މުއައްސަސާއަކީ ދާއިރާގައި ވެސް ހުރިހާ ކަމަކާ ގުޅޭ އިޖްތިމާޢީ ރައީސް، ރާގައި ވެސް ހަމަ ޝައުގުވެރިކަމާ ސަރުކާރު އެބަ ވިސްނަވާ މި ޤާނޫނަށް މިހާރު ފާސްކޮށްފައިވާ. މި އަދި މިއަދު ބަލާ މި ކުރެވޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހާމަ ކަމަށް ޤާނޫނުގެ ބަދަލުތަކުގައި މިކަން ނިމިއްޖެ ކަމަށް ވަކި ނުކުރެވޭ ނަމަ އެއް ބާރެއް ދިނުމަށް. މިއަދު ވެސް މިހާ ބަދަލުކުރުން ބަލައިގަތުމަށް ސަރުކާރުން އެންމެ ފަހުން ބަދަލުތަކެއް މި ޤާނޫނުގައި އަދާކުރާ އަމަލުކުރާ ސަރުކާރުގެ ދައުރު ހަމަ ޒަމާނީ ގޮތުން ނޫނީ ކުރިއަށް ދާކަން ބަލާ އިޖްތިމާޢީ މަޖިލީހުގެ އަދި މި ޤާނޫނުގެ ފާސްކޮށް މި އިސްލާހަކީ ވަރަށް ރަނގަޅު ކަމެއް. ފަސްކުރަން ކަމަށް މި ވަނީ. ފަހު މިހާރު އެއީ މި އިޖްތިމާޢީ މަޖިލީހުގެ މި އެންމެ ބަދަލުގެ ކަރުދާހުގެ އެއް

ބޭފުޅުންގެ އަބުރު ގެއްލޭ ގޮތަށް ވާހަކަ ދައްކަވަމުންދާއިރު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސްގެ ޒިންމާ އެއް
މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ހިމާޔަތާއި އަދި މި މެންބަރުންގެ ކަރާމާތާއި ޢިއްޒަތް ގެއްލޭ ގޮތަށް ވާހަކަ
ދެއްކުމަކީ. އަޅުގަނޑުމެން [illegible] މާދަމާ މި މަޖިލީހުގައި [illegible]. އެހެންނަމަވެސް، މި ޢިއްޒަތްތެރި
މަޖިލީހަކީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަކި [illegible] [illegible] ބާރު އޮތް ތަން. އަދި [illegible] [illegible] [illegible]
ވަކިކުރެވޭ ތަން. އަދި ވަޒީރުން ބޭރުކުރެވޭ ތަން. އެހެންވީމާ، މިއީ ދައުލަތުގެ އޮތް އެންމެ ވަރުގަދަ އެއް
މުއައްސަސާ އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް. ދެން، ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] ބައެއް ބޭފުޅުން އެބަ
ތިއްބަވާ [illegible] އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބޭފުޅާ އަދި ވެސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބޭފުޅުން. އަޅުގަނޑުމެން [illegible]
[illegible]. އަދި ހަމަ އެހެންމެ، [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް ހަމަ [illegible] [illegible]
[illegible] ބޭފުޅެއް އެބަ ހުންނެވި. ހަމަ އެހެންމެ، [illegible] ވެސް އެބަ ހުންނެވި މި [illegible] [illegible]
[illegible] ބޭފުޅުން. މި ބޭފުޅުން [illegible] އަޅުގަނޑުމެން މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] އެ ވާހަކަ [illegible]. މި [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި
[illegible] [illegible] [illegible] ވާހަކަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ތަން [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް
[illegible] [illegible] ވާހަކަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ވާހަކަ. އެ ވާހަކަ އޮތީ [illegible]. މި ތަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް އަދި މި
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބޭފުޅުން ވެސް [illegible] [illegible]
[illegible]. މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] މި [illegible] [illegible] މި
[illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް އަދި [illegible] [illegible] ވެސް އަދި [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible].

އިސްލާހު އޮންނަންޖެހޭނެ. އިސްލާހު ކުރެވެންޖެހޭނެ. މި ޤާނޫނަށް ގެންނަންޖެހޭ މުހިއްމު އިސްލާހުތަކާއި ސަރުކާރުގެ ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ މިހާރު އެ ބިލު ހުށަހަޅާ އަދި ކޮމިޓީ އަށް ގެނެސް ވަނީ އަދި މި އިސްލާހު ފަސް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން މި ކޮމިޓީ މަޖިލީހުގައި ސަރުކާރުގެ ފާޅުކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހާ މި އެއްބަސްވުން މިއަދު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ގަބޫލު ކުރެއްވި ކޮމިޓީ މަޖިލީހުގައި މަސައްކަތްކުރަން. އަޅުގަނޑުގެ މަސައްކަތް އެއް ނުވެ މިކަމުގައި ވަރަށް ދެން ރައްޔިތުންނަށް ނަތީޖާ އަދި އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލަ އަށް އަޅުގަނޑުމެން ވެސް މަސައްކަތް ކުރިމަތިލާ ކޮމިޓީ އެ ދައުރުގެ ޒިންމާއާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އެއް ބިލު ބިލުތަކާއި ހުށަހެޅިފައިވާ ބިލުތަކުން. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ރައްޔިތުންނަށް ޝުކުރު އަދާކުރަން މި ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ވަނީ އެކަމުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވާ ބޮޑު ހިތްވަރަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތް ދިޔައީ ކުރިއަށް ދިޔަ ގޮތަށް ބިލުތައް ވަރަށް ގިނަ ރައްޔިތުން ގަބޫލުކުރަން ގާތްކޮށް އެ ވަގުތު މުޅި ދައުލަތުގެ މަސްލަހަތަށް. އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބޮޑު ބައެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ ފަރާތުން ސިޔާސީ ގޮތުން ދިފާޢުކުރި ގޮތް އެގޮތުން މަސައްކަތްކުރަމުން ދިޔައީ. އަޅުގަނޑު ޝުކުރުއަދާކުރަން ޤަބޫލުކުރެއްވި މެންބަރުންނަށް. އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ފާސްކުރެވުނު ގާނޫނުއަސާސީގެ ރައްޔިތުންނާ ހަމައަށް އެ ގާނޫނު ބަދަލުކުރުމަށް މަސައްކަތް ކުރިން ވެސް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ފަރާތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބިލުތަކަށް ދިމާވި މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމަށް މަސައްކަތް ކުރަމުން ދިޔައީ. ތާރީޚުގައި ދައުލަތުގެ ދިފާޢީ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ހިއްސާ ކުރެއްވި ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު ބޭނުން ކުރަން މި ކޮމިޓީގެ ބިލުތަކާއި ގުޅޭ ގޮތުން ހިއްސާކުރުމަށް. ދެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާ ގުޅޭ ގޮތުން މުހިއްމު ކަންކަމާއި ގުޅިގެން ހުށަހެޅުނު ބިލުތަކުގެ ތެރެއިން ފާސްވި ބިލުތަކުން ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭ ފައިދާ ކޮބައިތޯ ދެނެގަތުމަށް ފާޅުކުރެވޭ ފިކުރުތަކުގެ ތެރޭގައި އެކަން މާނަކުރެވެނީ ސަރުކާރުން ހުށަހަޅާ ބިލުތަކުގެ ބޭނުމަކީ ކޮބައިކަމާއި އެ ބިލުތަކުގެ ސަބަބުން ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭ ކަންކަން. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅާ ބިލު ބޭނުންކުރަނީ. ސިޔާސީ ގޮތުން ވާދަވެރި ފަރާތްތަކާއި ހިއްސާކުރަނީ އަޅުގަނޑު ބޭނުންކުރަނީ. ޝުކުރިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސް ނަޝީދު ފުރުޞަތަށް.

ޤާނޫނީ ޚިދުމަތްދޭ މުއައްސަސާ އިސްލާހުކުރުން ސަރުކާރުގެ ވިސްނުން:

بسم الله الرحمن الرحيم • ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ އިސްލާހު ގެނައުމުގައި ބޭއްވުނު ހަފްލާގައި އަޅުގަނޑު ވެސް ބައިވެރިވެ ޝުކުރު އަދާކުރަން. އަޅުގަނޑު ހިއްސާކުރަން މި ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން އިސްލާހީ ހަރަކާތް ކުރިއަށް އަޅުގަނޑު ދެކޭނީ. އަޅުގަނޑު ދެކޭނީ މި ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަކީ މުހިއްމު ދައުރެއް އަދާކުރާ ކޮމިޝަނެއް.

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ޕެންޝަނުގެ މި ޤާނޫނުގައި މިވާ ގޮތުން ކޮންމެ މީހަކަށް އެބަ ވަޒީފާއަދާކުރާ ކޮންމެ މީހަކަށް މަޖުބޫރުކުރުވާ އެބަ މި 7% ދައްކަން. މިއީ ކާރިސާއެއް ނުކުރާނެ ކަމެއްތޯ. މިއީ އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން މުސްލިމުންނަށް ވެސް ދީނާ ޚިލާފުވާ ކަމެއް ނޫން. ކަންކަން މަޖުބޫރުކޮށް ނުކުރެވޭނެ. ޤާނޫނުއަސާސީ އަށް ބަލާ ގޮތުން ވެސް އެއްވެސް މީހެއްގެ މަސައްކަތް ކަމެއް ކުރުމަށް މަޖުބޫރުކޮށް ނުކުރެވޭނެ. ގާތްގަނޑަކަށް އިސްލާމްދީނުގައި ބަލާ ގޮތުން ވެސް އެއްވެސް މީހަކު ނުކުރާ ކަމެއް ކުރުމަށް މަޖުބޫރުކުރެވިގެން. ފުރިހަމަ ދީނެއް ވަނުމުގައި މާތްالله ވަޙީކުރައްވަވައި لا إكراه في الدين. ދީނުގައި މަޖުބޫރު ކުރުމެއް ނެތޭ ދީނަށް ވަނުމުގައި. ދެން، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ކޮން ކަމަކަށްތޯ މަޖުބޫރުކުރުވެވޭނީ. ނުކުރުވޭނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެން، އަޅުގަނޑުމެން ބަލަމާ އަޅުގަނޑުމެން އުމުރުން ގާތްގަނޑަކަށް ބައެއް މީހުންގެ އުމުރުން 15، 16 އަހަރުގައި ނޫނީ 18 އަހަރުގައި މި ޕެންޝަނަށް ލާޒިމު ދައްކަން ފަށަނީ. ކާކުތޯ ގެންގުޅޭ އޭތި 65 އަހަރު ވަންދެން އެ މީހަކު ދުނިޔޭގައި ހުންނާނެ ކަމުގައި ފުރަތަމަ. އެއްވެސް މީހަކު މިތާ އެބަ އޮތްތޯ ގެންގުޅޭ. އެ މީހަކު 65 އަހަރު ވަންދެން ހުންނާނެ ކަމުގައި. ނޫނޭ. އެހެންވީމާ، މި އަޅު، އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަމާ އިސްލާމީ ތާރީޚަށް ބަލައިލާއިރު ޚިލާފަތުގެ އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅެނީ ޒަކާތް 2%، 2.5% ނަގައިގެން މަޖުބޫރުކޮށްގެން ނަގަމުން. މިއީ، ދީނުގައި އަންގާފައި އޮތް ކަމެއް ނުކުރަން. މިކަން އަޅުގަނޑުމެން ކުރާކަން ނޫނޭ. އުމަރު ބިން ޚައްޠާބުގެ ދުވަސްވަރުގައި އެބަހުރި ހަމައެކަނި ޒަކާތް ނުދައްކާ މީހުން ހިފާފައި ހަނގުރާމަ ކުރައްވާފައި ޒަކާތުގެ ފައިސާ އިން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެން ޕެންޝަނުގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ޒަކާތުގެ ފައިސާ ނަގައިގެން ދިޔަ މުސްކުޅިންނާއި އަނބިދަރިންނާއި ބައްޔާ މި މީހުން ދޫކޮށް ނުކުޅެދޭ. އަޅުގަނޑުމެން އަނބިދަރިންނަށް ސަދަޤާތުގެ މަޖުބޫރު ކަމެއް އޮތީ ގޮތެއް ނޫން ބަދަލުކޮށްގެން އޮތީ. އޮތީ މުސްކުޅި ކަމުގެ ގޮތުން ވިޔަސް އެ ބަޔަކަށް ދިރިއުޅުން ނެތިގެން ކަމަށް ވިއަސް، އެހެން ގޮތަކަށް ކަމަށް ވިއަސް އުފުލާލި ގަވާއިދު މަޖުބޫރު ކަމެއް އެއީ އެ މީހުން ބޭނުންކުރާ އޮތީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި އޭގެ ނޫން އަޅުގަނޑުމެން އެ މީހުން އަތުން މި، އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން މިއީ ޕްރިމިއަމް ދިރިއުޅުން. ގަވާއިދުން ނަގަނީ އެއީ ޕްރިމިއަމް ފައިސާ. މިއީ، ހުރިހާ ތަރުޖަމާ ކިޔައިގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ތޮރުއަން ވަރުގަދަ އަށް ކަރުދާސްތަކަށް ގޮތުގައި ވަރަށް އަޅުގަނޑުމެން ވެސް މި މަޖިލީހުގައި މި ޖަލްސާ އަޅުގަނޑުމެން ނަގަނީ ސަރުކާރަށް އެ ވަޒީފާއެއް ބޭނުން ވަރަށް އަޅުގަނޑުމެން ވެސް މި މަސައްކަތުގައި މި ބަޔަކަށް ނަގަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ނަގަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އޮތް މާތްالله އިސްލާމްދީނުގައި މުސްކުޅިން ބަލަހައްޓަން ގޮތަށް، މުސްކުޅިންނާއި މަސައްކަތްކުރައްވާ ސަރުކާރުން އަމުރުކުރައްވާ މާތްالله އޮތީ. މަސައްކަތްކުރާ ބަލަހައްޓަން އޮތީ އަމުރުކުރައްވާ. އެއީ، ދަރިންގެ މަސައްކަތް ވާޖިބެއް. ދެން، އަޅުގަނޑުމެން އެ މީހުން، ދެން އެއްވެ ކުރުން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލާ އަޅުގަނޑުމެން 65 އަހަރުވީމާ މަސައްކަތުން ބަލާނަމަ ވެސް ނުޖެހޭ. މިހާރު ސަރުކާރުން އެ 7% ޕެންޝަން ނަގައި. އެހެން ކުރުން މަސައްކަތްކުރާ ދަރިފުޅުގައި އަޅުގަނޑުމެން އޮތްނަމަ ވާނީ

ވެސް މިދަނީ ގެއްލިގެން. މިފަދަ ހާލަތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުން މި ބަދަލުކުރަނީ. މައިންބަފައިންނަށް

ހިތްވަރު ދިނުން ބެލެހެއްޓުމަކީ ދަރިންގެ ވާޖިބެކެވެ. އެ އުމުރުގައި މީހުންނަށް ވިސްނާދިނީ ކަމާގެ މައިންބަފައިންނަށް އެބަ

ނަގަމާ ވަރަކު 7% ވާތީ ސަރުކާރުން އެބަ ވަޒީފާ އަދާކުރާ 7%. އެ މުސާރައިން ބަޔަކު އެ ހުންނަނީ. ދުވަސް،

މައިންބަފައިންނާ ދުރުގައި ދިރިއުޅެނީ ދަރިން ވަކިން މި ގޮތްދިނުން މި ދަރިން. އުމުރުވީމާ، ދަރިންގެ މައްޗަށް

ވާޖިބެއް އެއީ މައިންބަފައިން ބެލުން އެއީ 65 އަހަރުވީމަ. އަދި 65 އަހަރު ނޫން 2 އަހަރު ވިޔަސް، 3 އަހަރު

ވިޔަސް މައްސަލަ އެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންގެ މައްސަލަ އެއީ ވާޖިބެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ މައިންބަފައިން ބެލުމަކީ

އެއީ، ފަހަރެއްގައި ވެސް އެ މީހުން އަމިއްލަ ގެދަރުވެރިން އުޅުން ފަހަރެއް ނޫނީ ކޮންމެހެން ކަމެއް

ނޫން. އުމުރުވީމާ، މިއީ އަޅުގަނޑުމެން، އަޅުގަނޑުމެން އުޅުނު ގޮތް ދިރިއުޅުން އަމިއްލަފަރާތުގައި ހުއްޓާ ދުވަސް ކޮށްދޭއިރު

އަޅުގަނޑުމެން މި ހަދަން މިއުޅެނީ. ޕްރިވެންޓިވް ހެލްތު، މިހެން ޕެންޝަނާ ބޭނުން ފައިދާގެ ކަމުދިޔަކަން އަދާކުރަން މި

ބޭނުން މި މީހުންގެ މައްސަކަތް ސަޕޯޓްކޮށް ވީމާ ދަރިން. ކޮންމެބަޔަކަށް ދަރިން. ކަން ސަޕޯޓްކޮށް އެންމެން. ޤާނޫނު

ހިފާޒަތް ހަމަ އެއްވީމާ ޤާނޫނުގެ އަޅުގަނޑުމެން ބަލަހައްޓަން ނުވާނެ. ވިސްނާލީ އުސޫލުތަކާ ހިފާޒަތް ހަމަ

އެއްވީމާ ޤާނޫނުގެ އަޅުގަނޑުމެން ބަލަހައްޓަން ނުވާނެ. މިއީ، ހަމަ ކަންބޮޑުވާން ޖާގަދެނީ ފައިސާ އެއް. މި

ފައިސާ އެއް ނިންމައި ސޯޝަލް ސެކިއުރިޓީ ހުރިހާ. ދެން، އަޅުގަނޑުމެން މި ދެއްކިން މަސައްކަތް ޕެންޝަނު، މަސައްކަތް

ޕެންޝަނު ދަރިންނަށް އެއްކޮށްދެނީ ބަލަހައްޓާފަ ދޫކުރަނީ ހުރި. އެއްކޮށްދެނީ ބަލަހައްޓަދޭ ހުރި. މި

ސްކީމެއް. މިއީ، ހަމަ ސިޔާސީ ޕްރޮގްރާމު އުސޫލުތަކާ ހިފާޒަތް ދަރިންނަށް ބަލަހައްޓާދޭ އެއްކޮށް. ސޯޝަލް ސެކިއުރިޓީ

ސިސްޓަމް، މިކަން ބޭނުން ކަމެއް ވެސް ގެންގުޅޭ ވިސްނުން ބަދަލުކުރަން. ވަރަށް ގިނަ ދެކޭ އަހަރު އެބަ. މިގޮތް ގުޅިގެންނާ

ހަމައެކަނި ފޮނުވާލެވިފައި ސޯޝަލް ސެކިއުރިޓީ ސިސްޓަމް އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ގަބޫލުކުރަން. އުމުރުވީމާ، 3 މީހުން، 2

މީހުންގެ އަޅުގަނޑުމެން މިގޮތް ގުޅުވާ ފަރާތް ވިސްނާލަން ބާރު ދެމެހެއްޓުން އެއްބަޔަކާ ބަލަހައްޓާދޭ ބޭނުމެއް

އަޅުގަނޑުމެން ހިފެހެއްޓި. އުމުރުވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ ވަރަކަ ނިންމާލާފަ މި ޕެންޝަނާގެ ބޭނުންކުރަން ހުރި ޤާނޫނު

ނިމިދިޔަ ސޯޝަލް ސެކިއުރިޓީ ސިސްޓަމްގެ ބަދަލުކުރަން ގެންދަނީ. ސޯޝަލް ސެކިއުރިޓީ ސިސްޓަމް.

ނަމޫނާ ދައުލަތްތަކުގެ ޕެންޝަނު އަދާކުރާ މުއައްސަސާ ފަރާތްތަކުން:

ޤާނޫނަށް ބެހޭ ޕެންޝަނާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ 8/2009 ނަންބަރު ޤާނޫނު. ސޯޝަލް ސެކިއުރިޓީ ސިސްޓަމް. بسم الله الرحمن الرحيم

ގެންދަނީ. ފައިދާކުރަން ވަކި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމާ ބޭނުން ގެ ހުރި މިގޮތަށް ހޯދުން ބޮޑެތި ގިނައީގެ ޕެންޝަނުގެ

ފެށިގެން ހަމަޖެހުމުގެ ޕެންޝަން ކުރުމަށް ގެންގުޅުމަށް ހަރުދަނާ މިހާރު ބޭނުން ދަށުން އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނީ ބޭނުން ޕެންޝަނާ، ދައުލަތް

އެބަހުރި. ފަރާތްތަކަށް ފައިދާވާ ދިރިއުޅުން ޤާނޫނުގައި ޕެންޝަނާ ބޭނުމުގައި ދިރިއުޅެމުން ވަކި. ނުވާނެ ޤާނޫނުގެ

ފައިސާ ނެގުމަށް އާދަޔާ 12 ވަރަކު ބަހައްޓާ، މިއީ އެބަހުރި. ޤާނޫނުގައި އެ ވަޒީފާއާ ދޭން ފައިދާ ޕެންޝަން

ގެނެސްގެން ދެކޮޅު ޖެހޭކަން އޮތީ ކަމުގެ ނޫން. މުޅި ޤާނޫނު އެއްކޮށް އަދި ދިރާސާކޮށް މުޅި ޤާނޫނު އަލުން
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ބާރު ދޭ ފުރުޞަތާއި ޤާނޫނުގެ އޮތް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ). މި މާއްދާގައި މި މާއްދާގެ އަށް މާއްދާގައި
އަށް ގަވާއިދު ބަޔާންކޮށްފައި ވެ ނަމަވެސް މި މާއްދާގެ (ނ)ގައި ބަޔާންވާ އިސްލާމްދީނާ އެއްގޮތަށް ހިންގުމަށް
ވަކިމަޤާމު ޚާއްޞަކޮށްފައި ނުވަތަ އެފަދަ ފަރާތްތަކަށް ވެސް ބަޔާންކުރާ ބަޔާންކޮށްފައި މި އިސްލާމް ދީނުގައި.
އޮފީސްތަކުގައި މި ހިމެނޭ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ
މެންބަރުން، އޭގެ އިތުރަށް ވަޒީރުން އަދި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން. މި ވަގުތު ދައުލަތުގެ މަސައްކަތް
ކުރުމުގައި އަދި އެފަދަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިސްލާމް. އެކަމަކު ވިދާޅުވި މިއަދު ކޮންމެ ދައުލަތް އަދި ވަކި ފަރާތަކަށް
ކަނޑައެޅުން މި ބާރުލިބިގެންވާ ބަޔަކު ތިބޭ ދައުލަތުގެ ވަޒީފާ. އެ ޢަމަލުކުރުން ހުށަހަޅާ ގޮތުގެ ކަނޑައެޅުމެއް
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން. މި ޝަރުޠުތަކާއި ވަޒީރުން
މި އިސްލާމީ. ތިބުން، އަދިނުވާނެ އެއްގޮތަށް ވަޒީރުންނާއި އަދި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އަދި ވަޒީރުންނާއި މި
ޝަރުޠުތަކަށް ފުރިހަމަ ވާން މީހަކަށް ދައުލަތުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް ބޭނުންވާ. އެއީ ޝަރުޢީ ބާރުތަކުގެ އެއްގޮތަށް 70 އަހަރު ވަންދެން މި
ޝަރުޠުތަކަށް މި ޝަރުޠުގެ ބަރާބަރު ކުރުމަކީ ހުރިހާ ނޯޓީސް ގޮތަކަށް ވަނީ ފުރިހަމަ ނުވަތަ ޤާނޫނު ހުށަހަޅާ
ޝަރުޠުތަކަށް ހަމަވާ ކުރުމަށް ވަނީ ފުރިހަމަ ގޮތެއް ބަޔާންކުރާ މި އިސްލާމީ. މިގޮތަށް ބައެއް ޝަރުޠުތަކަށް ނުވަތަ
ބައެއް ބަރާބަރުކަމަށް މިހާރު އޮތް ބަޔާންކުރުމަށް ބެލުމެއް އިސްލާމީ ކަނޑައެޅުމަށް ފުރިހަމަ ވާކަމެއް. އަދި އެ ޝަރުޠުން ބަރާބަރު
ދައުލަތުގެ ގޮތުގައި ވަނީ އެ ފުރިހަމަ ކަނޑައެޅުން ހުރިހާ އިސްލާމީ ކަނޑައެޅުމެއް ފުރިހަމަ ކަނޑައެޅޭ. އެހެންނަމަވެސް، މިގޮތް
ބެލުމުގައި ހިމެނޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް އަދި މިފަދަ އިސްލާމީ ހަމަޖެހިފައިވާ ބައެއް ކަމުގައި
ނުވަތަ ވަކި މެންބަރުންގެ އިސްލާމްދީނުގެ ބަދަލު އަނބު އިތުރުގައި މިކަމަށް ކުރެވޭ އިސްލާމީ ހަމަޖެހިގެންނެވި
ކަމަށް ފެނިލައްވަ. އެހެން މި 5 ދައުރު ފާހަގަ މި ބަދަލުގައި ހިމަނައިދީ އަދި އެބައި ދައުރުތަކުގެ އެކަށީގެން
އެއްގޮތަށް ވެސް ފާހަގަކުރެވޭ. އެހެން މިނިވަން މުއައްސަސާތައް ވެސް އެކަށީ. އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ދައުރު ތަޢާރުފު
ވެސް ފާހަގަކުރެވޭ، ދައުރު ތަޢާރުފުގެ ފާހަގަކުރެވޭ ވެސް އެކަ މިބައި. އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ތަޢާރުފުގެ، މެދުވެރިކޮށް
ތަޢާރުފުގެ ފާހަގަކުރެވޭ ވެސް އެކަ މިއަދުވެ. މިވެސް ހަމަ މިގެ ބައެއްގައި އެ ގޮތަށް ހިމަނައިދީ ބަލަގައި ވަނީ
ވިއްޔާ ހިމަނައިދީނު ފާހަގަ ބަދަލު އެއްގޮތަށް ފާހަގަކުރެވޭ. އެއީ މި ފާހަގަކުރަނީ ވެސް ހަމަ ދައުރުތަކުން
މުސްލިމު ދެ ފާހަގަކުރުމުގެ ބަދަލު ވާނީ. އެހެން މި ޤާނޫނުއަސާސީ ބާރު ފާހަގަކުރެވޭ އެކަން ކުރީގައި ދައުރު ބަލައިގައި
ވިސްނަވާ މިހާރު މިކަން ވަކި ވަރަށް ބޭނު މެއްސަތާއްލުތަކާއި ދައުރުތަކުގެ އެއްގޮތަށް ފާހަގަކުރެވޭ. ބައެއް
ޝަރުޠުތަކަށް ދީން ހަމަތަ ދައުރުތަކުގެ މުސްލިމު، ފާހަގަ ބެލުމަށް ދައުރު ފާހަގަކުރެވޭ. 55 އަހަރު ދުވަހު ވަނީ
އިން ވަކިކުރި މިހުންނަން އެ ހިމަނާ އެބަ ހިމަ މުސްލިމު އެއް. އެހެންކަމަ އެ ޝަރުޠުތަކަށް ފުރިހަމަ ހިމަ މީހުން

ކަމުގައި ވަނީ ވިއްޔާ އެ ޕެންޝަނުގެ ތެރެއިން ވެސް އެބަ އެ ބޭބޭފުޅުންނަށް އެބަ ލިބޭ. ދެން ހަމަ އެ ގޮތުން އުމުރުން 65 އަހަރު ފުއްޖެ މީހުންނަށް އެ ދޭ އިނާޔަތެއް [illegible] އީ ޕެންޝަން ލިބޭ މީހުން ކަމުގައި ވީނަމަވެސް އެ މީހުންނަށް ވެސް އެބަ ލިބޭ. ދެން އަދި އެހެންނޫނަސް ވަކިވަކި ބޭބޭފުޅުންނަށް ސަރުކާރުގެ ފައިސާ އެކި ގޮތްގޮތުން އެކަކަށް ތިން ހަތަރު ދިމާއިން ލިބޭ ގޮތަކަށް [illegible] އެބައޮތް. އެހެންވީމާ، މި ކަންކަމަކީ ވަރަށް ބޮޑު ދިރާސާތަކެއް ހަދައިގެން މި [illegible] ކަހަލަ ގޮތަކަށް [illegible] [illegible] ކަންތައްތައް ކަމަން އަޅުގަނޑަން [illegible]. 55 އަހަރުގެ މީހަކު ނުވަތަ 40 އަހަރުގެ މީހަކު ވަޒީފާ އިން ވަކިވެއްޖެ ކަމުގައި ވަނީ ވިއްޔާ އޭނަ އެބަ ހުންނަންޖެހޭ އޭނާގެ އުމުރުން 65 އަހަރު ވަންދެން އެއްޗެއް ނުލިބި. އެހެންވީމާ، [illegible] ދުވަސްވެފައި ވަޒީފާ [illegible] ކަމުގައި ވަނީ ވިއްޔާ އޭނާގެ އަނބިދަރިންގެ ކަންތައްތައް ބަލަހައްޓާނީ ކިހިނެއް ތޯ އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރާ. އެކަމަކު، އޭނަ އައީ ވެސް 55 އަހަރު ވީގެން ވަޒީފާ އިން ވަކިކުރެވިގެން ޕެންޝަން ލިބިފައި ހުންނަ މީހަކަށް ވެސް ވޭ. އެކަމަކު، ޕެންޝަން ލިބޭ މީހަކު ކަމުގައި ވީނަމަވެސް އޭނާގެ އުމުރުން 65 އަހަރު ވަންދެން އޭނާ ހުންނަންޖެހޭނީ އެއްވެސް އެއްޗެއް ނުލިބި 65 އަހަރުވުމުގެ އިންތިޒާރުގައި އޭނަ ހުންނަންޖެހޭނީ 55 އަހަރުން ފެށިގެން ނުވަތަ 40 އަހަރުން ފެށިގެން އެއްޗެއް ނުލިބޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށް. އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަނޑު ހިތުން ހަމަޖެހޭ ކަމެއް ނޫން. އޭނަ އަތުން ނަގާފައި ހުރި ފައިސާ އެއްވެސް އެންމެ ކުޑަމިނުން [illegible] ހަރަދުކުރެވޭ ކަހަލަ ގޮތެއް ނުވޭ. އެހެން މި ދަންނަވަނީ މި ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަކީ ހަމައެކަނި މިހާރު މި ހުށަހަޅާފައި އޮތް ބިލުން މުޅިން [illegible] [illegible] ނޫން. މި [illegible] އެބަހުއްޓޭ ވަރަށް ގިނަ މަސައްކަތްތައް. މި މަސައްކަތްތައް [illegible] [illegible] ކަހަލަ ގޮތެއް [illegible] ގާނޫނީ [illegible] ދިރާސާކޮށް އަލުން މި ވަޒީރުން މި ގާނޫނަށް އިސްލާހުތަކެއް ގެންނަން [illegible] [illegible]. މިހާރު މިއޮތް ބިލުގައި ވެސް [illegible] [illegible] އޮތް [illegible] ކަމަން ވައި މި ބިލު [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible]. އެހެންނަމަވެސް، [illegible] [illegible] [illegible] ވަރަށް ގިނަ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބިލު [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible]. އެހެންވީމާ، [illegible] [illegible] [illegible] މި ބިލު [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible]. އެހެންނަމަވެސް [illegible] ކަމުގައި ވަނީ ވިއްޔާ [illegible] ވެސް [illegible]. އެހެންވީމާ، މި ބިލު [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމާލަން. [illegible] [illegible] [illegible].

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އިބްތިދާއީ ބަހުސަށް އޮތް 1 ގަޑިއިރު މިހިސާބުން މިއަދު މި ނިމުނީ.

10. ނޭޝަނަލް ހެލްތު އެކައުންޓްސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

10.1- އަޅުގަނޑު މިހާރު މިދަނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 10، ނޭޝަނަލް ހެލްތު އެކައުންޓްސް. 10.1، ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރީވާ ޢަބްދުﷲ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އަނިޔާ މަނާކުރުމާއި ހުއްޓުވުމުގެ ބިލުގެ ބަހުސް ކުރިއަށް ގެންދިއުން. މި ބިލުގެ ބަހުސަށް 29 މިނެޓް އަދި ޖުމްލަ ބާކީ އެބަ އޮތް. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންފައިވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް. ވަގުތު ބާކީ ހުރިގޮތް މިހާރު ދަންނަވާލާނަން. ޑީ.އާރު.ޕީ އަށް 15 މިނެޓް. އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް 01 މިނެޓް. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްނުވާ ތިން މެންބަރަކު މިހާޒިރުން ފާހަގަކުރެވޭ ދަންނަވާލަދީ. ޖޭ.ޕީ އަށް 7 މިނެޓް. ޤައުމީ ޕާޓީ އަށް 05 މިނެޓް. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީގެ ވަގުތު ވަނީ ހަމަވެފައި. ޑީ.އާރު.ޕީން ފާހަގަކުރި ދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެންފައިވާ އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު މި ވަގުތަކު ވަޑައިގެން ނުވޭ. އެއް މިނެޓް އެމް.ޑީ.ޕީގެ އެބައޮތް. ދެވަނަ ފުރުޞަތުކަން ފާހަގަކުރައްވާފައި ދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެންފައިވާ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޕާލަމެންޓަރީ ގްރޫޕުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢާމިރު ޢަބްދުލްޣަފޫރަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢާމިރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރީވާ ޢަބްދުﷲ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އަނިޔާ މަނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ދެކެން ފުރުޞަތުގައި ކުރީ އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަކިކުރުމުގެ ދަންނަވާލަން ބޭނުން ވަނީ މިއީ ވަރަށް މުހިއްމު ބިލެއް ކަމަށް. ދިވެހި ދައުލަތުގެ ގޮތުގައި ހަރުކަށިކޮށް މިންނަށް އަނިޔާވެރިން ހުއްޓުވުމާ ބާރު ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ހިފެއް ނުވާ މި މަޖިލީހަން ދުވަހު ފާސް ބިލެއް ހުށަހަޅާފައި އޮންނަނީ. މި ދައްކާ ވާހަކަ އަދި ދައުލަތުން މިންނަށްވެސް އަނިޔާވެރިން މަސައްކަތް އެ ސަލާމަތު ލުއިން ގާއިމުކުރަން ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް ބިލެއް. އަޅުގަނޑުމެން ހަނދާންކޮށްލަދިނީ މިއީ ގާނޫނުއަސާސީގެ ހިމާޔަތް ރައްކާތެރިކަމުގެ ދަށުން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އެޖެހެން އިންސާނިއްޔަތުގެ ކުރިމަތިލާ ކުށްތަކުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ދެކޭ ގޮތް އިންސާނީ ވިއްސެއްހާ ވާހަކަ އެއީ، ކުށްތަކުގެ ވާހަކަ އެއީ، އިންސާނީ ހައްގުތަކުގެ ވާހަކަ. މި ގާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޖިންސީ އެހެނިހެން އަނިޔާވެރިކަން ހިމެނޭ ގޮތަށް ބަލައިގަނެވޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޖުތަމަޢުގެ ބައިވެރިންނަށް

އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖޭގެ ޖުޑިޝަރީން ބޭރަށް ގޮސްގެންކަން ކަންކަން ހުރަސްޖެހިފައި މިއޮތީ. އެހެންވީމާ، މި ބިލަކީ ރާއްޖޭގައި އަނިޔާއާ އިދިކޮޅަށް ބިނާވާ އަޑައިދޭން ބިލެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކޭތީ އަޅުގަނޑަށް މި ބިލަށް ތާއީދުކޮށް މި ބިލު ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުވާ ވިޔާ ވެސް އަވަހަކަށް ފާސްކުރިމަ ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެން އޮތީ...

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަނިޔާ ވަސާކުރުމާއި ހުއްޓުވުމުގެ ބިލެއް މި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުއްވީތީވެ ގަދަރު އުފުލު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލާ ޢަބްދުﷲ އަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރުދަންނަވަން. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މަޖިލީހަށް ވަރަށް ގިނަ އިން މިކަހަލަ އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ބިލުތައް އަދި ޤާނޫނުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ބިލުތައް މިހާރު ދަނީ ހުށަހެޅުމުން. މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޖުތަމަޢު ތަރައްގީގައި މިއަދު ރައްކާތެރިކަން ކަންބޮޑުވާ ކަންތައްތަކެއް. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑުމެން އަނިޔާ، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އަނިޔާވެރި ބައެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ވަރަށް އަމާންތެރި ބައެއް. އެކަން އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަ ދިވެހިރާއްޖެ ދަންނަ ކޮންމެ ބައަކު ވެސް އެކަން ޤަބޫލުކުރޭ. އެކަމަކު ފަހުގެ ދުވަސްވަރު ބަލައިލާއިރު ބަލާއިރު އާއިލާގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެންދޭ. ރާއްޖެއަށް ގިނަގުނަ ބަދަލުތަކެއް އައިސްފައިވާ ގޮތް. އެހެންނަމަވެސް، މިފަދަ ބިލުތަކުގެ މުހިއްމުކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނޭ ވަރަށް މުހިއްމު. އެހެންނަމަވެސް، މި ބިލުގައި ހުރި ބައެއް މާއްދާތަކަށް ބަލައިލާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދެކެނީ ވިސްނުމަކަށް ނުހަނު މި ދިރާސާކޮށްލާ ކޮމިޓީން ފުރިހަމަ ވިސްނުމަކަށް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. އެހެންމުން 2 ވަނަ މާއްދާގައި މި ބިލުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް އެބަހުރި ފާހަގަކޮށްލަން. އޭގެ ތެރޭގައި ކުށްވެރިވެގެން ނުވާނެ ފަދަ ކަންތައްތަކުގެ ވަކިން އަނިޔާގެ ތެރޭގައި ހިމަނާފައިވާ ބައެއް މިނިސްޓަރު ޚިދުމަތްތަކުގައި ހާލަތުގައި މިނިވަންކަމާ ބެހޭ ގޮތުން މި ބިލުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެބަހުރި. އެހެންކަމުން، މިފަދަ ބިލުތަކުން އަޅުގަނޑުމެން މި ހާސިލުކުރަން ކުށްވެރިން ރައްކާތެރިކުރުމެވެ، ނޫން ނަމަ ކުށްވެރިން ފިޔަވަޅާއި ދޭނެ ހަމައެކަނި ފިޔަވަޅު އަޅައިގެން ނޫން، ނޫނީ ހަމައެކަނި ފިޔަވަޅު އަޅާ ނޫން އަނިޔާ ހުއްޓުވުމަކީ، ނޫނީ މުޖުތަމަޢު ތަރައްގީގައި އަނިޔާއާއެކީ ގޮތުގައި މިކަހަލަ ކަންތައްތައް ހުއްޓުވުން. މިހެން ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް މިގޮތަށް ތަޢުލީމު ދާއިރާގައި ބަލާއިރު މާއްދާތަކުން ފެނޭ ނަތީޖާތަކުން ބަދަލުކުރެވޭ މިކަން އެބަ ފާހަގަވޭ ކުށްވެރިންނާ ހަމައެކަނި ވެސް. އަޅުގަނޑުމެން އަބަދު ވެސް މިއަދު ދަރިކޮޅުން ފަރާކަ އަޔާ ކުށްވެރިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ފަރާކަ އާއި ކުށްވެރިންނަށް އަދަބު މި ބޮޑެތި ކުރިއެރުންތައް ފަރާކަ އާއި މިއަދު

މުޖުތަމަޢު ތެރޭގައި އިންސާނީ [illegible] ބައިވަރު ޙައްޤުތަކެއް ބައެއް މީހުންނަށް [illegible] [illegible] ދާއިރާއެއްގައި ފުރުޞަތުދިނުމާ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، މިފަދަ ބިލްއެއްގެ ސަބަބުން މިއިން ތަފާތު ބަޔަކު މިއިން ނުލިބޭ މަންފާ އެއް ހާސިލުކުރަން މަސައްކަތްކުރުމަކީ ވެސް، އުޅުމަކީ އެކަށީގެންވާ ކަމެއް. އެހެންކަމުން، މި ބިލު [illegible] ދިރާސާކުރާއިރުގައި މި ދެންނެވި ކަންތައްތަކާ ދޭތެރޭގައި ވިސްނުމަކީ މުހިއްމު ކަމެއް. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާ ހަދަމުންދާއިރުގައި އަދަދުތަކާ ވެސް މިއަދު ވަރަށް ބޮޑެތި އަދަދުތަކެއް. ޢާއްމުކޮށް މި މަޖިލީހަށް ފަރާތަކުން އައިސް ހުށަހެޅުނު ބައެއް ބިލުތަކުގައި ވަރަށް އަދަދު ބޮޑު. އަޅުގަނޑު އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގައި މަސައްކަތްކުރަމުން ދިޔައިރު ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަމުން ގެންދިޔައީ އިން އަޅުގަނޑުމެން އަދި ވަކީލުން މިފަދަ ބިލުތައް ދިރާސާކުރާއިރުގައި ކޮމިޓީތަކަށް ވަކީލުންނާއި އަދި ޕީ.ޖީ އާއި މީހުން ގޮސް [illegible] ބޭބޭފުޅުން ރަޖިސްޓްރީކުރި ވެސް ދާއިރު އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ވަކި [illegible] [illegible] އެބަޖެހޭ [illegible]. މިވެސް އަދަދުތަކުން ފެނިގެން މިވެސް [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، މިކަމަކީ [illegible] ކުރަންޖެހޭ އެބަ. ދެން [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް މިހާރު [illegible] އަސްލުން ބޭފުޅުން އަ ބޭފުޅުންގެ [illegible] ހިމާޔަތްކުރަން ވަރަށް މަސައްކަތްކުރައްވާ ތަން. މިތަނުގައި އަންހެނުން މަދުކަމުގައި ވީނަމަވެސް މި މުޖުތަމަޢުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ވަރަށް އަންހެނުންނަށް ގޯސް ބައެއް. އަޅުގަނޑުމެން އަދި އަންހެނުންނަށް ފިރިހެނުންނަށް ވެސް ގޯސް ބައެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ބަރާބަރަށް ހިމާޔަތްކުރާއިރުގައި މީގައި ދިމާވާ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތައް އެބަހުރި. އަޅުގަނޑުމެން އަނިޔާ މިއަދު ލިބިގެން އެބަދޭ އެސް.އެމް.އެސް އިން ވެސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަނިޔާ މިއަދު ކުރޭ އެބަ ފޯނުކޮށްގެން ވެސް. އެހެންވީމާ، [illegible] ގޮތްގޮތުން [illegible] އަނިޔާ ލިބޭ. ގެއިގައި [illegible] ވެސް އަނިޔާވެރިވުން އެބަ. އެހެންވީމާ، އަދި އިންސާނުން އަދި އެބަ އަނިޔާކުރޭ ޖަނަވާރުން ވެސް. އެހެންވީމާ، [illegible] ވެސް އަނިޔާ [illegible] [illegible] ވެސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ މި ކަންތައްތައް ބިލްއެއްގެ ސިފައިގައި ގެންނަން ވަރަށް [illegible] މި ކަންތައްތައް [illegible] އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ. އެހެންވީމާ، މިކަމަކީ ކަންތައްތަކެއް މި މަޖިލީހުގެ އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީން [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު ޝުކުރުއަދާކުރަން. މި ބިލު ހުށަހަޅުއްވި މެންބަރަކަށް ވަރަށް [illegible] ވެސް އަޅުގަނޑަކަށް ފެނިގެން ދިޔަ އަންހެނުންގެ ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރުވެރިވަން [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑު ދެން މި މުޖުތަމަޢުގެ [illegible] އެކަމަކު [illegible] ވާހަކަދައްކަވަން [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑު [illegible] 77 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އަންހެނުން ވެސް މި މުޖުތަމަޢުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ އަންހެނުން ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން، ކަނބަލުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ މި މުޖުތަމަޢުގެ ކަނބަލުންނާއި އަދި ފިރިހެނުން ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ކަހަލަ ފިރިހެނުންނަށް މިކަހަލަ ޤާނޫނެއް އަންހެނުން [illegible] ޤާނޫނަކަށް ވެސް ސަލާމަތްކުރެވޭނެ ގޮތްތަކެއް މި ބިލްގައި

ހިމަނާލަދެއްވާނެ. އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ 24 ގަޑިއިރަކުން ހާދަ ބޮޑެތި ހިތްދަތި ކަންތައްތަކާ ކުރިމަތިލާންޖެހެނީ އަންހެނުންގެ ސަލާމަތަށް. އަދި ޒުވާނުންގެ ސަލާމަތަށް އަންހެނުންނަށް ވުރެ ކުރިމަތިލާންޖެހެނީ. އެހެންވީމާ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ހިސާބުން ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންފައިވާ ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު އަރުވާ ނިމުނީ. އަޅުގަނޑުމެން 10:30 ގައި 30 މިނެޓުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅެއް ބޭނުންކުރާނީ. އެއަށްފަހު އަޅުގަނޑުމެން 11:00 ގައި މަސައްކަތް ފަށާނަން. އެ ފަށާއިރު އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނީ ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީވާ ޢަބްދުﷲ ފަހުބަސް ވިދާޅުވުމަށް. އެއަށްފަހު އަޅުގަނޑު ދާނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 10.2 އަށް. މި ހިސާބުން 30 މިނެޓުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅެއް އަޅުގަނޑު ބޭނުންކުރާނީ. ވައްސަލާމްޢަލައިކުމް.

[އިންޓަވަލް: 10:30 އިން 11:00 އަށް]

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑުމެން އަލުން މަސައްކަތް ފަށައިގެން ކުރިއަށް ގެންދާއިރު މިއަދު މިހާރު މި އޮތީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 10.1. އެއީ ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީވާ ޢަބްދުﷲ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އަނިޔާ މަނާކުރުމާއި ހުއްޓުވުމުގެ ބިލުގެ ބަހުސްގެ މަރުޙަލާ. އަޅުގަނޑުމެން 10.3 ގައި މައްސަލަކޮޅެއް ދުރުކަށްލާއިރު މި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ބަހުސް ވަނީ ނިމިފައި. މިހާރު މިއޮތީ ފަހުބަސް ވިދާޅުވުމާއި އަދި ބަހުސްގެ މަރުޙަލާގައި އުފެދިފައިވާ ސުވާލުތަކެއް ވާނަމަ އެ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ލިބިވަޑައިގެންނެވި ފުރުޞަތު. އަޅުގަނޑު ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީވާ ޢަބްދުﷲ އަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢީވާ ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބަހުސް މަރުޙަލާގައި އަޅުގަނޑަށް އަޑުއިވުނު ގޮތުގައި އުފެދުނު އެއް ސުވާލު. މި ބިލު އަނިޔާ މަނާކުރުމުން އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުން ކުރާ އަނިޔާ އަދި އެކަނި މި ބިލުން ހިނގުނީތޯ ނޫނޯ. މިއީ އެކަނި އަޅުގަނޑަށް ފެނުނު މާނަގައި ކުރުމުން ހަމައެކަނި ކުރުމުން ސުވާލެއް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުމީ އަޅުގަނޑުގެ މަޝްވަރާގައި. މި ބިލުގެ މަޤްޞަދަކީ ދައުލަތުން ކުރާ އަނިޔާގެ ބޮޑެތި ޖަރީމާތަކާ

އިނދިކޮޅަށް ޖަރީމާތައް [illegible] އެ [illegible] އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާފައިވާ ބިލެއް މިއީ. [illegible] [illegible] އަނިޔާ އަށް ވެސް ޤާނޫނެއް އޮންނަންޖެހޭނެ ކަމުގެ ވިސްނުމުގައި އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާފައިވާ ބިލެއް މިއީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މާ ބޮޑު ހިޔާލު މަޚާލިފުވުމެއް [illegible] ދަންނަވާނަމަ އެއްގޮތަކަށްވެސް ހިޔާލު މަޚާލިފުވުމެއް މި ބިލުގެ ބަހުސް މަރުޙަލާގައި އަޅުގަނޑުމެން އަޑުއިވިފައި ނުވާތީވެ އަޅުގަނޑު ހަމަ ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް ދެއްކެވި [illegible] [illegible] [illegible] ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ ކޮމިޓީ މަރުޙަލާގައި މި [illegible] ފުރިހަމަވެގެން ވަރަށް އަވަހަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަން [illegible]. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެޖެންޑާ އައިޓަމު 10.1 މިހާރު އެ ނިމުނީ. އަޅުގަނޑުމެން ދެން އޮންނާނީ މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] އޮންނާނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމު 12ގެ ދަށުން މިއަދު 1:30ގައި.

10.2- ދެން އޮތީ އެޖެންޑާ އައިޓަމު 10.2. އެ އައިޓަމުގައި މި ދަންފަޅީގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންގޮސްދެއްވުމަށްޓަކައި މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސް ދިއްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާސަތަށް ވަޑައިގެންނެވުމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، އެޖެންޑާ އައިޓަމު ނަންބަރު 10.2. ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިފާޤު މުފީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލުގެ ބަހުސް ކުރިއަށް ގެންދިއުން. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބަށް.

ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު ފާހަގަކުރެއްވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިފާޤު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޝިފާޤު މުފީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އާދެ، މި ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާހުގައި މި [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 2ގެ 1ގެ [illegible] އެވާ [illegible] އިސްލާހުކުރުން. އެއީ 1ގައި މި ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާހުގައި ރަށުގެ ނުވަތަ އަތޮޅުގެ ނުވަތަ ސަރަހައްދުގެ އާބާދީ 10000 މީހުންނަށް ވުރެ [illegible]. ކުރީގައި މި ޤާނޫނުގައި އަސްލު ވާ ގޮތަކީ 25000 މީހުން. މިހާރު

އަޅުގަނޑެން ދަންނަވަން. އަށް 10000 ޑޮލަރު ހަރަދުކޮށްގެންވާ މުންބަރު އިޤްތިޞާދީ ދާއިރާގެ ގޮދު ފުވައްމުލަކު

ފުރުސަތު ގޮތުގައި މިއީ ކަނޑުގެ އިސްލާހެވެ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ބަޔާންކުރަނީ ވެސް ވީ އިސްލާހެވެ. ކުރީ

ދުވަހުއްގައި ފުވައްމުލަކުގައި ސިޓީ އެއް ހަދަން ހަމަ ފުވައްމުލަކު ގޮދު ދާއިރާގެ އިޤްތިޞާދީ މުންބަރު ސިޔާސީ

މުފީދު ހަރަކާތްތަކުގައިވާ އިސްލާހާ ބާރު ގޮތުން ވާހަކައިދައްކަވާން ވަރަށް ބޮޑުވުން މިދާނު ޔައުމިއްޔާގެ

ހަމައެކަނި ދުނިޔޭގައި ސިޔާސީ ހަދަން އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީ ހަދަން މި

ގަސްތުކޮށްގެން ދުނިޔަކު އެކަށީގެންވާ ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ހަދަން ބާރުވެރި ސިޔާސީ އެއް ހަދަންޖެހޭ

ވަނަވަރަކީ. އެއީ މި ކުޅުދުއްފުށިގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީ އެއް ހަދަން ބާރުނުވޭ. އަނިޔާވެރިކަންތަކާ

މިދިޔަ ދައުރުގައި ވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް އަޅުގަނޑުމެން ޕާޓީމެންބަރު ގޮތުގެ ރައީސް ރޫޅާ މަނިކު

ކުޅުނބާރު ދާއިރާގެ އިޤްތިޞާދީ ރައީސް، ރޫޅާ މަނިކު ވެސް މަނި އިސްލާހުއެ ކުރަނީއްޔާވެއި. އެއް ވެސް

އަޅުގަނޑުމެން ބާރުނުވި ކުޅުދުއްފުށިގައި އެމަނިކުފާނު ހާއްސަކޮށް މިކަން ކުރެއްވީ ބާރުނުވުމުގެ ކުޅުދުއްފުށީގެ

ޖިނާއީ ސަރުކާރު އަދި ފުވައްމުލަކުގައި އަޅުގަނޑު ސިޔާސީ ހަދަމުންދާކަމީ. އެކަމުގެ ކަމަކީ އެ މަނިކުފާނު އެއް

ވެސް މަސައްކަތްކުރެއްވީ. އެހެންނަމަވެސް، އެއް އިދިކޮޅު ފަރާތްތަކުން ބާރުނުވި ޖިހާދުގައި ޖިކަމުގެ ނުކުތާތައް.

ޖަމާއަތުން ފަރުވާ ނުކުރައްވާ. އެހެންނަމަވެސް، އެނގޭ ފަހުން ފުވައްމުލަކު ގޮދު ދާއިރާގެ އިޤްތިޞާދީ މުންބަރު

ހަރަކާތް އިސްލާހުން ވާހަކަދައްކަވާން ވިދާޅުވެފާން ދިރާސީ ކުޅުދުއްފުށިގައި ވެސް ސިޔާސީ ހަދަންވީއެވެ.

ޖަމާއަތުން ބާރުދާ. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު މިއަދު ކުޅުދުއްފުށިގައި ވެސް ސިޔާސީ ހުރި ގޮތަށް، އަދި ޖިނާއީ

ސަރުކާރުގައި ވެސް ސިޔާސީ ހުރި ގޮތަށް ޕާލިމެންޓް އިސްލާހުގެ ހަރަކާތްތަކެއް. އެހެންނަމަވެސް، މި އިސްލާހު ބާރުވެރިކަން

އެ ސަރުކާރުތަކުގައި ސިޔާސީ ހުރިހާ ގޮތަށް އެކަން ސިޔާސީ އެއް ހުރި އެ ސަރުކާރުތަކުގައި ސިޔާސީއެއްގެ ގޮތުގައި

ޖަމާއަތުގެ ދާއިރާ ފުރިހަމަ އަޅުގަނޑުމެން މި ރާއްޖޭގެ ޖަމާއަތުގެ އަށް އެޅޭ މުޅިއްމު ބިނގަލެއް ކުޅުގައި

އަޅުގަނޑު ދުނިޔެ މި އިސްލާހު ވިޔަފާރި ދާނީ. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު އިޤްތިޞާދީ ހުރިހާ މުންބަރުން އަދިހުން

ދަންނަވާލަން ބާރުނުވާ މި އިސްލާހު ބަޔާންކުރަން މި އިސްލާހު ވާހަކަދައްކަވައިފި. ދެން މި ވަރަކަށް އަދި

ކޮންމެދުވަހަކު ހިފެހެއްޓުން ހަރަކާތް ފާސްކުރެއްވި، ހަރަކާތް ބިލުތަކަށް ބާރުއަޅާ ވަކިން ދިނަ އިން އެދޭމީހާ

ދެވިހަރުގެ އިރުޝާދު ދާއިރާގެ ޖަމާއަތުގެ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ފާސްކުރަން އިސްލާހު ހަރަކާތްތަކުން ދައުރު. މި

އިސްލާހު ބާރުތައް ބަޔާނުގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެބަޖެހޭ އެޅި ޑިމޮކްރަސީގެ ބާރުތަކުން ހަމައެކަނި އެމް.ޑީ.ޕީ އެއް ނޫން،

އެމް.ޑީ.ޕީ ވެސް، ޑީ.އާރް.ޕީ ވެސް އަދި އެހެން ފާސްކުރެވިފައިން ވެސް މި ފާސްކުރަން އިސްލާހު ހަރަކާތްތައްވުން

ގެނބި ދެން. މިއަން މި ފާސްކުރަން ވަކިން ބާރުން ފާސްވެގެން ދިރާ ފާސްކުރުން. މި ފާސްކުރަން މިހާ ކުރެ ދެއްކުމުގެ

ދެންގައި މިހާ ބާރުވެރި އިސްލާހުގެ ހަރަކާތްތަކުން ބިލުގާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ދެއްތޯ ފާސްކުރުވީ މި ފާސްކުރާ

އެބަހުރިކަން ބޭނުމީ މަސައްކަތެވެ. މި ފާސްކުރު އަޅުގަނޑު ބާރުއި ދިރާސާކުރަން މިއަދު ގެންނަނީތޯ މުޅި

ބަދަލުގެންނަންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑުގެ މިހާރު ޤަބޫލުކުރެވޭ. އެހެންކަމުން، މި ދަނޑިވަޅުގައި އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާލިމެންޓްރީ ގްރޫޕް ރައީސް އަރިހުންނާއި އަދި ޑީ.އާރު.ޕީގެ ޕާލިމެންޓްރީ ގްރޫޕް ރައީސްގެ އަރިހުން ވެސް އެދެން އެ 2 ބޭފުޅުންނަށް މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން މަޝްވަރާކުރައްވާފައި މިއީ ކުރެވޭ ކަމުގައި ވަންޏާ މި ޤާނޫނަށް ގެންނަންޖެހޭ ކުޑަ ބަދަލުގެންނަން 2 ޕާޓީންނާއި އަދި މަޖިލީހުގައި ހިއްސާވެވަޑައިގަންނަވާ އެހެން ޕާޓީތަކުގެ މެންބަރުންނާއި މިނިވަން މެންބަރުންނާ އެކީގައި މަސައްކަތްކޮށްގެން މިކަމައިގެން މަސައްކަތްކުރައްވާނެ. މި ޤާނޫނަކީ ވަރަށް މުހިއްމު ޤާނޫނެއް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމުގެ މުސްތަޤުބަލު ބިނާވެގެންވާނެ އެއް ޤާނޫނުކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިޔަގައި ވެސް މި ފެނިގެން ދިޔަ ތަޖުރިބާތައް ކުރީ ޖަމާޢަތުގައި އަތޮޅުވެރިން ރަށްރަށުގެ ރައްޔިތުން ވޯޓު ދީގެން އަތޮޅުގެ ވެރިން ވޯޓު ދީގެން އަތޮޅުގެ ރައްޔިތުން ވޯޓު ދީގެން މި ހޮވާ. އެހެން ހޮވާފައި އޮވެފައި އެހެންނަމަވެސް ވަކި ހިސާބަކުން ސަރުކާރު ހިންގަން އޭރުގެ ސަރުކާރު ހިންގަން ދައުރުގެ ސަބަބުން އޭރުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަނީ އެކަނި ދުސްތޫރުގައިވާ ގޮތުން މާލެއިން ބޭފުޅުން ހޮވައިގެން އަތޮޅު އޮފީސްތަކަށް އަޔުން އިސްކުރަވާފައި. އޭގެ ވެސް އޮޅުވާ ޖަލްސާތަކެއް އޮޅުވާ ދަރުސްތަކަކަށް ދިޔައީ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމެއް ނޫން އެ ދުވަސް އަލުން އިޢާދަކުރާކަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު އެބަޖެހޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު ހިންގުމުގައި ދިމާވާ ދަތިތަކާއި އަދި މިކަމުގައި ޕްރެކްޓިކަލް ވިސްނުން ހުރި ކާރިސާތައް ބައްލަވައި މި ބިލަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ގެނަސް. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ކުރިއަށް ވެސް މި ބަދަލުގެނައުމަށް އަޅުގަނޑު އެދެން. އެހެންކަމުން، މި އިސްލާހު ބަލައިގަނެ ދިނުމަށް ވިސްނުން ހުރި ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑު އެދޭ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ނިންމާލަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިފާޤު މުފީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް ގެނެވޭ ބަދަލު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ޤާނޫނަކީ ކުރިން ވެސް ކަމެއް ދިމާވެފައިވާ ވަކިވަކި އަޅުގަނޑުމެން ނިންމަން ޤާނޫނުން ބަދަލުގެނައުމުގެ އިސްލާހުކުރުމުގެ ބޭނުމަކަށް ބޮޑު. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް މިއަދު ހުށަހެޅިފައިވާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ދައްކަވާ ވާހަކަ ތާއީދުކުރަން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމުގެ ހިންގުމުގެ ނިޒާމާއި ބަލައިލާއިރު ވަކިވަކި ރާއްޖެތެރޭގެ ވަކިވަކި ކަނޑައެޅުއްވުމުގެ އިންތިޚާބުގެ ދުވަސް އޮތް އެކަމަށް މިވަނީ ބަދަލުގެ ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލު ނުކުރަން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ފަރާތުން އެންމެ ދަށްދަރަޖައިގެ

އިދާރީ ދާއިރާތައް ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު ވުޖޫދަށް އައުމުގެ ކުރީގައި ބޮޑު 2 ޕާޓީގެ ތެރޭގައި ޕްރޮވިންސް
މައްސަލައިގައި ހިލާފު ބަލާގޮތް ގޮތަށް ދިޔަ ޤާނޫނު ދިރާސާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަށް ވެގެން. އޭގެ ގެއްލުން މިއަދު
އަޅުގަނޑުމެން ފެންނަމުން އެބަދޭ. އަދި އޭގެ އިތުރުން މިފަދަ ކަމެއްކުރުމުން ދާއިރު އިންތިޚާބުކުރަން ނުލިބުނު
ނަތީޖާ ވެސް ފެންނަމުން އެބަދޭ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިފައި ހުރި ދާއިރާތަކާއި ރަށު ކައުންސިލުތަކުގެ
އިދާރާތަކާއި، ރަށު ކައުންސިލުތަކުގެ އިދާރާތަކާއި، އިދާރީ ދާއިރާތައް ހިންގުމަށްޓަކައި ސަރުކާރުން އަތޮޅާ
ހިންގައިގެން އުޅޭ އިދާރާތަކާއި، އެ މިހެން އޮފީސް ހަދާ ތަނާއި، އެ ގޮތުން ނަގާ ދޫކުރައި އެކަކު އަތޮޅު
އޮފީސް ހަދާ ތަނާއި، ދުވާ އޮފީސްތަކުގައި އުޅޭ ތަނާ. ދެން މިއީ ބޮޑު މަސްއޫލިއްޔަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން އޮތީ
ސިޔާސީފަރާތްތަކުގެ ތެރޭގައި މިކަން ފެންނަނީ. ރަށްރަށުގެ ތެރޭގައި މިއީ ވަރަށް ހިތާމައަކީ ކަމެއް. އެ ޤާނޫނުގެ މާއްދާތަކުން
ބަލާއިރު މިއަދު ހަމަ ކައުންސިލްތަކާއި އަތޮޅު ކައުންސިލްތަކާ މަޝްވަރާކުރުމަށް ތިބޭނެހެން އެއްވެސް ޗާޓެއް އެއް
އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ނަފްސާ. އެހެންނަމަވެސް، އެ މަސްޢަލަ ފެންނަމުން މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، ޖުމްލަކޮށް އަދި
ވަކާލާތުކޮށް ފާޅުގާ އެކުޅެތާ އެއްބައިސް ހުރިހާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބައިސްކޮޅުގަޑިއާ މަސައްކަތްކޮށްލުމުގެ ވަކިވެރިމާލި
އަޅުގަނޑުމެން ހިތާ މިކަމުގެ ކަންކަމުގެ އެބަ ދުވަހު ވާޖިބުވާމުނިކަށް ޖަސައްޖަހައިލުން. އެހެންނަމަވެސް، މިގޮތުން ކުރުފަހުތަކަ
ބަލާއިރު މިޔަރު ފުދި ތެއްކުރި މިއްލާ ގޮޑިކަން. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑުމެން ހަދައިފައި އޮތް އެނބު ބޮޑު އެއް
ސިޔާސީ ކޮށާގައި ކަރަންޓު ކަނޑާލައި އޮފީ. މިއަދު ފެން ކަރަންޓު ކަނޑާއިލި ފަތްގަޑު ފެށުނުގަޔާއި ފެން. އެހެންނަމަވެސް،
ބައިވެރިވިއައި ކަންހުރިން މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ގޮތުން ހުރިން މި ދަރަހައްދު. މިދަރަހައްދު ފަރާތުން ދެއްކި ވަނީ ހަމައަށް ނަތީޖާ
ދަރަންފުގެ ބޯހިލޫމުތަކުގެ ސިޔާސީ ދެރަކުރައިގެ ފަރާތުން ގެންނަ އެއް އަޅުގަނޑުމެން އަރު ފެސް ވަކާލާތުކުރި ވާހަކަ.
އެހެންނަމަވެސް އެކަން ބަޔަކުވީނު އިސްލާހުވެގެންނެވެ. ދެން އެހެންނަމަވެސް މިހާރު ހަމައަކަށް އިސްލާހުތަކުގައި ފެސް
މިއަދު ނަމެއް ހޮލި ހަރަށް ސިޔާސީކަން ހަދަން ކަންފަރު ބަދަލުކަށް އިސްލާހުވީ ހާލަތު. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ފެސް
ވަކާލާތުކުރަމުން ދިޔައީ ހަރަކާތާތުގެ އެއްކަށަވަރު ކަރުދާސްތުގުރިގައި ސިޔާ އެއް ހަދަންޖެހޭނެތީ. އަދި އޭގެ އިތުރުން އާބާދީ
އަށް ނުބައި އެ ހަރުއެތުގެ ދޮރުއޮތުރުތަކުގެ ފެންފަރަށް ބަލާފައި މާލީސް ދޭ އިސްތިއުފާދިނީ ގޮތުގެ ހަމަކޮށްމަރަތުގައި ފެސް
އަބަދުވެސް ސިޔާ ހަދަދަން ކަނަހަ ހަރަކާތް. އެހެންނަމަވެސް ސިޔާގެ ދަރަޖަ ދޮޅުކުރަންތިގެން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެ
ތާއީދުކުރަން ޑީ.އާރު.ޕީގެ ޕާލިމެންޓްރީ ގްރޫޕުގެ ލީޑަރާއި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޕާލިމެންޓްރީ ގްރޫޕުގެ ލީޑަރު އާދަރު،
ރީކޯ ޕިޔާރާއި މައިންޑިސީ ޕިޔާރު، އަދި އޭގެ އިތުރުން މި މަޖިލީހުގައި ހިތާނާ އެއްސެން ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ
ޕާޓީރާނީއި މިހިނާން މަންޗަރާފަހުގެ މީރާއިން ފެސް އިސްބާރާބާރު އެއްކަން މިކަމުގެ ރަށްތެރިކަމުގެ މަޖިލިސްގެ
މީރާއި މަސްވަރާކަތް މި ފާޅާނު އިސްތިފާރުކުރަމުގައި ހުރިހާ އެއްސެން ގެތިގެން އެއް ފުރާރަށް އާދާވެން މަގެއް
ހުރިން. މަސްވަރާކަތްގެން ނުނިއުޅޭ އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ ބަރާބަރު ނަލުވާ އެއްވާ ހަމަޖެއްސެ ކަމެއް ވެސް ތަނުގަ ހަމަޖެހުން.
މަސްއޫލިއްޔަތުން ފާރަވާރު. ވާރަތަދައްކަން ނުލިބޭނެއެވެ. އެއް ވާހަކަ ނުލިބިއްޖެއްޔާ ވެސް ދެއްކަވާށެ ތަދުއްކަނުއޭ.

އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން ހިނގައްޖެ މިސާލަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓު ގާއިމުކުރުމުގެ މައްސަލައިގައި ބޮޑެތި ޕާޓީތަކުގެ ލީޑަރުން ވަރަށް ބުރަކޮށް މަސައްކަތްކުރައްވައިގެން ނަތީޖާ ނެރުނު މަންޒަރު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ޝަޚްޞިއްޔަތުތަކުން، ވާހަކައިގައި އިރުޝާދުދެއްވިޔާ ނަތީޖާ ނުކުންނާނީ ކަމާ ދުރުގޮތުގައި. އެހެންވީމާ، ރަޢިއްޔަތުގައި އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން މި އިސްލާމީދީނުގެ ކޮމިޓީ ސޫދާނަށް ބަޔާނީ ކުރުމުގައި ވިޔަސް މި އިސްލާމީދީނުގެ ޤަވާޢިދުތަކުގެ ދަށުން ވީހާވެސް ބާރުގަދަ ފަރާތްތަކެއް ދެކޭ ކަމުގައި ވީނަމަވެސް މި ދާއިރާގެ ޢިލްމީ ފަރާތްތަކުގެ ވާހަކަތަކަށް ހިތުލައްވަމުން ގެންދަވަން. ބަޔަކު އިތުރަށް ވަރަށް ޤާބިލް ދާއިރާއެއް ގާއިމުކުރުން. އަދި ސިޔާސީ ފަރާތަކުން އެންމެ ބޮޑަށް މި ދާއިރާތަކުގެ މަސައްކަތް ވެސް ހުރިހާ ކަމެއްގައި ނިންމަވާ ނަތީޖާއަކަށް. އެއީ ވަރަށް ހުރިހާ ބައެއްގެ ޚިޔާލުތައް ބަލައިގެން އެ ދާއިރާގެ ޤާނޫނީ ބަޔަކު. ބޭނުންވަނީ އެ ބަލާ ބެހެއްޓުމަށް މިސްރުގެ ސަރުކާރުގެ ޤާނޫނުތަކެއް ވަނީ ބިނާވެފައި. މިއީ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފަރާތްތަކާއި ދިމާވާ ދުވަސްތަކުގައި، އަދިވެސް ހިޔާލުތައް ދޭ ޤާނޫނު ދެކެވޭ ދާއިރާގެ ޢިލްމީ ފަރާތްތަކުގެ ވާހަކަތަކާއި އިނގިރޭސި ފަރާތުން އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް ޝާއިޢުކުރާ ފަރާތަކުން ދަންނަވަމުން ވަކިވަކިން. ޝުކުރިއްޔާ.

އިސްލާމިކް ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދައްކަވައިފި:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތަކާއި ގުޅުންހުރި އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް 2010 ވަނަ އަހަރު ފާސްކުރެވުނު ޤާނޫނަކުން ވިސްނަވާފައި މިއަދު ހަމައަށް އައިއިރު އެންމެ ގިނަ އިސްލާހު އެއް ޤާނޫނަކީ ހުރަހެއް މިއީ ހިސާބަށް ބަދަލުކުރުވުން ޤާނޫނަކީ ވޯޓު މިކަން އިދާރީ ދާއިރާތަކާއި ގުޅުންހުރި އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ވެސް ހުށަހެޅި އިދާރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބް އިބްރާހިމް ވަކިވަކިން ތާއީދުކުރަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު ބޭނުންވަނީ މިއަދު މުޤައްރިރު ލީޑަރުއަށް އަދި މަޖިލީހުގެ ލީޑަރު ދެ ބޭފުޅުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވާ އަދި އެހެންވެސް މި މަޖިލީހުގެ ތަރުތީބުކުރައްވާ ފޯރުކޮށްދެއްވާ ހިމެނުމާއެކު ދެއްވި ދެބައި ފުރިހަމަވެގެން މި ބިލަށް ޖެހިފައިވާ ނުކުތާ އިދާރީ ދާއިރާތަކާއި ގުޅުންހުރި ޤާނޫނުގެ ފިޔަވަޅު މި ބިލަށް އިސްލާހު ކުރެވޭ މި ޤާނޫނަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ނިޒާމު މި ކަމުގައި ޝާމިލުވެގެން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދި އަޅުގަނޑުމެން އަތޮޅުތަކުގެ ބާރުތައް ދިނުމުގެ ބޭނުމަކީ އަތޮޅުތަކުގެ ސިޔާސީ ދަރަޖަ ދިނުމުގެ މުހިއްމުކަން ބޮޑު ކަމުގެ ވާހަކަ. އަދި އެ ތަނުތަނުގެ ސިޔާސީ ދަރަޖަ ދިނުމަށް އޮތީ މިހާރު ތަރައްޤީގެ ވަރަށް ފުރުސަތު ހުޅުވިފައި ވާހަކަ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންތައް ބޮޑުވެގެން އެ ދާއިރާތަކުގެ މެންބަރުން ހުރުމަށް ބޭނުންކުރެވޭނީ ބޮޑު ގެންގުޅުއްވުމެއް މި ބިލުގެ ލާމަރުކަޒީ ނިޒާމު މި ޤާނޫނުގައި މި ފުރުޞަތުގައި ބޭނުންކުރަނީ މި ގޮތަށް.

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނެގުނު ވޯޓުގައި ހާއްސަކޮށް އުތުރުން ކުޅުދުއްފުށިން އެ މީހުންނަށް ސިޓީއެއްގެ ދަރަޖަ ދިނުމަށް ތާއީދުކުރި. އަދިވެސް އެހެން ދާއިރާތަކުން އެކަމަށް ބަލައި މީހުން ވަކާލާތުކުރަމުން ދިޔަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަންވީ މިދެންނެވި ކަންތައްތައް ތަރައްޤީއަށްޓަކައި ކުރުމުގެ ފުރުސަތު އެބައި މީހުންނަށް ދިނުމަށްޓަކައި. އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނެއް ފާސްކޮށް ދޫކޮށްލާފައި ދުވާލަކު އެއް ފަހަރު އެ ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ހުށަހަޅައިގެން މި ޤާނޫނުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އެބައި ބައިވަރު ވަޒީފާތައް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން މިގޮތުން ބަޔަކާ މިއީ މި މަޖިލީހުގައި މާލޭ ރިސޯޓަށް އެންމެ ގިނަ އިސްލާހު ކުރާ ޤާނޫނު ހުށަހެޅި އެންމެ ގިނަ ވަގުތު މި ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ހުށަހަޅައިގެން ބަހުސްކުރެވިގެންދިޔައީ ދިރާސާކުރުމުން ޤާނޫނު ކަމަށް ވާހަކަ މިކަމަކީ ވަގުތު ސަރުކާރުތަކުގެ ވޯޓުން މިހާރުން 2 ޕާޓީން ބޮޑު 2 ޕާޓީންނާއި އަދި ކުދި ޕާޓީތަކުން ވެސް ބޮޑުބޮޑު ބައިވެރިވެގެން މުޅި ބިޔަ އަދަދަކަށް ބޮޑެތި ވާހަކަތަކެއް މި އިސްލާހު ބަލައިގަނެ މި އިސްލާހު ޤާނޫނަށް ގެނެސް ދެން ޤާނޫނަށް ގެނައުމުގެ ދަތިތައް ޤާނޫނީ އިސްލާހުތަކުން ގެނެސް އަސާސީ ގޮތެއްގައި މިކަމުގައި ޤާނޫނަކީ މި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކާ ޤާނޫނަށް މަސައްކަތްކުރުމުގެ ޙައްޤު ދިނުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން ބޭނުން. ޤާނޫނުއަސާސީގެ ޤާނޫނަކީ މަސައްކަތްކުރާ ޤާނޫނެކޭ އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަ ޤާނޫނު ބުނާ ކަމަށް ތާއީދުކުރަމުން، މި ބިލު ހުށަހެޅުއްވި މަޖިލީހުގެ ތާއީދު ވާ، ބިލު މި އިސްލާހަށް ހުށަހެޅުއްވުމާ މަޖިލީހުގެ ތާއީދު ވާ އެ ބިލަށް ވަކިން އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. މެންބަރު ރައީސް ދާއިރާގެ ޤާނޫނީ ސިޔާސަތު ދަރަޖަ ދިނުން އެބައި މިހާރު ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ޙައްޤު ހުށަހެޅި ޤާނޫނީ ސިޔާސަތުތަކުގެ ޤާނޫނީ ޙައްޤުތައް ދޭން މި ބިލުން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ޤާނޫނުގައި ބަލާ ބޮޑު ހަމަ ދިވެހިރާއްޖޭ ވަޒީފާ ބޭނުން ބިލުގެ މަސައްކަތް މި ދަނީ އަޅުގަނޑު ޤާނޫނެއް ކަމަށް ދަނީ ޕާޓީތަކުގެ ތާއީދު ލިބޭ ވާހަކަ މިހާރު ޤާނޫނީ ދަތި ވާހަކަތައް އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭ ޤާނޫނީ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ތެރޭގައި ވަރަށް ބޮޑަށް މިކަމުގައި ޤާނޫނީ ކަންތައްތައް ދަނީ މިސާލަކަށް ޤާނޫނު މަސައްކަތްކުރުމުގެ ބޮޑު އިސްލާހު ޤާނޫނީ. އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލަށް ބަލައިގަތުމަށް ޤާނޫނީ މަސައްކަތްކުރުމުގެ ގޮތެއް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ޔަގީންކުރަން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ނިންމާލަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ލަތީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ސިޔާދު ދުދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ހުށަހެޅުއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ބަޔާނުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީ މިޤާނޫނުގައި މަޖިލީހަށް ކޮމިޓީގެ މަޝްވަރާގައި ބައްލަވައިގެންގުޅޭ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި އެއް ގޮތް ވާ ގޮތުގެ މަތީން މި އިސްލާމްދީނާއި ކަމަށް ފޮނުއްވާ އޭގެ ޤަރާރު ވަރަށް ބޭރު ޤަރާރެއް އެހެން އިދާރީ ދާއިރާތަކުން ވޯޓް ކުރަން ކަމި އަޅުގަނޑު ސަރުކާރުން ކަމަކަށް ވާތީ. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ކަމީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ 53 ވަނަ މާއްދާގައި މި އޮންނަނީ އިދާރީ ދާއިރާއެއްގައި ހިމެނޭ އަވަށަކީ ނުވަތަ ރަށަކީ ނުވަތަ އިދާރީ ދާއިރާ އަކީ ނުވަތަ ރަށްތަކެއް ގުޅިގެން އުފައްދާ ސަރަހައްދަކީ މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 2ގައި ބަޔާންވާ ޝަރުތުތަކާ އެއް ގޮތް ވާ ގޮތުގެ މަތީން ސިޓީއެއްގެ ދަރަޖަ ބަދަލުވާ ވަރަށް ނަގަން އެ އަވަށްތަކުގެ ނުވަތަ ރަށްރަށުގެ ކައުންސިލުން ނުވަތަ އަވަށްތަކުގެ ކައުންސިލްތަކުން ވަކިވެގެން ނަމަ އެ އަވަށްތަކަށް ނުވަތަ އެ ރަށަށް ނުވަތަ އެ ރަށްތަކެއް ގުޅިގެން އުފައްދާ ސަރަހައްދަށް ސިޓީއެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، އެ އަވަށް ނުވަތަ އެ ރަށް ނުވަތަ އެ ސަރަހައްދު ހިންގާނީ ސިޓީ ކައުންސިލަކުން ކަމަށް ބުނެފައި ވަނީ. އަދި އެ ޤާނޫނުގެ ދެވަނަ ޖަދުވަލުގައި ސިޓީގެ ދަރަޖަ ދިނުމުގެ ޝަރުތުތަކަކީ އިދާރީ ދާއިރާއަކަށް ސިޓީގެ ދަރަޖަ ލިބިގެންވާ ކަމަށް ކަނޑައަޅާ ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރޭގައި އިބްރާހީމްނާސިރުގެ އެއީ. ކޮންމެ އަވަށެއް ހިމެނޭ ގޮތަށް މީހުން ގިނަ ބައެއް ދިރިއުޅޭ ތަނަކަށް ވާން ޖެހޭ ޤަބޫލު 2ގައި ވާ 25000 މީހުންގެ އާބާދީ އޮންނަ މާއްދާ އިސްލާހުކުރުމަށް މިއަދު ހުށަހެޅިފައިވާ 10000 މީހުންގެ އާބާދީ ބޮޑުކުރުމަށް ކަމަށް ވާއިރު ސަރަހައްދުތަކެއް ކަމަށް ވާ ގޮތް އެއީ ހަމަ ވާ ގޮތް ކަމަށް އެބަ އެ ކައުންސިލް ހިންގާ ނިންމާ މަސައްކަތް ތިބި ކައުންސިލްތަކަށް ވަރަށް ބޮޑު ފުރުޞަތެއް ދިނުން، އެ ސަރަހައްދެއް ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ތަރައްޤީކުރުމަށް ލިބިގެން އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، ސަރަހައްދުގައި ވަކި ވަކި ރަށްރަށުގައި ކައުންސިލްތައް ތިބުމަކީ ފުރިހަމަކޮށް ހިންގާ ސިސްޓަމް ކަމަށް ހަމަ ވާ ގޮތަކަށް ވާތީ. މަގުތައް ހެދުން. އެހެންވީމާ، ބާކީ ހުރި ސަރަހައްދުތަކުގެ ސަރުކާރުގެ ތެރޭގައި ފުރިހަމަ ޚިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދިނުމާއި، ހަމަހަމަކަން ޤާއިމުކުރުމުގެ ވަރަށް ބޮޑު ހިއްސާއެއް ލިބިގެންދާނެ މި ޤާނޫނުގެ ސަބަބުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ތާއީދުކުރަނީ ވަކި ދ ސަރަހައްދުތަކުން ނުވަތަ ސަރަހައްދުތަކުގެ މި ކައުންސިލްތައް ބަދަލުވެގެންދާއިރު މަގުބޫލު ސަރަހައްދުތަކުގައި ގާއިމު ކުރެވޭނެ ވިޔަސް ގިނަ އިދާރީ ސަރަހައްދުތަކުގެ ތެރެއިން، ވިޔަސް ގިނަ އިދާރީ ދާއިރާތަކުން މި ދިރުމަށް ފުރުޞަތު ހޯދުމަށް ފިޔަވަޅުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ތާއީދުކުރާ ކަމަކަށް ވާތީ މި ވާހަކަ ދަންނަވާލީ. ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާސްކުރި ބަޔާނުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީ ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުގެ މަތީން ވާހަކަ ނުކުތާ

އިސްލާހުކާ ދަންނަވާކަށް ނޫން. އެ އިސްލާހުގެ ސަބަބުން މިހާރު އިދާރީ ދާއިރާތަކާއި އުފެދިފައިވާ ގޮތުން ރަށްރަށުގެ ކައުންސިލްތަކަށް ހަމަ އެ އަދަދުތައް ބާއްވައިގެން އެ އަތޮޅުގެ ރަށްރަށް ގުޅުވައިގެން ސިޓީއެއްގެ ދަރަޖަ ދެވިދާނެ. އެއީ 10000 މީހުންގެ އާބާދީ ހިމެނޭ އަތޮޅުތަކަށް ނުވަތަ އިދާރީ ދާއިރާތަކަށް 10000 މީހުންގެ އާބާދީ އަށް މި އިސްލާހު ގެނެވިއްޖެއްޔާ އެކަންތައްތައް ފުރިހަމަވެގެންދާނެ އޮވާރަކަ ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެދެނީ ވީހާވެސް އަވަހަކަށް މި އިސްލާހު ގެނެވި އެކައުންސިލްތަކުގައި މަޝްވަރާކުރުމަށް ފުރާ ދާއިރާއެއްގައި މަޝްވަރާކުރުމުގައި ރައްޔިތުންގެ ހިޔާލާ އެއް ގޮތް ވާ ގޮތުގެ މަތިން ކައުންސިލްތަކުން ނިންމަވާ ނިންމުމުގެ މައްސަލަ ބެހެއްޓުން އެ ސަރަހައްދުތަކަށް އެ ފުރުޞަތު ދިނުން ގަވައިގެން ފުރިހަމަވާ އުސޫލަށް ބޭނުންތެރިކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެންނާތީ އަޅުގަނޑު މި ހިޔާލަށް، ހުރިހާ މެންބަރުން ތާއީދުކުރުމަށް ގޮވާލަމުން އަޅުގަނޑުގެ ފުރުޞަތު ނިންމާލަން. ވައްސަލާމް ޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ.

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ލާމަރުކަޒީ ޤާނޫނަށް ވަރަށް ގިނަ އިސްލާހުތަކެއް ވަރަށް ގިނަ ފަރާތްތަކުން ގެންނަން ބޭނުންވެގެން މަސައްކަތް އެބަކުރޭ. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިހާރު މި އިސްލާހަކަށް ދޭން ގާއިމުކުރެއްވުމަށް ޑީ.އާރު.ޕީގެ މެންބަރު ހުދުވ ބާއިދުކޮށް ވާހަކަދެއްކެވުމުން ތަންތަނުގައި ތަސްވީރުކޮށްދެއްވުން އެއީ، ސުޕްރީމް ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމައިގެން އައްޑު އަތޮޅުގައި ސިޓީ އެއް ހެދީމާ ދެން މިހާރު ފުވައްމުލަކުގައި ސިޓީއެއް ހައްދަވަން ވާހަކަދައްކަވައިގެން މި ޤާނޫނު ބަހުސްކުރެއްވުމުގެ ކުރީގައި، ފާސްވުމުގެ ކުރީގައި އަޅުގަނޑު ހަމަ މި އިސްލާހު ހުށަހެޅިން. އަޅުގަނޑުގެ ވިސްނުން ހުރީ އަޅުގަނޑުމެން ދެކޭ އަދި ސަރުކާރުގެ ވިސްނުން ހުރީ ރައްޔިތުންނަށް ވީހާ ވެސް ގާތުން ވީހާވެސް ފަސޭހަ ދާއިރާއެއްގައި އެބަހުރި ބޭނުންވާ ގޮތަށް އެބައެއްގެ ސަރަހައްދު ބައްޗެހިކަން ގެންދިއުން. އަޅުގަނޑުމެން ސިޓީއެއްގެ ދަރަޖަ ދޭން ބޭނީ މިއަދު ތި ޓީވީގައި ނުވަތަ ދައްކަމުންދިޔައި ބިލިބޯޑް ހަދައިގެން ދައްކާ އުސޫލުންނެއް ނޫން. މިއަދުގެ ދުނިޔޭގައި ވިޔަފާރި ދަންނަ ކަންތައް މިހާރަށް ވެސް އަދި ވަރައްކީ ދަންނަ ކަންތައް މިހާރަށް ވެސް ފޯރުކޮށްދެއްވުމަށް ވިޔަފާރިތަކަށް އިންވެސްޓުކުރަން ތާ މިހާރާއި ކައުންސިލަރުން ނުވަތަ ސިޓީއަކަށް އިންވެސްޓުކުރަން ދާ މީހާއި ވަގުތުތަކަށް ކައިސާ ހުރި ފުރުޞަތުތަކަށް އެ އިންވެސްޓްމަންޓުގެ ކަންކަން ހުރިކަމުގައި ދަށުން ފަރާތަން އުސްމިންވަރަ ފުރިހަމަކަމުން. ބޭނުމަކަށް ނަގަހަން ސިޓީއެއްގެ ނަން ބޭނުމީ ހަމައެކަނި ދެސިޓީއެއްގެ ނަން ބޭނުމާއި ބައްލަވާ ވަރަށް ބޮޑު ބަދަލެއް އެބަ ހުރޭ. އަޅުގަނޑުމެން ނުހުރެ ނަމޫނާދީ މަސްވެރިކަމާއި އަބަދުވެސް އަމާޒުތަކުން މި ބުނަމުން މި އުސޫލުން. އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން އުސޫލުތަކައި ބެލުމެއް މާކުރި ޢާއިލާދަރި ބުނެބުނުން އުސޫލުތަކަކަށް ވާކަން ނުބެލޭ. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރީ ކުރަމުންދަނީ ވުމަކަށްވިއްޔާމަ އެކަމަ ވެސް ވަރަށް ގިނަ މީހުން ޗޯކުއަރާ ޕީ.ޕީ.ޕީ ވެގެން ވުކަން ވަރަށް މަޅުމާގި ވެސް ހުރި. އެހެންނަމަވެސް، އެހެން

ވިދާޅުވި ބައެއް ބޭބޭފުޅުން މިހާރު ހަމަ ޕީ.ޕީ.ޕީގެ ދަރުން ސްކޫލުތައް ވެސް ހަދައިގެން އެ ހިންގަނީ. އެއަރޕޯޓުތައް ވެސް ހަދަނީ. އަމިއްލަ ބޫރުނޫހާ ކަމެއް ހަމަ ޕީ.ޕީ އެމްއޯރެއް ކުރާށެ އެ ކުރަނީ. އާދައި ހުރި ކަރިޔާއި މި އިނގިރޭސި އެއީ ޕްރައިވެޓް ޕާޓްނަރޝިޕް ހިމެ ސަރުކާރާއެކުގެ މުއާމަލާތުގެ ހުއްޓެން ކަންތައްތަކުގެ މަޝްވަރާ ނުވަތަ ގެންދަވާން ކަމަކަށް ވާލިވެ. ދެން، މިއަދު އަންހެނާވެސް ހިމާޔަތްކަން މި ވަނީ މިގެ ކުރިއަކީ މިކަން ކުރުވުން ނަމަ އެންމެ ފުރަތަމަ މި އިންތިޚާބުތަކުގައި ބާރުވެރިންގެ ކުރުއްވުމުގެ އަދި ހުވަދު އަމުދުގައި ވެސް އަދި އެހެން ނުރަސް އުމުރުގައި ވެސް އަދި ދުނިޔޭގައި ވެސް، ފުވައްމުލަކުގައި ވެސް ދެން ހުރި ރައްޔިތުން އާބާދީގެ ގޮތުން 10000 ފުރުސަތު ހުރުމުގެ ސިޓީ ވިއްސާ ވަނީ ކަމަށް ހިސާބު މީހުން 10000 ނުވަތަ ވިއްސާ ވަނީ ކަމަށް އެއްވަރުވާ މީހުން ދިވެހިން. ސިޔާސީ އިޤްތިޞާދީގައި ތަރައްގީކުރުމަށް ދެން ދުރުން މިކަންކަމުގެ އަމުދުން ދުވާލު ގެން އެހެން ބަދަލު އެކަން ކުރިމަގު އަންހެނުންގެ އެކަން ވެސް ސަރުކާރުން ވެގެން ޕޮލިސީ ޕްރޮގްރާމް ވެސް ކުރާ މި ރައްޔިތުން ވެސް ކުރަނީ ވާހަކަ ކުރާކަށް ވެސް އިދާރީ ކަމާއި ވެސް ކާރިޔާ ވެސް ކަމަށް ވެގެން ސިޔާސީ އަމިއްލަ ހަރަކާތް ވެސް އަދި ދަށުން ވެސް އަމިއްލަ ކަމެއް ދޭ. އަޅުގަނޑު ވެސް ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ހަރަކާތް ތަކުގެ ހުއްދަ ކަމުގައި ވެސް ޕީ.ޕީ.ޕީ ޑިމޮކްރެޓިކް ކަމަށް ވެސް ހިމާޔަތް ސަރުކާރާ ކުރާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ބަހާރުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުން އެ ސިޓީ ހަދައިދޭ.

މިހާރު އެ ކަންކަމުގައި އެއަރޕޯޓު ވެސް އެއްބަޔަކު ހިފާ ހިސާބަށް ދިރިއުޅުމާ ކުރިއަށް މިހާރު އެ ކަމުގެ ވަރަށްގިނަ މީހުން ދިރިއުޅޭ ދިރި ބަދަލުވެގެން ނުކުމެ ކަމުގެ އެ ވާހަކަތަކުން ގޯ ރަނގަޅު މަސައްކަތް އަދި ކުރަނީ ނުކުރެވޭ. އަދި މިދަންނަ ކަމަށް މިސާލު ތަރައްގީ މަސައްކަތް ޓްރޭޑް ވެސް މި ބިމުގައި ވަރަށް ރަނގަޅު ކަންތައްތަކެއް ހުރީ އަޅުގަނޑުމެން އެ އާދައިގެ މިއީ. މިއަދު ކުރިއެރުން ނޫނީ ކަމެއް ހިންގަނީ. މިކަން އަދި އިތުރު ތަރައްގީ ކުރެވޭ ގަވާއިދާ ކަމެއް މިއަދު އިދާރީ ތަކުގެ ދިރިއުޅުމަށް ފުރުސަތު އިސްލާމީ ދީނާ ހުއްދަކުރި ބަޔަކު ސަރުކާރު ވެރިކަން ދިވެހި ވިލާތް ކުރުވި މަސައްކަތް މިކަމުން ނުވާނެ. ދިމަކުރާ އިސްލާމް އިދާރީ ދިރިއުޅުމަށް ހިންގުމަށް އަދި ބޭފުޅުން މަސައްކަތް ހަދަން ޓޫރިޒަމް ދީނާ އިދާރީ ތަކުގައި މި ރައްޔިތުންގެ ދުވަހުގެ ރަނގަޅު ދިމާވެ. އެކަން މި ކުރަނީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސަރުކާރުތަކުން. އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުން އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފިކުރު އެކިގައި ޓޫރިޒަމް ސަރުކާރުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެކުލަވާ އެއްބައި އެއީ، އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު ހަމަ ކަމެއް ފަހަރަކު ކަމެއް ކުރެން ދިރާގު އާއި އިދާރާ ހަދައިގެ ފަހުން އެކަމަށް ނިމި ރައްޔިތުންނަށް އާދެ ބާއްޖީ އެއްކަން އެހެނިހެން ކަރަކާ ބާރުވެރި ބާއްޖަވެރިކަން އަޅުގަނޑުމެން ދިރިއުޅޭ ވަރަށް ރައްޔިތުން މިއަދު ވަރަށް ބޮޑު ރައްޔިތުންކަމާ، މި ފުވައްމުލަކުގައި ވެސް މިކަން އެންމެހާ ރައްޔިތުން. ސިއްސެއްހެ ސިޔާސީ ކަމުގެ ނަތީޖާ. މި ސިޔާސަތުތަކަށް ނޫން. ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑުމެން 7 ސިޓީ ހަދަން ނިންމީ. އެ 7 ސިޓީ ހަދަން އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގައި ނިންމީއިރުގައި ވާ މަރުކަޒު އުފެދުން އިދާރީ ދާއިރާތައް ހިންގުމުގެ ބަޖެޓްގައި މި ސަރުކާރުން ފަރާތްގެންދިޔައިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން 7 ޕްރޮވިންސް ހެދީން. އާގެ ނަން ވެސް ބާއްވަން ފެނިފައި ނުވި. އެވަރުގައި މިޒާ ބައްޔާ މި އުޅެނީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު

ދަންނަވާނީ އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިތަނުން މިކަން ފާސްކުރުވުނަސް ނުކުރުވުނަސް ފުވައްމުލަކު ރައްޔިތުން ވެސް އެކަމާ އިހުތިޖާޖުކޮށް ނިކުމެގެން ސިޓީ އެއް ހަދާ ރިޔާސަތަށް ދިޔައިމަ ކޯޓަށް ގޮސްގެން އެކަން ކުރާނީ. މިހާރު ސުޕްރީމް ކޯޓުން ސިޓީ ހަދައިދެނީ. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ޝުކުރުވެރިވަން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ހުރިހާ ފަނޑިޔާރުންނަށް އެ ބޭފުޅުން ސިޓީ ހައްދަވައިދެއްވާތީ. މިއީ ރައްޔިތުންނާ ސީދާ ގުޅުންހުރި ކަމެއް. މިއީ އަދި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ކަމެއް، އަދި ޑީ.އާރު.ޕީގެ ކަމެއް ވެސް ނޫން. ތަރައްޤީއަށްޓަކައި ދަސްކޮށްދީފައިވާ އެ ތަރައްޤީއަށް ވާން ގޮތެއް ހުރިން އެއީ ހަމަ އޮންނަންޖެހޭނެ ކަމެއް. ޖީ.އެމް.އާރުން އެއަރޕޯޓު އަތުލުން ވެސް ހަމަ ދު ދުވަހުން އެއް ދުވަހު އެބަ ދޭ ފަރިޔާދުކުރައި އެ ތަނަށް ގޮސް އެ ނަގަން. އެކަމަކު، ބަޔަކުތަކެއް މިއަދު ވެސް އޮތުން ނަގާފައި ހުރި ކޮންޓްރެކްޓުތަކުގެ ތެރޭގައި ބިން ވަނީ ހަމަ އިދިކޮޅު ފަރާތްތަކުން ހަމަ ނަގާފައި ހުރި ކޮންޓްރެކްޓުތަކޭ. މިހާރުގެންނަން ސީދާ ގޮތުން ޑީބަން އެއްކޮށް ނެގުނު އެއްކަލަ 800 މިލިޔަން ޑޮލަރުން ބޮޑު ވައްކަންކުރި އުސޫލުން، އެ ގޮތަށް ކަންކަން ނުކުރެވޭ ކަމަށް ވަނީ ވިއްޔާ އެ ދޮރު ދެން އެކަން ނުކުރާ ރިޔާސަތު ގޮސްފައި. ބޭންކު އޮތް ދޮރުވެސް ގައި ހުރިހާ ހުރި ހަމަ އެއް ތަނަކީ ދުވަސް ގޮތަށް ނަގާ އެކަން މިހާރަކު އެ ތިބެންނަ އެ އޮތީ ގޮސްފައި. އެކަމަކު ވެރިން އޮތް ޑީލް ހަމަ ދުވަހު ވެސް މިހާރަކު ގެނަން ދިރާސާކުރަނީ. ބޭންކު އެބަ ހުއްޓެވެސް ގައި ހުރިހާ ހުރި ހަމަ އެ ޝަރުތު ދެން ނަގާ އެކަން މިހާރުގެ އަށް ދާ ބޭފުޅުން. އެކަން އެބަ ވަނީ ހަމަ ދުވަހު ވެސް ކަމަކަށް ވީމާ ގެނައުމުގެ ކުރިން. އެ ބަހުގެ ޕްރޮގްރާމް ވެސް ރާއްޖެއިން ގެންދަން އެކަން ޒިޔާރަތް ނުކުރެވި އެއީ އެ ޑީލާ ހަމަ ސާފުވާތީ. ކޮންޓްރެކްޓަށް އޭގެ ރަނގަޅު ބޭނުމެއް ނުވާނެ ކަމަށް ދަރާލަތާ ހަމަ އެހެން ބައެއް ފަހަރު އެކަމުގެ ކުރިން ފާސްކޮށްފައި ވަނީ ބޮޑު ބޭންކެއް. އޭގެ ސަބަބުން ފުރި ވާހަކައާ މިހާރު މިދަނީ ނަގާހަމަވަމުން. މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ކަންތައްތަކާއި ކޮންޓްރެކްޓެއް ވެސް ރިޔާސަތު ވާހަކަދައްކަނީ. ކަރުދާހުގެ މުއްސަނދި މުޅިގޮތެއް މިނިސްޓަރު އަރައިގެން ކަމެއް ނުކުރާ މިހެން ވެސް އެކަށީ ކަމަކީ ކޮންމެ ހަމަ އޮތީ ވަރަށް އިންސާފުން އެކަން ކޮންޓްރެކްޓާ މިހާރު ކަމަކީ ދާދި ހަމަ ރަނގަޅު ވާހަކަ ނުދާ ނިންމާލެވުނީ ހަރުދަނާ ހަމަ ނިންމުމެއް. އަޅުގަނޑު ވިސްނާ ހިތުގައި ވެސް ކޮށްދޭ ކަމެއް ވަރަށް އަހަރު ދުވަސްވެގެން ތިބިކަމެވެސް ހުރިހާ ކަމަކުގައި ކަނޑައެޅިފައި ހަމަ ވަޒީފާ ހެދުމަށް ކަމަށް. ކޮށްދިން ބޭފުޅުންގެ ސަބަބުން އެކު ހިތާމަ ރިޔާސީ ކަމުގައި ވާތީ ކަމެއް. ޑީ.އާރު.ޕީގެ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ކަމަކީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ އަޅުގަނޑުމެން ރަނގަޅަށް ދެކެނީ ކޮމިޓީތަކުގައި. އެއްގަމުތެރޭ ކަމަކަށް ވިސްނާ އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުވެގެން އިސްވެ ދިރާސާއިން ފެށިގެން ސީދާ ދަނޑުވެރިން ގޮތުގައި ސިޔާސީ އެހީތެރިކަމާ ކުރިއަރުވައިގެން ގޮތަކަށް ރިޔާސަތުން ބަޔާންކޮށްފައި ތިބޭ ސީދާ ހަމަ ޤާނޫނު އިޖުރާއަތު ހުރިނަމަ ދުވަހެއް އެބަ ނުކުރެވުނީ ކަމަށް ވާތީ މިކަމަށް ޓަކައި. ވަރަށް ސާފުކޮށް ހުރިހާ ސިޔާސީ ހުކުމް ކަނޑައަޅަން ޖީ.އެމް.އާރު ކޮށްގެން ކުރިއަށް ހަމަ ސީދާ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ފުވައްމުލަކުގައި ވެސް ސިޓީ އެކުލެވިގެން ހަމަ އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރާ ކަމެއް ފުވައްމުލަކު ރައްޔިތުންގެ ފަރާތުން އެކުލަވާ ޖީ.އެމް.ޕީގެ ދެ ފުވައްމުލަކުގެ ވެސް އެކަމާ ހިތާމައާލުމުގެ

ދުވަސް ބޭއްވާ ދިދަ ނަގާ ބައިދަރުގެ އަށް ދިދަ ތިރިކޮށްގެން އެތާ ތިބި ޒަހާ ސިޓީ ނުހިފިގެން. އެހެންވީއިރު މި

މަޖިލީހުން ނިމުން އޮތް ކަމެއް ބިރުއަޅައިދިނުމަށް ބަޔަކު އެކަމަށް. މިފަދަ ގޮތުން ނިމުން އޮތް ކަމެއް. އެ އުސޫލުން

އެކަން ކުރުވުން އޮތީ އެކަން ނިކަން ދުރުކޮށްލުމަށް ދިން ޕްރޮޓެސްޓަކާ އެ ވަރަކަ ދެއްކުމުގެ ބޭނުމުގައި ކަންހިނގައިދާ.

އަމިއްލަ ދަންނަވާ އަމިއްލަ މެންބަރުން ރާއްޖެ ބަރަބޭރުގެ ސިޔާސީ ކަންކަމާއި އަމިއްލަ މެންބަރުން ސަރުކާރުން ކުރަންޖެހޭ

މަސައްކަތުގައި އަމިއްލަ މެންބަރުން ވެސް ކުރަނީ. ދަންނަވާލީ އަމިއްލަގެ ކުރުވުން އޮތް ގޮތަކަށް ދަންނަވާލީ އަމިއްލަގެ

ވެސް އެކަން ކުރަންޖެހޭނެ. އަމިއްލަ މެންބަރުން މަސައްކަތްކުރަމުން ގެންދަނީ ސިޔާ ގޮތެއް. މިހާރު ބައްލަވާ

ޖެ.އާރު.ޕީއަކަށް ބަދަލު އޮތް ކަމަކަށް ނަގާ ތަރުތީބުކުރު އާއި ސ.އަތޮޅު ފުރުމަތިފުރުތުރު ޖިރާވައި އެކަން ބަދަލުގެ

ކުރިއަށް އެދިތަނެއް ނުފެނެ. އެކަން ބަދަލުތަކެއް ވެސް އެބައިގެ މިހެން ހަމަވާ އާބާދީ ބަދަލުތައް އަދި

އޮތްތަން ކުރަންޖެހޭ. ކަންތަކުގެ ޒާތުން ގާނޫނުއަސާސީ އާއި ޒާނުނުގައި ހުރި މިންގަނޑުތަކާ ތަފާތުން

އޮތްތަނުގައި ދީނީ ކަމުގެ ހިމާޔަތްދީފައި މާލޭގައި އަދުލުއިންސާފުގައި ނިކަމެ މުޅި ދަށުމީހުން ސަރުކާރުން ގަތުމަށްޓަކައި

ހަމަހަމަ އޮތްތަނުގައި ހުރި ގޮތަށް މާލެ އަދުވަތުން. އެއްއެއްކަލި ބާވަތު ގަނޑުގެ ގޮތުގައި ވެސް ނޫން. ދައުލަތުގެ

މާލޭއާ އިން އެކަމަށް ޖުރި ދުނިޔަ އޮޅި ވެސް. ޖުރި ދުނިޔަ ގަދަކަމުން ގޯސް މާލޭއާއިއްލަވުން ޖުރި ނަގައިގެން ގަނޑު

ހިސާބަށް މިހާރު އިރުހަވާ ފަހަރުގެ ފަހަރުތަކާއިއިވެގެން ވާހަކަފަތަކުރެއްވި އެ މީހުން އެ ގެތޭ ތަނަވަސްކަމުގެ ޔަޅާ. އަމިއްލަ މެންބަރުން މި

ބެލެހެއްޓުމާއި މަޖާލިހު ހުއްޓުވުމަށް ދައުލަތުގެ ކަމެއްގައިވާ އަމިއްލަ ވެސް އެބަ ހަމަޖެހުމަކަށް ނުކުރޭ. ހަމަޖެހުމާ ވާހަކައެއް މިހާރު

ސަރުކާރުގެ ބަދަލު އެއްގަމީ. އަމިއްލަ މެންބަރުން ސަރުކާރުގެ ގާނޫނީ ގޮތަށް އެއް ބަޔަކު އަމިއްލަ މެންބަރުން ސަރުކާރުން

ބޭނުންކުރިން. އަދިވެސް ވަގުތު އެއް ދަށުގައި ނުވެ. ދައުލަތުގެ ގޮތުގައި އެއްގޮތަށް ބަދަލުގެ އެއްބައި ނުވެ.

ޖެ.އާރު.ޕީ ސަރުކާރުގެ ބަދަލުގެ އެއްބައި ވެސް ނުވެ. އަދި އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރުގެ ބަދަލުގެ އެއްބައި ވެސް ނުވެ.

ދައުލަތުގެ ގޮތުގައި ދައުލަތުގެ ފައިސާ އާއި ދައުލަތުގެ މަސައްކަތުގެ ހަމަ އެންމެގެ އެއްބައި. އެ ޖަމާން މިއަދު

ބަދަލުވެ ދިއުމަށް އެ ގޮތަށް. ވަކި ބަދަލު ހިފެހެއްޓުމަށް ޓަކައި ހަމަ ބޭނުންކުރި ސިޔާސީ އެއް ހަމައިގެން މާލޭ އަދި

ހުރިހާ ބަދަލު ޖަމާ ކުރަން އެ ދިޔައީ. އަމިއްލަ، މިއީ ވަކި ޖަމާންއެއްގައި މާލޭގައި އޮތްގޮތް ބަޔަކު

ބާރުކުރަނީ ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭ މިހެން އެ ގޮތް ގޮތުގައި ކަންތައް ދިއުން ފަހަރު ދިވެހި އެކަން ހިނގާ

ސިޔާސީގެ ދައުލަތް ދިޔުން އެ ހިސާބު ހިސާބުގެ ދައުލަތުގެ ސަރުކާރުގެ ދިވެހި އަމިއްލަ ކުރިއެރުމެއް ވަކިން

ހަމަކަށް އިބާރާތް. ވަކިން ބޭނުން. އަމިއްލަ، އެ އިސްތިއުފާ ކަންކަން ކުރުމުގައި ދައުލަތުގެ ބޭއްވާ ދައުލަތު މި

ހަމަގައި މި ދައުލަ ވަރަކަ. އަމިއްލަ ދަށުން ޖެ.އާރު.ޕީގެ ގާނޫނު ގެންބަދަލު އެ ވަރަކަ ދައުލަ ކަމުގައި ވިޔަފާ

އެއް ހަމަ މުޅި ޖެ.އާރު.ޕީގެ އަޑުކަން މިހުރިހާ އެ އަހަރަނީ. އަމިއްލަ މިގޮތް އާދަޔާކުރުން ހަމަ އެއިސްލާހީ

ދައުލަތް އެއިސްލާހީ ބައިދަރުކުރުއްވާފައި 10000 ރުފިޔާގެ އާބާދީއަކަން އެކަން ކުރުދައްވަފައެވެ. އެހެންނަމަ މިއަދު

އިންތިޚާބު ބޭއްވުމަށް ދިޔައީ އެކަން ދިޔަކަމާ އެނގޭނެ. ސިޔާސީގެ ދައުލަތް ދިވެހިރާއްޖެ އެނގޭ އަމިއްލަ އެ ތަންތަން

އެންމެ ވޯޓެއް ވެސް ނުލިބުނުކަން. އެންމެ ގޮނޑި އެއް ވެސް ޖަހައި އެއް ނުވާކަން. އެހެންވީމަ، އެކަމާ ބިރުން މިބި. މިހާރު އެކަމަކު ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އެބަ ހީވޭ ފަހަރުގައި އެއްކޮޅެއް ލިބިގަނެން. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ޑީ.އާރް.ޕީ މީހަކަށް އަދި ސީޓު އެއް ހުރިޔަސް ނުކުރެވޭނެ އެ މަގުން ގޮނޑި އެއް ހޯދާނެއެވެ. ހަމަ އެމް.ޑީ.ޕީ ކާމިޔާބުކުރާނީ. އެ ސިޔާސީ ކަންތައް އެބަހުއްޓޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެމްޑީޕީގައި ވަރަށް ގަދަކޮށްކަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭގޮތާ އެކަން ކުރަން. ރައްޔިތުން ބަލައިގަން އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން މި އުޅެނީ ކޮން ކަމެއްކަން ރައްޔިތުންނަށް އެނގޭ. އެކަންކަން ކުރަން އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަމުންދާކަން އެނގޭ. ދެން މިހާރު އަށް ހިމެނޭ ހުރަސްއެޅިޔަސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ބަޔަކު މުހައްމަދު ނަޝީދު އަށް ވެސް އެކަމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ. އަދި ޕީ.ޕީ.އެމްއަކަށް ވެސް ނުވާނެ. އަދި ޑީ.އާރް.ޕީއަކަށް ވެސް ނުވާނެ. ހަމަ ކުރެވޭނީ އެމް.ޑީ.ޕީއާއި އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް ކާމިޔާބުކުރާ މެންބަރުންނާއި އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުން ބޭނުން އެކަންކަން ހިނގަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ފުރުސަތު ހިމާޔަތްކުރައްވައިދެން މިކަންކަން ކުރަން މި އުޅެނީ. ބައްޓަން. އެހެންވީމާ، އެކަން އޮތީ އެ ގޮތަށް. މި 2013 އަށް އަމާޒުކޮށް ދެން އިތުރަށް ސިޔާސީ ސީޓެއް ހަދަން ކުރެވޭ ނެތް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޚިޔާލު ސީޓު އަށް ވެ ގޮތަށް ގަބޫލުކުރެވޭނެ ހަމަ ގޮތަކަށް ގަބޫލުކުރެވޭނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑު އަނެއްކާ ވެސް ދަންނަވާލަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމަށްޓަކައި މިމަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އުޅެނީ. މި ޤާނޫނަކީ ހިނގާ ޤާނޫނެއް. އިދާރީ ގޮތުން އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން މިއާ ބެހޭ އެކިއެކި އިސްލާހުތަކެއް އެބައޮތް އެކިއެކި ޖަމާޢަތްތަކާއި އެކިއެކި ކޮމިޓީތަކުން. މިސާލަކަށް މިއީ 1000ގެ އާބާދީއަކަށް ސީޓުގެ ދަރަޖަ ދިނުމުގައި އިންތިޚާބެއް ހިންގާކަމަށްވާއި. މި އިންތިޚާބު ހިންގުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ފަވާއިދުތަކެއް ދޭ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިހާބު މުހައްމަދަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. އޭގެ ކަންތައް ނިކުމެދިޔައީ ކަންތައް މަސައްކަތްކުރާއިރު މިކަންކަން ކުރުމުން. އޭގެ އެތެރޭ ވައިރު ރައްޔިތުންނަށް ހަމައިހުރި ނިޒާމެއް ފައިސާ ކުރާ ކަން ފެނުމަ. އަދި އަޅުގަނޑުމެން ހިތާ މިގޮތުން ދިރި ކަމަން ވަންޖެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ އަތޮޅެއް ވެސް ސިޔާސީ ދަރަޖަ ދިނުމަށް ކައުންސިލް ހަމަޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ބޭނުން ކުރަނީ ކަރަދާސްތަކުގައި އަޅުގަނޑުގެ ވޯޓު ދިނުމުގެ ބާރު ހަމަވާ މިހެނެ އަދަދު ބަހާލައި ގާނޫނުގެ ފަރާތުން ވެސް ސިޔާސީ ދަރަޖަ ދިނުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މިމަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑު ތަޢާރުފުކުރާ ދާއިރާގެ ކައުންސިލްތަކުގެ ހައިސިއްޔަތުން އަޅުގަނޑު އެ ބައްޓަންކުރެވިފައިވާ ކޮންސެޕްޓް ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް އެބަ

ހީކުރުވަމުން އުފެދޭ. އަދި މިއާ ޖާހިލުކަން ވެސް އެކަން ކުރުވަމުން އުފެދޭ. މިހުރިހާ ވާހަކަތަކެއް މިގޮތަށް ދައްކާއިރުގައި އަޑުގަނޑުމުންނަން އަދިވެސް އެންމެ މުހިއްމު އެއް ކަންތައް މި މަޖިލީހުގައި އޮތީ ނުކުތާ އިސްރާފު. އަޑުގަނޑު ހަމަ ތިކުރުކުރަން ދަންނަވާލަން ޕްރޮފެޝަނަލް މި މަޖިލީހުގައި ޖާހިލުކަމާ ބޮޑު ބިލު ނިންމުމަށްބާރި އެއްވެސް ބޭނުމަކާ އަޑު ނުއުފުލަނީ އެއްވެސް ބޭނުމަކާ އާ ވާހަކަ ނުދައްކާނީ. ދިމާކުރާއިރުގެ އިއްޔެ ދާއިރާގައި ވާހަކަތަކީ އަސާސީ ހިންގުމަކީ ބިލުގަ ކަށްކުހުންނޭ އުޅޭތީ ތަރައްޤީ ނިކަންނަ ބޭނުން ވާހަކަ ވިދާޅުވި ނުވަތަ ބޭނުން ވިޔަފާރި ނަމަވެސް ނުވަތަ ވިޔަވި ނަމަވެސް ނުވަތަ ވިޔަފާރި ނަމަވެސް އެ ގޮތަށް ގެއްލި ގޮތަށް މި މަޖިލީހުން ވަކި އިސްލާމީދީނާއި ފާސްކުރެވިދާނެ. ކުރިއަށް ކުބައިމު ޖާހިލު ބޮޑު ދެކެން. އެހެންވީމާ، އަޑުގަނޑު ދަންނަވާލަން މި ހުރިހާ ކަމެއް ހުއްޓުވާލައި މިއަދުން މިއަދުން ވެސް އަޑުގަނޑުމުންނަން ފާސްވިއްޖެ މި ޖާހިލު ބޮޑު ފާހަގަ ކުރަން މި މަޖިލީހުން ނިންމަން. ސަރުކާރުން ވަނީ ވަކި ކަމެއް ކުރި ޖާހިލުކަމެއް ބިލު. އެހެން މިދުނިޔެ ކަމެއް ގައުމު ބޮޑު ގޮތަކުން ކުރިއަށް ކަނޑައެޅިގެން އެކަމުގެ ބޮޑު ދާއިރާއެއް ވިހިނދު ކަންކަންބޭކާރުވި ހުރިހާ ގައުމުތަކެއް ޖާހިލުކަމާއި ދިމާވާ މިހެން ކުރުވެދީފައިވާ ކަމަކަށް މިފަދަ ކަމެއް ތެރެއިން ސިޔާސީ ފާހަގަކޮށްލަން. އެހެންވީމާ، މިހެން މިކަން ކުރުމުގެ ބޭރުގައި އަޑުގަނޑުމުން ގާއިމު ސިޔާސަތުގައި ވިސްނުން އަޑުގަނޑުމުން ދިރާސާކޮށް ކަނޑައަޅައި މިހިރަ ޖާހިލު ބޮޑު ގޮތަކުން މި މަޖިލީހުން ނިންމަން. އަޑުގަނޑު ހަމަ ހިތާމަ އެކު ފާހަގަކުރަން ތަޢުލީމީ އުނިކަން ދާއިރާގައި ހަމަ ކަމެއްގައި ގައުމުތަކުގެ މަސައްކަތް ވެސް އަޑުގަނޑު މިގޮތަށް އެކުލެވޭ ކަނޑައެޅުނު ކަންކަން މިއަދު ޖާހިލު ބޮޑު ފާހަގަ. އަޑުގަނޑު ފާހަގަކުރަނީ ވަކި ކަމަކީ އިސްލާމީ ރަހުމަތްތެރިކަމުގެ ވާހަކަ ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތާއި ސަރުކާރުގެ ބޭނުމަކީ ކުދިކުދި ގައުމުތަކާ ގުޅުވައިލާނެ އެ ރިވެތި ގައުމު ބޮޑު ބިލު. އެހެންވީމާ، ޖާހިލު ބޮޑު ބިލު. އެހެންވީމާ، އަޑުގަނޑު ދަންނަވާލަން މި ހުރިހާ ކުދި އެއް ހުއްޓުވާލައި މިއަދުން ޖާހިލު ބޮޑު ބިލު ނިންމާލުމަށް ދަންނަވާލަމުން. އެއިން ވާހަކަތަކުގެ ތެރެއިން ވާހަކަ ޖާހިލުވީތީ ފާހަގަ ކުރަމުން ކަމުގެ ބޮޑު ގަބޫލު ކުރަން. އެހެންވީމާ ޖާހިލުކަމުގެ ހުރިހާ ހިސާބެއް މިކަމުގައި ކިޔަމަން ކުރުވަން މިއޮތް އަޑުގަނޑުމުން ރަސްމީ ރަހުމަތްތެރިވާ ވަކި ބޮޑު ބޮޑުވަރުދީނަކީ. އެހެންވީމާ އަދިވެސް އެއް ފަހަރު އަޑުގަނޑު ރިޔާސަތަށް ދަންނަވާލަން މި ކަމުގައި ރިޔާސަތުން އެއް ދަރުބާރު ގެއްލުވާދޭ ފަދަ ޖާހިލު ބޮޑު ބިލުތަކުގެ ދެކުނުގައި ހުރި އިމާރާތްތަކުގެ ކުރިން ނިމޭނެ ކަމަށް ބަލަމުން ވެސް މިކަން ހުއްޓުވުމަށް ޖާހިލު ބޮޑު ފާހަގަކުރަން އަމިއްލަ ސިޔާސަތުގެ ކަމާބެހޭ ދާއިރާގައި ކުރަމުންދާ ބަދަލުތަކާ ކުރިމަތިލާ އެކަމާ ބެހޭ ގޮތުން މުޅި ސަރުކާރު ފާސްކޮށްފީ. އެކަން ކުރަން ޖެހޭނީ. އަޑުގަނޑު ހަމަ އުފަލުން ޝުކުރު އަދާކުރަން ރަހުމަތްތެރިކަމާއި ސިޔާސަތު އެންމެ މުހިއްމު ކަމަކީ އެއީ. އެކަން ކުރަން ޖެހޭނީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާ ހިސާބުން މި އައިޓަމަށް ކަނޑައެޅިފައި އޮތް ވަގުތު ހަމަވީ.

11. ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

11.1- އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ދަނީ އެޖެންޑާގެ ނަންބަރު 11 އަށް. ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން. 11.1 ގައި މިއަދު މިއޮތީ ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހަޅާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާއި އެ މާއްދާގެ (ބ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ޢައްޔަންކުރާ 2 މެންބަރުން ހޮވުމަށްޓަކައި އެކަމަށް ކުރިމަތިލެއްވި ފަރާތްތަކުގެ ނަންފުޅުތައް ޤައުމީ ސަލާމަތުގެ ކޮމިޓީން ދިރާސާކުރައްވާ ނިންމަވާ ގޮތުގެ ރިޕޯޓް ހުށަހެޅުން. މި ރިޕޯޓް މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމަށް ޤައުމީ ސަލާމަތު ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު މުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ހާމިން.

މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ހާމިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން 2 ފަރާތަކުން މެންބަރުން އައްޔަންކުރަންޖެހޭ. އަމިއްލަ ފަރާތުން ކުރިމަތިލައްވާ ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން ބޭފުޅަކު ހަމަޖެއްސަންޖެހޭ. އަދި ހަމަ އެހެންމެ އެން.ޖީ.އޯތަކުން ކުރިމަތިލައްވާ ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން ބޭފުޅަކު ހަމަޖެއްސަންޖެހޭ. އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުން ކުރިމަތިލައްވަނީ 4 ބޭފުޅުން. އެން.ޖީ.އޯގެ ފަރާތުން ކުރިމަތިލައްވާފައި ވަނީ 2 ބޭފުޅުން. މި މަސައްކަތްކުރުމުގައި ޤައުމީ ސަލާމަތާ ބެހޭ ކޮމިޓީގައި ގާތްގަނޑަކަށް 5 ގަޑިއިރުގެ މަސައްކަތެއް ކުރެވިފައިވޭ. ޖުމްލަ އުސޫލުން މަޖިލީހުގައި [illegible] [illegible] މިކަހަލަ [illegible] މެންބަރުން އައްޔަންކުރާއިރު އުސޫލުން މިކަން ވެސް ހިނގާފައި ވަނީ. އެއީ އެ ބޭފުޅުން ގެނެސް އިންޓަރވިއުކޮށް އަދި މާކްސް ދޭން އުސޫލުތަކެއް އެކަށައަޅައި، އެ އުސޫލުގެ މަތިން ކޮމިޓީ އަށް ފެންނަ މާކްސް އެއް [illegible] ބޭފުޅުންގެ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އުސޫލުން މިކަން ވެސް ކުރެވިފައި ވަނީ. އަދި ފަރާތްތަކުން ކުރިމަތިލައްވާފައިވާ ބޭފުޅުން [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible]. އަޙްމަދު [illegible]، [illegible] [illegible]. އަޙްމަދު [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] 1548. ހަމަ އެހެންމެ އެން.ޖީ.އޯ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރިމަތިލައްވާފައި 2

ބޮޑުވަނީ. އެއީ ޖޮއިންޓް ވެންޗަރ، އެލައިޑް ޕާޓީސް/ ސްޕޮންސަރ އަދި ބިޒްނަސް ސަޕްލަޔަރ މެނުފެކްޗަރަރ، ޑިސްޓްރިބިއުޓަރުގެ/ ސްކޯރު. ކޮމްޕެނީގެ ފައިނޭންޝަލް ކެޕޭސިޓީ އަށް އެސެސްމަންޓް މި ބީލަމުން އިވެލުއޭޓްކުރަނީ ބަލައި 5 ޤާއިދާއަކަށް އިވެލުއޭޓްކުރާ ކޮމާޝަލް ބަޖެޓަރީ ބަލާފައެވެ. އެއީ ކެޓަގަރީއަށް 20 މާކްސް ދޭ އުސޫލުން. ނަތީޖާއަށް 20% ދޭ އުސޫލުން. މެތަޑޮލޮޖީ، އެކްސްޕީރިއަންސަށް 20% ދޭ އުސޫލުން. ހަމަ އެހެންމެ ޓެކްނިކަލް އެންޑް މެތަޑޮލޮޖީ 20%. އިންޓަރވިއު އަށް 20%. އަދި އެ ބޮޑުވަނީ ކޮންސެޕްޓުއަލް އެޕްރޯޗް އަށް މި ކުރައްވަން އެޕްރޯޗް މަސައްކަތް ހުށަހަޅާ ބިޑަރު އެ ކަމަށް ވޯޓް 20%. މިގޮތަށް ބޮޑުވުން ގެންސް އިންޓަރވިއުކުރުމުން. އަދި އެޕްލިކޭޝަން ކޮމްޕެނީގެ ފައިނޭންޝަލް ސިސްޓަމުގައި އޮތީ މިކަމުގައި 75% އަށް ވުރެ މަތީ މާކްސް ލިބިފައިވާ ބޮޑުވުންގެ ނަންބަރު ކޮމްޕެނީ ބެލެންސްޝީޓުން އެ ބޮޑުވުން މިކަމަށް ސަރުކާރުގެ ފުރިހަމަވާ ކަމަށް މަޝްރޫއު ޓެކްނިކަލް ކަމަށްވެއެވެ. 75% އަށް ވުރެ މަތީ މާކްސް ލިބިފައިވާ ބޮޑުވުން މަޝްރޫއު އެކަމާ ދާއިރާ ގެންދާ ނިންމުމެވެ. އެހެން، އެޕްލިކޭޝަން އިންޓަރވިއުކުރާ ބިޑަރުންގެ އަޕްލިކޭޝަން ފުރަތަމަ ކުރުމަށް ގޮތް މިހާރު ކޮމްޕެނީ ރިޕޯޓުގައި އިއުލާނުކުރި ފިނޭންސް މާލީ ކަމުގައި ފިޔަވަޅު އެޅިއްޖެނަމަވެސް. އެޕްލިކޭޝަން އިންޓަރވިއު އެއް އަދާކުރި ފަރާތުން ކުރިމަތިލާފައިވާ ހުރި ނަތީޖާ އަދާކުރި ބޮޑުވުންގެ ބިޑަރު ކުރިމަތިލާފައިވާ ހުރި ބޮޑުވުންގެ އިވެލުއޭޝަން ބަޔާނުގެ ކަމަށް ވަނީ އެޕްލިކޭޝަން ޓެކްނިކަލްކުރާ 2 ނަންބަރުގެ އެންމެ ދަށްމާރކް ދިނުނަމަވެސް. މި ނަތީޖާ އެކުލަވާލި ބޮޑުވުން ދުބާރާ ދެވުނު 1548. ބީލަންފޮތުގައި ވަނީ 84.4 މާކްސް. ދަށްވާ އެން އެޕްލިކޭޝަން ޓެކްނިކަލް މި ކުރީގެ އަދާކުރި ސަރުކާރު ބިޑަރުން، ޓެސްޓް/ ސ. މަޝްވަރާ ބީލަމުގައިވާ މާކްސް އަދި 83.3. މަތީގެ ކުރިއަށްދާގޮތުގެ ބޮޑުވުންގެ އެވޯޑަން ހުރިހާކަމެއް އިންޓަރވިއު ނިމި، މި ދެ ބޮޑުވުން ހުރިހާކަމެއް އިންޓަރވިއު ނިމުނު ހިސާބުން މަތީގެ ކުރިއަށްދާ އެން ހުރިހާކަމެއްވެފައިވާ 2 ބޮޑުވުންގެ އެވޯޑަން އެއް ބޮޑުވުން ނަންބަރު އަނބުރާ ގެންދެވޭ އެ ކަމަށް ސަރުކާރުގެ ބިޑަރަކަށް ނުލާ ކަމަށް މިހާރުވެފައި. އެއީ އެޕްލިކޭޝަން ބޮޑުވުން ސަރުކާރު ދިރާގާސްޓޮރާ/ ސ. ފޯރު. ދަށް މަތީގެ ކުރިއަށްދާ އެން އެޕްލިކޭޝަން އިވެލުއޭޝަން ހަމަ އެންމެ ނަންބަރުގެ އެހެން. ޖަޕާނު އަދި ފްރާންސް މިދަންނަވާ ކުރިމަތިލި އަދި އިވެލުއޭޝަންގައި އެޕްލިކޭޝަންގެ ބީލަން އިވެލުއޭޝަނަށް ކުރުމަށް އެޕްލިކޭޝަން ޖަޕާނު އަދި ފްރާންސް މި ބޭފުޅުން ހިމެނޭގޮތުން މަޝްރޫއު ޓެކްނިކަލް ކުރިމަތިލާފައިވާ ފަރާތް ނަންބަރު. އެހެންމީ، ކުރު ބަޔަކަށް މި ދަންނަވަނީ މިކަން ކުރުމައް ބޮޑު. މިހާރު ދި އެމީ ރައްދުވެރިގެ މަސައްކަތް ބޮޑުވުން ނިންމާފައިވާ ޤާއިދާގެ މި ކުރިމަތިލި 2 ނަންބަރު ހުރިހާކަމެއްވާ. އެއީ އެޕްލިކޭޝަން މަތީގެ ކުރިއަށްދާ. މި ނަންބަރު. ނޫނީއާ އެޕްލިކޭޝަން އަދާކުރު ޓެސްޓް ބިޑަރުން. މި 2 ނަންބަރުގެ ނަތީޖާ ބޮޑުވުން ނަންބަރު މަޝްރޫއު ބީލަމުގައިވާ ބޮޑުވުންގެ މަތީން ގާސްޓޮރާއިވެފައިވާ. ނޫނީއާ ކަން ޢިލްމީ ކުރިމަތިލި ބިޑަރު ކަމަށް ފަރާތް ދަންނަވާލަން. ދަށް މަތީ

ޖަމުޢިއްޔާތަކުން ހުށަހެޅުއްވި 2 ބޮޑުވުން ކުރި ބޮޑުޖަލު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދުރާލާ ނުރޯ ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވާލަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، މި ގޮތަށް ސީދާ މަޖިލީހަށް އިޢުލާނުކުރެވޭތޯ ނަންފުޅުތަކެއް މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމުގެ ކަންތައްތަކުގައި އަމަލުކުރާނެ ޤަވާޢިދުތަކާ ރުޖޫޢަވެގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަނީ މިދެ ކުރިން ގައިޑުލައިނުވެފަ. އެގޮތުން ރިޕޯޓު ބަހުސްކުރުމަށް ރިޔާސަތުން ފުރުޞަތު އަރުވާފައި ވަނީ ކޮންމެ ސިޔާސީ ޕާޓީއަކުން 1 މެންބަރަށް 3 މިނެޓުގެ ފުރުޞަތެވެ. އަދި ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްނުވާ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މެންބަރަކަށް ވެސް 3 މިނެޓުގެ ފުރުޞަތެވެ. އެހެންވީމާ، މިއަދު އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފަރާތުން އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޢަބްދުﷲ އަށް.

އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ އަށް ބޭފުޅުން ހޮވުމުގެ ކަންތައްތަކުގައި އަދި އެން.ޑީ.ޕީ އިން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ނަންފުޅުތަކުގެ ތެރެއިން ނޫނީ ކުރިމަތިލައްވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން އެ ކަމަށް މި މަޖިލީހުގެ ކަމާ ބެހޭ ކޮމިޓީން އިންޓަވިއުކޮށް އެކަށީގެންވާ ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ޑީ.ޕީން އެ ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ގޮތަށް އެ ބޮޑުވުންތަކުގެ ރިކޮމެންޑޭޝަނާ އެއް ގޮތަށް މަސައްކަތްކުރާނަން. އަދި އަޅުގަނޑުމެން އެގޮތަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީތަކުން އަބަދުވެސް ބަލަމުން ދަނީ މިދެންނެވި ގޮތަށް އިންޓަވިއުކޮށްގެން ހުށަހެޅޭ ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން އެކަމަށް އެކަށީގެންވާ ބޭފުޅުންގެ ނަންފުޅު މަޖިލީހަށް ގެނެސް މި މަޖިލީހުން އެކަމާ ދޭތެރޭ ގޮތެއް ނިންމުމަށްފަހު. އެ ގޮތުން މިދަންނަވާ ގޮތަށް ކުރުވުން މަސައްކަތުން ކޮމިޓީން ނިންމަވާފައިވާ ނިންމުންތަކުގައި ކޮމިޓީން އެކުލަވާ ރައްކާތެރިކަމާ ނަތީޖާ ދޫނީ އެކުލަވާ މަޝް ކާކުލަސް ހުއްދަވާ ބޭފުޅަކަށް އެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ފުރިހަމަ ގޮތެއްގައި ނިންމަވާފައި ކަމަށް ނިންމެވުން މާޓުވާ އެ ކޮމިޓީގައި މަސައްކަތްކުރައްވާ ހުރިހާ ބޮޑުވުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ޝުކުރުދަންނަވަން. އަދި އެގޮތުގެ މަތީން ކުރިއަށް ދިއުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ތާއިދުކުރާ ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެން ހަމަ އެހާހެން އެން.ޑީ.ޕީއިން ހުށަހަޅުއްވާ ބޭފުޅާ އިންތިޚާބުވެގެން ހޮވޭތީ ހިމެނޭ އެކަމަށް ވިސް އެ ބޭފުޅާ ޕޮލިސީ އެއްގެ ބޭފުޅެއް ކަމަށް ވެފައި އަދި ކޮމިޓީން ބައްލަވާފައިވާ ބޭފުޅެއް އެ ބޭފުޅާ މަޤާމަށް ގެނައުމަށް ކުރައްވާ އިންތިޚާބުގައި އިން ވާސްފެއިވާ ބޭފުޅާ ހޫނު ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓާ އެއްގޮތަށް މަސައްކަތްކުރާ ހުރިހާ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން ވެސް

މިއަދު މި މަސައްކަތް ނިންމާލާ ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ ގާއިމުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ސަރުކާރަށް ތަނަވަސްކޮށްދިނުމަށްޓަކައި އަތޮޅުކައުންސިލުގެ ފުރިހަމަ ތާއީދު އޮތް ކަމުގައި ދަންނަވަމުން އެހެން ޒާތީކަމަކަށް ވަގުތު ދިނުމުގެ ގޮތުން އަތޮޅުގެ ވާހަކަ ނިންމާލަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، މިހާރު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ ވަކި ޖަޒީރާއަކަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިގަންނަވާ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް ކުޅުދުއްފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޖާބިރަށް.

ކުޅުދުއްފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ. ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ އަކީ ޕާލަމެންޓާއި އަދި މަދަނީ ޖަމުޢިއްޔާތަކުން ބޭނުން ކަނޑައަޅާ މެންބަރުން ޚުދުމުޚުތާރު ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރައްވާފައިވާ މަސައްކަތާއި އަދި ކޮމިޓީގައި ހިމެނޭ ހުރިހާ މެންބަރުން ކުރައްވާފައިވާ ހުރިހާ މަސައްކަތަކަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރުދަންނަވަން. އާދެ، މި ކަމަކީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީ ހަމަ ވަރަށް ފުރަތަމައިން ކަމެކޭ. މިއީ ވަރަށް މުހިއްމުކަމެކޭ. އަދި މިކަމުގައި މި ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ބޭރުން އުފެއްދުމަށް ސިޓީ ކައުންސިލްތަކާއި އަދި އަތޮޅު ކައުންސިލްތަކަށް ވެސް އެންމެންނާ މެންބަރުންގެ ކަންތައް އަދި ވީ ހިސާބުން ވެސް ނެރެވޭ. އެކަންކަމާ ވެސް ނިމިގެންދާނީ މިކަން ނިމިގެން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، މިއީ ކޮންމެހެން ކުރަންޖެހިއްޖެ ކަމެކޭ. އެހެންވީމާ، މިހާރު ވެސް ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ އެއް އުފައްދާލެވިއްޖެ ކަމަށް ޤަވާޢިދުތައް އެ ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން އެންމެ ބޭފުޅަކު ހުންނަވައިގެން ކުރަމުން ދާ ކަމަށް އަޅުގަނޑު މިއަދު ހިތާމަކުރާ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، މި ޝަކުވާތައް ހުށަހެޅުމުން ކަރުދާސްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް އަވަސްކޮށްލުމަށް ޖެހިއްޖެ އޮތް ކޮޅު މިއީ. އެހެންވީމާ، މިކަން މިގޮތަށް ކޮމިޓީއަކުން ކުރަމުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން ހަމަ ދިމާލަށް އެއްބާރުލުން ޝުކުރުދަންނަވަން. ދެން ހަމަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން އަނެއް ކަމަކީ މި ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތަށް މިއަދުގެ ސަރުކާރު ހިންގާ ޖާގަ ވެސް ތާރީޚުގައި ވާހަކަ ދެކިލިއް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ވަރަށް ފުރިހަމަ އަދި މި ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް ކޮށްފައިވާ ކަމުގެ ވަރަށް ނަމޫނާ ދަލީލެއް. އެހެންވީމާ، މިކަން ވީހާވެސް އަވަހަކަށް މި ޤާނޫނު ވަގުތުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހަރުދަނާކޮށްގެން މިއަދު އެންމެ އެދުރުވެރިކަން ނިމިގެންދާނެ ހަމަ ގައިމުވެސް އަޅުގަނޑު ޤަވާޢިދުތައް ކުރާނީ. އެހެންވީމާ، ވީހާވެސް އަވަހަކަށް މިކަން ކުރިއަށްގެންދިޔައީ އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ވިސްނުންތަކާ މިބިލު ވާހަކަ ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑު ފުރިހަމައަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ޑީ.އާރު.ޕީގެ ފަރާތުން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް ތުޅުސްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް.

ތުޅުސްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ދަންނަވާލަން އޮތީ ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވިދާޅުވިހެން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި މަސައްކަތް ވަރަށް އަވަސްކުރަން އެބަޖެހޭ. ލޯކަލް ގަވަރުމަންޓު ޕްރޮވިންސް އެއް އޭގެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ނިމުމުން ދިޔާ ވަރަށް ގިނަ މަސައްކަތެއް މިހާރު އެބައޮތް ކުރަން ކައުންސިލުތަކަށް އުފެދިގެން ގޮސް ނިމިފައި ވާއިރުގައި. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ހަމަ ދުވާލަކުގައި ކޮމިޓީން ކޮށްފައި މިއޮތީ ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅު މަސައްކަތެއް. ކޮމިޓީގެ އެ ރިޕޯޓް އެކުލަވާލާފައި އޮތް ގޮތުގައި ވާނަމަ ތިބިފައި އޮތް ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ހަމަ ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. ދެން މި މަސައްކަތުގައި އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިއަދު އަދި މަދަނީ ޖަމުޢިއްޔާތަކުގެ ފަރާތުން މި ހުށަހަޅާ ނުކުތާތަކަށް ބަލައިގެން ދިޔަ ކަމުގައި ވިއްޔާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް އަވަހަށް ހަމަ އިޖުރާއަތުތަކެއް ވިހާވެސް އަވަހަކަށް އެކަން އަމަލީ ގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދަން އެބަޖެހޭ. އެއީ މި ލޯކަލް ގަވަރުމަންޓު އޮފީހެއްގެ ބޭނުން ފުރިހަމަ ކޮށްދިނުމުގައި މި ވަގުތު މި ހުރުމުގައި ކުރަންޖެހިފައި އޮތް އެންމެ މުހިއްމު އެއް ކަމަކީ ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ހަމަ ޕްރޮވިންސްތަކުގައި އެ ކައުންސިލްތަކުގެ ދައުރު ކަނޑައަޅައިގެން ލޯކަލް ގަވަރުމަންޓު ކުރިއަށް ގެންދިއުން. އަދުރަބަކަށް ނޫނީ، ޖާގަ ކަމުން ކައުންސިލްތަކާ ޖަހައިގެން އުޅެ، މިކަހަލަ ކަމެއް ހިނގަމުންދާއިރުގައި މި ބިލު ފުރިހަމަކޮށްދެވުން ނޫނީ ކައުންސިލްތަކުގެ މަސައްކަތް ރަނގަޅަށް ހިންގެން ނެތް ކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ. އެއީ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން ބަޖެޓުގައި ދޫކުރާ ފައިސާ އުޅޭއިރު ވެސް އެބަ ލޯކަލް ގަވަރުމަންޓު އޮފީސްތަކުގައި މިހާރު އެ ހުންނަނީ ކޮމެންޓު މިނިސްޓަރު އެބަ ފާހަގަކޮށް ކައުންސިލްތަކުގެ ބަދަލުގައި ނޫނީ މި ކައުންސިލްތަކަށް ކަރައިދުވާލާ ނެތް. އެހެންވީމާ، މަޖިލީހުން ކުރަންޖެހޭ ކަމަކީ ޢިލްމީ އަދި ދިރާސާގެ ކުރިން ލޯކަލް ގަވަރުމަންޓު މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ 2 ބިލުތަކެއް ކަނޑައަޅާ ނިންމުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް އެދޭ ކަމެއް. ވީމަ އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ސުވާލުއާއި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޕީޕަލްސް އެލަޔަންސްގެ ގަމު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޔޫސުފު ޢަބްދުލްޣަފޫރު.

ގަމު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޔޫސުފު ޢަބްދުލްޣަފޫރު ފާހަގަކުރެއްވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ސުވާލުއާއި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި އެ މާއްދާގެ (ބ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އިންތިޚާބުކުރާ 2 މެންބަރުން ހޮވުމަށްޓަކައި އެ ކަމަށް ކުރިމަތިލެއްވި ފަރާތްތަކުގެ ނަންފުޅުތައް ޤައުމީ ސަލާމަތާބެހޭ ކޮމިޓީން ދިރާސާކުރައްވާ ނިންމެވި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު. އެ ރިޕޯޓަށް އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން އެ ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ކަންތައްތަކާއި އަދި އެ ރިޕޯޓަށް ވަރަށް ބޮޑަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާޓީގެ ފަރާތުން ތާއީދުކުރަން. އެހެންވީމާ، އެ ރިޕޯޓުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން މިހާރު އެ ރިޕޯޓުގައި ވާ ނަންފުޅުތަކުގެ 2 ބޭފުޅުން އެ މާކުސް ދެއްވާފައިވާ ތަރުތީބުން އަދި ރިޕޯޓް އިސްކަންދީފައިވާ ތަރުތީބުން އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާޓީން ވެސް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އާދެ، މި ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ އަކީ މިޤާނޫނު ފާސްވެގެން ދިއުމާ އެކު އާދެ، މިހާރު ރަށްރަށުގައި އުފެދިފައިވާ ކައުންސިލްތަކުގެ ކައުންސިލަރުން ރިޕޯޓް ކުރަންޖެހޭ ފަރާތް ކަމަށްވެފައި އެ ކައުންސިލްތަކުގެ ބެލެހެއްޓި ފަރާތަކީ ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ ކަމަށް ވާއިރު ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ ފުރިހަމަކޮށް އޮތުމުގެ ސަބަބުން ކައުންސިލްތަކަށް ދެކުނު އަދި ގަސްތުގެ ތެކްނިކަލް ދިރާސާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝަހީމް އާދަމް ވިދާޅުވި ފަދައިން ވަރަށް އުނދަގޫތަކާ ކުރިމަތިވަމުން ދަނީ. ހަމަ އެހެންމެ ކައުންސިލްތަކުގެ ނުހިނގާ ދަރަޖައަކަށް މިހާރު މިއޮތީ ގޮސްފައި. އެއީ ސަރުކާރުގެ، ސަރުކާރުގެ ޚާއްޞަ ނުވަތަ އެމް.ޑީ.ޕީގެ މުޅި ނިޒާމު އޮންނަ ކައުންސިލް ނޫނީއްޔާ މިހާރު މި އެއީ އެ ކައުންސިލްތަކުން ހުއްޓިފައި. އެއީ ކައުންސިލް މަސައްކަތްކުރަމުން ދަނިކޮށް ކައުންސިލް ތަރައްގީ ވަކި ނުވަތަ ކައުންސިލްގެ އިޤްތިޞާދީ ޤާބިލުކަމާއި ހިލޭ އަރާ ގަވާއިދުތަކުން ވަކި އެ ޤަވާޢިދުގައި މާލީ ބަޖެޓް ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން އެ ބާރުތަކުން ބަންދުވާ ގޮތަކަށް މަސައްކަތްކުރުމުގެ ވަސީލަތް ކަނޑުވާލުމުން މި ގޮސްފައި. އަދި ހަމަ އެހެންމެ ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ އަކީ ހަމައެކަނި އެއް ޕާޓީއެއްގެ މީހުން ހިމެނޭ ގޮތަށް ވަރަށް ދުރަށް މި ދަނީ. ނަމަވެސް މި ޤާނޫނުގައި ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ އުފެއްދުމުގެ ވަކި މަޤްޞަދެއް އެބަ އޮތް މެންބަރުންގެ މެދުވެރިކަން ކަމަށް، އުފެއްދުމަކީ ވަނީ މިވަނީ މެންބަރުންގެ މަތިން އުފެއްދުމާއިއެކު ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކަށް ކަމަށް ނިންމުމަކީ އެއީ ވަރަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަނީ. އެހެންވީމާ، މި ބޭފުޅުން ވީމާ

އަވަހަކަށް މެންބަރުން ހަމަޖެހި މެންބަރުން ޢައްޔަންކުރެވި މި ބޯޑު ފުރިހަމަ ވެގެން ދިއުމަކީ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޭނުން ފެންނަ ކަމެއް ކަމަށް ވާތީ އެ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، މިހާ ހިސާބުން އެޖެންޑާ އައިޓަމް، މި އެޖެންޑާ އައިޓަމަށް ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުން އިތުރު ފަރާތަކުން މިއަދަކު ނުކުމޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިހާ ހިސާބުން މި އެޖެންޑާ އައިޓަމު، މި ނިންމާލަނީ. މިއަދުގެ ވޯޓަށް އެހުމުގެ ވަގުތުގައި މި ކޮމިޓީ ރިޕޯޓުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުއްވުންތަކަށް ވޯޓަށް އެހުން އޮންނާނެ. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓުން)

13. އިތުރު އެހެން މަސައްކަތްތައް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

10.2- މިހާރު އަޅުގަނޑު މިދަނީ އެޖެންޑާ ނަންބަރު 13 އަށް އިތުރު އެހެން މަސައްކަތްތަކަށް. އިތުރު އެހެން މަސައްކަތުގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް ގެންދަން ގަސްދުކުރަނީ ނުނިމިހުރި މަސައްކަތްތައް. ނުނިމިހުރި މަސައްކަތުން 10.2ގައި މިއޮތް ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިފާޒު މުޙީތު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ބިލު ބަހުސް ކުރިއަށްގެންދިއުން. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙުމަދު ޙަމްޒާ އަށް.

ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙުމަދު ޙަމްޒާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم• އާދެ، އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ބިލަށް ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިފާޒު މުޙީތު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާޙަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ވަރަށް ގިނަ މެންބަރުން ވިދާޅުވަމުން އެބަދޭ ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން އިދާރީ ދާއިރާތައް ހިންގުމުގެ ބިލަށް ވަރަށް ގިނަ މެންބަރުން ވިދާޅުވަމުން އެބަދޭ. އަދި ޚާއްޞަކޮށް އެ މެންބަރަކު ނުވަތަ އެ މެންބަރަކު ނިސްބަތްވެވަޑައިގަންނަވާ ދާއިރާ ނުވަތަ ހިސާބު ސީދާއަކަށް ބަދަލުކުރުމަށް، ހުށަހެޅުމުންނާ ހުށަހެޅުމާ ބޭރު ގޮތުން އަޅުގަނޑު ދެކެން އެއްގަމު ދަންނަވާލަން ބޭނުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމަކީ، އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުއަސާސީ އެކުލަވާލުމުގައި ވެސް ވަރަށް މުހިއްމު އެއް އަސާސެއް އަޅުގަނޑުމެން

ވާން އެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައަޅާފަ. އެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބުނެފައި ވާ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮންމެ ރަށްރަށުގައި ވެސް ރަށްވެހި ވެރިޔާ މިހާރު، އެ މިހާރު ބޭނުންވެއްޖެ ހަރަކާތުގައި އެ ރަށްރަށުގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން ރަށްވެހިންގެ އުސޫލުތަކާ ކަނޑައަޅާފަ. މީގެ ކުރީގައި ރަށްރަށުގައި ރަށްވެހިން ބޭނުން ނަމަ 5 އަހަރު ދުވަހު އެ ރަށްރަށުގައި ދިރިއުޅެންޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް މިހާރު ޤާނޫނުއަސާސީ އިން ވާނީ މިދެންނެވި ކަންތައް އުވާލާފަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ސިޓީއަކަށް ރައްޔިތުން އެބައި މީހުން ދިރިއުޅޭ ހިސާބު ބަދަލުކުރަން ބޭނުންވާ ސަބަބަކީ ކޮބައިތޯ. އަޅުގަނޑު އަތޮޅު ސިޓީއަކަށް ބަދަލުވުމުން އައްޑޫ އަތޮޅު ރައްޔިތުންގެ ހާލަތު ބަދަލުވާނޭތޯ. މާދަމާ ފުވައްމުލައް ނުވަތަ ކުޅުދުއްފުށި ސިޓީއަކަށް ބަދަލުވުމުން އެ ރަށަށް ބަދަލުވެދާނޭތޯ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މީގައި ކުރިން ކަމަކީ ރައްޔިތުން ބޭނުންވަނީ. އާދެ، އައްޑޫ އަތޮޅުގެ ހިތަދޫން، މަރަދޫފޭދޫ ހިތަދޫން، ކުޅުދުއްފުށީގެ ރައްޔިތުން އަދި އަޅުގަނޑު ހިތުން ސ.އަތޮޅުގެ ރައްޔިތުން. އަޅުގަނޑުމެން ނުދެކެމު އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ހިމާޔަތް އަހަރެން ބިރުވެރި އަހަރެން ބަދަލުކުރާ ބޭނުން މަގުމަތި ބަޔަކު ކަމެއް. ގާތުން އެ ބަދަލުވުން، ނުވަތަ އެ ބަދަލުކުރުމަކީ، ނުވަތަ އެ ފަންނުބަދަލު ނިސްބަތްވާގޮތަށް އާއި، މަޤާމު ބައެއް ކަމެއް ދެކުން ދެވުނު އަޅުގަނޑުމެން ފަހަރު އެ ވިސްނިވިސްނުން އެއީ މާޒީއަށް ދާނެގޮތަށް ކަމެވެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިހާރު އަތޮޅުތަކުގައި ފަރާތްތަކުން ދެކެމުންދާ ގޮތަށް ވަޢިދުތަކާ ވެސް ދެކޮޅަށް. މާލެ ހިނގާ ކަމަކީ ސިޓީއަކަށް ވުމުން ކުރެވޭނެ ތަރައްޤީ ހިސާބެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވިސްނަންޖެހޭ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފަރާތުން ފުރިހަމަ ބަދަލުތަކާ ވިސްނުމުގެ ބައިން ނަގާ ކަމަށް ވެސް ދެކެން. މިޒަމާނާ ޖެހޭ ސިޓީ ކައުންސިލް ނޫން. ވަކި ގާތް ދުރުގެ ސިޓީ ދެވުނީ ކަމަށް. އެ މިހާރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޓީ ކައުންސިލަށް، އެ މިހާރު ދިރިއުޅޭ ބައެއް ދޭ. މި ގާތްގަނޑަކަށް ސިޓީއަކަށް ބަދަލުވާ ރަށްރަށުގެ ސިޓީ ކައުންސިލުގެ ބާރު ހިމެނޭ ރަށްރަށް ސިޓީއަކަށް ވުމުން ބޭނުން މި ފަރާތް މާލޭ ސިޓީއަކަށް މި ދެކޮޅަށް. އަދި އަޅުގަނޑު ސިޓީއަކަށް ވެސް ބަދަލުވީ މަސައްކަތަށް ރައްޔިތުންގެ ސިޓީ ފާސް ބޭނުންވޭ. މާލެ އެކަން، އަދި އައްޑޫ ސިޓީ ވުމުން ފާއިތުވެދިޔަ ދުވަސްވަރު ހިނގާ ކަމަށް ބައިވެރިވާ ސިޓީއަކަށް ނިސްބަތްވާ ބަދަލުތައް ބޭނުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދިރާސާކުރުމަށް ބަލާ އަޅުގަނޑު ނުފެންނަ ބަދަލުތަކާ ބަދަލު ބަލާ ސިޓީ ކައުންސިލްގެ ބާރުތަކާ ދިރާސާކުރުމަށް ނިސްބަތްވާ ބަދަލުތަކެއް، އިދާރީ ތަރައްޤީ ބަދަލުތަކާ ބެހޭ ބަދަލުތަކުން ގެނެސްދޭން ބައްޔަ ކުރުމުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑު ބަދަލުވާ ސިޓީއެއްގެ ބަދަލުތަކެއް، އަދި ފެނިގެންދާ އެ ބަދަލުތަކަށް ސިޓީގެ ބަދަލުތަކުން ބަދަލުތަކެއް، ދިރާސާކުރުމަށް ނިސްބަތް ނިމުމެއް ހޯދުމަށް ބަދަލުތަކެއް ވާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އެހެންކަމާ އެކު ސިޓީއަކަށް ދިރާސާކުރުމަށް ބަދަލުވާ ބަލާ ހުރިހާ ބަދަލުތަކެއް، ވާހަކަ ހުރި ސިޓީއެއް ގާތުގައި ސިޓީ ބާރު އެބަ

އަސާސީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަޖެޓަށް ގެންނަވާ ބަދަލުކުރެއް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް 16 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ފުސް އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކަމުން ދިޔައީ ގ.އަތޮޅު ކުޑަހުވަދޫ އެ ރަށުގެ ރައްޔިތުން ހަމަވެސް، އެ އަތޮޅުގެ ރައްޔިތުން ހަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންނަށް ތިބެންޖެހޭ ބަރޯސާވެފައި. ރައްޔިތުންގެ ވެރިން ގެންގުޅޭ ގެންދިޔުން ވިޔަފާރިވެސް ހަމަހަމަ ކަމުގެ ގޮތުގައި ބެލެވެން ނެ ދާއިރާއެއްގެ ގޮތުގައި. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ނޫނީ ފަހުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުސްތޫރީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަލްއުސްތާޛު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ކުރައްވާ އިޖުތިމާޢީ އުއްމީދު. ގެދޮރުވެރިން ފުރިގެން ގޮސް ހުރިހާ ރަށެއްގެ ބަލައިގަން އަޅުގަނޑު. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ދެރަވެން، ވަރަށް ހިތާމަކުރަން. އަޅުގަނޑު ހިތްހަމަޖެހޭ އަޅުގަނޑު ނިސްބަތްވާ ދާއިރާގެ ބަނދަރުތައް ނުކުތުމަށް އޮތް ދިމާލަށް ކަންތައްތައް ހުރަހަށްދީ ކުރަނަށް ކަމުގެ ބޮޑަށް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑުމެން ތިޔައި ވަސީލަތްތަކާއި ވިޔަފާރި ފަރާތަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ މުދަލުގައި ހަމަހަމަކަމުގެ ދަށްފެށުމުގެ އެއްޗެހީ. އެހެންނަމަވެސް އަދި، ފާހަގަކޮށްލަން އުސޫލުން ހިނދު ދާއިރާތަކުން ހިނގުމުގެ ބިލަން ބޮޑު ގެނަސް ހިނގާދާ އަނގަނގާ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ޖަމާވަމުން ހުރި ބޭރުގެ ރައްޔިތުންނަށް ފިޔަވަޅުތަކުގެ ބޮޑަށް ބަލައިގަންނަވާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާގެ ވަސީލަތްތަކާއި ބޮޑު ހިސާބުން ދަށްކަމެއް ނުވާނެ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑަށް އެއްވެސް ގޮތަކުން ނުފެނޭ އެ ރަށުގެ ރައްޔިތުން ޝަކުވާ ކުރާތީ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑު އެންމެ ބޮޑަށް ބޭނުންވަނީ ރައްޔިތުންގެ ހައްޤުތައް ދިފާޢުކުރުން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ހިތުން މިދަންނަވާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުން ބޭނުންވާނެ. ރަނގަޅު ތަރައްޤީއެއް ބެލުން ދިމާވާ ބަދަލުތައް ގެންނަން ޖެހޭ. އަޅުގަނޑު ހިތުން ފުރިހަމަކަމާއެކު ދެކެނީ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝަރީފް މުޖުތަބާ ހުށަހަޅުއްވާ ބިލަކީ މުހިއްމު އިޞްލާޙެއް. ފުރިހަމަކަމާއެކު ރައްޔިތުންގެ އިހުސާސްތައް އެކި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން. އަޅުގަނޑު އެ ރައްޔިތުންގެ އިހުސާސްތައް ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ހިމެނުން. އެކަމަކާ އެކި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދު މި މަޖިލީހުގައި ވަރަށް ގިނަ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާހަގަކޮށްދެއްވި މި ބިލަށް ގިނަގުނަ ބޮޑެތި އިސްލާހުތަކެއް ގެނެސް ދެއްވާނެ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އެކި ޖާގަ ތަޢުލީމާ އަޅުގަނޑުމެން ހޯދާފަން ފުރުޞަތު. މަޖިލީހުގެ ދާއިރާތަކާ ނުލަ އެ މިހާރު ނިސްބަތްވާ ދާއިރާ އެބަ ބަލަންޖެހޭ. އެ މިހާރު ނިސްބަތްވާ ބަލަން ބަލަންއެބަޖެހޭ. މި އަޅުގަނޑުމެން މާޔޫގައި ފުރުޞަތުގައި ކަނޑައަޅާ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސީ ތަފާތު މިކަންކަން ފުރިހަމަ ވެއްޖެ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އެހެންކަމާ އެކު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ހުވާކުރަމުގެ އިސްލާހު ދާއިރާތަކަށް ހިންގުމުގެ މުހިއްމުކަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ހިތްވަރު ކަނޑައަޅަން މި ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅައިދޭން. ދާއިރާގެ އެކަށީގެން ގެންދާ އަޅުގަނޑުމެން

ކަންކަންކުރުމުގެ ނިޒާމުގައި އަލްމަންޞޫރުން އަމުރުކުރި އޮފީސަރުގެން އުސޫލުން މަޝްވަރާކޮށް އަލްމަންޞޫރުން

ދޫކޮށްލެއްވީއެވެ. މި އިބްނުލްމުޤައްފަޢު މަޖިލީހުގައި އަލްމަންޞޫރު ޚަލީފާގެ ބަޑުޖެހި ދެކެވޭ އިބްނުލްމުޤައްފަޢު ރަޙިމަހުﷲ

ދީފައިވާ ބަސް ނަގަމާ ގޮތުގައި އަލްމަންޞޫރު ބޭނުންކުރެއްވުން ނުވާނެ. އަލްމަންޞޫރު ބޭނުންކުރަން ޖެހުނީ އުމަރު އަ

ރަސްމީހުންނަށް ފައިދާއެއް ކުރަން. އަލްމަންޞޫރުގެ އަހުލުބައިތުގެ ބޭބޭފުޅުންގެ ކޮންމެ ދުވަސް ބޭނުމީ. އިބްނުލްމުޤައްފަޢު

ރަޙިމަހުﷲ ހަމަ މި ގޮތުން އަލްމަންޞޫރު ދަރިކަލުންނަށް ބޭނުންވާ އިސްލާމް ދީނުގެ ކަމާ ބެހޭ މަޢުލޫމާތު ދެއްކެވީ

ބޭނުމަކާއި އަލްމަންޞޫރުން ސިޔާސީ އުސޫލުތަކެއް ފެށީ މި ބޭނުންވީމާ. އަދި އަލްމަންޞޫރުން މި ބަދަލުތައް ފެށީ

ގޮތަކަށް މި ބޭނުންވީމާ. އިބްނުލްމުޤައްފަޢު ރަޙިމަހުﷲ، އަލްމަންޞޫރު ޤަބޫލުކުރެއްވީ، ދިނަ ޢާއްމު ކަންކަން ބޯމަތި ރައްޔިތުންނަށް

ކަންތައްތަށް ފެނިގެންނެވެ. އުކަމަކީ އުކަންކަން ފެށީ ހައްދުފަހަރަށްވެސް ބޮޑުގެން ނުވާނެ. ކަންތަށްފެށީ އުސޫލުއްގެ

ތަރުކައި މި ކަންތައްތައް ހިފެހެއްޓުން ދޫނުކޮށްދީ. އިބްނުލްމުޤައްފަޢު ރަޙިމަހުﷲ އަލްމަންޞޫރު ފޮނުވައިކުރެން ވަރަށް މާފު އުކު

ދަންނަވަން ފަތުވާދިނަ ސިޔާސަތުގައި ޚަލީފާ ކުރު ބަރާބަރު ފަތުރަން ވިޔާ، އަ އަތުރު ވަނީ ރަސްމީގެ އުނދަގޫ ދަރުބާރު

އަތުރުތަކުގެ ތަރުބިން އަތުރުކަން. އަ ރަސްމީހުން އަ ތަނަށް ފިޔަވި، އެބީ އަ ރަސްމީހުންގެ ކުރެއްވި. ސިޔާސަތުން އަ

ތަޅުބަދަ އާދޭސް ނުދޭ. ސިޔާސަތުން ބޮޑު އަތުރުކަން މިހާރު ފިޔަވި އެކަމަކު ވިޔަފާރި ފަސޭހަކުރުމަށް، އެކަ

އަރާ ދުވަހުގެ ހިތުމަށްދިނީ ހެކި ފޮނުވައި ދަރުވާ އަނި، އެކަމަކު ފިޔަ ތަޅުގާ އިއްޔާ. ހަމަ އަ ރަސްމީހުންގެ

ގެރި ބޭނުންކުރެވުން އިތުރު ކުރިއެރުމުގެ ފިޔަވަސް ބަނުދެ. އުހުމަކަށް އުކު އަލްމަންޞޫރު ދަރިކަލުން އިބްނުލްމުޤައްފަޢު

ރަޙިމަހުﷲ އަދި އަލްމަންޞޫރު ހިތުން މި އިބްނުލްމުޤައްފަޢު މަޖިލީހުގެ ބޮޑުބަރުންނަށް ވަރަށް އަދުބުފިލަކަށް އުކު ގޮވާލީ.

ޖާމި ތަޙްލީލުކޮށް ފުރިގެންވާ އުސޫލުތަށް އަލްމަންޞޫރުން ދުކޮށްލަދިނުމެވެ. މިހެން ނިސްބަތްވާ ދައުރާ އަށް ބަލާ،

އަ މިހާގެ ކުޑަދަނަ ކަމަށް ބެޔުމަކަށްވާ އަ ދައުރާއަށް ބަލާ، ވަރި ގޮތެއް ތިރިވެރިންގެ ވިސްނުން ގެންގުޅުމަށް

ރަނގަޅު ކަމެއް ނޫން. އިބްނުލްމުޤައްފަޢު ރަޙިމަހުﷲ މިފަދަ ގޮތް ރާއްޖޭގައި މިހާރުވެސް ކަންކަން ހިނގާ ކަމި

އަލްމަންޞޫރުންނަން ފޮނުވާލުމާ ބަޔާނުފޮށް. އަލްމަންޞޫރު މި މަޖިލީހުގެ ދެންބަރަށްގެ ހައިސިއްޔަތުން އަލްމަންޞޫރު

ގަދައަޅާ މަސައްކަތްކުރީ. އަދި ފުރިހަ ބަޔަކު ހެއްސަ މަޖިލީހުގައި ފުރުޞަތުދީފައިވާ ހުރިހާ މި ދަރިވަރުން ބައި

ނައްޓާލީމަ. އަލްމަންޞޫރު ހުރަހެއް، ރަސްމީހުންގެ މަޖިލީހުން ފިޔަވަޅު ހިންގައިގައި ވިޔަކަށްދޭ ރަނގަޅު މާލެ

ނޫން، ތަޖްރިބާގެ ބޮޑުގައި ހަމަޖެހުން ފެށީ. އުހުންނަމަފެށީ އުކަމަށް ވާހަކަ ނުވީތީ. އިބްނުލްމުޤައްފަޢު ރަޙިމަހުﷲ

އަލްމަންޞޫރުންގެ ވިސްނުން އަލްމަންޞޫރުން ބަދަލުކުރަން އެބަޖެހޭ. ވާހަކަފުޅުގައި ފިޔަ އަލްމަންޞޫރުންނަން އެބަ

އުނގެ ވިޔަކަންކަމާ ރަނގަޅު، ކާމިޔާބު ކުރިޔަށް ނުވަތަ ވިސްނާވެގެ އެބަޔަ މީހުންގެ އަސާސީ މަޤްސަދު ތަފާސްކަން.

އަލްމަންޞޫރު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މާލެ ފަސް ހަމަ އަ ބަދަލުގެނުވާނެ. މާލެ އަކީ ރާއްޖޭގެ ވިޔާފާރީގެ ކާމިޔާބު

ސިޔާސަތު ކަމަށް ބަދަލުކުރި ރާއްޖޭގެ އުހުން އަތޮޅުތަކުގައި ނުވަތަ އުހުން ތަރުޖަމާކުރުމުގައި ފިޔަކަންކުރުމަށް ފަސް ހަމަ

ކުރިމަތިން ކަމުގެ ކަމުގައި އަލްމަންޞޫރު ޤަބޫލުކުރެއް. އިބްނުލްމުޤައްފަޢު ރަޙިމަހުﷲ، އުހުންކަމާ އަކު މިހުންނަމަ ކަންކަމުގެ

މަންޒަރު ބިނާކޮށް މިދެންނެވި ކަންކަމުގެ އަލީގައި އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހުށަހަޅަން މި ބިލު ވީޔާވެސް އަވަހަކަށް ބަލައިގަނެ، އަޅުގަނޑުމެން މި އުސޫލު ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި އުސޫލު ތަރައްޤީ ގެނައުމަށްޓަކައި ޢައްޔަނުކުރަން މިކަންކަމަށް މަގުފަހިކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވާ ބަޔަކު ކަމުގައި މި މަޖިލިސް ނުވަތަ ހިނގާނެ. މި މަޖިލިހަކީ ރައްކާތެރިވުން އެއީ ކަންކަމަށް މަޖިލީހާ ގޮތަށް އެކަންކަމަށް ފަރިކާރީނިޔަމަށް މިބާ ބޮޑުވިއްޔާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު އިހުސާސްކުރާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އަޅުގަނޑު الله ހަރުދަނާގޮތަކަށް ދެމެހެއްޓުމުގެ މަސައްކަތް ކުރާނީ ރައްޔިތުންނެވެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް

ތުލުސްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވެސް ހުރިހާގޮތަކުން މިވާ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތަށް. ޤާނޫނުއަސާސީގެ ސަބަބަކީ މި އިސްލާމީ ދީނުގެ ބައިވަރު ބައިވެރިން ވަރަށް ތާއީދުކުރަން މި އަމާޒު، އިންސާނީ ޙައްޤުތަކަށް ވަފާތެރިވާ ޤާނޫނު ކަމުން ސީލަބަސް ކޮންމެ ނެރުނަސް ތަކެއްދާ އިރު ބާވާ ބޮޑު ޙައްޤުތަކެއް ކަމަށް ބޭނުންތެރިވާ ނޫން، ދެކޭ ކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަން ވާ އަޅުގަނޑު ގުޅޭ ވިޔަފާރި ފަރާތްތަކަށް ބަރާބަރު ފައިދާ ބޭނުމާއި ގެނައުމަށް ކަމެއް، ރިޓެއަރމަންޓް އާއި އިތުރުގޮތެއް ބޭނުން ކުރަނީ، އެ އަމާޒަކީ ވަކިވަކިން މަސައްކަތްކުރާ ބަޔަކު، އަދި އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރާ ސިޓިޒަނުން ފެށިގެން ވަގުތު ދަސްކުރާ އަޅުގަނޑުމެން ބައެއް ހިނގަމުންދާ ދަތުރެއްގެ ބަދަލުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް ވެސް ބިލު ފެނިގެން ދިޔައީ. އެކަންކަމަށް އޭގެ ބަދަލެއް ކޮށްދިނުމުގެ ބޭނުން ހުރީ ބަދަލުގެނައުމަށް ބޭނުންތަކެއް ރިޓެއަރމަންޓްގެ ގޮތުގައި އެ ދަރަޖަ ހިފެހެއްޓުމުގެ މަސައްކަތް ދެވޭ ނެތް ބަދަލުގެ ބަޔާނެއްގެ ސިޓީ ހޯދުމުން އެންމެ ރަނގަޅު ނަތީޖާ ނުކުމެގެންނެވެ. މިސާލަކަށް ދަރިންނާ ނަމަ އަހަރު އަށް މިއަދު ސިޓިޒަނުން ވެސް ބޮޑު އޮޅުން އެ ދިމާގައި، ވަރަށް ފަހުން ވެސް އަޅުގަނޑު ވިސްނި އަހަރު ފަހަރު އިން ބުރަކޮށް ގެނެސްދެނީ ކަރުދާހެއްވަރަކީ އެއް. މިމަސައްކަތް މިހާރު ވަގުތުން ބަރަސް ވެސް ދުވަސް މި ޖެހޭ ކަނޑަތު އަހާ. އެހެންވީމާ، ބައެއް ފަހަރު އަޅުގަނޑުމެން ސިޓީތަކުގެ ކޮންސެޕްޓް ނުޖެހޭ މި ވާ ޖަދުވަލް ސަބްސިޑީ ތަފާސް ބައިވަރު ކަންތައްތައް އެބަހުރި ކޮމިޝަނަރުންގެ. އެކަމަކު އާރަޖިސްޓްރީ ހަމަ ކިޔައިދިނުމަށް ހީވަނީ ބަޔަކު ބަދަލުކުރުން ވަކިވަކި ޙާލަތްތަކުގައި ދެކޭ އަދި ހިސާބުގައި އެ ބަދަލުކުރުމަށް ނުލިބޭ ބޮޑު ވަގުތެއް ދިނުމަށް އެ ބަދަލުތަކުގެ ދަރަޖަތަކުގައި ވެސް ޖަދުވަލުތަކުގެވެސް ގޮތުގައި ކަމެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ކޮންސެޕްޓް ސިޔާސަތު އެވަގުތު، މަޖިލީހުގައި ކޮށް މި ކަންކަމަށް އެކުލަވާލި ޝަރީޢަތްގެ ވަކިންނެއް ގޮތުގައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ހިތްވަނީ ދާއިރާގެ އިޖްތިމާޢީ މެންބަރު ޙަސަން ތަޢުލީމު ހުރަހަޅުވާލެވިފައިވާ އަދި ބިލުގެ އެކުލަވާލުމުގެ އިސްލާހު ޖަދުވަލުގެ ގޮތުގައި، ސިޓީ

ކައުންސިލުތައް ރަށްރަށުގައި ހުރި އިދާރާގައި ރައްޔިތުން އިންތިޚާބުކުރާ އަދަދު ބޭފުޅެއް އޮވެ، އެ އަދަދު ބޭފުޅުން އެ ރަށްރަށުގައި ދޫން ހިންގުމުގެ ކަނޑައެޅިގެން ވެސް، ޤާނޫނީ ރަސްމީ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން މި މުޅި ސިސްޓަމް ފެށިގެން ދިޔުމަކީ އެއީ މި ރަށްރަށް ސިޔާސީ ދަރަޖަ ދިނުމަ ވެސް ކުރިއަރައިގެން ދިޔުމަށް ލިބޭނެ އިތުރު ހިތްވަރާއި ކުރިއަރައިގެން ދާން އިތުރު މަގެއް ފަހިވެގެން ދާން ޖަހާއެވެ. އެހެންވީމާ، އެ ޖަހާން ބާރުއެޅުމުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މި އިޞްލާޙު މިހާރު ބައްޓަންކުރެވިފައި އޮތް ގޮތުން ދެން އަންނަ ދައުރުގައި ސިޓީ ކައުންސިލުތައް ފުޅާވެފައިވާކަމުގައި އުފެދިގެން ދާއިރާގައި މިހާރު އެހެން ރަށު ކައުންސިލްތަކާއި އަތޮޅު ކައުންސިލާ ހުރާ އިންތިޚާބު އެކިގަޑީގައި މަސައްކަތްކުރަން ދަސްވެ، ރަށްތަކުގެ ކަރި އެކުވެރިކަމާއި ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ފުރުޞަތުދެވޭ. ވަކިވަކިން ކުރުވާނޭ ކަންތައްތަކާއި ބޭކަލުން ޢާއި މުދި ހަން އެއްކޮންމެ ކުރުވާނޭ ކަންތައްތަކާއި ކަނޑައެޅޭ އާއި ފުރިހަމަކުރުމަށް ސިސްޓަމަކަށް ކަމަށް އެކުލެވޭ މުސާރަދިނުމުގެ ކަމިން ކަންތައްތަކުގައި ކުރުވާނެ ފަހިވެގެން ދެއްސަ އަހަރުން ކަނޑައަޅާ ސިޓީ ކައުންސިލުތައް ހެދުމަށް ބަލާ ކުރުވާނެ. އެހެންވީމާ، ރިނަ އަތަށް ބޮޑު އަޅުގަނޑުމެން ސިޓީ ކައުންސިލުތައް ހެދުމުން ބަރާބަރަށް ވެރިކަމުގައި އެ ރަށް އަންނަނީ ސިޓީ ކައުންސިލުތައް ހެދުމުން އެއްފަދަ ރަސްމީ ހިސާބަކުން ދެއްސަ ކަނޑައަޅާ އުސޫލުން ދެވޭ ކުރުވާނެ. މިގޮތުން އަހަރެން ކަނޑައެޅުމުގެ ދަށުން ހިންގުމުގެ ކަންކަން ވާނީ ސިސްޓަމާ އެއްގޮތް ސިޓީ އެއް ހެދުމަ 6 މެންބަރުން ތިބޭގޮތަށް ވެސް ބަޔަކު ބޯޑުމެންބަރުން އަހަރު އަޙްމަދުގައި ޤާނޫނުގައި ކުރުވާ ނުން. ބަޔަކު ބޯޑުމެންބަރުން ޤާނޫނުގެ ކައުންސިލް ހަމަޖެހިފައިވާ ކަމަށް ދެ މެންބަރުން އެބަ ހިމެނިގެން ދިޔަ އަންނަ ކައުންސިލްގެ ރަސްރަސްކަލުން އަދި އެއްގޮތަށްވެސް ނުވާ ރަސްރަސްކަލުން ވާހަކަ. މިސާލަކަށް ހުރިހާ މި ޢަދަދު ދިޔަ ހުރި ރަނގަޅަށް ވަކިން. ކަމަށް ހުރިހާ ކައުންސިލްތައް ދޫކޮށްލުން ގޮތަކަށް. އެހެން އަޅުގަނޑު އެ ރަސްރަސްކަލުން ވަކިން ދެވޭ ހިންގުމުގެ ކަނޑައެޅިގަތުމަށް، ރަށުގެ ގޮތުގައި ހިނގާ އަވަދު ބޭއްވި ވަރަށް އެ ރަށުގައި އޮތްކަމަށް ވަރަށް ހަމަ ކުރިއްޔާ ކަމަކަށް ވަކިވަ، މި ވަކިވެ އައްޔު ސިސްޓަމް ކައުންސިލް ވަރަށް. އައްޔު ސިސްޓަމްއާއި ވަޒީފާއަދާކުރާ މި އަވަދު ބޭފުޅުން ފަށްފަށުގެ ހިންގުމަށް ރަސްމީ ކަނޑައަޅާ ފަހަރަށް އިސްލާހުކޮށް ބަދަލު ކުރަން ނިޒާމު ސިސްޓަމު ބާރު އަޅުގަނޑު އިސްލާހު ކުރަމުންނެވެ. އަޅުގަނޑު މިހާރުވެސް ދެ ރާއްޖޭ ބޭފުޅަކު ކަމަކީ ކައުންސިލުތަކުން ކުރަން ބޭނުންވާ ކަމަކީ ކުރުމުގެ ވަރަށް ބާރުއެޅިގެން ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް. ރިއާޔަތްކޮށް ހޯދުމަށް ސިޓީ ގޮތުގައި ހިނގާ އެ ރާއްޖޭގެ ކައުންސިލުތައް ހިމެނޭގޮތަށް ހުރި ތަނުގައި ރިފޯމްކުރުމުގެ ސިސްޓަމް ފަދަ ދޫކޮށްލުން. ދެމެދު ސިޓީ ކައުންސިލުތަކާއި އެއީ ވަރަށް ބޮޑު ހިންގުމުގެ އަސާސީ ސިޓީ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހިތުން ސިސްޓަމާ އަދި ދަރަޖަ ދިނުމަށް ރާއްޖޭގެ އިސްލާހުގެ ކުރިން ވަރަށް ބޮޑު ރަނގަޅު މި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ކުރުމުގެ ސިސްޓަމާ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ. އަދި

އެއަށްފަހު އަޅުގަނޑުމެން މިކަހަލަ ހަރުދަނާ ސިސްޓަމްތަކުގެ ތެރޭގައި އާބާދީ ބޮޑެތި ރަށްތައް ސިޓީތަކަށް ޚިދުމަތް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް ވެސް ކުރަން އުނދަގޫ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެނިގެންދާ މަންޒަރަކީ ގިނަ ހަރަދު ގައުމީ އިދާރާތައް ހަދައިގެން ކައުންސިލްތަކުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ހުރަސްއަޅަމުން ދާ މަންޒަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑަކަށް ހިތަށް ނުވާ ސަބަބަކުން މި މަސައްކަތްކުރަނީ ގައުމީ އިދާރާތަކާއި ކައުންސިލްތަކާ އެކުގައި މަސައްކަތްކޮށްގެން ތަރައްޤީކުރަން ދިނުމުގެ ނިޒާމުގައިކަމެވެ. އެއީ އަޅުގަނޑު ހަމަ ހިތާމަކުރަން ހުރި. އަތޮޅު ކައުންސިލު. އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެޖޯރިޓީ ވެސް އޮތް ކައުންސިލްތައް. އެހެންނަމަވެސް، ގައުމީ އިދާރާގައި ތިއްބަވާ ބޭފުޅުން އެ ބޭފުޅުންގެ ބާރު ދެއްކުމުގެ ގޮތުން އުސޫލުގައި ހުރި އަތޮޅު އެ ބޭފުޅުންގެ ނަމުގައި ޑިސެންޓްރަލައިޒްވެގެން މިހާރު އެ ބަޔަކުގައި ތިއްބެވި ކައުންސިލަރުން އެ ތަނުން ނުކުންނަން އަންގައިދީ. އަތޮޅުގޭގައި ތިއްބެވި ކައުންސިލަރުން މިހާރު އަތޮޅުގޭއިން ނިކުމެން މި މީހުން މަސައްކަތްކުރަމުން މި ދަނީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އަޅުގަނޑުމެން ފިނޭންސް މިނިސްޓަރާ ބައްދަލުކުރި ދުވަހު ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން ވިދާޅުވުމުގައި އޮތީ އަތޮޅުތަކަށް ކައުންސިލްތަކުގެ ބަޖެޓުގެ ދަރަން ދޭން ތަންތަން ކަމަށް. އިދާރީ ގޮތުން ކަނޑައަޅާފައި މަސައްކަތްތަކާއި އަދި ނުނިމި ހުރިހާ ހަވާލުނުކުރި ހުރި ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު މި ފެންނަނީ ބައެއް ތަންތަނުގައި ހުރި އަތޮޅުގޭތައް ބައެއް އަތޮޅުގޭތަކުގެ ޗެއާމަން އިން އަމިއްލަ އަން އެ ބޭފުޅުންގެ ނަން މައްޗަށް ޑިސެންޓްރަލައިޒްވެގެން އެ ބަޔަކުގައި ތިބި ކައުންސިލްމެންބަރުން ނަގައި [illegible] [illegible] މަންޒަރު. އަޅުގަނޑުމެން މި ޤާނޫނު [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] ހަމަ އެ ހިނގަމުން ދިޔަ ސިސްޓަމް [illegible] އިންތިޚާބުކުރާ [illegible] ހަވާލުވެގެން [illegible] ހަމަ އެ ސިސްޓަމް އެ އޮތީ [illegible] ކުރިއަށް ސްމޫތުކޮށް ދަން [illegible] ގޮތަކަށް. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަ މަންޒަރަކީ ގައުމީ އިދާރާތަކާއި އުފައްދައިގެން އަތޮޅު ކައުންސިލްތަކުގެ ބޭފުޅުން ތިއްބެވިޔަސް ގޮތައް އަތޮޅުވެރިން، [illegible] އަތޮޅުވެރިން، [illegible] އަތޮޅުވެރިން، އެ ބޭފުޅުންނަށް ދިނުން [illegible] [illegible]. އޮފީސް [illegible] [illegible] އެ ތަންތަނުގައި [illegible] ވެސް ނަގާތަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެނުނީ. އެހެންވީމާ، އަތޮޅު އިދާރާގެ ހަމަ ކޮޅު ދިޔައިރު އިތުރު [illegible] ނުވި، ބަޖެޓު ހަވާލުކޮށް [illegible] [illegible] ޒިންމާތަކާއި އެ ބޭފުޅުންގެ ބާރުގައި [illegible] ގައުމީ އިދާރާތަކުން އެ [illegible] [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިދާރާތަކުން ވެސް އެ ބޭފުޅުންގެ [illegible] [illegible] [illegible]. އެ [illegible] [illegible] ގޮތުން އަތޮޅު ކައުންސިލްތަކާއި ދަށުގައި [illegible] ބައެވެ. އެހެންވީމާ، އަތޮޅު ކައުންސިލުތަކުގެ ބޭފުޅުން އަތޮޅުގޭތަކުގައި ތިއްބާ އެ ބޭފުޅުން ނަގާ [illegible] އެއްވެސް [illegible] ގައުމީ އިދާރާތަކުގައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުންނަކަށް [illegible]. އަދި އަޅުގަނޑު ހަމަ [illegible] [illegible] އަދި ގޮވާލަން ބޭނުންވާ އަނެއް ވާހަކަ އަދި ގައުމީ އިދާރާތައް އުފައްދާފައި އޭގެ [illegible] އެބަ އުފައްދަވާ

އަތޮޅުގެ ސިޓިންގުރޫމުގައި އާއި އަތޮޅުގެ [illegible] [illegible] [illegible]. މި ހުރިހާ ކަމެއް ކުރަން ފައިސާ އޮންނައިރު ކޮބައިތޯއޭ ސިވިލް ސަރވަންޓުންގެ މުސާރަ ދޭން ފައިސާ ނެތް ވާހަކަ މި ދައްކަވާ ހަމަ އައީ. އަޅުގަނޑު ހަމަ މިހާރުން [illegible] ސިވިލް ސަރވަންޓުންގެ [illegible] [illegible] މުސާރަ ދޭން ގޮތަށް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ ވަރަށް ބައިވަރު ފައިސާ އެބަހުރިކަން. ފައިސާ ހުރިމަ ނޫންތޯ އިދާރާ ހަދައިފައި އަދި އޭގެއިތުރުން އިދާރާގެ [illegible] [illegible] ހަދައިފައި ސިޔާސީ މަޤާމުތަކުގެ ބޭފުޅުން [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ޖެހުނީ. އެހެންވީމާ، ސިޔާސީ މަޤާމުތަކަށް، ބޮޑު މުސާރަ ދީ ސިޔާސީ މަޤާމުތައް މިވަރަށް [illegible] ކަމަށް ވަކިން ސިވިލް ސަރވަންޓުންގެ މުސާރަ [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] އަދި [illegible]. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙުމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑަށް ކުރީ ދުވަހު ވެސް ދަންނަވާލި [illegible] މި ޤާނޫނަށް އަންނަ ބަދަލުތަކާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] ފާޑުކިޔާއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] [illegible] މަސައްކަތްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ދަނީ [illegible] [illegible] ބޭނުންވާ ބަދަލުތައް ގެނެސް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ [illegible] ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ބިލުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ވަނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ވަނީ [illegible] އެންމެ އިންތިޚާބުގައި [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] މި ދާއިރާ އަދި މި [illegible] [illegible] ދާއިރާއެއްގެ މެމްބަރަކީ ބަދަލުވެގެންދާނެ. އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ވެސް [illegible]

ބަލާއިރު ވެސް އެ ރަށުގެ ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ގޮތަށް އެ ރަށް ބައްޓަންވެގެން ދާ ދިޔުމަށް ފުރުޞަތު ޑިމޮކްރަސީގައި ދެވުމަކީ ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. އެހެންކަމުން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައި ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ފުރިހަމަ އަށް ތާއީދުކުރަން. އަދި އަޅުގަނޑު އެދެނީ އެފަދަ ގޮތަކަށް ހުރި އުޅުން ހުރިހާ ރަށްތަކެއް ވެސް ބަދަލުވެގެންދާން. އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible]، އަޅުގަނޑު އަމިއްލަ [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ކަމަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިންތިޚާބެއް ކުރިމަތިލާއިރަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުތަކެއް ގެނެއްސާ އަދަދު ކުޑަކޮށްލައިގެން [illegible] ސިޓީ ކައުންސިލް ނުވަތަ ސިޓީއެއް ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމުގެ ގޮތަކަށް ނުކުރެވޭ އުސޫލަކަށެއް. އެހެންނަމަވެސް، އެ ގާނޫނުގައި 25 ހާސް ރައްޔިތުންނަށް [illegible] [illegible] [illegible] ބަލާއިރު ވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގައި އާބާދީ [illegible] ވާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލާއިރު ވެސް އަޅުގަނޑަކަށް ވެސް [illegible] [illegible] 25 ހާސް މީހުންގެ އާބާދީއަކަށް ނުވަތަ 25 ހާސް ރައްޔިތުންގެ އާބާދީ އެއް އޮތް ތަނެއްގައި އާބާދުކޮށްގެން މެނުވީ ސިޓީއަކަށް ފުރުޞަތު [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] ފިޔަވައި އެހެން ގޮތަކަށް [illegible] ފުރުޞަތު [illegible] ކައިރި މުސްތަޤުބަލުގައި [illegible] ކަމަކަށެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] މިންވަރަކަށް. އެހީ ކޮންމެ ގޮތެއްގައި ނަމަވެސް [illegible] ސިޓީއަކުން ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] މިންވަރަކަށް އެހެން [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންނަމަވެސް، އެހެން ތަންތަނުގައި ވެސް އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކާއި އަދި ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް [illegible] [illegible] އިޖްތިމާޢީ އަދި [illegible] ހުރި މަގުތައް [illegible] [illegible] ގޮތަކަށް ކަންކަން ނުވާން އުސޫލަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ނުދެކެން. ރައްޔިތުން އަބަދުވެސް ބޮޑުވެރިވެ އެ ރައްޔިތުން ކަންކަމުގައި ކުރިއަށް [illegible] އެ ރައްޔިތުންނަށް އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް [illegible]. އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަމާ ހިނގާ 25 ހާސް އާބާދީ އެއް އަޅުގަނޑުމެން ހޯދައިގެން އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ސިޓީ ގާއިމުކުރުމުގެ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންވީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މީގެ ކުރީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] އަދަދު [illegible] ގޮތަކަށް [illegible] ކުދިން އުފަންކުރުމުގެ [illegible]. އެހެންކަމަށްވާނަމަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]، އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި އެކަންކަން [illegible] އެކަންކަން [illegible] އަދި އެކަންކަމުގެ [illegible] [illegible]

މަގުތައް އޮންނަ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު ހުންދުން ވާހަކަދެއްކި ބިލްގައި ވެސް ހުރިހާ ރައްޔިތުންގެ މައްޗަށް މަޖުބޫރު ވެއްޖެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެ އިޞްލާޙު ހުށަހެޅުއްވީ ވެސް. އާދައި ފަރަގުކުރައްވައިގެ ކޮންމެ މީހުންގެ މައްޗަށް މަޖުބޫރު. އެކަން މަޖުބޫރުކުރާއިރު އެކަން ވެގެންދާނީ ކިހިނެއްކަން އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާފަދައިން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑަކަށް އެނގޭ މި ބިލު ގުޅޭ މައްސަލަ އެއް ވެސް ނޫންކަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހަމަ މިއާ ގުޅުންހުރި ވާހަކަ އެއް ކަމަށް ވާތީ އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އާދެ، އަޅުގަނޑު މި ނިންމާލަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެހެންކަމުން މި ޤާނޫނަށް ގެނެވޭ ބަދަލުތައް އަބަދުވެސް އަދި މިނޫން ޤާނޫނުތަކަށް ގެނެވޭ ބަދަލުތައް ވެސް ފެންނަނީ ރައްޔިތުން އެ މައްޗަށް މަސައްކަތްކުރެވިގެން އެއީ ރައްޔިތުންނަށް ހާސިލުކުރެވޭވަރުގެ ބަދަލެއްކަން ނުވަތަ ރައްޔިތުންނަށް ހާސިލުކުރެވިދާނެ ކަމުއްދީގެ މައްޗަށް އޮންނަ ކަމަކަށް ފާހަގަކޮށްލަން ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. އެހެންކަމުން، ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިފާޒު ޤާދިރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މި ހުށަހެޅުމުގައި އަޅުގަނޑު ފުރަން ތާއީދުކުރަން. އެއީ އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަދަހި އެން އައްދުގަރަކައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރުސްދާއި އަބައްކަމާ 10 ހާސް ރައްޔިތުންގެ އާބާދީ އެއް އެއްވަސްކޮށްގެން ނުވަތަ ކައިރީގެ އެހެން ރަށްރަށް ވެސް ބައިވެރިކޮށްގެން ވެސް ސީޓު އެއް ހުރުމުގެ ފުރުސަތު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިގެންދާނެ ކަމަށް. އެއީ ހާސިލުކުރެވިދާނެ އުސޫލެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، 25 ހާސް މީހުންގެ އާބާދީ އަދި އެއްގަމަކަށްވެސް އައްޑު އަތޮޅާއި ގަދު ފިޔަވައި އިތުރު ދިމާއެއްގައި އެކަންކަން ކުރުވަން އެއްވެސް އުސޫލީ މިންގަނޑެއް އެމާ ކަމެއް އަޅުގަނޑު ނުދެކެމި މި އިޞްލާޙަށް ނުދަން ކުރިއަށް އަން ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން، ދެއްވި ފުރުސަތަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް މުއްޠަލިބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله. اسلام عليكم. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ވެސް ޝުކުރިއްޔާ ދެކޭގައި ހަމައެކަނި ސިޔާސީ ދަރަޖަ ލިބެންވާނީ ފަރާތަކަށް ހައްގުވާކަން އެކަށީގެން ނޫން. ދިވެހިންގެ ކޮންމެ އަތޮޅެއްގެ ކޮންމެ ރައްޔިތަކު ބޭނުން ވިޔަސް އެކަން ކުރުވަން މަގު ކުޑުވެން ވިޔަކަށްނުދަން އެކަމުގައި. އެހެންނަމަ ހިތުގައި އަޅުގަނޑު މި އިޞްލާޙަށް ތާއީދުކުރަން. އަދި މިހާރުވެސް ބަގަން މި ގެންނަ އިޞްލާޙަށްވުރެގެން ކަމަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. ބިލުވެސް ދިވެހިންގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޝްރަފު ބައްގު ވިރަގުލި ގުދައިން ގުރަން ހުށަހަޅުއްވި ނުވަތަ ބިރުގެހަކަން ދަނީ، އެކަމަކުވަނީ ކުޑަ ކައިރިއަކު ނޫން. އެހެން ރަށްރަށުގައި ކަ ގަސްވަ އިން ކަ ހަދަދު ކަރުކަން، ރަށްރަށް ގުޅުވަން ހުރިގޮތުން އެމާ މިހިރަން އެގޮތަށް ހަރަދުކޮށްގައި ގުޅަން އަގުހަރުގައި އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެހެން ރައްޔިތުންގެ ވެސް ހިއްސާ އެގައި

އޮތް އެއްޗެއްކަން ދިވެހި ސަރުކާރު ހިންގަވަން ތިއްބެވި ބޭފުޅުން ދަންނަވަންޖެހޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން އަދި އަޅުގަނޑުގެ ނިސްބަތްވާ ދާއިރާ ފަރުސްޓްލޭޑީގެ ދާއިރާ ހިމެނޭ ދާއިރާގައި ހުރި ފިޔާޒު، ރަށްފުސްދު ހިސާބު ބޮޑެތި އެ ސަރަހައްދުން 24 ކިލޯމީޓަރުގެ ނޫނީ 24 މޭލުގެ ދިގު ރާސްތާ އެއް. އެއީ ގޮތްގަނޑެކަށް 30، 40 ކިލޯ މީޓަރު ދިގު ރާސްތާ އެއް. އެބަރޮތް ފަހަރުން ގުޅުވުން. މާލެ އާއި، ވިލިނގިލިއާއި، ގުޅިފަޅާއި އަދި ތިލަފުށްޓާ ދެމެދުގައި ފަޅުން އެތެރެން ހިނގާ ޚަރަދަރަނިވުރި ކެޔޮ ޚަރަދަރާކަން މިދެންނެވި ސަރަހައްދުތައް ފަސޭހަކަމާ އެކު ގުޅާލެވޭނެ. އެހެންކަމަށްވާއިރުގައި މާލެ ހިމެނޭ ސަރަހައްދުން އިސްކަންދެވިގެން މާލެ ތަރައްޤީކުރުން ގޮތަށް ހުސް ނޫނީ އުތުރު ސަރުކާރު މިދިއަން ޖަޒީރާ ހަރަދުކުރުމަން ސަރުކާރުން ވިސްނާފާ ވިސްނުމަށްވުރެ ރައްޔިތުގެ އެހެން ސަރަހައްދުތައް ތަރައްޤީކުރުމުގައި އިސްކަންދީގެން ހަރަދުކުރުން އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން. ބިމުގެ ތެރޭގައި ހަރަސް، މި ހޮސްޕިޓަލު މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަސައްކަތްކުރެވުނުގައި ވާއިރުގައި ހޮސްޕިޓަލު މާނަކުރުމުގައި ހުރި މަސައްކަތަށް ފެނެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަފެނޭ. ބަޖެޓްގެތެރޭގައި މިއަދު ހަވާލު ނޫނުގައި ވިއްލުގައި އިން އަތިރިކޮޅުގައި ވަރަށް ބަހައިގަތް ވިއްލުގައި އޮތީ ގަރާސް އަދި ވިޔަސް އެހެނެއް ގެނައިފިއޮތް. އެއީ ހުރިހާ ހޮސްޕިޓަލުގައި ނޫނީ ހުރިހާ ހޮސްޕިޓަލުގައި އެ ބަޔާ އެއްގޮތް ފަހަރު ގޮތުން ސަރުކާރުގެ ދާއިރާތަކުން މިނިސްޓްރީތަކާއި އެހެން ވުޒާރާތަކުން ކަންތައްތައް ކުރައްވާއިރުގައި ކައުންސިލްތަކަށް ގުޅިގެން ކަންކަން ހިންގަވާއިރު އެކަން ކުރައްވާނީ މަޝްވަރާކޮށް އިދާރާގެ ތަރައްޤީގެ ދުވަސްތަކުގައިކަން ގާތުން. ނޫނީ މަޝްވަރާ އިދާރާގެ ޤާނޫނީ ވެރިކަމާ ގުޅުވައިގެން. އެއީ ހުރިހާ ރަށެއް އަދި އެއް ކަމުގައި. ކައުންސިލް މަސައްކަތް އަދި ތަރައްޤީގެ ހިންގަވާ ބައްޔަކަށް ނުވާނެ ވަރަށް ހިތާމަކުރާ ކަމެއް ނޫން. ޤާނޫނީ ވަޒީފާ ކަރުދާސް ހިންގަވާ އިދާރާގެ ގޮތުން ގުޅިގެން ހިނގާނީ ނޫނީ ސަރަހައްދު ފަހަރަށް ކަނޑާ ހިމެނޭ ތެރޭގައި މީހުން. އެއީ ހުރިހާ ރަށް ތިބި މީހުން. ކަނޑައެޅިފައި ވަނީ، ހުރިހާ ހުރިހާ ރަށް ޤާނޫނީ ޤާނޫނުން ހިފެހެއްޓުމަށް ހުރިހާ ރަށެއްގެ މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ކަމުގައި ވަނީ. ކައުންސިލްތަކުގެ ތެރޭގައި ނުގެނެސް ކަމާއި ބެހޭ ވުޒާރާތަކާއި، ބަލަހައްޓަން އިދާރާތަކުން ވެސް ކައުންސިލްތަކާ ޤަވާޢިދު ކައުންސިލްތައް ގުޅިގެން ހިނގާ ކައުންސިލްގެ ދާއިރާތަކާ ގުޅިގެން ހިނގާއިރު ގައި ހުރި ކަމެއް ކަމަށް ދެކެން ކައުންސިލްތަކުގެ ވިސްނުމާ ވިސްނަން ރައްޔިތުން ކައުންސިލުގެ ދާއިރާގައި ޤާނޫނު ކުރިމަތިވާ ކަމެއް ނޫނެކެވެ. ހުރިހާ ރަށަކަށް ބޭނުންވާ ބަޖެޓު ހުރިހާ ކައުންސިލުތަކަށް ތަކެތި ތަރައްޤީކުރުމަށް ދިނުމާއެކު. ކައުންސިލްތަކަށް ބަޖެޓު ލިބުނު ހުރިހާ ރަށެއް ގޮތަށް، މިހާރު ކައުންސިލް ބަޖެޓުގެ ބެލުމަށް ވަރަށް މަސައްކަތްކުރަމުން. ދެ ކައުންސިލްތަކާ ދުވަހު ތިބުނު، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ފެށުމުގައި ފަރުމާކުރުމަށް ފާހަގަކުރަން. އެހެންކަމުން އެކަމުގައި އަޅުގަނޑު ކައުންސިލްތަކަށް މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަން ބޭނުންވަނީ ހުރިހާ ރަށްރަށުގެ ސްކޫލުގެ ރާއްޖޭގެ ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް ދެވޭ ޢިމާރާތް ބިނާކުރުމާއި ތަރައްޤީ ކުރުމުގެ ރާއްޖޭގެ ރަށްރަށުގެ ބޮޑެތި ދުވަސް ދުވަހު ފާހަގަކޮށް ސްކޫލުގެ ޢިމާރާތް ބިނާކުރުމަށް. މި ކައުންސިލްތަކަށް ހިންގުމުގައި ނޫނީ

މި ޤާނޫނު ފާސްކުރުމުގައި މިއީ ކައުންސިލުތަކަށް [illegible] ކަންތައްތައް ޤާނޫނުގައި މިއޮތީ [illegible] ކަނޑައެޅުއްވައިދެއްވަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އުނދަގޫ ކަމެއް ރައްޔިތުން އިޚްތިޔާރުކުރުން [illegible] އެ ބޭފުޅުންގެ، އެ ރައްޔިތުންގެ ޝަރުކަތާ އެކަ ކުރައްވާ. ކައުންސިލުތައް ނުހިނގައިގެން [illegible] އެބަ ދައްކަވާ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭނެ މާ ބޮޑު ކަމެއް ނެތް. މިތަނުން އަދި [illegible] އެ ޤާނޫނު ފާސްކުރުމުގައި ސަރުކާރު ހިންގަވަން ތިއްބަވާ ބޭފުޅުން އެ ފާސްކުރާ ގޮތަށް މިއަދު އޮތީ އެކަން ކުރެވެން. އެހެންކަމާ އެކީގައި ސަރުކާރުން އެބަ ޖެހިވަޑައިގަންނަވާ މިހާރު ވުރެ [illegible] އެއްބާރުލުން ކައުންސިލުތަކަށް ނޫނީ ރައްޔިތުންނަށް އެއްބާރުލުންދިނުމުގެ ސިޔާސަތުގެ ތެރެއިން ސަރުކާރުން ބޭނުންވާ ކަންތައްތައް ވެސް ކުރެވޭތޯ ބައްލަވަން. [illegible] [illegible] ހިފެހެއްޓުމަކީ މައްސަލަ އެއް ނޫން. [illegible] [illegible] [illegible] ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި [illegible] ހުރި ތަކެތި [illegible] [illegible] ނޫނީ [illegible] [illegible] ވާހަކަ. އެ [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން [illegible] [illegible] މި ޤާނޫނު، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެހެންނަމަވެސް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވާހަކަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތްކުރައްވައިގެން. އެ ކައުންސިލުތަކުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެ [illegible] ވެސް [illegible] [illegible].

ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

السلام عليكم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ މި ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙު ގެނައުމަށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] ހުށަހަޅުއްވައިގެން [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ބަހުސްކުރަމުން ދާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީ ފަރާތްތަކުން ބޭނުންވާ ގޮތަށް މި ބިލަށް ގެނަ އިޞްލާޙުތައް މި ދަނީ ގެންނަމުން. އެހެންނަމަވެސް މިއަންނަ ބަދަލުތަކުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭ ރައްޔިތުންގެ ބާރުތައް ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ބިލު އަޅުގަނޑުމެން [illegible] އެއީ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން މި ދަނީ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] މިދަނީ [illegible] [illegible] ދަރަޖަ

ދޫން މިންގަނޑުތަކާ ބެހޭ ގޮތުން. އާދީ، 10 ހާސް މީހުންނަށްވުރެ ބޮޑުތި އާބާދީތަކުގައި ސިޓީ ހެދޭން ގޮތަށް މި ބިލު މިގޮތަށް ބައެއްޗެހިތަކުރަމުން މި މީގެ ސަރަޙައްދުން ކޮންކަރަމާ ކުރިއެރުންތަކާއި ލިބިގެންދާނެ ކަމުއެކޭ މިއީ ސުވާލު އުފެދޭ ކަމެއް. އާދީ، އަހުލުވެރިންނަށް ފެނިގެން މި ދަރަނި ސިޓީ ހެދުމަށްޓަކައި ނަގާއެވެ ސިފައިގައި ނަގާއެ ދޫ ތަން އަހުލުވެރިންނަށް ފެނިގެން މިދަނޑި. ދޫން ހަމަ އެއާއިއެކު އެ ތަންތަނުގެ މީހުންތަކަކަށް އިންތިޒާމުކުރެވިގެން ދާ ތަން. މިއީ ސިޓީ ހެދުމުގެ ނޫން މީގެ ބޭނުމަކީ. މީގެ ބޭނުމަކީ ރައްޔިތުންނަށް މިހާރަށްވުރެ ރަނގަޅު ގޮތުތަކާއި ހޯދައިދިނުން. އެކަމުގެ ހާސިލުވެގެންދާނެ ނުދާ މި ފޯރުކޮށްދިނުން. މިއަށް ކޮންމެ ބަދަލެއް ގެނައި ކަމުގައި ވިސްނަވާލެވޭ. އަހުލުވެރިންނަށް އެބަ އެއްގޮތަކަށް ސިޓީއާކަން ވެލާ އެކު އެއްޗެއް ދަރަޖަ ކިޔާ މިންވަރަކަށްކަން ފެނިވެގެންދާނެތީއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އަހުލުވެރިންނަށް ފެނިގެން މި ދަރަނި ހަމަ ހަމައަށް މިކަންކުރުމަށް ހާ ތަން. މިއީ އަހުލުވެރިންނަށް ބޭނުންވާ ގޮތެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް 10000 އާބާދީ އޮންނަ ތަނެއްގައި މި ފުރުޞަތު ލިބިގެން ދިއުމަކީ އަހުލުވެރިއާއި އަހުލުވެރިންގެ އަދި ތިމާވެށީގެ ދާއިރާގެ އިޤްތިޞާދީ ފުރުޞަތު މުޅިއެކުގެ މުސްތަޤްބަލް ވެސް ބޭނުންވާ ގޮތް. އެއީ އަހުލުވެރިން ބޭނުންވާ ތ.އަތޮޅު ސިޓީއަކަށް ހަދަން. މިބިލު މިގޮތަށް ފާސްވެއްޖެ ކަމަށް ވާނަމަ، މި އިސްލާހު ފާސްވެއްޖެ ކަމަށް ވާނަމަ ތ. އަތޮޅުގައި މިކަން ކުރެވޭނެ. އެކަމަކު އަހުލުވެރި ބޭނުންވަނީ ތިމާވެށި އެއްގޮތުގެ ހިފާ ވަށައިގެން މިކަން ހިންގާކަށެއް ނޫން. އެއް ފަހަރެއް އަދި ހާލު އަހަރެ ފަހަރަށް އެދޭނީ ފަރުބަދައިގެން ޗާރި ވަށް ނުލާ. މި ހިއްޔަ ކަރިސްއްޗޭ. މިއީ ކުރީގެ ސަރުކާރުން ވަރަށް މާތޮ މަޝްވަރާގައި ރަނގަޅު ފުރުސަތުގެ ދަރުން ކުރަން ނިންމާފައި އޮތް މަސައްކަތެވެ. އެހެންނަމަވެސް ތިމާވެށި ބަހައްޓާ ތަކުގެ އަނދުން އެޑުވަރޓައިޒްކަމުގައި މިގޮތަށް ދަރުކާރުގެން މިތާ އިންތިހާ ދަރުކާރުގެން މި ސަރުކާރުން މިކަން ކުރުމުންދަނީ ކޮންގޮތަކަށް ހެވެ. 79 ހެކްޓަރު ހިއްކާން އިންތިޒާމުކުރަން 40 ހެކްޓަރު ހިއްކާ އެ ވެސް ހަމައެއް ނުވޭ. ރާޅުއަގަން އަހުލުވެރިން ދީ މީހުން ދަން މި އުޅެނީ. އެވަރު ވެސް ހަމަ އެއް ނުވޭ. ހަމަންޏާއިރުގައި އެ ތަނުގެ އުސޫލުން ވެސް ހުރި މިހާރު އެންމެ އާދައިގެ ރަށް އަންނައިރު ވެސް އަރައިގެން އަށްއެ ފަރާތަށް ދަނީ ޖެހިލުމުއް ނުވި ފައިބައިގެން މި ދަނީ. މިގޮތަށް ހިއްކާކަން އަހުލުވެރިން ބޭނުމެއް ނުވޭ. އަހުލުވެރިން ބޭނުންވަނީ މީހުން ދިރިއުޅުމާ ގޮތަށް އެކީ އެކަށީގެންނާއި. އަހުލުވެރިޔާ މި ވާހަކަ ދެއްކީމަ އަހުލުވެރިޔާގެ އަށް ކުރިން ދުވަހަކު އަހުލުވެރިޔަށް މަޖާލުގައި ގޮތަށް ވެސް މި ވާހަކަ ދައްކާ. އެހެންކަމުން މިއަދު އެއްބަސްވެފައި މިއީ ރަނގަޅު ވާހަކައެއް. މިއަދު އެއްބަސްވެފައި. ތިމާވެށި ރައްކާތެރިކަން ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކަން. އަހުލުވެރިންނަށް ބޮޑު ހުވަފެނެއް ދައްކައިގެން މި ސަރުކާރުން މި ކަންތައްތައް ކުރަމުން ދަނީ އެއްކަލަ ޖަހައިގެން ދައްކައިގެން. ތިމާވެށީގެ ޖަހައިގެން އަޅަން. ކޮންއިރަކުންތޯ؟ އަހުލުވެރިން ބޭނުމެއް ނުވޭ އެކަކަށް ޖަހައިގެން އަޅާކަށެއް. އަހުލުވެރިން ބޭނުން ވަނީ ފުރުޞަތު ޤާއިސްތިކާރުގެ އެއަރޕޯޓެއް. އަހުލުވެރި ކުރިން ވެސް މި ތަނުގައި ދެއްކިން އެ ތަނުގައި ޤާއިސްތިކާރު އިންނަ ހަމައެކަނި ފުރަތަމަގެ 2 ފުރަތު ޤާއިސްތިކާރުގެ ތަންފީޛު މި ހިއްޔ. ދުން ފުރަތަމަ ދުރުން ފައިބަން މި ޤާނޫނީ

ކޫދަރު ދެ ފަހާރުމުން. މިގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ތަރައްޤީ ބޭނުމެއް ނުވޭ. މި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން އެއަރޕޯޓު އަޅާކަށް ބޭނުމެއް ނުވޭ. މިގޮތަށް ސިޓީ ހަދާކަށް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމެއް ނުވޭ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާ ކަމެކޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ހާމަކުރަނި އުސޫލުގެ ތެރެއިން ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންވީ ރައްޔިތުންގެ ބާރު ރައްޔިތުންގެ އަތްމަތިން ދިމާވާ ރައްޔިތުންނަށް އަސަރުކުރާ ކަންކަން ގޮތް ހަމަޖެހިގެންނެއް ނުވޭ. އަޅުގަނޑު ކުރިން އޮންނަނީ ކޮންމެވެސް ބަދަލެއް ގެނައުމުގެ ކުރިން ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދަން. މި ވާހަކަ ދެކެވުނު އިރު ހޯދަން ޖެހޭ ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު. މިހާރު 5 އަހަރުދުވަހު ހިނގާދިޔަ ގޮތަށް ބަލާއިރު ނުވިސްނާ. ރައްޔިތުންގެ އިޚްތިޔާރަކާ ނުލައި ކަންތައްތައް ކުރިއަށް ގެންދެވޭތީ މި ވޭނީ. ހުރިހާ އެއްޗެއް ބާޒާރަށް ނިކުމެ ހަމައެކަނި ފައިސާއަށް ބަލައިގެން ކަންކުރެވިއްޖެ. މިހާރު މިހިރީ ސިޓީ އެޅުމުގެ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ހަރުކަށިކޮށް ބުނަން މި ސިޓީ ނުހަދާށޭ. އަޅުގަނޑުމެން ނުހަދާ ސިޓީ ޖާގަ ދޫކޮށްލުމަށް ދިފާޢުކުރަމުންދާނަން. ޖާގަ އޮތް ބިމެއް ކަނޑައެޅުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަން އޮތީ. އަޅުގަނޑުމެން ސިޓީއާއި ގޯތިތަކުގެ ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ރަށް ބޭނުމެވެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ސިޓީއާއި ބޮޑު ބިމުގައި މި ތަނަށް ފުރިހަމަ ވިސްނުމެއް މާލެއާއި ވިލިނގިލި އާއި ސިޓީ ގުޅުވައިދޭ ކަމަށް. މި ކަންކަމުގެ ވާހަކަ ދައްކަން ޖެހޭ އިރު އިސްލާމީ މި ބަލަހައްޓާ ކަންތައްތައް ވަކިކުރެވޭ. ކަންކުރާ ގޮތަކީ ސިޓީގެ ބޭނުމެއް ބުނަނީ. ޖާގަ ހުރި ވަކިވަކި ބިން ބޭނުންކުރުން ކަށަވަރުކޮށްދިނުމަކީ މި ކަމުގެ މައިގަނޑު ބޭނުން. ސިޓީގެ ބަދަލުގައި ބިން ހޯދަން. އެކަން ކުރެވޭނެ ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު އިވުނު ގޮތުގައި ސިޓީއަކީ ހުޅުމާލެ އެކަނި ނޫނޭ. ފުރާވަރު ސިޓީ ހުރި ގޮތް ބަލާއިރު މި ވާހަކަ މިއަދު އަދި ނުދެކެވޭ. ގޭބީސީ ހަމައެކަނި ހުޅުމާލެއަށް. ގޯތި ހުރި ގޮތަކުން ނުހުންނާނެ. އެއާއި ސިޓީއަކާ ބޭނުމުގައި އިސްލާމީ ދީނާއި ހަވާލުވާނެ ބިމެއް ނުލިބޭ. ސިޓީ ކުރި ގޮތަކީ. ގޯތި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ހިނގައިގެން. މިއީ ބަލައިލާ. މިހެން ވެގެން އަޅުގަނޑުމެން ވިޔަފާރީގެ އަސްލު ވިސްނާލަން. ބަދަލު ކުރަން ޖެހޭ އެއް ނުވާ ސިޓީއަކަށް ވަކިކުރެއްވުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން އުޅެން އެއްބަސްވެއްޖެ. އަޅުގަނޑުމެން މި ބިންގަނޑުވެރިން އެބަ ބުނޭ އަދި ގޯތިގޯތި. ގޮތުން އެ ބަލަހައްޓާ ސިޓީގެ ބަދަލަށް ދަތި. އަޅުގަނޑުމެން އިތުރަށް ނަގަން ވިސްނުމަށް މި ގޮތަށް ކުރަނީ. އަދި ވަރަށް ހިތްހަމަޖެހުން ދިމާ ކަމެއް މިއަދު ނުދިމާ. 10 ހާސް އާބާދީ އެއް އޮންނަ ބަޔަކަށް އެބަ ފުރުސަތު ލިބިގެން ދެ ސިޓީ އެއް ހެދިން. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ގޮތަކަށް މިކަމާ ނުލިބުނީއެވެ. އަޅުގަނޑު މިކަންކަމުގައި ފުރަތަމަ ދަރަނި ކަނޑައެޅުމުގައި އެ ބިންގަނޑުން މި ފުރުސަތު ދިނުމަށް ގޮތް ފަހިކޮށްދިނުމުގައި އެއީ ނުކުރާ ބަދަލުކުރެވުނު ސިޓީގެ ދަރަނި އެ ބިމަށް ދޫކުރަން.

ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް މި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މިވާ އިސްލާހަކީ އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރިހަމަ އަށް ތާއީދުކުރާ އިސްލާހެއް. އާދެ، އެއްގޮތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ތާއީދު މި ކުރަނީ ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވިދާޅުވި ކަހަލަ ސަބަބުތަކަކާ ހުރި އެއް ނޫން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އެއްވެސް ހިޔާލެއްގައި މި ސިޓީ ކައުންސިލްތަކަށް ބާރުދިނުންކަމަށް ނޫން ދެކެނީ. އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވަމުން ގެންދިޔަ ވާހަކަ އަކީ އަދި އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އެ ދަރަޖަ އަށް ދެވޭވަރަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ކައުންސިލްތަކަށް ބަޖެޓުވެސް އަދި އެއް ނޫނޭ. އަސްލުގާ ބަޖެޓުވާން ކަމުގެ އުއްމީދެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނެތް މިއިން ދުވަހެއްގައި. އާދެ، ކައުންސިލްތަކަށް މިފަދަ އަޅުގަނޑު މި ތާއީދު މި ކުރަނީ މި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އެކަމު ގޮތުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ މިހާރު މި އިންތިޚާބުކުރެވިފައިވާ އެތައް ފަހަރަކު ކައުންސިލަރުންގެ އުޖޫރަ ހަމަވާކަހަލަ ދިނުން އަނގަ އިންތިޚާބުތަކުން އެއީ އަޅުގަނޑުމެން މި ބޭނުންވާ ފަދަ ދަރަޖައަކަށް ދީނުގާކަމަށް ބޭނުން މި ވަނީ. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން ހާދަ ވެސް ދަންނަވަމުން ގެންދިޔައީ ސިޔާސީގޮތުން ވެސް ސާފު ބޭނުމާއި، ސަރުކާރާ އެކުގައި އަދި ރަށުގެ މަގުމަތި ވެސް ހުރިހައި އަދި ބަނދަރުތަކެއް ވެސް ހެދިފައި، ދަނޑުވެރި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވިދާޅުވި ފަދަ ތަރައްޤީގެ ކަންތައްތަކާއި އެ ތަފާތުން ލިބުން ހުރި އެ ފެންވަރުގެ ސިޔާސަތުގެ ދަރަޖަ އަށް ކައުންސިލްތައް ހުރިވިޔަސް ބޭނުންކަން ސިޔާސަތުގެ ދަރަޖަ ތަރައްޤީކުރެވޭނީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ދަނޑުވެރިކަމާއި ވާހަކަ. އާދެ، ކައުންސިލަރުންގެ ކަންތައްތައް ސާކް ސަމިޓް ބޭއްވުން ނިންމުމާ ގުޅިގެން ބައެއް ކަހަލަ މުހިއްމު ތަރައްޤީގެ ބައެއް މަޝްރޫޢުތައް ހިންގަވަން އެބަ ނިންމަވާ. އަދި އެއްވެސް ކަމެއް އަދި އަޅުގަނޑުމެން ރަނގަޅުން ފެންނަން ނެތް ކަމުގައި ވިޔަސް. އާދެ، އެހެ އިއްޔެގައި އަޅުގަނޑުމެން ޑީބީއާރުތަކާ ކޮމިޓީގައި މަޖިލީހު ވެސް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އިތުރަށް ބާރުތަކެއް ދީފި ފުވައްމުލަކުގައި ވެސް ހުރިހާ އެބަ ފެންނަނީ އަހަރު މި ހިސާބުން މިދާ ދުވަހު މިއަހަރު ތަރައްޤީކޮށް ވާ އާދައިގެ ބަޖެޓަކީ މާ ބޮޑު އެ ވިދާޅުވާ ބަޖެޓު މަޖިލީހުން ނުބަލައިގަނެވޭން މަޖިލީހުގެ ވަޒީފާތަކުގެ އަދި ވާނީ ބަރާބަރު ފިޔަވަޅަކާ އެހާ ކަމެއް ވަންތާ ހިތާމަ އަކާ ދީ. އެކަހަލަ ދަށް އުސޫލު ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަށީ މި ޖެހޭ. އާދެ، މިހާރު އެއަރޕޯޓުގެ ވާހަކަދައްކާއިރުގައި އެއަރޕޯޓާ އަޅުގަނޑުމެން ނިޔާލަތަކަން ބޮޑު މިއަދު ބޮޑުފަދައިގައި އެހެން މުހިއްމު ހެދުމަށް

ބަޖެޓުގައި ފުވައްމުލަކަށް. މި ޓުކަރް ކައުންސިލު އިންތިޚާބު ބަދަލުވެގެން އައިރުގައި ޖަނަވަރީ މަހު އަޅުގަނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުން 25ވާ ތާރީޚުގައި ކުއްލިއަކަށް އެއަރޕޯޓު ހުޅުލޭގެ މަސައްކަތް ފައްޓަވަން އިފްތިތާހުކުރައްވާ އެ ތަނަށް ވަޑައިގެން އެ މަސައްކަތް ފެއްޓެވި. އެހެންނަމަވެސް، ރިޔާސީ މިހާރު ކަންތައް ވެގެން ގޮސްފައި އޮތީ. ދުނޫ ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާއްމު ގޮތެއްގައި އެ ކަންތައްތައް އަރުވާލެއްވުން ވަރަކުރުޑް ދައްކާ ބިދޭސީން މިހާރު ވެސް އެ ވިޔަފާރި ނޫ ކުލައިގެ ދިރާސާ އަނެއް ކަމެއް ކުރިއާ. ވިޔަފާރިއެއްގައި އިއްޔެ އެއީ އެއަރޕޯޓުގެ މަސައްކަތް އެއްކޮށް ހުއްޓާލި އެ ތަނުގައި މަސައްކަތްކުރަމުން ދިޔަ މުވައްޒަފުން ގެއަށް ފޮނުވާލާފައި. ބަޖެޓަކީ މިއީ. އެއްވެސް ހުރަސްގައި އެއްވެސް ފަހަރު ދިރާސާ ކަންތައް ކުރީ ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން ދިޔައީ އެއަރޕޯޓު ހުޅުވަން ވެގެން ތައްޔާރުވެގެން ދިޔައިރުގައި ބަރުސާއި ފަހުމި ކަލޫހުގައި ސިޔާ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ކުލައިގައި އެ ތަނުގެ ދިރާގައިތް ވެސް ޖެހުނު އެހެނިހެން މިންވަރަށް ވެސް ބެއްލެވިނީ އެ ކުރެއިން. އަނެއްކާ އެތަނަށް އާއްމު ގޮތެއްގައި ދަތުރުތައް ވެސް ދުއްވި ބާޑް މީހުންނަށް. އެހެންވީމާ، މިއަހަރަ ގޮތަކަށް ކަންތައް ފައްޓަވައިގެން ގެންދެވިއިރު އެހެންނަމަވެސް، ފެއްޓެވިއިރު ކާވައިތް އެ ރަހައި ފަރާތުންވެފައިވާކަމަށް ދާއިބަވަ ރަރަހަކަށް ވާހަކަގައި އެ ރަށުގައި ކުރި ތަރައްގީވެރިކުރުގެ ގާތްގަނޑަކަށް 80% ތަރައްގީ އެއްޗެހީގެ މަސައްކަތްކުރާ ސަރަހައްދަކީ އެވެ. އެ ސަރަހައްދުގައި ހުރި ގަސްތަކާއި އަދި އެ މަސައްކަތްކުރަމުން ގެންދިޔަ މީހުންނަށް އެ ފުރުޞަތުދެއްވުމުގެ ގޮތުން ކުރީގެ ސަރުކާރުން ވެސް ތަޢާރުފުކުރައްވާ ނިޔަމަވަރި ވެސް އެތަން ބޭއްވެވި އެއަރޕޯޓު ހަދަން ދަރަނިނެގުން އެ މަސައްކަތްކުރާ މީހުންނަށް އެ ފުރުޞަތުހޯދައިދިނުމުގެ ބޭނުމުގައި. އެހެންނަމަވެސް، ކުއްލިއަކަށް މި ދުސްތޫރުވެސް އިންތިޚާބު ބަދަލުވެގެން އައިމަ އެ އެއަރޕޯޓު ހުއްޓުވުމުގެ މަސައްކަތް ފެއްޓެވި ސަތާރަ ސަވިޔަށް ނިންމުވުމަށް ވިދާޅުވެފައި. އެހެންނަމަވެސް، ރިޔާސީ މިވީ. މިދިޔަނުވިހަން ހިއްޔުވ ހިން ފެނިގެން އެ މަސައްކަތް ގައިމުވެސް އަޅުގަނޑަށް އެނގެނީ މުވައްޒަފުން ގެއަށް ފޮނުވާލާ އެ މަސައްކަތް ހުއްޓާލައިފިން. އެހެންނަމަވެސް ތޫނުގައި މީޑިއާ އިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގިގެން ދިޔައީ އަނެއްކާވެސް އެ މަސައްކަތްކުރުން އެޖާ ކަމަން ވާހަކަދެއްކެވިގެން އެވުރުދަ. އެހެން ހުރެގެން ކުރިއަށް ގާއްސަވިއާ ރިތަނެއްގާ ވެސް ރަނގަޅު. އެހެންނަމަވެސް، ބަޖެޓަކީ މިދިޔަނުރުވިހަން އެ މަސައްކަތް ހުއްޓިރަތްގައި މިހާރު ދެ އަހަރު ފުއްދާފައިވާގައި އޮތީ މުވައްޒަފުން. އަދި، މިކަހަލަ ގޮތަކަށް ކަންތައް މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، ކޮންފަރެންސް އަޅުގަނޑު ދަރުންނަރާވަރަން މިއުޅެނީ މިހާރު ހުރަސްއަޅުއްވާފައި މިއާތު އިސްތިޢުފާ އަޅުގަނޑުމެން ތާއީދު މި ކުރަނީ ހަމައެކަނި ފުވައްމުލަކަށް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން ކުރީން ވެސް ބުނުން ވަނީ އެ ބައެއް އިސްރާފުވެރި ފެންވަރުން އެ ގާހަކުރުއްވު ގަޑައިން މި ފެންވަރުގެ ޚިދުމަތްތައް ތަރައްޤީއަކަށް ފޯރުވަން ހުރި ތަންތަނަށް އަތާފިށް ގަމުންނަރުއި އެހެނިހެން ގޮތްގޮތުން ތަރައްޤީ ގެނެވަން އޮތީ ތަންތަނަށް ތަރައްޤީ ގެނައުން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ވަރަށް ބާރަށް ބޭނުންވެގައި އޮތް ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން އެހެން ތާއީދުކުރާ ކަންތައްތައް. އަޅުގަނޑުމެން ކުރީން ވެސް ދަންނަވަމުން މި ގެންދިޔައީ އެ

ފެންވަރަށް ކަންތައް ނުގެންދެވޭތީ ގޮތަކަށް ހަމައެކަނި ނަމެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމެއް ނޫން ސިޓީ ކައުންސިލަކަށް ދޫކުރަން. އާދެ، ދެން އޭގެ ތަފްސީލުތަކާ ބެހޭ ގޮތުން އެއަރޕޯޓް ނޫން. މިހާރު ވެސް އެބަ ބޮޑު އެމް.ޑީ.ޕީ އިން އަދުލު އަޅުގަތީ ޕްރޮޖެކްޓުތަކާ ތަރައްޤީގެ ތަރައްޤީއާ ތަރައްޤީގެ ހިންގުމުގެ ދައުރު ޕްރޮޖެކްޓު އޮވޭ، ހައި ސްކޫލް ޕްރޮޖެކްޓުން އެ ހިންގުމުގެ ދައުރާ. އާދެ، އޭގެ އިޖުރާން ކުރިއަށްދާ ވެސް ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގައި އޮވޭ މިދިޔަދުވަހު ފަދަ ތަރައްޤީގެ ސިޔާސަތު. މާ ރަނގަޅު ހިންގުމާ ދެވޭ ޕްރޮޖެކްޓު ސެކްޝަނަށް ހިސާބު އެހެން ކުންފުނިއެއް އޮވޭ. އެހެންނަމަވެސް، ޖަޒީރާތަކާ މި ތަރައްޤީކުރާ މިހެންނެން މިދިޔަދުވަހު ފުރައިވެޓްކުން އެ ކުރިއަށްދާ ތަރައްޤީކުރުން އަނބުރާ މި އެ ތަރައްޤީގެ ހިންގުމާ ދޭ ކުންފުނިތަކާ ވަކިން ބަލައިގަތުމުގެ ރަނގަޅު އިންތިޒާމެއް ނެތި މިއަދުވެސް އެ ހިންގުމާ ދައުލަތުން ގެންދަވަނީ. ކުރިން އަންނަ މިހާރު ބޮޑެތި ޕްރޮޖެކްޓު އަދި ހުންނަނީ. ކުންފުނިތައް ކުރިން ބިލްޑް ގެންގޮސް ބޮޑެތި ގެންގޮސް ފުރުސަތުގެ ކުރިއަށް ނުދާ. އެހެންނަމަވެސް މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މަޝްވަރާ ދިވެހި ބޮޑެތި ޕްރޮޖެކްޓު ހުރިހާ ހަރުދަނާ އިން ފުރަތަމަ ހަމައެކަނި ތަރައްޤީކުރުން އަހަރު އަދި ތަރައްޤީ މިހުނަރު ކުރިން ބިލްޑް ހޮޓަލް އިންޑިޔާގެ ހަރަދުކުރުން. އެހެންނަމަވެސް މިހާރު ވެސް އަހަރު އިން ތަރައްޤީކުރަން ދިރުމަށްދެނީ މިޖެހޭ ބޮޑު ކުރިން ބޮޑު ބޮޑެތިވާ މިހަކު ކުރިން ބޮޑު ޕްރޮޖެކްޓް އަރަން. އެހެން ބޮޑު އެ ފުރުސަތުގެ އަދަދު ހަމަވަނުން އެކަ ގޮތަކަށް މި އޮންނަނީ. އެއްވެސް ކަހަލަ ރަނގަޅު ނިޒާމު އިންތިޒާމުތަކެއް ހުރިން އޮތް ގޮތުގައި ނޫން އެއީ އެއް. އާދެ، ކުންފުނިތަކެއް މިދިޔަ ފަދަ ހިންގުމަކީ މިހާރު ތަރައްޤީ ކުރަމުން ދަނީ ޖަލްސާ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް އެއްބަސްވާ ސިޓީ ކައުންސިލްތަކާ ހަވާލު އަޅުގަނޑުމެން ދާއިރާތަކުގެ މި ފަދަ ހިންގުމުގެ ފެންވަރު ތަރައްޤީކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި އެކަމާ ބެހޭ ބަދަލު ވެސް ދާއިރާތަކަށް. އާދެ، ކައުންސިލަކަށް ނިންމާލުމުން ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ވެސް ސިޓީ ކައުންސިލަކަށް ބާރުދިނުމަށް. އަދި މިހާރު ވެސް ބާރުދިނުމަށް. އަޅުގަނޑުމެން ބާރުދިނުމަށް ބަޔާން ސިޓީ ކައުންސިލެއްގެ ގޮތުގައި ކައުންސިލެއް ލިބިގަތީ. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާ ހިސާބުން 30 މިނެޓުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅެއް އަޅުގަނޑު މެންބަރުންނަށް އަރުވަން. 1 ޖަހާއިރު ދެން ޖަލްސާ ފެށުމަށް ފަހު ކުރިއަށް ގެންދާނީ ވޯޓު އެޖެންޑާގެ މި އައިޓަމުގައި މިއޮތް ކަންތައް. ޝުކުރިއްޔާ.

[ހުސްވަގުތުކޮޅު 12:30 އިން 13:00 އަށް]

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ހުސްވަގުތުކޮޅަށްފަހު ޖަލްސާ ކުރިއަށް ގެންދަން އަޅުގަނޑު މި ވަދަނީ އެޖެންޑާ ނަންބަރު 13. އިތުރު އެހެން މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް މި ގެންދަނީ ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިފާޤު މުފީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ބިލުގެ ބަހުސް. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލްފާޟިލް އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ އަށް.

ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިފާޤު މުފީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ [illegible] މި އިޞްލާޙަކީ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ތަރައްޤީއާއި ކުރިއެރުވުމަށްޓަކައި އަދި ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ލާބައާއި މަންފާއަށްޓަކައި [illegible] ހުރި ނިޔަތެއްގައި ހުށަހަޅާފައިވާ އިޞްލާޙެއް ކަމަށް [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] މި އިޞްލާޙަށް ތާއީދުކުރަން. އެހެން [illegible] ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ [illegible]

ކަމަކުން އެ ބަލާއިރު މުސްތަޤްބަލަކަށް ހުރުމަކުން ސިޔާސީއެއް ގައުމުގައި އެ ރަނގަޅުގައި. ކުދިކުދި ކުރެވޭ ޙަރަކާތް ނުވަތަ ޤައުމަށް ބޮޑު ފައިދާއެއް ލިބޭ ބައެއް ކަންކަމުގައި ސަރުކާރުން ބަލާ ބަލާ ސަމާލުކަމާއި ގަސް، ރާއްޖެ ދެމެހެއްޓުމަށް، އެންމެ ބޮޑު ކަމެއް ނިންމުމުގައި ފަރާތްތަކުގެ ބޭނުން ހިފުމަށް ދާއިރާތަކުން ރައްޔިތުން ބަހައިލުމަށް ބަރުގެ ޖަމާޢަތްތަކާއި ގުޅުން ބަދަހި ކުރުމަށް ހިތްވަރު ދޭ ނުކުތާތަކެއް، އިސްލާމީ އަގީދާ ދީނާއި ތާރީޚާއި ފިކުރާއި ސަޤާފަތާއި ގުޅިފައިވާ ހަމަތަކުން ދިވެހި ގައުމު ރާއްޖެއަށް އެނގޭނޭ ގޮތަށް އެ ގޮތުގެ ސިފަތަކުގެ ފަރުވާ އަޅުގަނޑުމެން ހޯދަން ބޭނުންވާނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހި ސަގާފަތާއި ތާރީޚާއި ގަޑިއަކުގެ އަމަލުތަކާ ގުޅޭ ކަންކަމާއި ދިމާލަށް ބަލާ، ފަރާތްތަކުން އަހަރެމެން ރައްޔިތުން ސިޔާސީ ކަމުގައި ވިޔަސް ބަދަލު އަންނަ ބޭފުޅުން ވެސް ދިމާލަށް ލިބިދޭ ބައިވެރިވުން ގަބޫލު ކުރުމަށް ނިކުމެ، މިފަދަ އަޅުގަނޑުމެން ގޮތް ނޫނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޢާދަކާދައާ ގުޅޭގޮތުން ފަރާތްތަކުން ތަފާތު ކަމެއް ނެތް ކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ހަރުކަށި ގާނޫނުތަކާއި ޤާނޫނު ބާރުގެ ދިފާޢުގެ ސިޔާސަތާއި ސިޔާސަތުތަކުގެ ތަފާސް ތަފާސީލު އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމަކަށް ބޮޑެތި ޚިދުމަތްތަކުން ކުރިއަށް ގެންދަން ތިބީ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ދިމާވާ ތަފާތު ދީނީ ސަގާފަތާއި ބައިވެރިވުމުގެ ބަލިކަށިކަމުން ވިޔަސް ނިކަމެތިކަމެއް ނެތި ދިމާވުމާއި އެކު ޢަދުލުވެރިކަމާ ޚިލާފަށް ކޮށްފައިވާ ކަންތައްތައް ހުރުމުން އެކުލެވިގެން ޤައުމީ ސިޔާސަތެއް ގާއިމު ކުރުމަށް ޓަކައި އެއްބަސްވުން ހާސިލު ކުރުމަށް މަސައްކަތް ކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ކަމުގައި ވިޔަސް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ގޮތް ނޫނެވެ. ދިވެހި ޤައުމުގެ ބައިވެރިވުމަކީ މުޅި ގައުމުގައި އުފެދުނު ސިޔާސީ ބަދަލުތަކުގެ ތެރެއިން، ސިޔާސީ ދާއިރާގެ ތަރައްޤީ އަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ ކަމެއްގައި އެއްބައިވަންތަކަމާއި ގުޅުމާ، ދިމާވާ ބޮޑެތި ގޮންޖެހުންތަކާ ކުރިމަތިލާން ޖެހެނީ ބަހުގެ ހުރަހެއް ނެތި އެއްބަސްވެ ހިނގާ ގޮތުގެ ސަބަބުންނެވެ. އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ސިޔާސީ ގޮތްތަކުގެ ބަދަލަކަށް ރައްޔިތުންގެ ޚިދުމަތްތަކުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ހިފުމަށް ޤައުމީ ތަރައްޤީ ވާނީ ހަމައެކަނި ޤާނޫނު ހަރުދަނާ ކުރުމުގެ ސަބަބުންނެވެ. ރައްޔިތުންނާ އަޅުގަނޑުމެން ރަނގަޅު ކުރެވިދާނެ ތަނެއް ނެތް. އަޅުގަނޑުމެން ޤައުމުގެ ސިޔާސީ ދާއިރާގެ ތެރެއިން ބަދަލުތަކަށް ހުރި ހުރަސްތައް ނައްތާލުމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރުސަތު ލިބިގެން ދާނެ ގޮތް. މިހާރު ވެސް ދެވިފައިވާ ބޭނުން ނުކުރެވި ދާއިރާތަކުގެ ގޮތުގައި ވަނީ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތެއް ޤާނޫނުތަކާއި ގުޅިގެން ޤާނޫނު އަސާސީއާ ޚިލާފަށް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނޭ ގޮތެއް ހަމަ ގޮތެއްގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު އަސާސީއާ ގުޅޭ ސިޔާސަތެއް ނެތް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ރަނގަޅު ވިސްނުން އެއް. ޤާނޫނު. އެއް ހޯދާ ހިތްވަރު ކުރުމަށް ޤައުމީ ސިޔާސަތު ހަމަ ގެނައި އެއް ހިތްވަރު ކުރުމަށް

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު މި މަޖިލީހުގެ ތަޅުމުގައި ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުން ވިދާޅުވި ރައީސް ނަޝީދުގެ އެއްވެސް އިންސާފްތެރި ކަމެއް ނެތް. އެއީ ތެދެއްކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭނީ މިދެންނެވި ކަހަލަ ކަންތައްތަކުން. އާދެ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ވާހަކަ ދެއްކުމުން ވެސް ދެންނެވިން ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިފާޒު [illegible] ހުށަހަޅުއްވާފައި މިވާ އިޞްލާޙަކީ އެއީ އިންސާފްތެރިކަމާ އެކީގައި [illegible] ކަނޑައެޅިގެން ދިވެހި ޤައުމަށް ކުރިއެރުމާއި ތަރައްޤީ ގެނައުމުގެ މަޤުސަދުގައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިޞްލާޙެއް ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑު އެ އަށް ތާއީދުކުރާނަން. އެކަމަކު، އެ ނޫން މަޤުސަދެއްގައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިޞްލާޙެއް ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑަކަށް ތާއީދުކުރެވޭކަށް ނެތް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން ވަނީ މިއަދު ސަރުކާރަށް ވެސް އަދި ސަރުކާރު ހިންގާ ޕާޓީ އަށް ވެސް ދަންނަވާލަން ބޭނުން ވަނީ ކޮންމެ އިންތިޚާބެއް ކައިރި ވީމަ އަޅުގަނޑުމެން ރަށްރަށާއި އަތޮޅުތަކަށް ޒިޔާރަތްކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] ވަޢުދުތައް ވެ، ރައްޔިތުންނަށް [illegible] ހުވަފެން ދައްކާ، [illegible] ދަތުރުގައި ޖަލްސާކޮށްގެން [illegible] މަސައްކަތްތައް [illegible] ހިނގާނެ. އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] [illegible] ޤައުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުރަން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ތަރައްޤީ އާއި ބޭނުންވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިތަނަށް ހަމަ ބިލެއް ހުށަހަޅަން ކޮންމެ ދުވަހަކު އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] ހިތަށްއަރާ އެއްޗެއް އެ ބިލު [illegible] މެންބަރަކު [illegible] އަދި [illegible] [illegible] ދައްކަމުން [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަކީ މި 17 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ އުފެއްދުންތެރި މަސައްކަތްތައް ކުރާ މަޖިލީހަކަށް [illegible]. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ފުރުސަތުގައި ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ [illegible] ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފައިދާ އަށް [illegible]. އެހެން މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތަންތަން [illegible] އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް [illegible] ދޭން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން [illegible]. ހަމަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] ޖަމީލް ވާހަކަފުޅު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިޝާރާތްކުރައްވަމުން ގެންދަވާ، އެ މަނިކުފާނަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވާހަކަފުޅު ނިންމާލާނަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ސަލީމު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވަރަށްބޮޑު ފަޚުރު، މިއަދު މި ހުށަހެޅިފައި އޮތް އިސްލާހުގެ ދައްކަން ވަރަށްބޮޑު ފަހަރު ގަސްތުގެ ތެރެއިން ހިސާބެއް ފުރުޞަތު ވަރަށްބޮޑު ނޫން އިހުގައި. އިންތިޚާބުތެރިކަމުގެ ނަމުގެ ވާހަކަ. ބަޔާނުގައި މިއަދު އޮތް ސަރުކާރުގެ ޝޫރިއްޔާ ރައްޔިތުންނަށް ހުރި ވެރިކަމުގެ ކޮންމެހެން ނަމުގައި އައިސްފައި އޮތް ސަރުކާރުގެ އެއްވެސް ކަހަލަ އިންތިޚާބުތެރިކަމުގެ ރައްޔިތުންނަކަށް ވެސް، ޒުވާނުން ވެސް، އަދި މި ޒުވާނުންގައި އުފެއްދުމުގައި ހުރި އެއްވެސް މިންވަރެއް މުސްތަޤްބަލު މުއައްސަސާތަކުން ހުރިހާ ގޮތަކުން ކަމަކު ވެސް މަދުވެރިކަމުގެ އަދި ކަމަކަށް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގެ އެއްވެސް އިންތިޚާބުތެރިކަމުގެ ބަޔާނުގައި ނަމެވެ މަސައްކަތް ފެނިގެން މި ދަނީ. ބަޔާނުގައި މިކަހަލަ އިސްލާހުތަކެއް ދުވާލަކު އެއް ފަހަރު މި މަޖިލީހަށް ވަޑައިގެން، މި މަޖިލީހުގެ ވަގުތު މި އިސްލާހުތަކުގެ މައްސަލަ ކޮންމެ ދުވަހަކު ހުށަހަޅަން މި ތާނގައި ވެސް ބަޔާނުގައި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަމުންދާއިރު މަސައްކަތްކުރަމުން ގެންދަނީ، އެންމެ ބޮޑު ކަމަކީ އެއް ފަރާތުން ކަމުގައި ވާ ސަރުކާރުގެ އިންތިޚާބުތެރިކަމުގެ ނަމުގައި. ސަރުކާރުގެ ކަމެއް ނުވަތަ އެއީ ރައްޔިތުން ބޭނުންކުރާ ދުވަސްތަކުގެ ނަމުގައި ސަރުކާރަށް ވަޒީފާއަށް ގޮސް ހުރި ރިޕޯޓުތަކުގެ ގެސްޓްހައުސް ތަކުގައި އެއް ދާއިރާ. އަތޮޅުތަކުގައި، ވިޔަފާރިތައް ނިމިގެން އުފެއްދުމުގައި ރައްޔިތުން ގެސްޓް ގެސްޓްހައުސް ދަތުރުގައި، ހަންޏާއި ބޭނުން ކުރާ، މެން ކަނޑު ރަށް މިތާ ދިމާލުގައި ހުރި، މެން ކަނޑު ރަށް މިތާ ދިމާލުގައި ވައިގެ ކުޅިވަރުތަކުގެ ރައްކާތެރިކަމާ ދިމާ ފާހަގަކޮށްލަން ބަޔާނުގައި ކުރިން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ފާސްކުރެވުނު ޤާނޫނު ފަތުރުވެރިކަމުގެ ބަޔާނުގައި އިންތިޚާބުތެރިކަމުގެ ހުރި ނަމަ އެކަން ހުށަހަޅާފައި ވެސް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް ބަޔާނުގައި މަސައްކަތް ފެނިގެން ބަދަލުވެގެން މި ދަނީ. ސަރުކާރުން ޤާނޫނުގައި ރައްޔިތުން ބަލަހައްޓާކަށް ފުރުޞަތު ދޭ ޤާނޫނު ހުރިއިރުގައި ދިރުމަށް ހުރި ބަލަހައްޓާ އަޅުގަނޑު އަސާސީ ވަކި ވަނަ މަހުގެ ކުރީގެ ވެރިއަކު ޖަމާކުރެވޭ ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގައި މަސައްކަތް ކުރަމުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި ކަންތައްތަކުން އިޤްތިޞާދީ ހާލަތު، މިއަދު ވެސް ޚަރަދުތަކުގެ ފަރާތްތަކުގެ، މިއަދު ވެސް ޖެހިލާނުކުރަނީ ރައްޔިތުންނަށް އިންތިޚާބުތަކާ އެކު ހިތްވަރާ އެކު ކަސަރުކާރުން ޖެހިއްޖެ. އެމް.ޑީ.ޕީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް އަޅުގަނޑު ޚާއްޞަކޮށް ސަރުކާރަށް މި ބޭފުޅުންގެ އަރިހުގައި އަދި ވީހާ ވެސް ގާތުގައި މި ބޭފުޅުން އެހެން އަދި ޒުވާނުންނާއި މި ބޭފުޅުން އެހެނިހެން ހިސާބު ރައްޔިތުންނަށް މި ޒުވާނުންގެ ހިސާބު ރައްޔިތުން. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމަށް ހާއި ޤައުމިއްޔަތު ބިނާކުރުމުގައި އެއީ މި ޒުވާނުންގެ ހަށިގަނޑު ފަސޭހައިން ފެތުރިފައި އެވާ މި ޒުވާނުންގެ އަޚްލާޤާއި ހަށި ވީއިރު ރައްޔިތުންގެ މުސްތަޤްބަލު ބިނާކުރުމަށް. އެހެންނަމަވެސް ބައެއް ކަންކަމުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފުރިހަމަ ދަނީ ހިތްވަރުދީ ފުރިހަމަކޮށް މަސައްކަތްކުރަން. ކަންކަމުގެ އަރިހުން ޤައުމުގެ ދި ވަނަ ހިނގުން މަސައްކަތްކޮށް މި ދަނީ. ޝުކުރިއްޔާ އެއީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ނިކަން

ވިސްނާވަޑައިގަންނަވާ. ޖަނަވަރީ، ފެބްރުއަރީ، މާރޗް ޑޯސް މާދަމާ ކަންނަންނުގެ އަށްއެކާ ޖިސްފުބަދު އަންނާނީ. އަންނައިރުގައި ވެސް ކޯން ރަށެއްގައި ކޯންކަމެއްތޯ ހިނގަނީ. އަޅުގަނޑުމެންނަން ދެން ރައްޔިތުންގެ ބޯރަން ސަވާރުވުމަށްޓަކައި އިވިގެން މިދަނީ އަނެއްކާވެސް މާލޭގެ ރައްޔިތުން ފުރިކަންކުރާ ރަށުގެ ރައްޔިތުން ބާރުފިރިކަރުވާ ވާހަކަ. އެކަމަކު ފުރިކަމަން ވަޑައިގެންނެވި އިރުގައި ވިދާޅުވީ ހުސް، މި އުޅޭނީ މުޅި ރައްޔިތުންނަން، މުޅި ދައުލަތަން ހިމާ އެއްކޮށް މުޅި ރައްޔިތުންނަން ބައްލަވަން ގޯނާ ދިމަނުންނަމުންގެ ރަތްފުސަވާ އަޔޭ. އެކަމު އެ ކަސްޖެހެދު ނޫން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ފުރިގެން މި ދަނީ. ނިކަން ދެކެވަޑައިގަންނަވާ ބައްޓަމާ ރާއްޖެތެރޭގެ ރަށްރަށުގައި މުޅިނޫނުންނަށް ގެދޮރު ނެތިފައި. އެ މީހުން މަސްވެރިކަމަށްވާނީގެން، މިއޯޑި ފަރު ބޮޑު އެއްކަލަ އަދުބޮޑު އިރުގައި އެއް ދުވަހުން އަނެއް ދުވަހަކަން އަދި ނުފެނޭފަރަން ތިލަދީ އަދި ދަނީ. ކާބޯތަކެތީގެ އަދި ދަނީ. ވަޒީފާއާ ގެއްލުނީ. މުޅި ރައްޔިތުން ގެއްލި ނިކަމެތިވެ މަގުމަތިވަމުން މި ދަނީ. މުޅި ދައުލަތު ބަނޑަރު ޖެހި ނިކަމެތިވަމުން މި ދަނީ. މިދާ ހާލަތުގައި ވެސް މި ބޮނަސް މާލޭގެ ގެއްލި ހަދަން އަރަހުލުން މި މީޖީ ޖަރިސާ ދޫރު. ތިންހަސްތާ ދޫރު. ބަނޑުކަމައި ބަނޑުދޮރުޖެ ވިޔަސް ނަވާ. ތިންހަސްތަ ދޫރު މި ދަނީ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިކަންކަމުގެ ވާހަކަދައްކާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލާއިރު މި ދިމާ ދާއިރާތަކުގައި މިދިޔަ ރައްޔިތުންނަކީ ވެސް މީހުންނޭ. އިންސާނުންނޭ. މި ޤައުމަށް ދިމާވީ އެއްކަލަކުން ނިސްބަތުން ހަމަ އެ މުޅިނުންނަން ވެސް ވާނީ. ބަނޑުގައި ދައުރުތަކުގައި ފިހާރައެއް އޮތިއަރާ ބަނޑުގެ މާލިއްޔަތުގައި އޮތް ދައުރުގެ މާލިއްޔަތުގައި އެއްކޮށް އޮބަސް އެ މުޅިނުންނަން ވަރު ނުހުސް. އެކަމަކު އ މުޅިނުންނަން ގިނަ ބިޔަ ދޮރު ވަޅު، އެ މުޅިނުންނަން ދަރުކޮށް އަހަރު ނުވާ މިޔެ މުޅިނުންނަން ވެސް ފުރިކުދިއާ ވިޔަން ގޮތުން ނަމޭ. މިކަންކަމުގެ މައްޗަން ރިޢާޔަތްކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރު ސާދާ މަސްޖިދު މި ވިސްނަނީ 200 މިލިއަނެއްހާ ރުފިޔާ އެކައުންޓުތަކަށް އެއްވެސް ސަރުކާރުގެ ނަމް، ޤާނޫނުގައި ވާ ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމަށް ހަވާލުކުރަން ނިންމީ. އެހެންނަމަވެސް ބަޖެޓް ފާސްކޮށް ބަޖެޓް ފާހެ އަހަރުން ދިރާސާކޮށް މަސް ފާއިތުވެގެން ދިޔައިރުގައި ވެސް އަދިވެސް ހަމަ ދުވާލާ ވާހަކަ އަދި ކޮންމެ ދިމާލަކުން ވެސް އިވިގެންދާ އަޑަކީ ގޮސްތަރައި ހުރިވާލިއްޔަތުސް، ބާޒާރު ބަޖެހިވިޔަސް، މިހާރު ބަހާރަ ވިޔަސް، މާލޭ ފަހެނާ ބޮޑުރައިސް ގޮތުގައި ކުރިއަށްވާ ބަޖެޓް ވިޔަސް، މަސައްކަތް ބަޖެޓް ވިޔަސް އިދާ އަޅުގަނޑު ދަށަށް. މިއަދާނެގަނޑު ނަތާ އެއްވެސް ކަމެއް ކުރާކަމެއް. ރައްޔިތުންގެ މަސައްކަތް ހިއްސާ ކުޑަ. ކަސްނަމާއްސާ ކުރާ. މިއަދާނެގަނޑު ދަށަކަތާ. އެހެން ކުރެހުން މަޖިލިހާ ހިއްސާއެއްނުވުން ފިނިހާސް މިހާސްފިހާރު އެ ބާރުފުޅުވަން އެދޭ. މަސްހަލާއެއް ނަމް އިންޓެރ. ދަތިކަން ކުރި. ފުރިކަމަށް ފަރާތެއްގެ މަޖިލިހުގައި ދަތިކަން ދާފަހަރެ.

މީހުންނަށް ހަރަކާތްތެރިވާން ގޮތް ނުހުރެއްޖެ. ކައުންސިލަރުން އެކަންކަމަށް ތަބާނުވާނެތީ. އެހެންކަމަށް ވަންޏާ އެބަޖެހޭ ނޫންތޯ މައި ސަރުކާރުން އެކަންކަމާ ބެހޭ އިދާރާތަކުން ރައްޔިތުން ކަމަށްވާކަން ވެސް މަސައްކަތްކުރަން. ހަމައެކަނި ބާރުތަކުން ހިފަހައްޓައިގެން ފުރުޞަތުދީގެން ތިބެންޖެހޭއިރު ނުކުރެވުނީތޯ. ޔަޤީނުންތޯ ނުބޭނުންވާ ދުވަހު އެއްކޮޅަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ދުވަހު މިކަން މިގޮތަށް ކުރިމަތި. ތިމަންމެން ހަމަޖެހިއްޖެއްޔާ މި އުގެނީ. އިދާރީ މަސައްކަތްތައް ވެސް ގެއްލުމަކަށް ނުވާނެ މިކަން. ބަޔަކު ވެސް ދެވެން ދެކޭ ދިނުން އާއި ރަނގަޅު ރާއްޖޭގެ ސަރުކާރު ވިލާތުގެ ދަރަޖަ. ދުރުން ނޫނީ ސަރުކާރު. އަތޮޅު ސަރުކާރު. ރަށްރަށުގެ ސަރުކާރު. ބާރުލިބިދޭ ބަލާއިރު ސަރުކާރު. ހަމަ ސަރުކާރު. އެއް ސަރުކާރު. ކައުންސިލަރުން ފަދަ އެއްވެސް ކަމެއް ހުރި ދަރަޖައެއް ރާއްޖެތެރޭގައި ރައްޔިތުންގެ ގޮތުން މި އުގެނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް އަސާސީ އެއް މި ވާހަކަ މި ދަންނަވަނީ. އަޅުގަނޑު ހިޔާލުގައި ދައުލަތުގެ އެއް ފަދަ މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގައި ވެސް އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ނުކުރެވޭނެ ގޮތް މި އުގެނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މިއަދު ހުށަހެޅިފައިވާ ބިލުގެ މައްސަލައަށް ވާހަކަފުޅުތަކަށް ވާހަކަފުޅު އަރިހުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން.

ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ސަލީމު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން ފާސްކުރެވިފައިވާ އިސްލާހުތަކުގެ ވާހަކަ. ސަބަބު ވާހަކަ. ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން ފަރުމާކުރި ދެވަނަ ބާބުގައި ވާހަކަ ދައްކާއިރު، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވަކިކަމަކަށް ހުށަހެޅުނު ކަންކަމުގެ، އަޅުގަނޑުގެ ނަޒަރާ އަދި. ސިޔާސީ ޕާޓީ އެއް މި ކަންކަމާ ގުޅިގެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބޭސްފަރުވާ އަދި ވަކި ރަށްރަށުގެ އެއް ނިޒާމު، އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުން ސިޔާސީ، ސިޔާސީ ޕާޓީއާ މި ރަނގަޅު ގޮތުގައި ދެކެވޭ ކަމެއް މިއީ ވަރަށް އަސާސީ ކަމެއް ކަމަށް ވެސް ރައްޔިތުންނަށް ދޭން. ރައްޔިތުންގެ ދަރަޖައިން ތަރައްޤީވާނެ ގޮތަކަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން މި ވަކިވަކިގައި މަސައްކަތްކުރުމަށްޓަކައި. ޔަޤީން ވާނީ އަޅުގަނޑުމެން ހަދާލައި ހުރި ތަރުތީބުވެ ރަނގަޅަށް ވަކިވަކިން ފާހަގަކޮށްލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބަލާލާއިރު މަސައްކަތްކުރާ ގޮތް ބަޔަކު. އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓް ބޭނުންކުރަމުން ސިޔާސީ ވެސް ވަކިން ވެސް، ކައުންސިލް ވެސް ވަކިން ވެސް، އަސާސީ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ބޭރު ރިޔާސަތު ނޫނީ. ސަރުކާރުގެ ގޮތުގައި އިންތިޚާބުކުރާ ބަޔަކު ވެސް. އަދި އަދަދު ބާރުގެ ވެސް ހަމަހަމަ ނުވާ. މާލިއްޔަތު ކަމުގެ އިއްޒަތްތެރި ބައިވެރިވެފައި އަޅުގަނޑު ގޮތުގައި ކުރިމަތިވާ ބަދަލުތައް ކޮށްދޭ އަދަދު ރައްޔިތުންނާ

ހަމައަށް ފައިސާ ވެސް ޚަރަދުކޮށްގެން ބަލަހައްޓާ ހިނގާނެ. އެހެން ސިޓީގެ ނަމުގައި ބޭނުމީ، ދުނިޔޭގެ ޤައުމުތަކުގައި ހުންނަ ބޮޑެތި ކުޑެކުޑެ ސަރުކާރުތަކުން ކަރަންޓުން ޖަރީމާތަކުން، ފައިސާގެން މަސައްކަތްކުރާތީ އަޅުގަނޑުމެން ހިނގާ ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕްރޮޖެކްޓްގެ، ބަނދަރުން، މަސައްކަތްކޮށްދިނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމިއްލަ ހެދުމަށް ހުރި ފޯނުމަސައްކަތް މަޖިލީހުގެ، އެ އެއްކޮޅުގެ މަޖިލީހާ އެއީ ފައިދާ ދެކި ޖުމުލަ ދަނޑުވެރިކަން ފިހާރަ ޚަރަދު މަސައްކަތްކުރާ ހިސާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑުމެން ބޮޑުވެރި ވާނީ. އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވާ ބަދަލު ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުކުރެވޭ ކަންތައްތަކަކީ. އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ދައުލަތުގެ ކުރިއަށް ހެދުމުގެ ފުރުޞަތު އެދެން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރިޟާ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ ޖަމީލު.

ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ ޖަމީލު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވީ ބައެއް ނުކުތާތަކަކާ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި ހުށަހެޅިފައި ވާ އިޞްލާޙު އަންނަ އިޞްލާޙުތަކުން، ހަމައެކަނި މި ނަންބަރާ ބަދަލުކުރުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން މި ބޭނުންވާ މަޤްބޫލު ހަމަހަމަކަން ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ގެނބިއްޖެ ނުކުތާ. އަޅުގަނޑުމެން މިގެ އަދިވެސް ކަންތައް ކޮށްގެން އަދި އެއީ ޖިނާއީ ކުށްތަކާއި ގުޅިގެން ކުރެވޭ ފިޔަވަޅު. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ފާހަގަކުރާ ގަވާއިދުގެ އަސާސީ ބައިގެ ދެވަނަ މާއްދާގެ ފިޔަވަޅު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ގަވާއިދުގެ ބައިގައި ދެވަނަ މާއްދާގައި އަޅުގަނޑުމެން އޭގެ ދަށުން ކުރެވޭ މިންވަރަށް ކަނޑައަޅާފައި މިވެނި މިވެނި ގޮތަކަށް މެންބަރުންނަށް ހުށަހެޅޭނެ އޭގެ ކަނޑައެޅި ކަންތައް. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ފެންނަނީ އެ ގޮތަށް ނޫން އެ ކަންތައް ދަނީ. ބޭނުންވާގައި ސިޔާ އެއް ހުރިހާ ކަންތައް ގަވާއިދަށް ބޮޑެތި ގޮތުން ބަޔާނެއް ވެސް އެއީ ފަރުން ދަނޑިވަޅު ކުރުމަކީ. އެއީ އިޖުތިމާޢީ އެކި ސިޔާސީ ފިކުރުތަކުން ފިޔަވަޅު ފުރުޞަތު ފުރިހަމަކުރުމުގެ ކަނޑައެޅިގެން ދިޔަ ގޮތުން އެންމެ ނުހޯދޭ އަޅުގަނޑުމެން ގަވާއިދަކަށް ގޮތުގައި ސިޔާ އެއް ގޮތަށް ހުރިހާ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން ތިރީގައި ބަޔާންކުރާ ބައެއް ފަހަރު މިކަހަލަ ކަންކަމުގައި ހަރުކަށިވެފައި ހުރިތަން އެބަ ފެނޭ. ކަނޑައެޅިފައިވާ 10/96 ނަންބަރު؛ އަޅުގަނޑުމެން ހަނދާންވާނީ ވަރަށް ބޮޑަށް ޚާއްޞަކޮށް ކަނޑައެޅި ހަރަ، ޤާނޫނުއަސާސީ ހިމާޔަތް ފިޔަވަޅުގެ ހުރުމަކީ ފިޔަވަޅެއް ގެނައުން ފާހަގަކުރަން. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުގެނައުމުގައި މިހާ ހިސާބަށް އައިއިރުގައި ވެސް މި ފާހަގަކުރެވޭ ދަރުސް އަސާސީ ބައެއްގެ ފިޔަވަޅުތަކާއި ފިޔަވަޅު އެއް ނަމަ. ބަޔާންކުރަމުން އަޅުގަނޑުމެން ހިލާ ކަންތައް އެކި ސަރަޙައްދުތައް މި

ހުރީ އޭގެ އިންސާފުން ޖެހިވެސް، އާގެން ތިބެންޖެހޭ ފައިދާ އަސާސީ ކަންތަކަށް ނިކަމެތިވާ ކަންތަކުން އެ މުޅިންގެ
ހިޔާލު ފައިދާތަށް ރައްޔިތުންނާ އެއްކޮށް ހިއްސާކުރަން ބޭނުން ނުވީ. ހަމަ އެ ގޮތަށް އަޅުގަނޑަށް ހިފަނީ
ބާރުވާ ބަޔަކުގެއި އަޅުގަނޑުމެން. ކަންނޭނގެ ދިމާވާނެ މައްސަލަ އެ ވެސް ޖެހިގެން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް
ރައްޔިތުންގެ އަދި ކުރިއެރުން ގޮތުން އިޤްތިސާދީ އަދި ޑިމޮކްރަސީގެ އިސްލާހީ އެއީ މަޝްވަރާ
ފާހަގަ ކުރެވޭ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އެ ވަކިކުރި ރާއްޖެއާއި ގެނެސް އަޅުގަނޑުމެން ކަންތައް ދެކޭ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ
އަޅުގަނޑަށް ގޮތުގަ ކުރުވުމުން ވަޒީފާ އަދި ހަމައެކަނި ކުރާނެ ސަރުކާރު ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އިނގޭތޯ
މީހުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރައްޤީއަށް ހަމައެކަނި 10000 ރުފިޔާ ދިނުމަކަށް ސިޓީ ހުށަހަޅާ ނަންބަރަށް ކުރިޔައި
ދޭކަށްވެއްޖެ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑުމެން މި ބަލަނީ އެ މީހުން ބޭނުން އެކަނި. އޭގެ ބަދަލުގައި
އަޅުގަނޑަށް ހިތަށް މީހުން ދެކެން ގޮތަކަށް ސިޔާސަތު އެއް އަދި އަޅުގަނޑުމެން އިޖުރާ ވަޒީފާ ލިބިގަތުމުގެ
ދުން ރާއްޖޭގައި އަޅުގަނޑު ފަހުގެ ކުރިއަށް ގެންދާ ހަމައެކަނި ސިޓީ ނުވަތަ 10 ވަރަކަށް ސިޓީ ހުށަހެޅި
ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އިޤްތިޞާދީ ފާހަގަ ކުރެވޭ ދިނުން ދުވަސް ވަޒީފާގެ. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އިޖުރާތު އެކު ސިޔާސަތު
ލިބުމަށް އިޤްތިޞާދު ފުރުޞަތުތައް އަދިވެސް އަދި އޭގެ އިޤްތިޞާދު ކުރަސަފާތުކަން އަޅުގަނޑު އާއި އެކުލަވާލުމަށް
ކަނޑައެޅުން ހަރަކާތް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ. އަދި މަސް ބަނދަރުގައި ހަރުހާލު ހާއި މިހިރީ ތަނަވަސް
ވެސް ހަމަ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރެވޭ. ހާދަ، ހާމަކުރުމަށް އިސްލާމް ހިންގުމުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން
ދެއްކުމުގައި މިހާރު މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލީ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އަދި އަޅުގަނޑުމެން ދުން ވަރަށް
ދެވިދާނެ ސިޔާސަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ތިބޭނެ ދިމާވާ މަސައްކަތްތައް އެބަހުރި އިނގޭތޯ. މިސާލަކަށް ބަދަލު
ފަހަރުގަ، ހިރިދަފުސް ކަރަދު ރަނގަޅުގައި އަދި ރައްޔިތުން އެހެރި އިނގޭތޯ އިންޒީނުގެ ހިންގަން. އެކަމަކު
މިހާރު ވެގެން މި އޮޅި ގޮތަކީ ބައެއް އަހަރު މިއަދު ބަދަލުގެ ސަބަބުން މިހާރު މި ތަނުގައި ބަނދުކުރަނީ ވާ ހިސާބަށް
ދިޔައީ. ދެކިދިޔަ ކަންފުޅުތަކުން އަޅުގަނޑަށް މަސްއޫލިއްޔަތު ދިޔައީ އެކަ ގޮތަށް ވެއްޖެއްޔާ ދެކިދިޔަ
ކަންފުޅުތަކުން ހިނގާ ތަނުތަނަށް އެބަ ދިޔަ ސަބަބެއް. އެކަމަކު އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުދެވޭ. އެކަމަކު
ބަޔަކުގޮތަ އަޅުގަނޑުމެން ދުރުގައި، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖެޔަށްގައި ހުރި ރަނގަޅު ހިންގުމުގެ އިހުސާސް
އަޅުގަނޑުމެން ދުރާލާއި ދިން އެއް ޖަހާފައި ކަނޑައެޅުނު ކަންތައްތައް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ކަނޑައެޅުން
އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް މި ޕްރޮގްރާމް އުސޫލު ފުރިހަމަ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ
ފާހަގަ ކުރަނީ، އަދި އޭގެ އިތުރުން އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަން އެބަޖެހޭ ސަބަބު ދާއިރާގައި ކުރަނީ
އަޅުގަނޑުމެން މި ބަލައި ވަރަށް ބޮޑަށް ބެލެވިދާނެ ކަންކަމުގައި ގެއްލުން ސަބަބު ދީފި. އޭގެ ބަދަލުގައި އެކަމަކު
ދުވަހު އަހަރު ހަމައެކަނި ބަދަލުން މިސާލަކަށް ބޮޑުކަން މެދު ޒަމާނީ ސަބަބު އެއް ދުވަ ގޮތަށް ހުރިއްޖެ ކަމަށް
ވެއްޖެއްޔާ ހެދީ ދިޔަ މިސާލަކަށް އިމްތިޔާޒު މިހުނަރަށް ސަބަބު ދިމާވި ތަނެއްގެ ޖެހުނު ކަނޑައެޅުން

ސަބްސިޑީ ދީހި ކަމަށް ވައްޖައްޔާ މުޅި ޤައުމު އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ކުރިއަރާނީ އެހެން މިހާރު މި ފަހަރަކުން ޖެހޭ ޖެހުން އަހުރެމެން ހިތީ ކަނޑައެޅުއްވުމުން ދަށުން. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ބަލާއިރު އަހުރެމެންނޭ އިއްތިޙާދުގައި ޝަރާކާތްތަކުން ކިއިން ސިޔާސަތު ކަހަލަ ޒުވާނުންނަށްދީގައި ވެސް އިނގިރޭސި މިހާރު މިއީ ބާކީ ބޮޑުވުމަށް އޮތީ ރަން ބޭނުން ދަ އިކޮނޮމީ، ފަހަކާ އަހާ އަހަރު ބޮޑެތި މި މަޢުލޫމާތު އަދި ގޮތުގެ ބޮޑެތިވެގެން ދުނިޔޭގެ އިޤްތިޞާދީ އާއި ބޮޑެތި ހިނގަމުންދާން އަހަރުމެން. އަހުރެމެން، އަހުރެމެންގެ ތަރައްޤީގައި އަދި މިހާ އިންސާފު ކުޑަ ދުނިޔޭގެ ހަރަކާތްތަކުގައި އެ ބޭނުންކުރަން އަދި ދިމާވާން މައުލޫމާތު ދާ ބޮޑުވާން. އަހުރެމެން، އަހުރެމެން ޒަމާނުގެ ޢިލްމުތަކާ ގޮތުގައި މިހާރުން މިހާރަން އަހުރެމެންގެ ކުރިއަށް ހަމައެކަނި ދަށުގެ ކަހަލަ މުޅި އަހުރެމެންނަށް ކުރިއަށް ގެންގޮސް ސިޔާސީ މަގާއި އެކަށީ ވެސް މިހާރު ފަރާތްތަކަށް ގޮތުން ހިނގަން ކަހަލަ ޢިލްމުތަކާ ޖަމާޢަތަކަށް އަހުރެމެންގެ ވިޔަފާރި އަމަލުތަކަށް ސިޔާސީ ދިނުން އަ ސަރުކާރުތަކުގައި ހިނގާ ނުހިނގާގޮތް ބޮޑުވީ ދެން އަހުރެމެންނަށް ކަން ކަމެއްގެ ކަންތައްތަކެއް އަ ބޮޑުބޮޑު ރަނގަޅު ހިނގުމަށްދަނީ. އެއީ އަހުރެމެން މި ވަގުތު ކުރިއަށް ކަމެއް. އަޅުގަނޑު، އަހުރެމެ ފުރުޞަތުތައް ގެން ދާއިރާގެ އިޖްތިމާޢީ މުޅިބަޔަށް ސިޔާސީ މުޖުތަމަޢު މި އިންސާނުންގެ އަހުރެމެ މަސައްކަތް ދަނޑުވަރު. އަދި އަހުރެމެން ޒަމާނުގެ ގޮތުގައި މިއީ މިޔަ އިސްލާމީ ދުނިޔެއް. ދެން އަހުރެމެ ހަމަ އެއްގަލަމުން ބޭނުން ދާއިރާގެ އިޖްތިމާޢީ މުޖުތަމަޢު އަހުމަދު އަބްދުއްރަޙީމު އަބްދުﷲ އަދި ވެސް ހަމަ ފުރުޞަތުތައް ހާލަތުތަކަށް އަހުރެމެ ހަމަ ވަރަށް ބޮޑުތަކެއް. ހަމަ އަހުރެމެން ފުރުޞަތު ދުނިޔޭ ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރުވެރިވަން. ހަމަ އާދައިގެ އަހުރެމެން ޒަމާނުގެ ގޮތުގައި މިކަމާ ފުރުޞަތު ކަހަލަ އަހުރެމެން ބަދަލެއް އަހުރެމެން މިއީ އިހުސާސްތަކާ އެކު ހަމައެކަނި މިހާރު ފުރުޞަތު ހަރު ފުރުޞަތުތަކުގައި ކަންކަމުގެ ބަދަލުތަކުގައި އަހުރެމެން އެންމެން އެކުގައި މަސައްކަތްތައް ބަދަލު އެކަށީ. ދެއްވި ފުރުޞަތުތަކުގައި ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރުވެރިއާއި އިޖްތިމާޢީ ތަރައްޤީ.

ވިލިމާލެއިން ދާއިރާގެ މުންބަރު އަހުމަދު ނިޒާރު ހުސައިން މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދަ، ޝުކުރިއްޔާ އިޖްތިމާޢީ ތަރައްޤީ. ފުރަތަމަކޮށް ޝުކުރު ވެސް މި ދިރާސާ އެކުގައި ގެންނަ އިސްލާހުތައް ހަރަކާތްތަކާ ޝުކުރު. ކަންނޭނގޭތީ ގޮތުން އެއީ ހަމަ ފުރަތަމަކަމުގެ އިޖްތިމާޢީ މުޖުތަމަޢުގެ ދައުރު ހަމަ ވަރަށް ބޮޑުކަން ފުރުޞަތު މި ދެކޭ. އަހުރެމެންގެ ކުރިމަތީގައި މި ވަގުތު މިވާ ފުރުޞަތުތައް ގެނު ދާއިރާގެ އިޖްތިމާޢީ މުޖުތަމަޢު ސިޔާސީ ގޮތުގެ ހަރަކާތްތަކާ އިސްލާހުތައް ވަރަކަށް އަހުރެމެ ވެސް ޒިންމާގައި ދަންނަވާލަން އޮތީ، ހަޤީޤަތުގައި ތަރައްޤީގެ އެއްވެސް ސަރުކާރުތަކެއް އެއްވެސް ދިމާލެއް ސިޔާސަތު ހުރުމަށް މި އިޖްތިމާޢީ މަޖިލީހުގައި ހިމެނިފައިވާ ހަމަ އެއްވެސް މުޖުތަމަޢު ދެކޭގޮތް ނުހައްދަވާނެ. އަހުރެމެން ވަރަކަށް ދިރާގު އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް ސިޔާސީ ތަރުކަ ދުވަހު ހަމައެކަނި އަނެއް ހުރިހާ

ޒިޔާރަތްތަކާއި ފުރިހަމަކުރުމުގެ ވާހަކަ. އެހެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް އެ ވިދާޅުވެދެއްވި އެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާދި ސިޔާސަތުގެ ދަތިތަކުގައި ނުވަތަ ތަރައްޤީގެ ފިހާރަތަކާ ރަށް ދަތިތަކުގައި އެތަކެއް ޒަމާނެއް އޮތީމަ މިއަދު މާލޭގައި މާލެ ސިޓީ ނަގަރުގައި ހަމަވުމުގައި މާލެ ވިލިނގިލީއާއި ހުޅުމާލެ އާއި މާލޭގައި ހިނގާ 4 އަހަރު އަދި މި ދުވަސް ވަޒީރުން ސްޓާފުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން އުފެއްދުންތެރި ބަޔަކުގައި ދަތިތަކުން މި ވެއްޓުނުދުވަހަކަށް ވަގުތު ދަތިތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭނެ ވަރަށް ތަފާސްހިސާބުން މިހާރު ހަމަ ހުއްޓުނީ. ހަމަ ތަރައްޤީ ވެސް ވިލިނގިލީގައި ދިރިއުޅުމުގެ ވިލިނގިލީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ދަތި އުނދަގޫ، ވަރަށް ގިނަ އުނދަގޫތަކެއް އެބައުޅޭ. އެހެން ކުރިމަތިން އަވަދު ޒަމާން ފިޔަވަޅު ވެރިކަމު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ނުކުރެވޭ މި އެޅޭ. މިހާރުން މާލޭގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް 5 ވަރަކަށް މިނެޓް ނުވަތަ 10 ވަރަކަށް މިނެޓް ކެއިރީގައި އޮތް މާލޭގެ ވާހަކަ.

އެހެންވީމާ، އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތް މިއަދު ބޭނުމީ ސިޔާސީ މާލޭގެ ޒިޔާރަތްތަކާ ވިޔަފާރިވެރިންނަށް ހުރި ފުރުޞަތު ހުރި ސަރަހައްދުތަކާއި ދުނިޔޭގައި ބިމު ބައްޔިތުންނަށް ދަތިފުށްދޫތަކުން މިންވަރު އޮވޭ މި މަސައްކަތުގެ ކަންތައް ދެނބަރަކަށް ސަރުކާރަކަށް އެކި ވިސްނާފައިވާ ފައިސާ ހޯދުނީ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ދެނބަރު ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުން ވިދާޅުވި ބައްޔިތުންގެ މުސްތަޤްބަލް، ބިރައްދުނިޔާގެ އެ ކަމާ ވާހަކަ. އެ ވާހަކަ އަދި އިސްލާމީ ޤާނޫނު އަޅުގަނޑު ދަރަނިތައް ދެއްކުމުގެ އެއްވެސް ދިވެހި ބަޔަކު ސަރުކާރުގެ ޤައުމީ ދަރަނި ނޫނޫން. ޤައުމު ދަރަނި ނޫނޫން. ގިނަ ގައުމު ދަރަނިދޭ ތައުލީމީ ކަންތައް ދިމާވި ދެ ކަންތައް މިހާރު އެބަ ހުރި. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮންމެ ރަށަކު ކޮންމެ ދިވެހި ސަރުކާރު ދުވަހެއް ހުރި. ހަމަ ހަމައެކަނި ގޮތަކުން ދަރަނި ތިބޭ ތިން އެއް ބައް. އަޅުގަނޑުމެން އެ އުސޫލު ޒަމާނު ވެސް ކޮންމެ ދުވަހަކު. ހަމަހަމަ ވެސް ދައުލަތުގެ މީހުން ދުވަސްވަރު ކުއްލިން ދިރުވުމުގެ ބަދަލު އަޅުގަނޑު ވިސް.

ހަމަހަމަވެސް އަޅުގަނޑަކީ ދައުލަތުގެ މީހެއް. މާލެ އަހަރެ ކުރަނީ މީހުންގެ އެކިއެކި ކުރިން އެއްބަސްވުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނިމިދާ ކަހަލަ ވެސް ނުކުރެން. އެ ވާހަކަ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތް އެބަޖެހޭ. މިހާރު ޒިންމާއްސުރު އަޅުގަނޑުމެން މިޤައުމު އަދިސްކުރި ކުއްލިވުމަށް ކުރިއަށްދެވޭ ވާހަކަ އަސް އަދިސްކުރި މިއަދު މި ހާލަތު ހަމަޔަށް އަޅުގަނޑުމެން އަދި ވެސް މާލޭގެ ދައުލަތްމުގެ އިއްޒަތްތެރި ދައުލަތް ޤާނޫނީ ދައުލަތުމުގެ އެކިއެކި ކުރިން އެއްކަން ކުރެވެނީ ފަހަރަކު ކަލޯރީގެ މިފަދަ ޒަމާނުން ވާހަކަތަރުއްލާއަރުގައި. އަދި މި ދަފުތަރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސިޓީގެ ދަރަނި 10000 މީހުން ހިސާބު ދެވެނިއްކަން ދިރުމަކުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބޭނުމެއް ޤާނޫނު ޒަރޫރީ

2ގެ 1 ތިރީގައި ވާ ޒަމާން އިސްލާމީކުރަނީ ދަރުގައި ނުވަތަ އަދަދުގެ ސަރުކާރުގެ އާބާދީ 10000 މީހުންނަށް ވުރެ ދަރަ ނުވެން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ ޚާއްޞަ ގޮތެއްގައި ޒަމާނީ އުފެއްދުންތެރިކަމުގައި ޒަމާނާއި ކުރިއަށް ނިމިގެންދާނެ. ސަރުކާރުގެ ހިސާބު ކުރުންތެރިޔާ އެއްވުން ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ އެއްވުން އެ އަދަދު އެއީ ކުރީގެ އަދަދު 25000 ނުވަތަ 20000 އަށްކަމުގައި ވާނަމަ ސިޔާސީގެ ދަރަޖަ ދިރުމަކުން ނިޒާމުގެ ކަމަށް. ނަމަވެސް، މިހާރު މިޒަމާ ކުރެވުނުކަމާއި އަދި މިގެ

އިސްލާހުގައި ވިދާޅުވެފައި އެބަ އޮތް ބަދަލުކުރަން ފައްޓަވާން ތާރީޚް ކަމަށް މިހާރު އިންތިޚާބުތަކުގައިވާ ތާރީޚް ކައުންސިލުތަކުގެ އުމުރު ހަމަވުމަށްފަހު އެންމެ ފުރަތަމަ ބާއްވާ ތާރީޚް ކައުންސިލުތަކުގެ އިންތިޚާބު ބާއްވަން ވާނީ މި އިސްލާހާ އެއް ގޮތް ވާ ގޮތުގެ މަތިން ކަމަށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައި މި ވަނީ. މިހިނދު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާ ހިތް އެބަވޭ ހަމަ މި ޤާނޫނަށް ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބަސްވަން ތަޖުރިބާ ގެންނަވާފައިވާ އިސްލާހުގެ މަސައްކަތް ނިމި މަޖިލީހުގެ ތަޅުމަށް ރިޕޯޓުކުރުމަށް އަންނާނެ ވަރަށް އަވަހަށް. އާދައި ވެސް އެބަވޭ ސިޓީ ކައުންސިލުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ތެރެއަށް އަދި ވަރަށް ގިނައިން އިތުރު ކަންތައްތަކެއް އިތުރުވެފައި. އަވަށު ކައުންސިލުތަކާއި އުފެއްދުމާ ބެހޭ ގޮތުން. މިހެން ހުރި ދާއިރާތަކުގެ ވާހަކަ ދައްކާލުން ދާއިރާގައި އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭ ކަންތައްތައް މި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާސްކޮށްދެއްވާފައި ދޫކޮށްލެއްވުން ދެން ޢިއްޒަތްތެރި އެހެން ގޮތްތަކަށް ވެސް ވިދާޅުވެދެއްވި ޤާނޫނުގައި ހުރި ހަމަ ކައުންސިލުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަލަން އެބަޖެހޭ. އިސްވެރިން ނުވާ ބަޖެޓުތައް އުނދަގޫތަކާ ގުޅޭކަން އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުތަކަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ މި ޤާނޫނުގެ ވެސް ފުރިހަމަކަން ލިބިގެން ދާނީ. މިއަދު ހަމަ ކައުންސިލަރުން 10000 އަށް އަޅުގަނޑުމެން ސީދާ ހަރުގައި، ހަމަ އަނެއްކާވެސް ރައްޔިތުންގެ 10000 އާބާދީ ހިމެނޭ ކޮންމެ ރަށެއްގެ މިހެން ސީދާ ހަރު ނިޒާމަށްވުރެ މައިގަނޑު ޚިދުމަތްތައް ނުލިބި ދަތިވާ އުނދަގޫތަކާ ކަމުގައި ވާނަމަ އުސޫލުތަކުގެ ގޮތުން އެ އުނދަގޫކަމަށް ބަލާއިރު މި 77 ގޮތުގެން ކަމަށް ވެގެން ހިނގައިދާނެ. އަޅުގަނޑުމެން....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިހާރު ވަގުތު ދުވުމުގެ ވަގުތު އަދިވެސް ބާކީ ހުރި ވަގުތު އެކަކު އަޅުގަނޑު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ވަގުތު ދެއްކޭނެ ކަމެއް ނެތް. ވާހަކަތަކުގެ ދިޔައިރު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

(ވަގުތުހަމަވުން)

12. ވޯޓަށް އެހުމަށް ހުރި ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު މިހާރު މިދަނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 12- ވޯޓަށް އެހުމަށް ހުރި ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުން. މިއަދު ވޯޓަށް އެހުމަށް މި އޮތީ އެންމެ ފުރަތަމަ ގަވާއިދު އުމުރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލާ ޢަބްދުﷲ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އަރިހާ މަޝްރޫޢުގައި ހުއްޓުވުމުގެ ބިލު މަޖިލީހުން ބަލައިގަތުމާ ބެހޭ ގޮތުން. އޭގެ ފަހުން މިއޮތީ ޤާނޫނު ނަންބަރު،

7/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން އާއްމުންގެ ތެރެއިން ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އައްޔަންކުރާ މެންބަރު ކަމަށް މެންބަރުން އައްޔަންކުރުމުގެ ވޯޓު. ހުރިހާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް އިށީނދެވަޑައިގެން ކާޑުތައް ކާޑުރީޑަރުތަކުގައި ޖައްސަވާ ދަންނަވައިލާ އަހާނަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ޤާނޫނު ނަންބަރު: 7/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)ގެ ދަށުންނާއި އަދި (ރ)ގެ ދަށުން ވެސް އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އައްޔަންކުރާ މެންބަރުން ވޯޓަށް ދަންނަވަން. ކުރިން (ބ)އާ އެކަށް ދަންނަވާލެވިފައި އިތުރު އެކަން ދަންނަވާލަދޭނަމަވެސް. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް، ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ގަވާއިދު ނަންބަރު އަށް ފަސް ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ބޭނުންކުރަމުން ގެންދާއިރު ގާނޫނުއަސާސީ މި ވަގުތު ދަތުރުކުރަމުންދާ ކާރ ހަރަކާތްތައް ކަމަށް ފެނޭ. ދެން އެކަން އަޅުގަނޑު ވެސް ނިންމަވާނީ ކޮންމެ ގޮތަކަށް ތިބޭ މަޖިލީހުގެ ވޯޓުކުރަންޖެހޭ ނިންމަވާނީ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެގެން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މަޖިލީހުގެ ވޯޓުން ނިންމާފައި އިނީ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް ދަންނަވާލާނަން. އެންމެ ފުރަތަމަ ވޯޓަށް މި ދަންނަވާލަނީ، ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އީވާ ޢަބްދުﷲ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އަނިޔާ ވަކާލާތުކުރާ ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް ބަދަލު ގެނައުމުގެ ސުވާލު މެދު މެންބަރުންނަށް ހުށަހެޅުއްވުމަށް ތާއީދު ވޯޓު ދެއްވުމަށް.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އީވާ ޢަބްދުﷲ

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	72
ވޯޓު ދެއްވި:	69
ވޯޓު ނުދެއްވާ:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ:	01

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު 69. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު 35. ޖުމްލަ 69. އެހެންކަމުން ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އީވާ ޢަބްދުﷲ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އަނިޔާ މަނާކުރުމާއި ހުއްޓުވުމުގެ ބިލު މަޖިލީހުން ބަލައިގަތުމަށް ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އިއްތިފާގުން ފާސްވެއްޖެ. މިގޮތަށް ފާސްވުމާ އެކު މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން މި ބިލު ޤައުމީ ސަލާމަތުގެ ކޮމިޓީ އަށް ފޮނުވިއްޖެ ކަމަށް ނިންމަން. އަޅުގަނޑު ދެން ވޯޓަށް ދަންނަވާލަން މި ދަނީ ގާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން އާއްމުންގެ ތެރެއިން ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އިންތިޚާބުކުރާ މެންބަރުންގެ ވޯޓު. އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް މި ދަންނަވާލަނީ، ދަފްތަރު ނަންބަރު 1548 މުޙައްމަދު ޢާރިފު އެ މަޤާމަށް މެދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފާސްކުރައްވަން ބޭނުންވާނަމަ ވޯޓު ދެއްވުން.

(ވަގުތުކޮޅަކަށް ކަނޑާލުން) މަޖިލީހުގެ ވޯޓިން ސިސްޓަމުގައި މައްސަލަ އެއް ހުރި ކަމަށް ފާހަގަވުމުން އަލުން ވޯޓަށް ދަންނަވާލާނަން. އަޅުގަނޑު ދެން ވޯޓަށް ދަންނަވާލާނީ ވޯޓިން ސިސްޓަމް އަލުން ރީސެޓްކޮށްލުމަށްފަހު. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ކަނޑާލުން) އަޅުގަނޑު އަލުން ވޯޓަށް ދަންނަވާލަނީ. ގާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން އާއްމުންގެ ތެރެއިން ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އިންތިޚާބުކުރަން ދަފްތަރު ނަންބަރު 1548 މުޙައްމަދު ޢާރިފު އެ މަޤާމަށް އިންތިޚާބުކުރުމަށް ފާސްކުރައްވަން ބޭނުންވާނަމަ ވޯޓު ދެއްވުން.

[ވޯޓު ދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 72
ވޯޓު ދެއްވީ: 71
ވޯޓު ނުދެއްވާ: 00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 00

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު 71. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު 36. ޖުމްލަ 71. އެހެންކަމުން ޤާނޫނު 7/2010، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތަކުގެ ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން އާއްމުންގެ ތެރެއިން ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އައްޔަންކުރާ މެންބަރުކަމަށް ދަފްތަރު ނަންބަރު 1548 މުޙައްމަދު ޝާހިދު އައްޔަންކުރެއްވުމަށް ފެންނަ ކަމަށް މަޖިލީހުގެ ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވި މެންބަރުންގެ އިއްތިފާޤުން ފާސްވެއްޖެ. މިގޮތަށް ފާސްވުމާ އެކު މި އަމަލު، އެއީ ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)ގެ ދަށުން ދެން އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތީގައި ވާ 3 ނަންބަރުގަނޑު އަޅުގަނޑު ވޯޓަކަށް ނުދަންނަވާނަން. އަޅުގަނޑު މިހާރު މިދަނީ އެ ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން މި މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅުއްވަންޖެހޭ މެންބަރެއްގެ ނަންބަރުގަނޑު ވޯޓަށް ދަންނަވާލަމުން. އަޅުގަނޑު މިހާރު ވޯޓަށް މި ދަންނަވާލަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތަކުގެ ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އައްޔަންކުރާ މަދަނީ ޖަމުޢިއްޔާއެއްގެ މެންބަރުކަމަށް އެވަރގްރީން / ސ. ހިތަދޫ އަލްފާޟިލް ޝާރިފު ޢަލީ ފުއާދު އައްޔަންކުރެއްވުމާ ގުޅޭ ބިލްއިޖްމާޢު މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓު ދެއްވުމަށް.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 72

ވޯޓު ދެއްވި:	13
ވޯޓު ނުދެއްވާ:	49
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ:	05

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު 62. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު 32. ޖުމްލަ 62. އެހެންކަމުން މަޖިލީހުން [illegible] މަދަނީ ޖަމުޢިއްޔާގެ މެންބަރު ކަމަށް [illegible] / ސ. ހިތަދޫ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަޖިލީހުން ފާސްކުރެއްވި. [illegible] މަޖިލީހުން ނިންމެވުމާ އެކު [illegible] މި ގަވާއިދުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން މަޖިލީހުން މަދަނީ ޖަމުޢިއްޔާގެ [illegible] މަޖިލީހުގެ އިދާރާ އިން [illegible] ވަނަ އަޅުގަނޑު އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުންނަށް ދަންނަވަން. އެޖެންޑާ އައިޓަމު 12 މި ހިސާބުން ނިމުނީ.

13. އިތުރު އެހެން މަސައްކަތްތައް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމު 13. އިތުރު އެހެން މަސައްކަތްތައް. އިތުރު އެހެން މަސައްކަތްތަކުގެ ދަށުން، އެޖެންޑާ އައިޓަމުގެ ދަށުން މިއަދު އެންމެ ފުރަތަމަ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް މިއޮތީ ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު [illegible] [illegible] ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ ބަހުސްގެ މަރުޙަލާ ކުރިއަށް ގެންދިއުން. މިދަންފަޅީގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ހުސައިން މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތަށް ވަޑައިގެންނެވުން އެދި ދަންނަވަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) بسم الله الرحمن الرحيم. މިހާރު ހިނގަމުންދާ އެޖެންޑާ އައިޓަމުގެ ދަށުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު، މި ޤާނޫނަށް އިސްލާހެއް ގެނައުމުގެ ބިލަށް ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުން ގެންދަވާ މެންބަރު، އާދެ، އެ ވޯޓާ ހަމައަށް އައިއިރު ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުން ގެންދެވި މެންބަރު ވިލިނގިލި ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނިހާނު ހުސައިން މަނިކު ވާހަކަފުޅުގައިގެން ކުރިއަށް ވަޑައިގަތުމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނިހާނު ހުސައިން މަނިކު.

ވިލިމާފަންނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނިހާނު ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މި މުހިއްމު އިޞްލާޙު ހުށަހެޅުއްވި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ވިސްނުންފުޅާ މެދު އަޅުގަނޑު ދެބަހެއް ނުވަން. ހަމަ ފުވައްމުލަކަކީ އާދޭ ޖަގަހައި އެކަނި ރަށެއްގެ ގޮތުގައި އޮތް އަތޮޅެއް. އެހެން ޒަމާނުއްސުރެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތާރީޚާއި ސަގާފަތާއި، ދިވެހިންގެ ދިރިއުޅުމާއި، ދިވެހިންގެ ވައްތަރާއި އަދި ވަރަށް ބޮޑެތި ކަންތައްތަކެއް ކޮށްދެއްވާފައިވާ ތިބި އަދި ދަރިންތަކާއި އުފެދިފައިވާ ރަށެއް. އެ ރަށުގެ ދަރިންނަށް ވެސް އެ ރަށް ތަރައްޤީވެފައިވާ ސިޔާސަތު ފުރިހަމަކޮށް އުފެއްދުމުގައި އަދި އެ ކަމަށް ހަމަ ރައްޔިތުން ވެސް ހުރަސްއެޅޭ ބަހައި ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުވާނެ. މި ހާލަތުގައި މިގޮތުން މި ވާހަކަ މިއަދު ތާއީދުކުރަން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ މިއަދުގެ ފަހަރު ސަރުކާރުތަކުގައި ވެސް ފުވައްމުލަކުގައި އޮތުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ އެއަރޕޯޓުގެ މަސައްކަތް އޮތް ހިސާބަށް، ވަނީ އެއް، ކޮންޓްރެކްޓަރާ އަދި ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ފަހަރު ދުވަސްވަރު އެއްބަސްވުން އަރުވާފައި ވީކަން. މިކަހަލަ ކަންތައްތަކާއި ބަހުސްކުރަމުން ސަރުކާރުގެ ނޯޓީސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވާނަމަ ނަހަމަ ހަރަކާތް ކުރެވޭނެ ބޭނުމެއް ނެތް އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވަނީ. އެ ދާއިރާ އަށް ނިސްބަތްވާ ވަކިން ދާއިރާއެއް ޢިއްޒަތްތެރި އެޅުން މެންބަރުންގެ ވެސް ވިސްނުންފުޅެއް، އަދި ހުކުރު ދުވަހުގެ އޭގެ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤު އަށް ނިސްބަތްވާ ދަ މެންބަރުންނަށް ބާރެއް، އޮޅުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މަސައްކަތް، އަދި ރަށުގެ މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ ކަމެއް މި ކަހަލަ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހުކުމް ހުރިހާ ކަމެއްގައި ބައެއް ހަމަ ކަންތައްތަކުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސީ ހުކުމްތަކާއި އިދާރީ ހުކުމްތަކުން އިދާރީ ދަރަޖަ ދިރިއުޅުމުގެ ޙައްޤު އޮތް ހުރިހާ ރައްޔިތުންނަށް ސާބިތު ދަރަޖަ ދިނުމާ އިދާރީ ބައެއް ކަމެއް.

ކަނޑައެޅިގެން ނޫ ބުނާތީ ދޭތެރެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުމާއި ޙުކުމްގައި ހުރި ފާހަގަ ކަމަކާއި އާސާރު ތަކާއި މިންގަނޑުތަކެއް ތަރައްޤީ ވެސް ލިބުން ތަރައްޤީ ލިބުން ވެސް ލިބިފައިވާ އެއްވެސް ރަށެއް ނުލިބޭ، ރަނގަޅު ވެސް ލިބުން ވަރަށް ބޮޑު ރަށެއް ތެރޭގައި ޢިއްޒަތްތެރި ދާއިރާތަކެއް ކަނޑައެޅުމުގެ މުދަލާއި ދާއިރާތަކެއް ރައްޔިތުން ދާއިރާތަކެއް ބަޔަކު މިހާރުގެ ތަރައްޤީއަށް ކުރިއަށް ރައްޔިތުން ސިޔާސީ ބޮޑު ކަމެއް. އަދި އެއްގޮތަށް ވިސްނުމަކީ އެ ދިނުމާ އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި، އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި ރަށުގެ ތަރައްޤީ ކުރެވޭނެ ގޮތުގައި މަސައްކަތް ރަނގަޅު ޙައްޤުގެ ތަރައްޤީއަށް ރައްޔިތުން ޢިއްޒަތްތެރިގެ ގޮތުގައި. އެހެން މިސާލު އަޅުގަނޑު މިދިޔަ ދުވަސް. އަޅުގަނޑު މިހާރު ވަކިވަކި ޚިޔާލު ހުރި ކަމެއް ކަނޑައެޅުމާ ވާހަކަ ދަށުން ވަކިވަކި ރަށުގައި ތަރައްޤީ އަދި ރާއްޖޭގެ ސަރުކާރު ތަރައްޤީއަށް ކަނޑައެޅޭ ދާއިރާ ވެސް، ފާހަގަ ކޮށްލަން ބަލާލިއްޔާ އެތަން ތަރައްޤީ ކުރަން ހާއްސަ ކޮށްފައި ކަނޑައެޅުމާ. މި ރާއްޖެ ކަނޑައެޅުމުގެ އިންތިޚާބީ ދާއިރާ ތަކުގައި ދާނީ ކަނޑައެޅިގެން ކަނޑައެޅުމަކީ ދާއިރާގެ މަގާމެއް ދާއިރާ މިހާރު ރާއްޖޭގެ ނިޒާމު ހަމަ ނިޒާމުގެ ޤާނޫނު އަސާސީއަށް ބަދަލު ކަނޑައެޅޭނީ. ރައްޔިތުން ދެމި ނޫން ޤާނޫނު ކަނޑައެޅުމުގެ މިދިޔަ ޤާނޫނު އަސާސީގެ ދަށުން އިންތިޚާބުތަކުގެ. ރައްޔިތުން ދެމި ނޫން ނިޒާމުގެ ހިމެނޭގޮތުން ފަހުން އިސްތިހާރު ކޮށްފިއްޔާ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުން ދެމި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދާއިރާ

ހާލަތު ދިމާވެއްޖެތީ ފުރި އާއި ހަސްތާބާރާ އަދިވެސް އެ ނޫން ކަންތައްތަކުގައި. މިދެންނެވި ވަރަށް ކައިރިން މިކަން
ދިރާސާކޮށް ބައްޓަންކޮށްފައިވާ ބަޔާންކުރުމަށް ކޮންމެ ގޮތަކަށް ގަބޫލުކުރާ އަދުގަނޑު ދެއްވާފައި ވަޒީފާތަކާއި ގުޅޭގޮތުން
ވިލިނގިއްޔަށް. މަގުމަތީ ކުރި ނެރެއްވުމުގެ ހާލަތު ލިބޭނެ ދުވަހު ހުރި އަދުގަނޑު ފޮނުވާލެވޭނެ ރާއްޖެ
މުނިސިޕަލްޓީގެ ކަމާ ބޮޑު ފަރާތްތަކާ ވެރިކަމުގެ ދަރަޖައިގެ ކުރީގެ ގެނދިއުމުގެ ވެރިކަ ދުކޮށްދެއްވި ވޭނާ ބަދަލުތަކެއް
އަދުގަނޑަށް ކޮޅުފުށެއް އައިސްގެން. އެހެންވީމާ، އަދުގަނޑުގެން މި ދަންނަވަނީ އިބްތިދާއީ ގެންބަދުގެ މި
ހުރަހެއްކޮށްދީ އިންތިޒާމް އަށް އަދުގަނޑުން އެދޭ، ދުވާ ނުދި އެދުމޭ، ދަންނަވާ ފުދު އެދުމުކޮ. އަދުގަނޑުން
ކޮންމެ ޒަމާނެއް، ކޮންމެ ބަރަބަރަކަށް ވެސް އަދުގަނޑަށް އެނގޭ އިބްތިދާއީ ބައިސް، ނ.އަތޮޅު ނޫމަރާ މީހުން
ވެސް އެ ބަދަލު ސިޔާސަތު ހަދަން ބޭނުންވާނީ. ލިބިދޭ ބޭނުންތެރިކަމެއް ތަރިކައިއްޔާގެ ކޮންމެ ބަރަބަރަކަށް
ވެސް މި ސިފަ. ހާސިލް ހާމަކުރަން ހާސިލް ގަބޫލުކުރަން ފުރިހަމަ ވާހަކަ އެއީ އަދުގަނޑު ޒުވާނުންނާ ހާމަކުރަ
އަދުގަނޑުގެންނަ މި ދަރަޖައެއް މި ގަބުލް ގަސް ދުވެ މީހުން ކަންތައްތައް ނިމިއްޖެ ކަމުގައި ވާނަމަ. ނަމަވެސް،
އެދުވެ ގަބޫލަށް މި ކަންތައްތައް ނުކުންނަދުވި. ދުނިމާ، ޙާދި ދުވަހުމަކާ މި މަޖިލީހުން ޒާތްވެގެން މި ދިހައީ ޑިކާޓު
ގަވަރުމަންޓު އޮފީޝަލް އަށް އިތުރު ބޭނުވާ މި ބައިބޮޑުން މަސައްކަތް ހަވާލުވެވަޑައިގެން، ޒާތީ ގަބުން ބަނގަޑަށް
ބައްލަވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ މި ދުވަހު މި ފަހުގެ ތަޢުލީމު ކަމުދިޔަ ކަމުން ސިޔާސީ ކަމަށްތަކާއި
ސިޔާ ކަމުން ސިޔާސީކަ ބައްޓަންކޮށް އެއްބަޔާ ވިސްނާ، އެއީ ފިކުރުގައި އެބަރުގެ އިލްމީ ސާސް އަދާ ބައްޓާ
އިލްމީ ސާސް ގުޅުވާލާ އާދޭ މިންވަރުތަކުގެ ގެންދާ ދެން ސިޔާ އެޒާއްޕިމަ ދެން އަދި މިއަދުވެސް ބަނގަޅު
ދަރަޖައެއްގެ މިކަން ދެން. އަދި އިހުނަކުވެސް ބަނގަލުވާން އަދުގަނޑު މިދެންނެވި ފުދަ ޒިދުމަތްކަމެއް އެ ތަކުރާރުގައި
ވިދާޅުވިކަމުން ފުރި، މަސައްކަތްތަކާއި ވަކި ޒިސާބުތަކުން ދެވުނީމަ ދެން އެ ސަބަބުތަކުގެ ސިޔާސަތު ކިޔަން.
ސިޔާސަތުގެ ސިފަވެގެން ހަމަ އާދައިގެން ގަނޑުކަނޑާ ފޮތްތަކުގައި ޗާޕުކުރުން އެކަކަށް ނުކުރެވި މި އޮތީ ސިޔާސަތު
ދެންނެވުމުގެ ބައްލަވާނެގަނޑުކަން ސިޔާ އޮތް، އެ ސިޔާގެ ވާހަކަ އަދުގަނޑުގެން ދަންނަވަން އެހެން ނުހައްދަވާނެ.
މާޒީ މިއީ ސިޔާސަތު ވާން އެންމެ ފުރިހަމަ އެކަން ގޮތް ޙޮތް ތަށް. މިތަނުގެ ހާލަތު ވެސް މިއީ. އައްޔޭ
އޮތުމަކީ ގެދޮރުވާ ބޭނުމި ސިންގާ ބައްޓަނކައް ހުރި ވަކިން ދި ބަރަ ޙޮތް ބަހެއް، ދި ބަހައްގެ ނަމުގައި. އައްޔޭ
އޮތުމަށް ކަބަރިޖު ކުނޭން ފުރިހަ ހަމަހަ ގޭއިބު ފުރިހަ ދިމާހަކަތް ކަބަރިޖެއް އަނނަނީ. މިއީ މިއަދުގެ ބަޔާޒުމެ
ކޮންމެކަން ކަން ބޭފުޅުކުމެ މިއާ އިދިކޮޅުހަރަދުވަނީ. އެ ހިސާބުން އަދުގަނޑުން އެބަޖޭ މިދުންނާވި އަސާސީ
ބޭނުމި ޒިދުމަތްކަމެއް ފުންވަބަ ބަނގަޅު ޒިދުމަތްކުމެތައްގެ ގޮތުގައި ހަރަދުވާފައި މިބައި އެކުގައި ޒާތީ ގޮތުން
ފުރިހަމަ މިނގަނޑުތަކަށް ގެންދިޔަ، ދުރުން ސިޔާގެ ދަރަޖަ ލިބެން. މިކަން ގުޅުބަބުވެގެންދާން އަމީބާތުކުގެ ހުރިހާ
ސަބަބުތައްދައިގައި މިހުރި ފައިޖީ ކަމުގައި ވާނަމަ. އެހެންވީމަ، 10000ގެ އާބާދީއަކަން ސިޔާ ދުއްކުމަން ފުވައްކުރިވަކު
މުދަ ދާއިރާގެ އިބްތިދާއީ ގެންބަދު މި ހުރަހެއްކޮށްދީ އިސްތިޖާބަށް އަދުގަނޑުގެ ޙާއިދު އެބަ ހޮވ. އަބަދުވެސް

94

އަޅުގަނޑު ތާއީދު އޮންނާނެ. އަދި އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮންމެ ރައްޔިތަކު މި ތާއީދުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަންނަވާނެ. އެބައޮތް މިގައި ބިލު ހުށަހެޅުއްވި ސަބަބުތަކުގެ ތެރޭގައި ވިދާޅުވެފައިވާ އާބާދީތަކަށް ސިޓީ ދަރަޖަ ކައިރި މަގެއްގައި ލިބިދާނެ މުސްތަޤިއްލު ކަމަކަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާތީ. މިހާރު މިއޮތް ގޮތުން އާބާދީތަކަށް ސިޓީގެ ދަރަޖަ ކައިރި މުސްތަޤްބަލުގައި ލިބިދާނެ ކަމަކަށް ފެންނާނީ އެ ފުރުޞަތު ބޮޑުވި އާބާދީތަކަށް ލިބިގެން ބޮޑު އާބާދީތައް ހަރުދަނާ އެކު ތަރައްޤީގެ ފުރުޞަތުތައް ހޯދުމަށް ވެސް ގޮތް ފަހިކުރުމުގެ މަގުބޮޑުވެގެން ހުރަހަކާ ބިލުގާ. ހަމަ އެ މަނިކުފާނުގެ ތަރައްޤީގެ ފުރުޞަތުތަކުގެ ވާހަކަ. މި ތަރައްޤީގެ ފުރުޞަތުތައް ފެންވަރު ނުވި ހަމައެކަނި ނިޒާމުގައި ބޮޑެއް ޖަހާފައި މިއީ ސިޓީއާ ދެންނެވުމަކުން ރަނގަޅު މި ދަންނަވާލާފައި، އަޅުގަނޑުގެ ވިސްނުން އޮތް ގޮތް މިހެން ދަންނަވާލާފައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އަދިވެސް އެއް ވަރަށް ޝުކުރުދަންނަވަމުން، އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން ވާހަކަ ދަންނަވަމުން ވަކިވެލަން. والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ބިލަށް ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުން އެދިވަޑައިގަންނަވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ލިސްޓުގައި ވާ ނަންބަރުތަކުގެ ތެރެއިން ބާކީ ނަންބަރުތަކުގެ ފުރިން މި ވަގުތު ޖަލްސާކުރާ ކަމަރާގައި ތިއްބެވީ އަޅުގަނޑުކަން ނުފެނޭ. އެކަމަކުވިޔަސް އެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަންނަވަމުން ގެންދަވަނީ ކަމަށް. މިހާރު އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް ވަގުތު ވަނީ ހަމަވެފައި. އަދި ޤައުމީ ޕާޓީ އަށް ވެސް ވަގުތު ވަނީ ހަމަވެފައި. ޕީ.ޕީ.އެމް އަށް ހަމަ އެއް ނުވޭ ކުޑަ ވަގުތުކޮޅެއް 3 މިނެޓްހާއިރު އެބައޮތް. އެ ޕާޓީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ފުރުޞަތަކަށް އެދިވަޑައިގެންފައި ވޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖަލްސާކުރާ ކަމަރާގައި މި ވަގުތު ވަޑައިގެން ނުވޭ. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު އަނެއްކާވެސް ފުރުޞަތު މި އަރުވަންޖެހެނީ ދެން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިސްބަތްވެވަޑައިގަންނަވާ ޕާޓީގެ މެންބަރަކަށް. އާދެ، ޑީ.އާރު.ޕީ.ގެ މެންބަރަކަށް. ޑީ.އާރު.ޕީ.ގެ ތަރުތީބުން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުން އެދިވަޑައިގަންނަވާ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މި ވަގުތު އަޅުގަނޑަށް ފެނިވަޑައިގަތީ އޮތީ ލިސްޓުގައި ވާ ތަރުތީބުން. ގެމަނަފުށި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްހާމް އަޙްމަދަށް. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްހާމް އަޙްމަދު.

ގެމަނަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްހާމް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް ... ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު، ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޝިފާޒު މުފީދު ހުށަހަޅުއްވާފައި ވަނީ އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެ މަނިކުފާނު ވެސް އެ ހަތްދުކު ތަފްސީލު، އަދި އެ އަތޮޅުދުކު ތަފްސީލު ވިސްނުންތަކާ ވިސްނާފައި، ރައްޔިތުންނާ މަޝްވަރާތަކެއް ކޮށްގެން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ. ކޮންމެ ދާއިރާގެ މެންބަރެއް ކަމުގައި ވިޔަސް އެ މެންބަރު އެ ހުށަހަޅުއްވާ އިސްލާހެއް ހުށަހަޅުއްވަނީ އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ހިތް އަދި އެ ދާއިރާގެ ރައްޔިތުންނާ ވާހަކަ ދެކެވި މަޝްވަރާތަކެއް ކޮށްގެން އަދި އެ ބައެއްގެ ފިކުރާ ހިޔާލު ހޯދައިގެން ކަމަށް ވަކާލާތުކުރައްވާފައިވީ. އެއްބަސްވާ، އެގޮތަށް ވިސްނުމުގައި އެ މަނިކުފާނު މި ހުށަހެޅުއްވީ. ވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ރިޔާސީ ނިޒާމް ކޮންމެ އަތޮޅަކާ ނިންމާއިރު އެ ދާއިރާގެ ކައުންސިލްތަކާއި އެ ދާއިރާގެ ބޭފުޅުން ބޭނުންވާ މަޖިލީހުން އަމަލުކުރުމަކީ އަޅުގަނޑު މަޖުބޫރުން ވެސް ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ. އެ ގޮތުން ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޝިފާޒު މުފީދު މިފަދަ އިސްލާހެއް ހުށަހެޅުއްވީ ހަމަ ޝުކުރުދަންނަވަން. ހަމަ އެއާއެކު، އަޅުގަނޑު ފަރާތްތަކުން ބޭނުންވާ ނުކުތާ އަދި ކުރިން ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ ވާހަކަ އެއް ހަމަ ތަކުރާރުކޮށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ ވާހަކަ އެއް. އަޅުގަނޑުމެން ނަން ބޭއް ޖެހުމަކުން ކަންކަންކުރުމުން އެއިރު ހަމަޖެހޭ އުސޫލެއް ނޫން. އެއީ، އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތެއް ނޫން. އަދި އެހެން މެންބަރުން ވެސް މިތަނުން ވަކިކުރުވި ފަދައިން ނަން ދެއްކުން ކަމެއް ނުކުރެވޭނެ. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ހިތް އާދެ ފުވައްމުލަކާއި ވެސް ތަރައްޤީވެގެން މަރުކަޒު ރާއްޖޭގެ ތިންވަނަ ބޮޑު ރަށް ކަމުގައި ދާއިރު އެ ރަށަށް ވެސް ބޭނުންވާ ތަރައްޤީވެދާ އެގޮތުން ކަންކަން ކުރުމުގެ ނިޒާމެއް ކޮށްދިނުން ދެއިން. ހަމައެހެން، ފުވައްމުލަކު އެއީ ސިޓީއެއް ބޭނުން ނިންމަވާފައިވާކަން ނުވާނެ. އާރުނަންބަރު ވަނަތަނުން މި ދާނީ، ނުރި ސަރަހައްދުން ވެސް ހިންގި ފަރާތްކޮށް އައްރުކުފޭ ތަރައްޤީކުރުމެއް މަސައްކަތް ފުވައްމުލަކުގެ ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތުގައި މި އޮތް ފުވައްމުލަކާ އައްރަށް ވެސް މަސައްކަތް ނުވަތަ އެ މަސައްކަތްކުރަން ފަސްޓެއް ވާހަކަ، ނުވަތަ އެ ވަރަށް ހިއްމަތްކުރަން މައްސަލަ އެއް. އަޅުގަނޑުމެން އިންތިޚާބުގައިވެސް އައްޑު އަތޮޅު ފަރާތުން ޖައްސައިގެން ކަރައް ވެސް ނޫން. މި ހަދިޔާތަން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވަކި އެއް ބަދިޔާތަކައި އަބަދު އަން ބާފަރު ފުވައްމުލަކާއި ފުދު އެއްވެސް ވާހަކަ އަމްދަނީ އެ ފުބަ އެއްވެސް ވަސީލަތް މަސްވެރިކަމުގެ ވަސީލަތްތަކާ ވެސް އެ ހުރިހާ ނުވަތަ އެ އަތޮޅުތަކުން ފަޅުވާ އެއް ނުވޭ. ދިރިއުޅުމަށް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްފި ބައްދަލު ތަންތަނުގައި އުޅެން ފިބާ އާދައިގެ ހަރަކާތް ފޮނުވައިގެން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކެއް.

ގަނޑުޖޯގާންކޮށްގެން ލިބޭ ފައިސާވަރު، މަދު ފައިސާވަރެއް ލިބޭނީ. މި ބަޔަކަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން އެބަޖެހޭ. ވީމާ، އެބައި މީހުންނަށް ލިބޭ ފައިސާވަރަށް މަދު ފައިސާވަރަށް ހަދައި ހިތްހަމަޖެހުން ވަސީލަތްތައް ގާއިމުކުރުމަކީ އެއީ މި ގަޑިއިރުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. ފުވައްމުލަކު އެކަންޏެއް ނޫން އެހެން ރަށްރަށް ވެސް އޮތީ އެހެން. އެހެންނަމަވެސް، މި ބިލުގައި ފުވައްމުލަކާ ބޭރު ގޮތުން ވަކިކަމަށް އަޅުގަނޑު ބޭނުންވާތީ ނުވަތަ މި އިސްލާހަކީ ފުވައްމުލަކަށް ޚާއްޞަ އިސްލާހަކަށް ވާތީ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަމުން ސަބަބަކީ އެއީ، 10000 މީހުންގެ ތެރޭގައި ފުވައްމުލަކުން އެ ފުރުޞަތު ލިބިގެން ގެންނަ އަދި އެއާއެކު، އަޅުގަނޑު ފުވައްމުލަކުން އެހެން ރަށްރަށް ވެސް މިގޭ ތެރެއިން ހިމެނިގެން ގޮސް ކަމަށް. އެހެންވިޔަސް، ފުވައްމުލަކުގެ ވާހަކަ ދައްކަން މިޖެހޭ ބައެއް ކަންތައްތައް ހުރޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ހިސާބުން އަދި ފުރަތަމަ ޖެއްސުމަށްފަހުގައި އެ ދަރުމަވަންތަ ފަރި އެއް ނަގައިގެން ނުވަތަ ތަނަވަސްކޮށްގައި ދަރުމަވަންތައި އިތުރުންނަށް ލިބޭ މަދު ފައިސާތަކަށް ހަމަހަމަކުރުވެނިގެން މި ދަރުމަވަންތައްގެ ނިސްބަތްވާތީ ހަކަ. ދާއިރު އެ ދާއިރާގައި ފައިސާތަކާ އެކު ހަމަހަމަކުރެވޭނެ. މީގެ، އަޅުގަނޑުމެން މިކަންތަކާ ހުށަހަޅާފައިވާ ކަމެއް. ކުރި ސަރުކާރުން ވެސް ވަރަށް ރަނގަޅަށް މަސައްކަތްކުރެއްވި ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އެއީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ މަސައްކަތްތަކާ މަސައްކަތްކުރުމުގެ މަސައްކަތް. ބަޖެޓުތަކުން ބަލާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ސަލާމަތް ފުރަތަ އެއް ދަންނަވާލަން ބޭނުމީ. ވަރަށް ބޮޑު އަދަދެއް. ވަރަށް ފައިސާގެ ބޮޑު އަދަދެއް ފުވައްމުލަކާއި އަންގާލާ ދާއިރާގައި ފުރި ނިޒާމަށް ނުވަތަ އެ މީހުން ދަރުމަވަންތަކޮށްގެން ހަމަހަމަކުރުމުގެ ހަމަހަމަކަން މީ ހަމަ މަސައްކަތް ވާހަކަ އެއީ. މި ހަމަ ބަޖެޓުތަކު ގަބޫލުކުރަން އެބަޖެހޭ. ވީމާ، ސަރުކާރުގެ ދަރަޖަ އަޅުގަނޑުމެން ދާ ކަމަށް ވެސް ނަމަ އަޅުގަނޑުމެން ދަރުމަވަންތަ އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ކަމަ ހަމަ ފުވައްމުލަކު ފައިސާއާ ހާސިލްކުރާ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ހިތް އާދެ އެ އަދިބުރުގެ މަސައްކަތް މި ސަރުކާރުން ވެސް އެކަމަކު މި ދާއިރާގެ އެއީބުރުގެ މަސައްކަތް ސިޔާސީ ކަންކަމަށް ނަމަ ހާލަތު ދަށު ގާއިމުކުރުމުގެ ކަންކަމުގެ ނަމޫނާ އެ ދަރަޖަ ނަހަމަކުރާ. ހަމަ ހުރެ ފުރުސަތު ބިލުގެ ބަޖެޓުގެ ބަދަލުގައި އެ އެސްޓޮލަކުން ނަހަމައްދާ ފުވައްމުލަކު ހަމަހަމަކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ޖިލްބަހަށްދެއްވާ. ހަމަ އާދަމް އަދި މި ދަރުމަވަންތަ. އެއީ އެ މީހުންގެ ގާތުގެ ހުރި ދޮރުން. ހަމަ އެހާއަށް އަދި ހުރިހާ ރަށްރަށްގެ ވަރަށް ފުރުސަތު ދަރުމަވަންތަ ބޭނުން. ބަޔަކަށް ބާރުއަޅާ ހުރި ހަމަތައް ވެސް ގާތުގެ ވަރަށް ނިކަމެތި ގާތުގައިވާ ދަރުސަ މި ވަނީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސީ ދަރުވާ ވަރަށް އަދި ދުވަސް ވަރަށް ހުރިހާ ކަންކަމަށް އޮތުމުން މީހުންނާ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ބޭނުން ޝުކުރު ދައްކަ އެ ވާހަކަ އެ ދަރުމަ ދަރަޖަ. އެކަމަކު، ބަޔަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ ބަޔަކަށް އެހެން އެބަލާ ސިޔާސަތު އަޅުގަނޑުމެން ދަރުމަވަންތައްތަކުގައި ހަމަހަމަ ސިޔާސީ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން އެހެން އެލުކުގައި ދަރުމަދުލަކީ ހާލަތު ގާތުގައި ހުރި އެއް ގާތުގެ ހަމަހަމަ ހެދިފައިވާ އެހެން ގާތުގެ ހަމަހަމަކަން ދަރުމަވަންތަކަން ހަމަވާ. ހިތްދަރުން ފުރިހަމަ ގޮސް ގަމާ ދަރުމަވަންތައި ވަނީ ކަންބޮޑުވުން ކަރުދާހު. އެބައި

ކުޑަކުދިންނެއް ބޮއި ހަގާއްޔަތުމުން ދިރިހަ އަޑުއެހިން. އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރަން، އަޅުގަނޑަކީ މުޖުތަމަޢު ވިސްނުން ގޮތުގައި އެއީ، މި ދީނުގެ މަޤާޞިދު އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުން އަޅުގަނޑު އަސާސީގައި އެއްގޮތް ފެނިގެން ރަނގަޅަށް އެއީ ފުރަތަމަ ފަހަރު ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް މުޖުތަމަޢު ތިބޭނީ މިއީ އެންމެ ބަނޑުގެ މުޖުތަމަޢުތަކަށް ވެސް ނުވެ ހިނގައިދާނެ.

އެކަމަކު، ހައްޖު އަޅުގަނޑުގެ ރަށްރަށުން ހުރަސް ކަނޑަ އަނެއްކާ މި ތިބިތިބިބަތަލާ ސިފައިސާގެ ދަރުމަ ދިރުމަކަށް ނުދަރުބާސް އަޅުގަނޑު މި ދަނޑުވެރިޔާ. ސިފައިސާގެ ދަރުމަ ދުނިޔާ އާދައިކަ އަޅުގަނޑުމެން ވަސީލަތްތަކަށް ފިލަވަޅުތަކުން އެބަދެއް. މި ކަނޑައަޅައި ކުދިކުދިބައިކަ ހަމަގައިމުވެސް މަޖިލިހުން ދެ ދިމަ ފޮރުގެ މަޖިލިހުން ކުރަންކުރަން ކަނޑައަޅައި ކުދިކުދިބައިކަ އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ހިތް އެއީ މިއަދު ކަނޑައަޅާ ދަރުބާރަކު ވެސް މަސައްކަތްކަންތައްތަކަށް ކަމަށް. އަދި ހައްޖު އަޅުގެ ކުޑަކަމުގައި ވިޔަސް، ބޮޑުކަމުގައި ވިޔަސް، ކުރީގެ ފަރާތުން ކުޑަކަމުގައި ވިޔަސް ހަމަ. އިން ފުރިގެން ސަ. އާ ހަމައަށް ސް، އާ ހަމައަށް ވެސް އަ ކަނޑައަޅާ ކުރަންޖެ އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ މި މަޖިލިހުން ކަނޑައަޅާ ކަނޑައޅާފައި ކަމަށް. އެކަމަކު، އަޅުގަ އަޅުގަ ހަމައިތުން ހަ ކަނ އަނދިރީގައި ހުދުކަރަންޖެހުނީ ސަރުކާރުން އެކަ މާލޭ ސަރުކާރުގެ ސިފަކުރުމުގައި ނުދަރުފަ ހަމަ ސަރުކާރުން ސިފައިސް ގޮތުން ދަރާގާ ފަރާކަ ފުރަތަމަ ބަނޑުޖެހިދާ ސަރުކާރުގެ ނުދަރުފަ އަ ހަރުގެ އިނގިރޭސިގެ ޤާނޫނު އައް ދުރަހުން

އަނބުރާދަރަން ދަރުފަރުން ދިރާ ފަރާކަ އަވި އައި އަ ހަރުގެ ހައްޔިތުން ނުފަމަ އަޅުގަ އަތުގެ ހައްޔިތުން ދަރާކަރުން ދިރާ ފަރާކަ އެއް. މިއަދު ތިރިގައި އެކަން ކަނޑު އަނބުރިދާގައި ހުވާދިނުމުގެ ޢައްޔަނުކުރެވުނު. އަޅުގަ އަދިވެސް ޢައްލާމާ ވިސްނުމުގެ ކަނޑައަޅާ ހުސްނަ ގޮތުން މިހާރު ދެ ދެދެ ނުހަރާ ފަރާތްތަކާ ކަނޑައަޅައި ހިނގައުން ޕޮއި އޮފް ކަނޑައަޅާ ހުރި މަޢާލާ. އަޅުގަ އަޅުގަ ވެސް ވަހި ކަނޑައަޅާ ބޮޑު ކަނޑައަޅާ ހިނގައުން ގޮ ކަމަކަމް ގޮތް ހަމަކަށް އަޅުގަ ހައްޔިތުން ކަނޑަސްގަނޑު އޭ ކަނޑައަޅައި ވީ ބޮޑެ ބޮޑުބޮޑުޖެހުނަން ދެސްގަކަރި ގޮތުގައި ގޮތްގޮތަށް އަ ބޮޑުޖެހުނު ހުރިހާ ކަމުގެ ޖަހާފައިހުރި ޖެހޭ ކުރިއަށް ދަނީ. އަ ބޮޑުޖެހުން ޕޮއިންޓް ހިނގަވާ ހަމަ ހިސާބު ގޮތުގައި ހިނގައި ދަރުފަ ހިސާބުގެ ހިންގުމުގެ ހަވާލުކުރުމުގެ މިންވަރު ދިގު ވަގުތު ފުރަތަމަ ކަނޑައަޅާ ނުހަރާ ފަރާތްތަކާއެކު ހިނގައިދާނެ، ސަރުކާރުގެ ކަރުދާހުގެ ތެރެއަށް ގޮވާލެވުނީ. އަޅުގަ އަޅުގަ ހައްޔިތުންހަރު ވެސް އަޅުގަނޑު ދަރުފަ އަޅުގަ ހައްޔިތުން ވެސް ދަރާނޭ މި ބޮޑުޖެހުން މިއަދު ހުދުދަރުކަރަމަ އަޅުގަ އަޅުގަ ހައްޔިތުންހަރު ވެސް ކަރަކަށް ހިނގައިގެ ދަތުރުކޮށް. ގޮތް ހިނގައިގެ ދަތުރުކޮށް ނަރަދަރާ ހިނގައިގެ ދަތުރުކޮށް. ސިފައިސާ ހިނގައި ނުފަހަރު ދަރުފަރުގެ ދަތުރު ސަރުކާރުގެ. އަޅުގަ އަޅުގަ ހައްޔިތުން ވެސް ވަރަ ކަރާ އަރާބޮޑުއިރު ހިމަނައިލާމާ އެދާސްމަކާ ކުރިމަތިލާންޖެހިދާ. މި ހަރުދަނާކޮށް ގެންދާ ފަރާތްތަކަށް ދެކެވޭ އެހެން ފުރަތަމަ އަޅުގަ ހިނގާ ފަރާތްތަކުން އަދިވެސް ފަރާތަކަށް ފަރާތްތަކެއް. މިޔަ. އަޅުގަ އަޅުގަ ބޮޑުމަގު ގެންގުޅުމަށް ވެސް ގޮތްގެ މިކަމާ މުޅިން ގޮތެއް ވެސް ބޮޑުތަރު ބޮޑުޖެހުނު އަ ބޮޑުޖެހުމަށް ނުވަތަ އަޅުގަ ސިފައިސާ ހިނގައިގެ ދިރާސާކޮށް ދަރުމަ. ސިފައިސާ ހަރަކާތް މިހާރު ބޮޑުޖެހުން ވެސް ބޮޑުސްރު ނުވަތަ. މިހާރު ބޮޑުޖެހުން ބޮޑުނުވާނެ ސިފައިސާ ހިނގައި ދަރުފަ އެހެން ދިރާސާކޮށް ބަޔާތަކު މާނައިގައި

ސިޔާސީގެ ދަރަޖަ ތިބިގެން ދިއުން. އެއީ، ބޭރުންގައި ކަމުގައި ވިޔަސް. އެއީ، ކަރަންޓުގެ ނިޒާމުކަމުގައި ވިޔަސް، މަސްވެރިކަމާއި އަށްދެއް އަދި ފަރުގެ ކަސްރަތުތަކާއި ކަމުގައި ވިޔަސް އަދި ރަށުގެ އުމްރާނީ ތަރައްޤީކަމުގައި ބެލި ކަމުގައި ވިޔަސް. އަދި ސަރުކާރުން ދަށުގެ ހިންގުމުތަކާއި ކަމުގައި ބެލިއަސް މި ފަސްތާރަކަމާ އުރު ނުލިބިގެން ސިހީ އެއް ކިޔުމަކުން ފުރުޞަތެއް ނުލިބުނު. އެއީ، އަޅުގަނޑު އަބަދުވެސް ދަރުމާ ވާހަކަ އެއް. އަޅުގަނޑު ތަރައްޤީކުރުމަށް ބޭނުން ވަނީ ދިރާސާކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފުރުޞަތުގައި އިޤްތިޞާދީ ވައްތަރު، ފުރުޞަތުތަކާ ވެސް ދާއިރާގެ އިޤްތިޞާދީ ވައްތަރު ސިޔާސީ ދުވަސް ވިދާޅުވާ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ތިބީ އިސްލާހުކުރުވުނު. ހަމަހަމަކުރުމަށް އަޅުގަނޑަކީ އެކަމަށް ގޮއިދު ވެސް ކަމާ މިހާރު. އެކަމަކު، ވެސް މިހާރު ކުރުމުން ނުވޭދޭ، ސަރުކާރުން ދެމެހެއްޓުމަށް ހިންގުމުގެ އެއްބާރުލުން ނުލިބޭ. ޙަޤީޤަތަކީ އަޅުގަނޑުމެން، އަޅުގަނޑު މިހާރު އުއްމީދުކުރަން ދައުލަތް ވާހަކަ އެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒަމާނުގައި މިދައި ތިރިހަތަރު ނުވަވަ ވަރުސަތަރު އަހަރު ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން އަޅުއަރިން އަހަރު އަރަވެ، ފުރަތަމަ ފަހު، ދެއް، ދެން އަޅުގަނޑަކީ ހުވަދު އަރަވަން ނިސްބަތްވާ މިރަކަން ވާމި އަޅުގަނޑުމެން އަޅުއަރިން ދަރުމަ އުސްފުރުން ކަމުގެ ފާހަގަ. އަޅުގަނޑަކީ ކުޑަކުއްޖެއް އެ އުސްފުރުންގައި ދަރުމަ އުސްފުރުންގައި ކުއްޖެއް ތަން ދުރު މިހާރު. އަޅުގަނޑަކީ އެ ދުވަސް ވެސް ދުރު މިހާރު. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން މި ދަނީ އެތައް ޖަމާޢަތް މިހާރު ވެއްޖެ ފަނަރަ، ވިއްސަކަށް އަހަރު ވެއްޖެ މި ދަރު އުސްފުރުންގެ ޖަމާޢަތް ވަނީ މާލޭ ބެރުއަރަން ގެއްލިފަ. އެއީ، މިހާރު ދަރުމަ ބަދަލުވެގެން ދިޔަ. އެ ދަރުމަ މިހާރު އެއީ މަސް ކުރުމަކަށް ބޭނުންކުރާ އެއްޗެއްގެ ނަމަށް ގޮސްފައި ވަނީ. އަނބުރާލާފައި ދަރު އުސްފުރުން އަނބުރާ ހިންގަ މި ވީ މިއީ، ބަޔަކަށް. މިއީ ރިވެތިވީ އަދި އެއްކަލަ ހިލާހާ ވިލުކުރާ. ހިލާހު ދަރަނިވާ ރިވެތިވީ އަދި މިއީ. މި ރިވެތިވީ ފަހުރުވެރިކަން އެބަލަފާ ދަރު އުސްފުރުންގެ ޖަމާނަތް އަދި. ބަމު ކަނޑަހަމަވުން ދަނޑިކޮށް، ބަދުގެ ފެނިއަރަން ވެސް މިއަން ދުބާލަކީ އެއްކަލި އަރަނިގެން އަހިސް އެއްކަލަ ބަންދުގަސް ކަޅުވެރިވު ފެސް އަޅުގަނޑުމެން މިއީ ހަވަ ދަރު އުސްފުރުން ބޭސްތަކުން މި ޖަނާއީ. މިއީ، ސިޔާސީ ދަރަޖަ އަޅުގަނޑުމެން ބޭސްތަކާ ކަމަވީ. ސިޔާސީ ދަރަޖަ ބޭސްބަލާއިރު ފުރަތަމަ ވާހަކަ ރަސްމީކޮށް އެއްކަމަ ދަރު އުސްފުރުން ކަސްކަން މި ޖަނާއީ. އަނބު އަފުޅު ރަސްމީކުން ދަރު އުސްފުރުން ކަސްކަން މި ޖަނާއީ. އެކަމަކު، ސިޔާސީ ދަރަޖަ. އަޅުގަނޑު އަޅުއަރިން ފުރަތަމަ ވާހަކަ ރަސްމީކުރު ވިދާޅުވި، ސަފާނީނުރަވިގެން، ސަފާރު މިދުނިޔެ އެކަށީ އެއް ނުނިދިގެން މާލެ އަން ފުރައިގެން އައި ވާހަކަ. ކުޅުނަ ކުރިޔަށް ފެހިބަރިގެން ހަމަރު ނުހުރިގައި ތިއްބާފައި އެތީ، ކުއްމިޒޭގެ ފެހިބަރަގައިގެން ގަސްގެން އެކަށީ އެއް ނުނިދިގެން މާލެ އައި ވާހަކަ. މިއި، އަޅުގަނޑު މިގެ ވިސްކަހަން ތީރާ އަހަރު ކުރިން ދާއިރު ވާހަކަ އެއް ފުރަތަމަކުރުގައި އެކަށީ ނުނިދިގެ ވާހަކަ އައި. މިހަރު މި އަޅުއަރިމިނޭ އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަކުރުގެ ރަސްމީކުރުނު އެ ހިޔާރުދި އިލާސްތަވަތް ކުރަނިގެތި އަޅުގަނޑު ހިނގާލުރަން. އަޅުގަނޑު ހަވަސްއިޤްލާސް، ބޭނުމެއް ނުވަ ފުރަތަމަކުރު ރަސްމީކުރުން އެކަށީ ނަގަން މާލެ އަނނާރާކަށް. އެއީ، ބޮޑު އާބަރީ އެއް ހިޔާރު ރަނގަޅު. ފުއްދުމު

ތަރައްޤީގެ ދުވެލީގައި މަސައްކަތް ކުރި ބޭބޭފުޅުންނަށް ސިޔާސީ ބޭފުޅުންނަށް ބަލާއިރު ދުވަސްދުވަހު ތަރައްޤީ މި ދައުލަތް ގޮތުން ހިދުމަތްތަކަށް ވަދެ ނުވާނެ. މި ބަދަލުތަކާއި ތަޢާރަފްކުރަން އެބަޖެހޭ. ދުވަސްދުވަހު ތިބި އިލްމީ އަދި ތަޢުލީމީ ބޭބޭފުޅުންނަށް ބަލާއިރު ވެސް މި ދައުރުގައި ތިބި ނިސްބަތަކަށް ބަލާއިރު ގިނަ ދެންނެވުމަކީ ކޮމަށް ވެސް ނުވާނެ. އެހެންވީމާ، މި ބަދަލުތަކާއި ތަޢާރަފްކުރަން އެބަޖެހޭ. މި ދައުރު އިސްލާމީ، މި ދައުރުގެ އިސްލާމީ ތަޢުލީމަށް ބަލާއިރު ވެސް ދުވަސްދުވަހު ހައްދަވައިދެން ކޮންދައުލަތެއް ހިދުމަތްތަކަށް ވެސް މަދުވެ ނުވާނެ. އެހެންވީމާ، ދުވަސްދުވަހު ހައްދަވައިދެން އެއްސަރުކާރު ނަމަވެސް ޖެހިފައި އަންނަނީ މާލޭ. މާލޭ މިހާރު ބަޔަކަށް ވެސް ނުވާނެ. މި ދުނިޔޭ ހާލު ހުއްޓާ މަދު ހަމައެ. އެހެންވީމާ، މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ތަޢުލީމީ ބަޔަކީ. އަޅުގަނޑުމެން ތަޢުލީމީ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ވާނީ ދަރިވަރުން ވާހަކަ ދައްކާ ބޭނުން ވެސް މި ސިޔާސީ ދަރަޖަ ހިސާބުއަޅާ އެހެން ބޭނުމަކީ ބައްދަލު. އަޅުގަނޑު ތަޢުލީމީ ދުވަސްވަރު މާލޭގެ ވާހަކަ އެއް އަޅުގަނޑު ދަރަނިވެރިން ބޭނުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން އިބްރާހީމްގެ ވާހަކަ. މި ބަޔަކަށް ހާމަކުރުމުގެ ކުރުމަކުރާ ޙަޤީޤަތް ވާހަކަ ބޭނުންތަކެއް ދަރިވަރުން. އެހެންވީމާ، މި މާލޭގެ ސިޔާސީ ދަރަޖަ ހިސާބުއަޅާ މާލޭގެ ވާހަކަ ވެސް އަޅުގަނޑު ދަރަނިވެރިން ބޭނުންތަކާ. އަޅުގަނޑު ދިވެހި އަޅުގަނޑުގެ ކުރެ ދަރިވަރުން ބަލައިގެން އެއް.ޖީ.އޯ.އަކުން. ގެނޑު ޖެހިގެން، ގޮއްސަ އެއް.ޖީ.އޯ.އަކުން ވައްދާފައި މިދާލުވި، ގޮތަކުރު ހުރިހަމަކަ ވެސް މިދާލުވީ ގެނޑު ޖެހިގެން ހޮދުކައި ޖެހިފައި ގޮތަކުރު ރަޖިސްޓަރީ ކުއްލިއަކަށް ގޮސް އެޖިމޭކުރިޔާ ބޭނުންގެން މި ދިވެހި. ދިވެހިއަކު މި ބަސް އެއްކަލާ މި މާލޭގައި އެޖިމޭއް ނުކުރާވެސް ހުރިހަމަކަ ހުރިހަމަކަ ގޮތަކުރު އަކުރަކަށް ވާހަކަދައް ޖެހިފައި. ބޭނުމާ 50 ނަސްބަރު އިން މަޖުމޫ. އަޅުގަނޑު ދަރިވަރުންގެ ހުރި އެޖިމޭ ކުރިއަކަށް ކުރާނު އަޅުގަނޑު އަދިވެސް މި މާލޭގައި އިންތިހާބު. އާދަކާކުރުމަށް އަރައިގަތް ގޮސް އަޅުގަނޑު ހަމަ އަޅުގަނޑު ހިތަހަމަޖެހިގެން ގޮސް ވަރުއްޖަހައިލު އަރައިގަތުމަށް އެމެޖިއިސް ތަޖުރިބާ. ވަދުގައި ކުރިއަރައިކަށް އެ ކުރިޔާ ބާރުވެރި، އަޅުގަނޑު އާދަކާކުރުމަށް އެހެން ޚިދުމަތް ބަލާއިރު ޖެހިދޭކުރަމުންދާކައި ހާ ނަމަވެރި. މިހެން، މި ސިޔާސީ ވާހަކަ ދަރަނިވެރިން މި އެޅޭނެ. ހާ ނުކުޅެދޭ މީހުން، ހަމަޖެ ހެޔޮ ގެނބުނު ހުރިހާ އަޅުގަނޑު ބޭނުމުން ކުރައްވާ ހާގެ ޖެހިގެން ނަގައިދޭ ނުކުރެވޭ. ބޭނި، ސުވާލު ވަރަށް ބޮޑަށް މަރުޙަބާކުރާ އަދި ހަނދާން ނެތިގެން ނުކުރެވޭ މި ޝުކުރު. الله ގެންދި ހެވާކަމުހައި މިދަރަނިވެރި. ދޫގެ ނަހަމަ މި ދަރަނިވެރި. ހަނދާން ނެތިގެން ހާ ހެދި އަދި ބަހަރުބާކަށް، ހާ ނުކުރެވިދޭ. އާދެ އެކަށް އިދާރާ ކުރަން އަޅުގަނޑު ހިކުދުރުކަރުގެން ހާގެ ޖެހިގެން އަނބުރާ އަރައިދުލަގައި އެ ކުރިޔާގެ ބޭރަށް ކަރަންޓް ވެސް އިންޓަރ އަދި ދަރަވަޅުހައި. ކުރިއަރައިކަށް ޚަރަދު އިން ބޭރަށް ހުދަވެގެން ދިރާއި. މިހެން، މި ދައުރުގެ މި ސިޔާސީ އަޅުގަނޑު ބޭނުންނުވާ ކަމަށޭ. މިހެން، ސިޔާސީ ބޭނުންނުވާ ކަމަށޭ. މިހެން، އަޅުގަނޑުމެން އަޅުއިރު ވާހަކަ އެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު ރައީސް ނަސޭހަތް ގޮތުގަހަކާދަވެރިކައި ނުވަތަ ރައީސް ނަސޭހަތް ދިމާލަށް އެއްކޮޅު ބޭނުކަން ނޫން. މި ކަނޑައެޅޭނުން އާދަ ބައްސަވާފައި އެބަޖެހޭ. މި ދައުރުގެ ވަޒީފާއާމެދު ރައީސް ނަސޭހަތް. ކަނޑިޔާ މުޙައްމަދު ނަސޭހަތް

މިއަށް ޖަވާބުދާރީވާން އެބަޖެހޭ. ކެނެރީގޭ މުޙައްމަދު ނަޝީދު މިކަން ޖަވާބުދާރީވާން އެބަޖެހޭ. މިއަދު ރިޔަސް ކުރިންމޮ ބަދަލުވެގެން ރާއްޖެ ބޭރަށް ފުރައިގެން ދާންޖެހުނީ. ރިޔަސް މިރުންމޮ މިއަދު ހާލުގައި ޖެހިގެން ބިކަ ހާލުގައި ޖެހިގެންދަނީ. މިއަދު އާދަ އިންސާނީ ވިސް ކޮޅުވެރިގައި އަތުރާކަން. ކޮބައިތޯ އަޅުގަނޑުމެން މި ބޭނުންވާ ސިޔާސީ ބަދަލަކީ. ކޮބައިތޯ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ސިޔާ އަޔާ މިއީ، އަޅުގަނޑު ސިޔާ އަށް ތާއީދުކުރުމުގެ ކަމުގަ. ސިޔާސީ އެއް ހިއްވަރުކަން ނުކުތުން. ނުކުތުން. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ތަރައްޤީ. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ވަކި ޙައްޤުތަކު މިޔާ ނުވަތަ ޙައްޤުތަކުން ބޭނުން ވަކި އެމީހާ އަށް ދިޔާނުގެ ހުރުމަތްތެރިކަން ފުރާވ އެއް ދުވަހުން އަޑުއެ ދުވަހަން ތަރައްޤީވުމުން ދިއުން. ފަރަތަށް ދިއުމަކަށް އިސްދިރާސާ ބަހުން ހިއްސާ ހަރުދަ އަޅުގަނޑުމެން ހިއްސާ. ސަރުކާރިހާރު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ޖަވާބުދާރީ ސިޔާސަތެއް ނޫން....

(ވަގުތީ ކޯރުކަނޑު)

ރިޕޯޓުން ފާހަގަކުރެވުން:

ގަވަރުނަރު ދާއިރާގެ އިޖްތިމާޢީ މުންބަދު އިދާރާގެ އަދުމަދު ފާހަގަކުރެ ދަރަނިވަމުން ގެންދަވަނިކޮށް، ޖަމާސާގެ ޖާނީ އަދަދަން ފުރާ ހަޖުރުވަގެއިގެން ޖިއްބަތި މުންބަދުންގެ އަދަދު މަދުވެދާ ގެނިގެން އެ އިޖްތިމާޢީ މުންބަދުގެ ފާހަގަކުރު ކުރިއަށް ގެންދިޔާ ގޮތް އެކީ ނުވެވި. ނަމަވެސް، މިހާރު އިދާރީ ދާޖުން އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ދިއްލާ ގޮތުގައި ޖާނީ އަދަދު ހަމަވެއްޖެ. އެހެންވީމާ، އިޖްތިމާޢީ މުންބަދު އިދާރާގެ އަދުމަދު ފާހަގަކުރެވިއްޖެ ކުރިއަށް ވެއްޖެއިރު ފުރުޞަތު އަދުވަދިނުން.

ގަވަރުނަރު ދާއިރާގެ މުންބަދު އިދާރާގެ އަދުމަދު ފާހަގަކުރެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޖްތިމާޢީ ރައީސް. ޚަބަރުތަކުގައި އަޅުގަނޑު ވަރަށް ދެރަވާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި ބައެއް ބޭފުޅުންނަށް ހަޖަމުނުކުރެވިގެން ވެސް ބޭރަށް ވެއްޖެއިގަނޑާވާތީ. އެއީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ގައިމުވެސް ބޭފުޅުން ފާހަގަކުރެވިއްޖެ ކުރަމް ގޮތުގެ މިހެން ނޫން، އަޅުގަނޑަށް. އަޅުގަނޑު ހަމަގައިމުވެސް، އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ގައިމުވެސް ކުރަމް ގޮތުގެ މިހެން ވެސް ނޫން. އަޅުގަނޑު ގައިމުވެސް ބޭފުޅުން ފާހަގަކުރެވިއްޖެ ދަނިކޮށް ހަޖަމްކުރާ ކަންތައް ވެސް ނުކުރާނަން. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން، އަޅުގަނޑުގެ ފާހަގަކުރަން ހުރިހާ އެއްޗެއްގެ. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ދެރަވާ ބަޔަކު ބޭފުޅުން ނުކުމެވެއިގަނޑާވާތީ. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ރިޕޯޓަށް ވަރަށް އާދަރާ ޢިލްމު ދަންނަވާކަން ބޭނުން މިއަދު ބޭފުޅުން، ރިޕޯޓުން މިއަރުވާލައި ވެސް، އަދި ކޮންމެ ބޭފުޅެއް އިންސާފު ކުރުމުގައި މިއަދު ފާހަގަ ހިތްވަރުދޭ ފާހަގަކުރެވިފައި ވެއްޖެ ބޭފުޅުން ކުރަމުގެ ކަންތައް ހަމަޖެހިސަވަން ނިންމަވާލައި ވާ

ވާހަކަ. އެކަމަކު، ދުރަށް މަޖިލީހުގެ މި ހާލަތުގައި ވެސް މި ދަނީ، ހަމަ ދުރުތުރު ދުރުތުރުކުރަމުން ގެއްލިގެން މި ދަނީ. އަޅުގަނޑު ޝުކުރުއަދާކުރަން މަޖިލިސް ވަރަށް ގިނަ މެންބަރުން މިހާރުވެސް ކޮމިޓީތަކުގައި މަސައްކަތްކުރައްވަމުން ގެންދަވަނީ. އެކަމަކު، ކޮމިޓީތަކަށް ވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުން ވެސް ދަރިންނަވާން ކަހަލަ ގޮތަކަށް އެ ކަންތައް ހަމަޖެއްސުމަކީ އަޅުގަނޑު ވެސް އެދޭ ކަމެއްގެ ވާހަކަ ހަމަ މި ފުރުޞަތުގައި ދަންނަވާލަން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުން ވަނީ ހަމަ ސިއްޙަތުގެ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން ބޭނުން. ސިއްޙީ ވާހަކަދައްކާއިރު އަޅުގަނޑު އައި.ޖީ.އެމް.އެޗްގެ ވާހަކަ ދެންމެ ފާހަގަކޮށްލީ. އަޅުގަނޑު ދެންނެވި ސިއްޙީގެ ދަރަޖަ އަޅުގަނޑުމެން ދޭއިރު އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ބިދޭސީ ޚިދުމަތަކަށް ވެސް ޑޮކްޓަރުން. އަޅުގަނޑުމެން، އިންސާނަކު ބޭނުންވަނީ ސިއްޙީގެ ދަރަޖައެއް ނޫން. އިންސާނަކު ބޭނުން ވަނީ ދިރިހުރުމުގެ ޙައްޤުކަން. އިންސާނަކު ބޭނުން ވާނީ ތިމާ މަދަރުމަ ކައިގެން ހުރެވުން ކަމުގެ ޙައްޤުކަން. އިންސާނަކު ބޭނުން ވާނީ ތިމާ ހިތްހަމަޖެހިގެން މި ދުނިޔެމަތީގައި އުޅެވޭނެކަމުގެ ޙައްޤުކަން الله އަށް އަޅުކަންކޮށްގެން، ހަމަ މިގެ ބޮޑަށް ހިމަނައިގެން. އެހެންވީމާ، ބަދަލުވުމުން ބަލާއިރު މިއިން ކަމެއް ފުރިހަމަކޮށްފާ މަޖިލީހުގެ ވެސް ވަރަށް ގިނަ ވަގުތުތަކެއް ސިއްޙީ ސިއްޙީ. ސިއްޙީ ބިލް ހަކާ މި ނިންމަވަނީ. ބަދަލުކޮށްލި މިއީ. އަޅުގަނޑު ޝުކުރުއަދާކުރަން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހުށަހަޅުއްވައި އޮތީ ފޮރިއަމު މުސާރަޔާއިގައި ކަމަށް. އެކަމަކު ވެސް ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުން ވަނީ އަޅުގަނޑުމެން މި ސިއްޙީ ވާހަކަދައްކާއިރުގެ ބަޖެޓުގައި މާ ރަނގަޅެއް ނޯންނަބައް މާހުވަސްވ ހިފައި ރައްޔިތުން މާ އޮޑޯވާން އައި.ޖީ.އެމް.އެޗްގެ ކަންތައް ހަމަޖެއްސުން މިތަން ނަމަވެސް ކޮމިޓީ އެއް ނަގައިގެން އެ ކޮންމެ ހަމަޖެއްސުމެއްހެން މާ އުޅުވާން. މި ޤައުމުގައި ޚިދުމަތް ހިތަން ހަމައެކަނި މިހުރި ހުރި މަނަހީ އައި.ޖީ.އެމް.އެޗްކަން އަޅުގަނޑުމެން ޖޭބުފުރަން އެބަޖެހޭ ޚިދުމަތްތަކަން އުމަނަހޭ އެ މަންގައި ވޭނ މިހުރި ފިހާރަ އާސްފުން ކަންތައްތައް ގެންދެވޭނެކަމުގައި އޭންމު މަނަގަމު ޑޮކްޓަރުންތައް ރޭގަނޑު ގަޑިގައި ކަރިއްބައިގެން މި ނަގަނީ 200 ރުފިޔާ، 300 ރުފިޔާ ނަންގަވައިގެން ފީއެއް ނަންގަވައިގެން ޑޮކްޓަރަށް ދެއްކުމުގެ ކަންތައް މި ހަމަޖެއްސެނީ. މިއީ ކޮބައިކަން މި ވަނީ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން 25 ރުފިޔާ، 15 ރުފިޔާ އިން ކުރީގައި ކުޑަވަން ހުރި ކަންތައްތައް. އަޅުގަނޑުމެން 200 ރުފިޔާ، 300 ރުފިޔާއިން ފީއެއް ނަގާ ރޭގަނޑު އަޅުގަނޑުމެން މި ކަންތައްތައް ކުރަމުން މި ގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ސިއްޙީގެ ދަރަޖަ ހިންގުމުގެ ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭހައި މި ޤައުމުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެބަޖެހޭހައި މި ޤައުމުގެ ރައީސުންނަމު ގުޅި ހޯދިފާން. މި ޤައުމުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަމުގައި ހުންނެވި ކެނެރީގޭ މުޙައްމަދު ނަޝީދު އެބަޖެހޭހައި މި ޤައުމުގެ ރައްޔިތުންގެ ބައްޕަގައި މަސައްކަތްތަކެއް ކޮށްދޭން. ހުރި ވެރިކަމު ވެރިވެގެން ހަމަ ގައިމުވެސް މި ޤައުމުގެ ރައްޔިތުން ވާހަރިގެން އާނަ ގަނައި. ބޭފުޅާ ކެނެރީގޭ މުޙައްމަދު ނަޝީދު ގަނައި ބައެއް ވަޢުދުތަކެއް ދީގެން. ގޮނޑި އުސްހުން ވަޢުދުތަކެއް ހިތިގެން އާނަ ވެރިކަމަނ އައި. އާނަގެ ރައްޔިތުންނަށް އާނަ ހަވާލުވާން އެބަޖެހޭ.

ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭ. ޤާނޫނީ މިޤައުމުގެ ވަޖިއްތުއަދުކުރު. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑުމެން ދުށީ އަބަދުވެސް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ސަރުކާރުން ފެނިގެން ދަނީ އިންތިހާއަށް ކޯރަޕްޝަނުގެ ކަންތައްތަކެއް. އަޅުގަނޑުމެން މި ދަނީ ތަންތަން ބައްލޮކްކޮށްގެން، ހިފަހައްޓައިގެން އުޅޭ މަންޒަރެއް. އާދޭ ތަޢާރުފުގައި އެމް.އެން.ބީ.ސީގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ވަގުތު ވެސް ޒާހިރުކޮށްލަން ބޭނުންވޭ. މިއަދު ހަމައަށް އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ބީ.ސީ ކިޔާ ޗޭނަލް ހަލާކުވާއިރު ވެސް މިއަދު ހަމައަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަނީ އެ ތަން ވެސް ނުލިބިފައި. ދެން ކޮން ސިޔާސަތެއް؟ ކޮން ސިޔާސަތެއް ތޫނުން، ރައްޔިތުންގެ މަޞްލަޙަތު މި ޤައުމުގެ އެންމެ އަދި ކޮންމެ ޤައުމެއްގައި ބެލިޔަސް އެ ޤައުމެއްގެ މަޞްލަޙަތު، ރައްޔިތުންގެ މަޞްލަޙަތު އެ ޤައުމުގެ ގާނޫނު ހަމަ މަޞްލަޙަތުވެސް. އެ މަޞްލަޙަތަށް ގޮންޖަހާލާއި އޮންނަ ގާނޫނުތަކަށް އިހުމާލުވުމަކީ ހިފަހައްޓާ، ކޮން ސިޔާސަތެއް؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ބިލަށް ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގެންފައިވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ލިސްޓުން އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ޕީ.އޭ އިން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގެންފައިވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް. އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް އަޅުގަނޑަށް އެރުވެން އޮތީ، ގޮތަށްކަން 3 މިނެޓު ކުޑަ ވަގުތުކޮޅެއް. އެހެންވީމާ، އިތުރު ވޯޓުން 4 މިނެޓު ހަމަވަންދެން ބައްލަވާލައްވަން އަޅުގަނޑު އެދުމުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްއަޒީޒް ޖަލާލު އަބޫބަކުރު. މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްއަޒީޒް ޖަލާލު އަބޫބަކުރު.

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްއަޒީޒް ޖަލާލު އަބޫބަކުރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އައްސަލާމްޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ. ދެން، އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކާލަން މި ގެސްޓުކުރި ސަބަބަކީ، އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް ވަރަށް ގިނަ އިސްލާހުތަކެއް އެޅުއްވި މެންބަރުންގެ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ޝަރީކުވުމުން ދަނޑިވަޅުގައި މިއަދު ހުށަހެޅިފައި މިއޮތީ ވެސް ޤަވާއިދުތަކާ ގުދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިފާޒު މުޙައްމަދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ސިޓީގެ ދަރަޖަ ދިނުމުގައި އާބާދީއަށް ބަލާން މިންގަނޑު ދަށްކުރުމަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އޮތް އިސްލާހެއް. އަޅުގަނޑު އެއަށް ތާއީދުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ މިގޮތަށް ކޮންމެ ދެ ދުވަހުން އެއް ދުވަހު، ނުވަތަ ހަފުތާއަކު އެއް ފަހަރު އިސްލާހު ހުށަހެޅުމުގެ ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑުމެން ރިޔާސަތުން ކިޔާދޭ ވަނީ، މި ގާނޫނަށް އިސްލާހުކުރުމުގެ ފުރުޞަތުތަކެއް ހުޅުވާލައްވާފައި އެ ފުރުޞަތު ތަޢާރުފުގައި ހުޅުވާލެވިފައި އަންނަ އިސްލާހުތަކުގެ މައްޗަށް އެކުގައި ވާހަކަދައްކާލާފައި ގެންދަން އިސްލާހުކުރަން. އެހެންނޫނިއްޔާ ބަޖެޓުގައި ވަގުތު ސަލާމަތްކުރުމުން

ވަރަށް ބޮޑެތި މައްސަލަތަކެއް އެބަ ކުރިމަތިވޭ. އެކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. ދެން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ އަނެއް ނުކުތާ އަކީ، މިގޮތަށް އާބާދީ ދަށްކޮށްގެން ސިޓީގެ ދަރަޖަ ދޭން މި އުޅެނީ އަޅުގަނޑުމެން އަތޮޅުތަކަށް ކިޔާ ނަން ހުރުމު ވެގެން އެ ނަން ރިޕްރެޒެންޓްކުރާނެތޯ އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރާ. މިސާލަކަށް، އައްޑޫ ހިތަދޫގެ ބަދަލުގައި ސިޓީއާ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވަނީ. އެއީ ސަބަބަކަށް މި ދަންނަވަނީ، އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ވަނީ މުޖުތަމަޢުގައި ރައްޔިތުން ބާރުވެރިކުރުމާއި އަމާންކަމާ އެކު ފަސޭހަ ތަނަވަސް ދިރިއުޅުމެއް އުފެދުން. އެއީ ހިޔާ ނަމަކުންނެއް ނޫން އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ބޭނުން ވަނީ. އެހެންވީމާ، އަތޮޅު ހިޔާލުގައި ފެށޭ ހަމަ މި މިންގަނޑުތަކަށް އެއް ވަނަ ދަރަޖައިގެ އަތޮޅު ދެވަނަ ދަރަޖައިގެ އަތޮޅު މިހެން ހާއްސަ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ ތަރައްޤީގެ މި ހުރި ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން ގެސްޓްހައުސްތަކާއި އަޅުގަނޑުމެން ހިނގާ ރިސޯޓް ހިފޭ ރައްޔިތުންނަށް ފުދުނުން. ސިޓީއެއްގެ ދަރަޖަ ދިނުމަށްޓަކައި މިސާލަކަށް، އަޅުގަނޑު ނިސްބަތްވާ ދާއިރާ، މާލެ ދާއިރާ އަށް ސިޓީގެ ދަރަޖައާ ހާސިލްވި މާލެ ސިޓީއާ، ބޮޑުތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ގައިމުވެސް ހިތްހަމަޖެހޭގޮތަކަށް ނުވެދޭ. މާ ރިޕޯޓްތަކުން މާލޭ، ކުރިއަރާތުއް، ހިތަދޫ ހިމާ. އެދި ހަނދުންމަތީގޮ ހިމާ. އަޅުގަނޑުމެން، އެ ނަންނަން އުތާރާލައި ސިޓީ ހިނގާ ފެށުން ކުދި ކަރުދާހެއް ފެށިފައި އަޅުގަނޑުމެން އެ ނަތީޖާ ދަނޑުވެރިކަމާ، ނުކުތާ. އެހެންނަމަވެސް، ސިޓީއެއްގެ ދަރަޖަ މި ދެނީ ސިޓީއެއްގައި ނިޒާމަ އެ އަތޮޅުތަކުގެ ނިޒާމަ އެ މުޖުތަމަޢުތަކުގައި ހުރިހާ ދާއިރާއަކާ އަސާސީ ކަންތައްތަކާއި އަދި ތަރައްޤީގެ ގޮތުން ހާސިލުވާނެ ކަމަށް ވެވޭ ކަންތައްތަކާއި ކަންތައްތަކާ އަދި ތަރައްޤީއަކަށް ހާއި ނަތީޖާ ކަމަށް ވަކިން އަޅުގަނޑުމެން ފީސް މަދުކޮށްލާ ތަރައްޤީއެއް. އާބާދީއާ ކޮންމެ ޚަރަދަކާ ނަތީޖާ ކޮޅެއް ތަރައްޤީއަކަށް ކޮށްފި އަތޮޅުތަކަށް 5000 މީހުން ނުވަތަ 2000 މީހުން ހަމަވީމަ، އެއީ ސިޓީއާ ބެހޭގޮތުން އޭގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވިސްނާ ފައިދާއެއް ވޯޓް އަޅުގަނޑުމެން ފެނުނީ ގެއްލުން. ސަބަބަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަޢުލީމީ މީހުން ފަހުރުވެރިވާ ވަރަށް ފަހުރުވެރި ނަގާއި އަޕްޑޭޓް. އެއީ އަޕްޑޭޓް އެ ގަވާއިދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަހުން އިންސާނާ ބަރަށް ފެށޭ ގެއްޖެތަކިން ވަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަރަށް ފަހުރުވެރި ނަގައި އަޕްޑް މިއީ. އެހެންވީމާ، އަޕްޑޭޓް އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރިކަން އެއް މުޅި މަޤާމުގެ ހާއްސަ ފާއިތުވި އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަންތަނާއި އެކުވެގެން އުޅުއްވާނީ ގޮތުގެ އަޕްޑޭޓް ހާއިރުގައި އެ އަޕްޑޭޓް ވުރި ސިޓީ ރިޕޯ ފެށޭ ދު ނަގާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި އިހުސާސްކުރެވިފައި މި ބަސްފުޅަކުން ހުރަހެއްޓިއެވެ ސިޓީ ދަރަޖަ ދު ފަރާތަކީ. އެހެންވީމާ، އެ ގޮތުން ދު ސިޓީއެއްގެ ދަރަޖަ ކަމަކު ވަކިން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ގައިމުވެސް ބޭނުމެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، މިއީ ވަރަށް ގިނަ އިޤްތިޞާދީ މެންބަރުން ބޭނުންވާ ފެށޭ އެ ދަރަޖަ ހަމަޖެއްސުމަށް ގެނައިން ހިއްސާކުރާން ބޭނުންވާ ފެށޭ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީއަކީ ކަދާނަ 10000 މީހުން އާބާދީ ދަރުކުރާން އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. އަދި އަޅުގަނޑު އެދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ތާއީދާގެ ބާރުވުން ވެސް ހައްދުންމަތީ ހިމުގެ ބަދަލުގައި ސިޓީ ހިނގާ ބޭނުންވާ ކަމަށް ފެށުމާ އަޅުގަނޑުމެން ސަރަހައްދުގެ އާބާދީއަށް ނިސްބަތްކޮށްގެން ފުރުފާ އެ

ދަރަޖަ ދިޔާނުން ގޮތަކަށް އާބާދީ ދަރުކާރުގެން ހަރުދަނާކުރުމަށް އަތޮޅު ނުކުރެވޭ ހަމަޖެހުމަށް ސިޓީ ހިލަން އެއީ ބަހުރުވައިން ބޭނުންވާ ހަމަން ވަރަށް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ބޭނުމެއް ނުވާ ސިޓީ، އަޅުގަނޑަށް މާ ރަނގަޅު ސިޓީއަށް ވުރެ އަތޮޅު. ބޭނުން ވަނީ ދަރަޖަތަށް ދޮލަހުރިކަމާ ތަރައްޤީވެފައިވާ އަތޮޅުތަކެއް. އަޅުގަނޑަށް ހިއިދާން އެއްވަރަށް ދަރަޖައިގެ އަތޮޅު. އެއީ ތަރައްޤީގެ ގޮތުން ވަރު އުސްމިންތަކެއް ހާސިލުކުރެވުނުތަކަށް. ދުވަސް ދަރަޖައިގެ އަތޮޅުތައް. ހިއްވަގެންދާ މިހެން ނުހިއްސިވި. ކޮންމެހެން ސިޓީ އަރި، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސިޓީއާ ބެހޭ، އާއްމުންގެ އެންމެ އާދައިގެ މިހާރު އިހުސާސްކުރެވޭ އެހެން އަނެކާ ގުޅުމަށްވާގޮތުން ދަރަޖަކާލަބަދަލުކުރަނީ ފާސްވާ ދިރުމުގެ ވަހަކަ. އެހެންނަމަވެސް، މި ދައްކަނީ އަޅުގަނޑުމެން ވަރި ފެންވަރަކަށް ތަރައްޤީވެފައިވާ ސަރަހައްދުތަކަކަށް ހިއާ ނަމުގެ. އެހެންވީމާ، މި ގޮތުން ކުރާ ހަމަގެ ވަރަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ގައިމުވެސް ސިޓީއެއް ބޭނުމެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، ޝަކުވާ މުޅިރާއްޖެ މި ހަރަކާތްތަކުގައި ތާއީދުކުރާނެ. އެއީ އެ ބޭރުގެން ބޭ...

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ދިރާސާތުން ފާހަގަކުރެވުން:

އަޅުގަނޑަށް އިދާރީ މާޖުން ހަމަޖެހިގެން ދުރާލާ ގޮތުގައި ހަމަޖެހުމުގެ ޖަލްސާގެ ފާހަގަ ބާރުތަކާ މިއާތު ވެސް ހަހަމަވެފައި. ބިލަން ފާހަގަކުރި ތަރައްޤީއަށް އެދިފައިވާ އިޖްތިމާޢީ މަންހަރުގެ ދިރާސާގެން އަޅުގަނޑުމެން ފުރުސަތު އެތުރޭން ބައިވެރިކުރަން މި ވަގުތު ތަރައްޤީވެފައިވާ ނަހަމަ ނިކަމެތިން. އެހީ ކުރުމާ އެކަށައަޅާ ދާއިރާ. އަޅުގަނޑު ކާޑަސްޖެހި މި ބިލަން ފާހަގަކުރުމުގަތަކަން އަރިވަރުވާ ދިރާސާގެ ގޮތުގެ ފާހަގަކުރުގަތަކަން ދަރަބެތިގެ ތަރައްޤީ އެއްގެ ހާނީ އަރި ތާނިކުރެވޭ. މި ސިޓީން ދުރު އެންނަތި ބިލާބަ ގެ ހަތަރަވެ ފާހަގަ ބާރުތަކެއް ފުރުބަތަކާ ނިއިދިވި ހިލާ ދަތިވާނީ ބިސްނަސްއެއް ދަނަކުރުމަށް އިޖުތިމާޢީ ރިސާ މީހުން ޕަރަކާތްތަކުގެ އުސްވެސް މިހެން ގޮތް ޖާ އަދި ގޮތެއް ދަނަކަށް އިޖުތިމާޢީ މަންހަރުން ކުރިއެރުމާއިލާ ސަރުކާރުތަކާ ޖަވާބުދާރީވުމަށް ދާއިރާގެ ފާހަގަކުރުމަށް ބިލަން ގޮތް ދަރަކުރުމޯ އިޖުތިމާޢީ މަންހަރު ޖަވާބުދާރީވުމަށް އަރި ބިލާ ބިލަން ދުރު އިހަށް ވިދާޅުވުން ބައިވެރިވުމާ ފާހަގަކުރެއް ގަދަ ރާއްޖެ އެ ފާހަގަކުރެއް ވިދާޅުވުން އެބުރާ ދަރަބެތިގެން. އެ ދުރު ދަރަޖަކުރުގެ މުޅި ރާއްޖޭގެ އިޖުތިމާޢީ މަންހަރު ޝަކުވާ މުޅިރާއްޖެ އަޅުގަނޑު ދަރަބެތި އެއުރާނަން. އިޖުތިމާޢީ މަންހަރު ޝަކުވާ މުޅިރާ.

ދަރަޖަކުރު މުޅި ރާއްޖޭގެ މަންހަރު ޝަކުވާ މުޅިރާ ފާހަގަކުރެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 2 އަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާފައި މިވާ އިޞްލާޙަކީ ފުވައްމުލަކަށްޓަކައި އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާފައިވާ އިޞްލާޙެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މީގެ ދުވަސްކޮޅެއް ކުރިން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ވަނީ ފުވައްމުލަކަށް ވަކި އިސްތިސްނާ ހާލަތެއް ގެނައުމަށްޓަކައި ފުވައްމުލަކު ރައްޔިތުންގެ އެދުމުގެ މަތިން އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅި ބިލު މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ބައްލަވައިގެންފައި. އެ ބިލު ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުވުމުން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ އެންމެހައި މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު އިޚްލާޞްތެރިކަމާ އެކު ޝުކުރުދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، 10000 މީހުންގެ އާބާދީ އަކަށް 25000 އިން 10އަށް ތިރިވެގެން ދިޔައިމާ އޭގެ މާނަ އަކީ 10000 މީހުން ހަމަވާ ކޮންމެ އާބާދީ އެއް ސިޓީއަކަށް ބަދަލުކުރެވިދާނެ ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާހަގަކުރެއްވި [illegible] އަޅުގަނޑު އަޑުއަހަން [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] ހަމަ 10އަށް [illegible] ސިޓީއަކަށް ވަނީ ބާ. ނޫން، 10، 12000 މިއަދު ފުވައްމުލަކު ވެފައި އޮތްއިރު ވެސް ސިޓީއަކަށް ނުވޭ. އަދި ސިޓީއެއްގެ ދަރަޖަދެވޭނީ ރަށަކަށް ނުވަތަ އަވަށަކަށް ސަރަހައްދަކަށް ކަމަށް ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާ ލިޔެފައި އޮތްއިރު މިސާލަކަށް ދަންނަވާ ނަމަ ކުޅުދުއްފުށި، [illegible] [illegible] އޮތީ 2 [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް އަދި އާބާދީގެ އަދަދުން 10000 ހަމަވިޔަސް ސިޓީއެއްގެ ދަރަޖަ އެއް ނުލިބުނު. ހަމަ އެ ގޮތަށް ތިނަދޫ އަށް ވެސް. ހަމަ އެ ގޮތަށް ބޮޑު އެހެނިހެން ރަށްރަށަށް ވެސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާފައި މި ވަނީ ހަމައެކަނި ޖަދުވަލު 2ގައި މި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މައިގަނޑު 3 ޝަރުތު އުވާލައި އެންމެ ޝަރުތަކަށް އެއީ 10000 މީހުންގެ އާބާދީއަކަށް ބަދަލުކުރުމަކަށް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ އާބާދީ އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] [illegible] މިންގަނޑަކަށް ވާން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން މި އެދެނީ [illegible] [illegible] ބަލަހައްޓަން، ބޭނުންވާ [illegible] ބަލަހައްޓަންޖެހޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނޫން. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ސިޓީއަކަށް [illegible] [illegible]. ހަމަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] ސިޓީއަކަށް ބަދަލުކުރެވޭނެ ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު [illegible] ހިޔާލުކުރުމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ [illegible] [illegible] ޖަދުވަލު 2ގައި އެ ވަނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަރަޖަ [illegible] [illegible]. އެހެންނަމަވެސް، މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން [illegible] [illegible] އާބާދީގެ އަދަދު 10އަށް [illegible] [illegible] އެ ސިޓީއަކަށް ވަނީއޭ އެ [illegible] އެ [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި އެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވީ އަޅުގަނޑު ހިޔާލުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible]

އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ ކަންކަމުން އަޅުގަނޑުމެން ހަދާ ޤާނޫނުތަކުން މާދަމާ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ޤައުމުގެ މުސްތަޤްބަލު ބައްޓަންވެގެން ދާތަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 2 އަށް ބަލައިލާއިރު ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ ޚިދުމަތްތަކާއި އެ ރަށަކުން ނުވަތަ އެ އަވަށަކުން ސަރަހައްދަކުން ލިބެން ހުންނަންޖެހޭނެ ކަމަށް ޖަދުވަލު 2ގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެބައޮތް. އެ މަސައްކަތްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި ގެންދަނީ ކުރަމުން. އަޅުގަނޑުމެން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން މީގެ ކުރެއްވިއިރު ކުރިން މި ބަޔާންކުރާ ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ އަށް މެންބަރު ކަނޑައަޅައިދީމު. އެ ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ އުފަންކުރުމުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން މިގެންދަނީ ކުރަމުން. އަދި އެއާ ވިދިގެން މައި ސަރުކާރުން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް އެއީ މިއަދުގެ މުޙައްމަދު ނަޝީދުގެ ސަރުކާރު ކަމަށް ވިޔަސް، އަދި މާދަމާ ކޮންމެ އެހެން މީހެއްގެ ސަރުކާރެއް ކަމަށް ވިޔަސް ވެސް އެ ކަންކަން އެ އުސޫލުގެ މަތިން ހިނގަމުން ދާންޖެހޭނެ. އަދި ހަމަ އެއާއެކު އެ ރަށްތަކުގެ ނުވަތަ އަވަށްތަކުގެ ސަރަހައްދުތަކުގެ އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ ޖީޑީޕީ ނިސްބަތް ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ [illegible] ވެސް [illegible] އެބަޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ވެސް [illegible] ޝުކުރިއްޔާ. [illegible] މިއަދު..

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޖަލްސާގެ ޤާނޫނީ އަދަދު ހަމަވެއްޖެ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅުގައިގެން ކުރިއަށް ވަޑައިގަތުން އެދެން.

ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު [illegible] ވާހަކަދައްކަވަމުން:

[illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ޝުކުރިއްޔާ. [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، [illegible]

އަތޮޅުތަކުގެ ކައުންސިލް މެންބަރުންގެ މި ދައުރާ ވަރަކަ އަދި މިއީ، މި ސަރަހައްދު ހުރި އަތޮޅުތަކުން މިކަންކަން ކުރަން މި ޖެހުނީ. ދެން ހަމަ އެހެންމެ މިހާރު ވާހަކަދައްކާ އުސޫލުން ޤާނޫނީ ގޮތުން ހިންގާ ކައުންސިލްތައް އަތޮޅުތަކުން ބަލައިލާއިރު މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލުން 11 މެންބަރުން. އަދި އައްޑޫ ސިޓީ ކައުންސިލުން އައްޑޫ ސިޓީ ކައުންސިލުން 6 މެންބަރުން. އިންގިރޭސި ރަށްރަށު، ލޯކަލްކައުންސިލްތަކުން 30 މެންބަރުންގެ ކައުންސިލެއް. މިއީ ހަމަޖެހޭ ކަމެއް ނޫން. އިންގިރޭސި ރަށްރަށު، ލޯކަލްކައުންސިލް ކައުންސިލްތަކުގެ ތަފާތު ދެކޮޅު މި އިންގިރޭސި ވިލާތުން އެ ވަނީ ލޯކަލްކައުންސިލް 8 ބައިން ބަހާލާފައި. އެއް ބައެއް އެ ކުރީ 8 ބައިން ބަހާލާފައި. މިއީ އަތޮޅުތަކުން މި އިންގިރޭސި ވިލާތުން ކައުންސިލުތަކާ ހަމައެކަނި ނޫން. ހަމަ އެހެންމެ އަތޮޅުތަކުން ވިސްނާލާއިރު އިންގިރޭސި ރަށްރަށު، 100 ހަމަނުވާ އާބާދީއެއް އަތޮޅުތަކުން 100 މީހުންގެ މައްޗަށް އެއްވެސް ރަށެއްނެތް އަތޮޅުތަކުން 5 މެންބަރުންގެ ކައުންސިލެއް އެއްވެސް ތަފާތެއް އަތޮޅުތަކުން މި ޤާނޫނުގައި އެބަހުރި ދެބައި ކުރީ އެއް ބައި ވަރަށް އެއް ފަދަ ދަށް އުސޫލުގެ އުސޫލުން 18 އަހަރުން މަތީގެ މީހުން. އެ ނިސްބަތުން އަތޮޅުތަކުން ބަލައިލާއިރު ކަމަށް ވަނީހަމަ އާބާދީގެ ކައުންސިލް 10 މީހަކަށް ކައުންސިލުގެ މެންބަރެއް. އިންގިރޭސި ރަށްރަށު، ޤާނޫނުގައި އުސޫލުން ޤާނޫނުގައި ފޮނުވަން މި އިންގިރޭސި ވިލާތުގައި ބައިވެރިވުމުން ދިރާސާ ލިބޭ އަތޮޅު މި މަސައްކަތް ކުރަނީވެ. އެ ސަބަބާ ހުރި މިހާރު މި ފޮނުވަން ބޭނުން ބަދަލުތަކެއް ގެނައުމަށްޓަކައި އިންގިރޭސި މެންބަރުން އެކިއެކި ގޮތްގޮތަށް އިޚްތިޔާރުކޮށް މި ހުރިހާ ގޮތުން މި ގޮތަށްވެސް. އިންގިރޭސި ރަށްރަށު އަތޮޅު ކައުންސިލް ކައުންސިލުން ކުރާނީ ކައުންސިލް ތަފާތު އަތޮޅު މެދުވެރިކޮށް ނޫނީ ދަށްފަށުން އަތޮޅު ހަމަހަމަ ކުރުމަށް ހިމެނޭ އަތޮޅު ރާއްޖޭގެ ކައުންސިލުން ކުރުމަށް ތައްޔާރު ކުރެވިފައި ގޮތް. އަތޮޅުތަކުގެ މި ފެށުގެ މަޝްވަރާ ދިނުމުގައި ޝަރީޢަތާ ގުޅިގެން ބަލަހައްޓާ ޤާނޫނީ ބައިތަކުގެ ނޫން. އަތޮޅުތަކުގެ މަޝްވަރާ އަތޮޅުތަކުން މި އެބަ ހިނގާ ހުރި އަތޮޅުތަކުގެ މި އިންގިރޭސި ރަށްރަށުގެ މެންބަރުން އެ ފުރިހަމަކޮށް އެ ބާރުތަކުން އެ ހުސްވެފައިވާ ގޮނޑިތަކަށް ގެނެސް ދިނުމަށް ހުރި އެއް ގޮތެއްގެ ކަމަށްވާ އެތެރޭގެ އަތޮޅުތަކުން ޤާނޫނުން ފޮނުވާނަމަ ކުރަނީ. އަދި ބާރު ބޭނުން ކުރެވޭނީ އަތޮޅުތަކުގެ ޤާނޫނު ރައްޔިތުން ކުރަން ހުރި ބޭނުމެއް. ހުރިހާ ފޮނުވާނެ ހަމަ ކަމެއް ހުށަހަޅާފައި އެ ރަށެއްގެ ވަކި ގޮތަކަށް ވަންނަވަރު. މީގެ އިތުރުން މި ބަސް ތިބެނީ ގާތް ފަރާތްތަކުގެ މި ބާރު ވަނީ ރާއްޖޭގެ ބިން ކުރަމުންދާ ރައްޔިތުން ދެ ކަހަލަ ފަރާތަކަށް އެ ބާރު ފޮނުވާނީ. މިފަދަ ގޮތަކަށް މި ޚިދުމަތް ޤާނޫނުން ކޮޅުން ދެކޮޅުގައި އަސާސީ ގާނޫނު ބަލާއިރު ބެލުން އަލަށް ހަމަޖެހޭ އުސޫލުން ހިނގާނެ.

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުގެ މަޤްޞަދަކީ އެއީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކޮށް ދަންނަވަން ބޭނުންވާ ވާހަކައަކީ އަޅުގަނޑުގެ މި ބިލުގެ މަޤްޞަދަކީ ފުވައްމުލަކުގެ ނަން ސިޓީއަކަށް ބަދަލުކުރުމެއް ނޫން. އަދި އަޅުގަނޑު ދެކެން ބޭނުންވާ ދުވަހަކީ އަދި އަޅުގަނޑު އަޑުއަހަން ބޭނުންވާ ދުވަހަކީ ވެސް ފުވައްމުލަކުން ސިޓީއެއް ހެދި އަޅާ ނޫން. ފުވައްމުލަކަށް ފުވައްމުލަކުގެ ގޮތުގައި އެ ނަމުގެ ގޮތުގައި ދެމިއޮތުން. އެހެންނަމަވެސް އެއީ 8 ރަށުގެ ގޮތުގައި، ދަނޑިވަޅެއްގައި އަވަށްތަކެއް ދިޔަ، ދަނޑިވަޅެއްގައި ރަށްތަކެއް ދިޔަގޮސް ރަށެއްގެ ގޮތުގައި މިއަދު ކަނޑައަޅާފައި އޮތުމުގެ އަޅުގަނޑުގެ ހަރަކާތުގައި ވެސް އެއްމެ ހިސާބުގައި ވެސް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ މިހެން ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިދަންނަވާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ސީދާ ކައުންސިލްތަކަށް މީހުން ހޮވުމުގެ އަދަދު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅަން. މިދުވަސްވަރު މީހުން އަދަދުކުރައްވާ ހިސާބު ވެރިން މީހުން އަދަދާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ކަނޑައަޅަން. އަޅުގަނޑު މި ހިސާބަށް އެކު އެ އަދަދު އެ ކޮޅުން އެ ހިސާބަށް ހުރަހަށްފައި ނުވަތަ، ނޫނީ، އެހެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އެ މާއްދާއަށް ހިސާބުން ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތީމެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރަށު ކައުންސިލްތަކުގެ މެންބަރު އެއްވެސް ގޮތަކަށް ކޯޓު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުކުރަން އެބަޖެހޭ. ސީދާ ކައުންސިލްތަކުގެ އެއްވެސް ގޮތަކަށް ކޯޓު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުކުރަން އެބަޖެހޭ. ސީދާއެއްގެ ދަރަޖަ ދޫވާ މިންގަނޑުތައް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުކުރަން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން މި ޤާނޫނުގައި ހިމެނޭ މުޅިން އެހެނިހެން އަދަދު ބެލުން މިންގަނޑު ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ޤަބޫލުކުރަން. އެ ހިސާބަށް ގެނެވޭ ބަދަލުތަކެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ހުށަހެޅުންތަކަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު އުންމީދު މި ބިލު މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ބައްލަވައިގަތުން. އަދި ހަމަ އެހާމެ ވީހާވެސް އަވަހަކަށް މި ބަދަލު ގެނެސްގެން ސީދާއެއްގެ ދަރަޖަ ލިބިގެން ގެނެވޭ ތަރައްޤީއަށް އެއްބާރުލުން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތައް އަދި އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ ނިސްބަތާއި އާބާދީގެ ބޮޑުން ދެން ލިބިފައިވާ ކަނޑައަޅައިދޭ ބޮޑު މީހާވެސް އަވަހަކަށް ބަދަލުތަކުން އާންމުކުރަން ދުވަސް ބެލުން. އެގޮތް ސަރަހައްދުން ދެން އަރާނަ ލިބެން ކައުންސިލް ހިންގާ ބަލުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ޒަމާނުގައި ނަތީޖާ ނެރެވޭނީ. މިއަދު ނަތީޖާ ނެރެވިއްޖެ އިދާރީ ދާއިރާތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ފުދޭ އަދަދު ނަތީޖާ ނުލިބުނު. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިލަށް ޖަވާބު ވިދާޅުވުމުގެ ގޮތުން ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިފާޢު މުޙައްމަދު ފާހަގަކުރެއްވުން ނިންމުއްވުމުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިޞްލާޙުގެ ބިލުގެ އިބްތިދާއީ ބަހުސް ނިމުނީ. މިގޮތުން އިބްތިދާއީ ބަހުސް ނިމިގެންދާ

ބިލުތަކަށް މަޖިލީހުން ގޮތެއް ނިންމުމާ ބެހޭ ގޮތުން ނެގޭ ވޯޓު ގަވާއިދުން އެޖެންޑާގައި ހިމެނިގެން އެޖެންޑާގައި ހިމެނިފައި އޮންނަ ދުވަހަކު އެ ހިމެނިފައި އޮންނަ ގަޑީގައި އޮންނާނެ.

ނިންމުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިގޮތަށް ދަންނަވާލުމަށްފަހު މިއަދުގެ ޖަލްސާ އަޅުގަނޑު ނިމުމަކަށް ގެންނާނަން. ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާ އެއް އޮންނާނީ މިހިނގާ އޭޕްރީލް މަހުން 6ވާ ބުދަ ދުވަހު ހެނދުނު 9:00ގައި މި މާލަމުގައި.

والحمد لله رب العالمين. މަޖިލިސް ނިމުނީ.